

Datganiad Cyfrifon 2024/25

Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd

CRYFACH
TECACH
GWYRDDACH

STRONGER
FAIRER
GREENER

Cynnwys

Adroddiad Naratif gan Swyddog Cyllid Statudol y Cyngor	3
Datganiad o Gyfrifoldebau am y Datganiadau Ariannol	21
Cyfrifoldebau'r Cyngor	22
Cyfrifoldebau a Thystysgrif y Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau	23
Adroddiad Archwilio	4
Polisiâu, Beirniadaethau Critigol a Rhagdybiaethau Cyfrifyddu	29
Datganiadau Ariannol Craidd	45
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	46
Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn	48
Mantolen	50
Llif Arian Parod	52
Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol	
1 Addasiadau rhwng Sail Gyfrifyddu a Sail Gyllido dan y Rheoliadau	53
2 Dadansoddiad Gwariant a Chyllido	55
3 Praeseptau ac Ardollau	58
4 Cyfranogiad mewn Cydbwyllgorau	59
5 Y Dreth Gyngor	59
6 Ardrethi Annomestig	62
7 Incwm a Gwariant Asiantaethau	62
8 Taliadau Cydnabyddiaeth	64
9 Cronfeydd Cyfun a Threfniadau Tebyg dan Ddeddf Iechyd 1999	71
10 Partion Cysylltiedig	72
11 Costau Archwilio Allanol	75
12 Prydlesu	75
13 Pensiynau	78
14 Asedau Anghyfredol	85
15 Offerynnau Ariannol	91
16 Asedau a Gedwir i'w Gwerthu	99
17 Dyledwyr	99
18 Arian Parod a Chywerthoedd Arian Parod	99
19 Credydwyr	99
20 Buddiannau mewn Cwmnïau eraill a Sefydliadau eraill	100
21 Darpariaethau	104
22 Eifen Bensiwn	104
23 Rhwymedigaethau Gohiriedig	105
24 Incwm Grant	105
25 Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy	107
26 Cronfeydd Wrth Gefn Andefnyddiadwy	113
27 Asedau a Rhwymedigaethau Digwyddiadol	117
28 Nodiadau i'r Datganiad Llif Arian Parod	119
29 Addasiad Cyfnod Blaenorol	119
30 Eitemau Eithriadol	119
31 Digwyddiadau ar ôl y Cyfnod Adrodd	119
32 Dyddiad Awdurdodi'r Cyfrifon i'w Cyhoeddi	119
Cyfrif Refeniw Tai	120
Cyfrifon Grŵp	129
Cronfeydd Ymddiriedolaeth	139
Awdurdod Harbwr Caerdydd	142
Rhestr o Dermau Cyfrifyddu	159

Adroddiad Naratif gan Swyddog Cyllid Statudol y Cyngor

STRONGER
FAIRER
GREENER

Cyflwyniad

Mae'r adroddiad hwn yn cyflwyno Datganiad Cyfrifon 2024/25 Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd (y Cyngor). Mae'n disgrifio ein perfformiad ariannol am y flwyddyn a aeth heibio ac yn cael ei baratoi yn unol â Chod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2024/25.

Ein Dinas

Caerdydd yw prifddinas Cymru, yn cwmpasu tua 140 cilomedr sgwâr, poblogaeth o 360,000 a 167,000 o gartrefi. Fel Prifddinas Cymru, mae'n brifddinas economaidd, ddiwylliannol a gwleidyddol ac yn ddinas o gymunedau cryf a diogel, ysgolion a phrifysgolion gwych, a phobl greadigol, dalentog, a chroesawgar.

Fel pob dinas, mae gan Gaerdydd ei heriau, ac mae anghydraddoldeb iechyd, cymdeithasol ac economaidd yn bodoli yn y ddinas. Yn wir, pe bai 'Arc Ddeheuol' Caerdydd yn cael ei ystyried yn un Awdurdod Lleol, hwn fyddai'r mwyaf difreintiedig yng Nghymru. Mae llwyddiant economaidd wedi creu pwysau megis tagfeydd, llygredd aer a galw am dai fforddiadwy.

Cryfach, Tecach, Gwyrddach

'Cryfach, Tecach, Gwyrddach' yw'r themâu polisi allweddol a fydd yn sail i waith y Cyngor dros y blynedd nesaf.

- Dinas gryfach, gydag economi sy'n creu ac yn cynnal swyddi sy'n talu'n dda, gyda system addysg sy'n helpu ein pobl ifanc i gyrraedd eu potensial, gyda thai da, fforddiadwy mewn cymunedau diogel, hyderus a grymus, i gyd yn cael eu cefnogi gan wasanaethau cyhoeddus effeithlon sydd â digon o adnoddau.
- Dinas decach, lle gall pawb fwynhau'r cyfleoedd a ddaw o fyw yng Nghaerdydd, beth bynnag fo'u cefndiroedd, lle mae'r rhai sy'n dioddef effeithiau tloidi'n cael eu diogelu a'u cefnogi, lle mae diwrnod teg o waith yn cael diwrnod teg o gyflog, a lle mae pob dinesydd yn cael ei werthfawrogi ac yn teimlo ei fod yn cael ei werthfawrogi hefyd.
- Dinas wyrddach, a fydd, drwy ein rhaglen Caerdydd Un Blaned, yn arwain ar ymateb i'r argyfwng hinsawdd, yn ddinas sy'n dathlu ac yn meithrin bioamrywiaeth, gyda mannau agored o ansawdd uchel o fewn cyrraedd hawdd i ymlacio a chwarae, yn ddinas gysylltiedig â dewisiadau trafniadaeth gynaliadwy cyfleus, hygyrch a diogel.

Mae'r Cyngor yn esbonio sut mae'n bwriadu ymateb i'r heriau uchod trwy gychwyn ar raglen weithredu, gydag ymrwymadau a thargedau i symud ymlaen yn wyneb pwysau cyllidebol sylweddol.

Mae Cynllun Corfforaethol y Cyngor a'r Cynllun Lles yn trosi'r blaenoriaethau uchod yn amcanion sefydliadol realistig, gan amlinellu'r camau i'w cymryd a sut y caiff perfformiad ei fesur a'i fapio.

Yng nghyd-destun ehangach cyflawni'r amcanion hyn, mae'r hinsawdd ariannol yn parhau i fod yn heriol ac yn y tymor canolig, bydd faint o gyllid sydd ar gael ar gyfer gwasanaethau yn gwneud eu darpariaeth

barhaus yn heriol iawn. Bydd hyn yn gefndir i ddarparu gwasanaethau cyhoeddus wrth i'r Cyngor ymateb i realiti byd geoleidyddol ac ôl-bandemig ansicr i gyflawni ei agenda ar gyfer y ddinas.

Mae rhagor o wybodaeth ar gael drwy'r ddolen hon

Cryfach, Tecach, Gwyrddach (caerdydd.gov.uk)

Ein Democratiaeth

Mae gan y Cyngor 79 o Gynghorwyr etholedig sy'n cynrychioli pobl Caerdydd ac yn pennu'r fframwaith polisi a chyllidebol cyffredinol.

Mae'r Cyfansoddiad yn nodi sut mae'r Cyngor yn gweithredu, sut y gwneir penderfyniadau a'r gweithdrefnau i'w dilyn er mwyn sicrhau bod penderfyniadau'n effeithlon, yn dryloyw ac yn atebol i bobl leol. Mae'r Cyngor yn dethol Arglwydd Faer bob blwyddyn i gyflawni rôl ddinesig, hyrwyddo'r ddinas a chadeirio cyfarfodydd y Cyngor. Mae'r Cyngor yn penodi Arweinydd y Cyngor sy'n penodi Aelodau Cabinet, gyda phob un yn gyfrifol am bortffolio penodol o wasanaethau.

Rôl y Cabinet yw:

- rhoi arweinyddiaeth
- bod yn gyfrifol am y rhan fwyaf o benderfyniadau mawr
- cynnig y fframwaith cyllidebol a'r gyllideb ddilynol.

Mae Pwyllgorau Craffu yn cefnogi gwaith y Cabinet a'r Cyngor trwy:

- fonitro penderfyniadau'r Cabinet
- galluogi pob Cynghorydd, dinesydd a rhanddeiliad i roi mwy o fewnbwn i faterion sy'n ymwneud â'r Cyngor
- llunio adroddiadau ac argymhellion i gynnal datblygiad polisiâu a phenderfyniadau
- bod â'r gallu i adolygu penderfyniad sydd wedi'i wneud ond heb ei weithredu eto.

Mae pwyllgorau rheoliadol ac eraill yn cynorthwyo â'r gwaith o ddarparu gwasanaethau'r Cyngor. Mae'r Cyngor wedi rhoi cyfrifoldeb i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio dros adolygu Datganiadau Ariannol y Cyngor. Mae hyn cyn i'r Cyngor llawn ystyried barn archwilio allanol a chymeradwyo'r datganiadau ariannol. Arweinir Tîm Rheoli'r Cyngor gan y Prif Weithredwr, Paul Orders ac mae'r tîm yn cynnwys Cyfarwyddwyr Corfforaethol, Cyfarwyddwyr a Chyfarwyddwyr Cynorthwyol, gan gynnwys y swyddogion statudol (Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol, Swyddog Monitro a Swyddog Adran 151). Maent yn gyfrifol am:

- roi cyngor diduedd ar bolisi a gweithredu penderfyniadau'r Cabinet a'r Cyngor; a
- darparu gwasanaethau a pherfformiad.

Ar ôl cyfnod o sefydlogrwydd mewn trefniadau rheoli uwch, mae'r Cyngor yn ymgynghori ar gyfres o newidiadau wedi'u hystyried yn ofalus i integreiddio gwasanaethau yn well a gwella cydgysylltu, i adeiladu ar ein cryfderau a'n paratoi i gwrdd â'r heriau sydd o'n blaenau yn hyderus, gan sicrhau bod ein strwythur arweinyddiaeth yn parhau i fod yn addas at y diben ac yn cyd-fynd â'r heriau a'r cyfleoedd sydd o'n blaenau.

Ein Gwasanaethau a sut rydym yn gweithio

Mae'r Cyngor yn darparu dros 700 o wasanaethau, gan gefnogi cymunedau lleol a gwella bywydau pobl leol. Nodir rhai o'r rhain isod yn y cyfarwyddiaethau cyfredol.

Cynllunio, Trafnidiaeth a'r Amgylchedd	Datblygu Economaidd
<ul style="list-style-type: none"> Profedigaeth a Chofrestru Seilwaith priffyrdd a glanhau strydoedd Gorfodi Trafnidiaeth a Pharcio Sifil Cynllunio 	<ul style="list-style-type: none"> Busnes a Buddsoddi Adfywio a phrosiectau mawr Landlord Corfforaethol Diwylliant, Lleoliadau a Thwristiaeth Hamdden, Parciau a Chwaraeon Casglu, Ailgylchu, Trin, Gwaredu ac Addysg Gwastraff
Pobl a Chymunedau - Tai a Chymunedau	Pobl a Chymunedau - Gwasanaethau Cymdeithasol
<ul style="list-style-type: none"> Hybiau Cymunedol a Llyfrgelloedd Gwasanaethau sy'n dod i gysylltiad â chwsmeriaid e.e. gwasanaethau ataliol ac 'i mewn i waith' Byw'n annibynnol a larwm cymunedol Dysgu oedolion a'r gymuned Perfformiad, Partneriaethau a'r Cyfrif Refeniw Tai – rheoli anheddau'r cyngor 	<ul style="list-style-type: none"> Anabledau dysgu ac iechyd meddwl oedolion Troseddau ieuencid Gwasanaethau diogelu plant, cymorth cynnar, maethu a phreswyl Cymorth i bobl hŷn a'r rhai ag anabledau corfforol
Addysg a Dysgu Gydol Oes	Adnoddau
<ul style="list-style-type: none"> Ysgolion Meithrin, Cynradd, Uwchradd ac Arbennig Addysg ieuencid a chymunedol a dysgu cymunedol Cyflawniad a Chynhwysiant Arlwyo Ysgolion Cludiant Ysgolion 	<ul style="list-style-type: none"> Cyllid Adnoddau Dynol Comisiynu a Chaffael TGCh, Gwasanaethau Cwsmeriaid a Digidol Gwasanaethau Trafnidiaeth Canolog
Rheolaeth Gorfforaethol	Adnoddau – Llywodraethu a Gwasanaethau Cyfreithiol
<ul style="list-style-type: none"> Praeseptau, ardollau a chyfraniadau Mentrau corfforaethol 	<ul style="list-style-type: none"> Gwasanaethau democrataidd, etholiadol a chyfreithiol Gwasanaethau craffu, aelodau a dwyieithog

Ein Perfformiad

Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 yn ei gwneud yn ofynnol i'r Cyngor gyhoeddi adroddiad blynyddol o gynnydd yn erbyn cyflawni ei Amcanion Lles. Mae'r Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i'r Cyngor adolygu perfformiad ac adrodd ar ei berfformiad. Mae'r gofynion perfformiad hyn yn cael eu rhyddhau drwy broses hunanasesu a gynhelir ddwywaith y flwyddyn. Teitl hunanasesiad diwedd blwyddyn y Cyngor yw'r Adroddiad Lles Blynyddol, yn unol â gofynion statudol.

Mae'r Adroddiad Lles Blynyddol a'r Hunanasesiad Canol Blwyddyn yn tynnu ar nifer o ffynonellau gwybodaeth i lunio barn ar berfformiad y Cyngor, gan gynnwys perfformiad yn erbyn Ymrwymadau

Cynllun Corfforaethol, monitro cyllideb, rheoli risg yn ogystal â dyfarniadau rheoleiddwyr allanol. Ystyrir yr adroddiad yn ffurfiol gan Uwch Dîm Rheoli a Chabinet y Cyngor yn ogystal â llywodraethiant gwleidyddol ehangach y Cyngor, sy'n cynnwys y Pwyllgor Adolygu Polisi a Pherfformiad a'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio. Bydd yr Adroddiad Lles Blynyddol ar gyfer 2024/25 yn cael ei ystyried gan y Cabinet a'r Cyngor ym mis Medi 2025.

Link to be inserted

Risgiau a Rhagolygon Ariannol

Byddwn yn paratoi Datganiad Llywodraethu Blynyddol (DLIB) bob blwyddyn er mwyn datgelu canfyddiadau ein hadolygiadau o lywodraethu'r Cyngor. Mae'r DLIB yn cynnwys Cynllun Gweithredu ar gyfer materion llywodraethu sylweddol a nodwyd fel rhan o'r adolygiad, i'w datblygu gan yr Uwch Reolwyr. Mae wedi'i gymeradwyo ochr yn ochr â'r Datganiadau Ariannol a chaiff ei ddefnyddio ar gyfer adrodd ar lywodraethu a'i wella. Dogfen ar wahân yw hon sydd ar gael ar wefan y Cyngor yn y cyfeiriad canlynol:

Link to be inserted following Council consideration

Wrth lunio'r DLIB, mae'r Cyngor wedi mabwysiadu'r fframwaith 'Cyflawni Llywodraethu Da mewn Llywodraeth Leol', a ddatblygwyd gan y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifeg (CIPFA) a Chymdeithas Prif Weithredwyr yr Awdurdodau Lleol. Mae'n cynnwys y systemau, y prosesau, y diwylliant a'r gwerthoedd y mae'r Cyngor yn cael ei gyfeirio a'i reoli ganddynt, ynghyd â'r gweithgareddau a ddefnyddia i ymgysylltu â'r gymuned a gweithio gyda hi. Adeiledir y DLIB trwy ddatgeliadau craidd gan Uwch Reolwyr, a barn annibynnol y Rheolwr Archwilio Mewnol a'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio.

Mae Fframwaith Llywodraethu'r Cyngor yn cynnwys y systemau, y prosesau a'r rheolaethau, y diwylliant a'r gwerthoedd sydd ar waith i alluogi'r cyngor i gyflawni ei swyddogaethau'n effeithiol. Byddwn yn paratoi Datganiad Llywodraethu Blynyddol (DLIB) bob blwyddyn er mwyn datgelu canfyddiadau ein hadolygiad blynyddol o lywodraethiant y Cyngor i sicrhau ei fod yn parhau'n effeithiol.

Mae Cod Rheolaeth Ariannol (RHA) y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifeg (Rheolaeth Ariannol CIPFA) wedi bod ar waith gan y Cyngor ers 2021/22, gyda'r nod o wella gwydnwch ariannol sefydliadau trwy wreiddio safonau rheolaeth ariannol uwch.

Mae trefn rheoli risg y Cyngor yn cefnogi adnabod, asesu, adrodd a rheoli risgiau mewn gweithgarwch corfforaethol, cyfarwyddiaethau, rhaglenni a phrosiectau. Mae'n cynnwys asesiadau risg chwarterol er mwyn cefnogi nodi ac uwchgyfeirio risgiau mwyaf hanfodol y Cyngor mewn da bryd i'r Uwch Dîm Reoli ar gyfer perchnogaeth, lliniaru, adolygu ac adrodd. Fel ar 31 Mawrth 2025, dangosir y risgiau corfforaethol

ar statws risg weddilliol 'coch' h.y. goblygiadau mawr neu arwyddocaol yn debygol heb liniaru pellach, yn y tabl isod.

Rhaglen Trefniadaeth Ysgolion
Methiant y Cyngor i gyflawni yn erbyn y Strategaeth Buddsoddi Addysg yn arwain at fethu ag optimeiddio buddsoddiad sylweddol a'r ystâd yn annheg ac anghytwys.
Sicrhau Mynediad
Methiant i gyflawni cyfrifoldeb statudol i ddarparu lle addysg priodol i bob plentyn a phobl ifanc. Mae'r risg yn fwy mewn perthynas â dysgwyr ag Anghenion Dysgu Ychwanegol, oherwydd diffyg yn y ddarpariaeth o leoedd arbenigol.
Cyllidebau Dirprwyedig i Ysgolion
Cynydd parhaus yn nifer yr ysgolion diffyg. Gall ysgolion sy'n wynebu diffygion ariannol gael trafferth cynnal safonau addysgol. Gallai toriadau posibl mewn staff, adnoddau a rhaglenni effeithio'n negyddol ar brofiadau a chanlyniadau dysgu myfyrwyr. Mae diffygion parhaus hefyd yn rhoi pwysau ychwanegol ar sefyllfa ariannu'r Awdurdod Lleol ac mae sefyllfa diffyg cynyddol ysgolion yn peri risg o ddyled anadenilladwy. Baich gweinyddol ar yr ALL a'r ysgol a risg rheolaeth gyllidebol.
Diogelwch yn y Ddinas
Digwyddiad mawr sy'n ymwneud â diogelwch mewn 'lleoedd prysur' o ganlyniad i derfysgaeth ryngwladol neu ddomestig.
Newid Hinsawdd – Bioamrywiaeth, Tywydd Eithafol, Llifogydd, Diogelwch Ynni a Datgarboneiddio
Nid yw Caerdydd yn gallu rheoli effeithiau newid hinsawdd a diogelwch ynni oherwydd diffyg gwaith diogelu at y dyfodol ar seilwaith allweddol (cymdeithasol a sifil) a datblygu busnes.
Seiberddiogelwch
Potensial ar gyfer cyfaddawdu ar neu golli gwasanaethau a data sy'n deillio o ymosodiad seiber neu doriadau diogelwch data yn ein sefydliad.
Gwydnwch Ariannol
O fewn cyd-destun y Bwlch Cyllidebol o £122 miliwn ar gyfer y cyfnod 2026/27 i 2029/30. Mae perygl o: <ul style="list-style-type: none"> Fethu â chyflawni cyllideb flynyddol gytwys. Methu â darparu Cynllun Ariannol Tymor Canolig yn seiliedig ar wybodaeth ynghyd â strategaeth amserol i fynd i'r afael â'r bwllch canlyniadol. Diffyg mecanweithiau priodol i nodi a rheoli rhwymedigaethau ariannol annisgwyl.
Argyfwng Tai
Ym mis Rhagfyr 2023, cyhoeddodd y Cabinet argyfwng tai yn y ddinas. Ar hyn o bryd mae galw digynsail am wasanaethau digartrefedd a Llety Dros Dro. Mae'r galw'n cynyddu ymhellach gyda chyflymu prosesu achosion Lloches a rhyddhau carcharorion yn gynnar. Er mwyn ymateb i'r gofynion hyn, mae dau leoliad pwrpasol wedi'u sefydlu i gartrefu ffoaduriaid. Oherwydd y galw cyfunol o gynlluniau ailsefydlu Wcráin ac Afghanistan rhwng 2021-2024, mae'r rhan fwyaf o'r SRhP fforddiadwy wedi'i ddisbyddu o'r farchnad sydd ar gael.
Mae'r argyfwng costau byw yn parhau, sy'n gorfodi mwy o bobl i mewn i dlodi ac yn effeithio ar eu gallu i dalu eu costau tai. Mae rhestrau aros am dai cymdeithasol yn parhau i fod yn uchel ac mae nifer y gosodiadau

cymdeithasol yn isel. Mae mwy o flinder ymysg staff mewn gwasanaethau digartrefedd wrth i staff ddelio ag achosion cymhleth bob dydd. Mae diffyg sicrwydd ynghylch cyllid cyfalaf a refeniw gan Lywodraeth Cymru i fynd i'r afael â'r materion hyn.

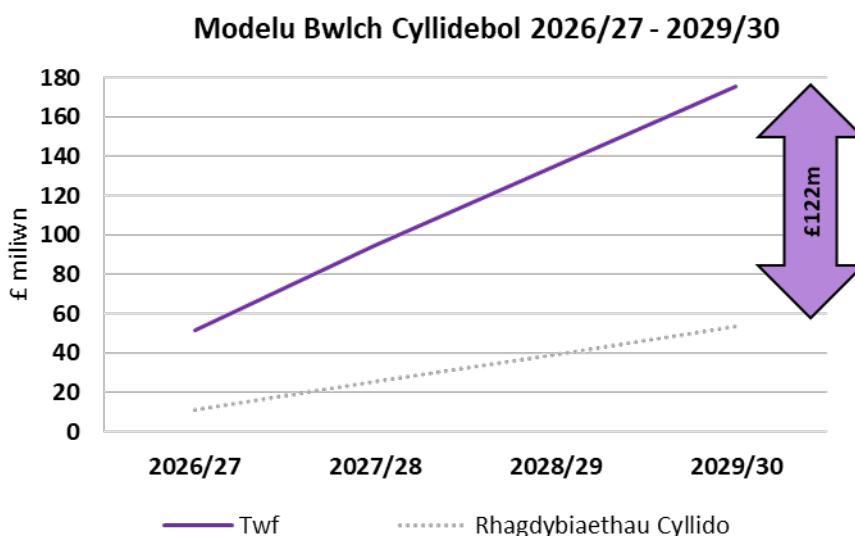
Erydu Arfordirol

Methiant amddiffynfeydd presennol yn arwain at lifogydd eang (mae'r amddiffynfeydd presennol yn ad hoc ac mewn cyflwr gwael iawn).

Cynnydd yn y Galw (Gwasanaethau Plant)

Methu â rheoli'r galw yn effeithiol (ac ymateb i effaith hirdymor COVID-19 ar y galw am wasanaethau) yn arwain at gynnydd yn nifer y plant sydd angen gwasanaethau a'r pwysau ariannol sy'n deillio o hyn.

Y Bwlch Cyllidebol yw'r term a ddefnyddir i ddisgrifio'r gwahaniaeth rhwng yr arian y mae'r Cyngor yn disgwyl ei gael, a'r gost amcangyfrifedig o barhau i ddarparu gwasanaethau ar y lefel bresennol. Yn syml, mae'r bwlch yn deillio o gyllid yn methu â chadw i fyny â'r galw, chwyddiant a phwysau ariannol eraill. Rhagwelwyd bwlch cyllidebol o £122 miliwn rhwng 2026/27 a 2029/30 fel rhan o'r cynllun ariannol tymor canolig a gymeradwywyd ym mis Mawrth 2025. Mae hyn yn parhau i gael ei ddiweddarw wrth i wybodaeth ddod i'r amlwg.

Mae hyn oherwydd ffactorau megis costau gweithwyr, chwyddiant prisiau, lwfans am bwysau sy'n dod i'r amlwg, talu am brosiectau cyfalaf a galw ymysg y boblogaeth mewn meysydd fel Gofal Cymdeithasol Oedolion a Phlant sy'n Derby Gofal.

Ystyriwyd ystod o opsiynau er mwyn mynd i'r afael â'r bwlch cyllidebol yn 2024/25 a'r blynyddoedd i ddod, gan gynnwys parhau i adolygu a herio holl gyllidebau cyfarwyddiaethau am arbedion effeithlonrwydd fel staffio, costau adeiladau, gwariant allanol, cynhyrchu incwm a manteisio i'r eithaf ar grantiau.

Gan edrych tua'r dyfodol, gyda lefelau uwch o risg i gyflawni targedau arbedion a galw sy'n debygol o barhau i fod yn anrhagweladwy o ganlyniad i ansicrwydd, bydd angen rheoli a monitro risg gwydnwch ariannol yn ofalus er mwyn sicrhau cynaliadwyedd ariannol. Cynigir buddsoddiad gwariant cyfalaf sylweddol mewn meysydd fel ysgolion newydd; i fynd i'r afael â chyflwr asedau presennol a ddefnyddir i

ddarparu gwasanaethau; i ddatblygu tai cyngor newydd; ar gyfer cynlluniau teithio cynaliadwy ac adfywio economaidd. Mae'r cynllun buddsoddi pum mlynedd yn gofyn am gynnydd sylweddol mewn benthyca i dalu am fuddsoddiad, a bydd angen adolygu'r goblygiadau cost o ganlyniad i gyfraddau llog cynyddol ar fodelau ariannol sy'n cefnogi prosiectau ac wrth ddatblygu achosion busnes.

Mae effeithiau chwyddiant ar y Cyngor a chyflenwyr o ganlyniad i drethiant a dyfarniadau cyflogau, cost prosiectau cyfalaf yn ogystal â chostau atgyweirio a chynnal a chadw asedau a ddefnyddir wrth ddarparu gwasanaethau a'r galw am wasanaethau ymysg y pwysau ariannol a wynebir yn y tymor canolig. Mae natur fyrdymor sicrwydd cyllido ar gyfer cynghorau'n gwneud cynllunio tymor hwy yn anodd, gyda lefel y Dreth Gyngor y mae'n ofynnol i'r Cyngor ei chodi yn y blynyddoedd i ddod yn cael ei heffeithio gan lawer o ffactorau amrywiol. Er mwyn diogelu gwynwch ariannol parhaus y Cyngor, bydd angen i'r dull o nodi'r gofynion arbedion a amlinellir uchod:

- Adolygu amserlenni gosod cyllideb a phwyntiau penderfynu, gydag angen tebygol am benderfyniadau cynharach i allu cyflawni arbedion yn llwyddiannus ar y lefelau angenrheidiol.
- Targedu effeithlonrwydd, gan gynnwys effeithlonrwydd sylfaenol ar gyfer pob gwasanaeth.
- Adolygu ffrydiau incwm a chynhyrchu cymaint o incwm â phosibl lle bo hynny'n bosibl yn amodol ar ystyriaethau risg a pholisi.
- Ystyried i ba lefel y mae'n fforddiadwy parhau i sybsideiddio gwasanaethau o natur fwy disgresiynol.
- Cofnodi budd ariannol llawn yr ymyrraeth gynnar a'r gwaith ataliol sy'n cael eu cynnal ar draws yr Awdurdod er mwyn rheoli patrwm y galw am wasanaethau'r Cyngor yn y dyfodol.
- Nodi cyfleoedd i weithio ar draws cyfarwyddiaethau ac mewn partneriaeth â sefydliadau eraill.
- Targedu arbedion cynhyrchiant i sicrhau bod y gwerth gorau posibl am arian yn cael ei gyflawni gydag adnoddau prin, gan gynnwys gwneud y defnydd gorau o dechnoleg ddigidol.
- Nodi buddsoddiad cyfalaf targedig a rhesymoli asedau sy'n cyflawni arbedion refeniw ar unwaith.

Mae rhagor o fanylion am gyllideb y Cyngor ar gyfer 2025/26 a'r Tymor Canolig ar gael ar wefan y Cyngor **Dolen** ac yn cynnwys y dogfennau allweddol isod:

- Cynllun Ariannol Tymor Canolig (CATC)
- Cyllideb Cyfrif Refeniw Tai a CATC
- Strategaeth Cyfalaf
- Strategaeth Rheoli Trysorlys
- Ciplun gwydnwch ariannol sy'n nodi nifer o ddangosyddion a chymarebau ariannol.

Perfformiad Ariannol 2024/25

Cafodd cyllideb y Cyngor ar gyfer 2024/25 ei chymeradwyo ym mis Mawrth 2024. Gosodwyd y gyllideb yn erbyn cefndir o ansicrwydd ariannol, heriau sylweddol wrth ariannu gwasanaethau, galw cynyddol am ein gwasanaethau, targedau arbedion pellach i'w gwneud a chynnydd o 6% yn y Dreth Gyngor. Cymeradwywyd cyllideb refeniw net o £849.284 miliwn ar gyfer 2024/25 yn ogystal â Chynllun Ariannol

Tymor Canolig yn seiliedig ar gyfnod treigl o bedair blynedd o 2024/25 i 2028/29, gan sicrhau bod adnoddau wedi'u halinio â chanlyniadau yn y Cynllun Corfforaethol.

Gwariant a Chyllido Refeniw

Mae gwariant refeniw yn talu am gost gweithrediadau dyddiol y Cyngor a'u cyfraniadau i ac o gronfeydd wrth gefn.

Cyfarwyddiaeth	Cyllideb Gwariant Net	Alldro Gwariant Net	Amrywiad (Dan)/Dros
	£000	£000	£000
Rheolaeth Gorfforaethol	33,917	33,661	(256)
Datblygu Economaidd	9,821	11,733	1,912
Datblygu Economaidd - Ailgylchu a Gwasanaethau Cymdogaeth	42,796	43,325	529
Addysg a Dysgu Gydol Oes	364,078	367,466	3,388
Pobl a Chymunedau - Cymunedau a Thai	49,509	48,861	(648)
Pobl a Chymunedau - Perfformiad a Phartneriaethau	2,964	2,926	(38)
Pobl a Chymunedau - Gwasanaethau Cymdeithasol - Plant	102,193	103,059	866
Pobl a Chymunedau - Gwasanaethau Cymdeithasol - Oedolion	164,959	164,943	(16)
Cynllunio, Trafnidiaeth a'r Amgylchedd	8,297	8,325	28
Adnoddau - Llywodraethu a Gwasanaethau Cyfreithiol	8,189	7,769	(420)
Adnoddau	18,188	17,203	(985)
Is-gyfanswm Alldro'r Gyfarwyddiaeth	804,911	809,271	4,360
Ariannu Cyfalaf	36,644	35,079	(1,565)
Cyfrif Refeniw Cryno	7,329	6,526	(803)
Casglu'r Dreth Gyngor a Rhyddhad yn ôl Disgresiwn	400	(1,592)	(1,992)
Cyfanswm Alldro'r Cyngor	849,284	849,284	0

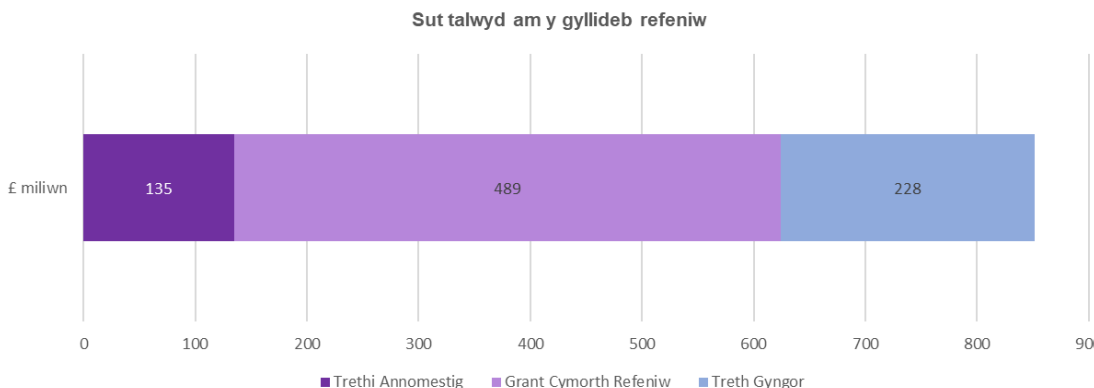
Gwnaeth y Cyngor gadw ei wariant o fewn y gyllideb £849.284 miliwn a gymeradwywyd am y flwyddyn, ar ôl trosglwyddiadau i ac o gronfeydd wrth gefn clustnodedig. Roedd sefyllfa'r gyfarwyddiaeth yn adlewyrchu gorwariant net o £4.360 miliwn a chafodd ei wrthbwysu gan danwariannau yn erbyn y Cyfrif Refeniw Cryno, ariannu cyfalaf a sefyllfa well na'r disgwyl o ran casglu'r Dreth Gyngor. Roedd yr amrywiadau andwyol mwyaf arwyddocaol mewn perthynas ag Addysg, Datblygu Economaidd a Gwasanaethau Phlant. Ystyriwyd y sefyllfa alldro derfynol gan y Cabinet ym mis Mehefin 2025, gyda manylion ar bob cyfarwyddiaeth wedi'u cynnwys mewn atodiadau. Mae'r sefyllfa derfynol wedi gwella wrth i'r flwyddyn fynd yn ei blaen gyda'r holl wasanaethau'n adolygu cyfleoedd i gyflawni effeithlonrwydd yn ystod y flwyddyn. Roedd ffocws o hyd ar osgoi effaith rheng flaen, gan fanteisio ar effeithlonrwydd lle roedd cyfleoedd yn codi.

Caiff Ardrethi Annomestig eu casglu gan y Cyngor i Lywodraeth Cymru yn seiliedig ar werth adeiladau a ddefnyddir mewn busnes neu at ddibenion annomestig, a gosodir cyfradd yn flynyddol. Daeth yr Ardrethi Annomestig net a gasglwyd gan Gaerdydd ar gyfer 2024/25 i gyfanswm o £179.437 miliwn a derbyniodd Caerdydd £134.524 miliwn ar ôl i hyn gael ei ailddosbarthu gan Lywodraeth Cymru. Y gyfradd gasglu yn ystod y flwyddyn oedd 95.72% (93.86% yn 2023/24).

Gellir dod o hyd i ystadegau casglu Cymru gyfan gan ddefnyddio'r ddolen hon [Ardrethi annomestig \(llyw.cymru\)](#).

Cafodd Grant Cynnal Refeniw o £488.634 miliwn ei dderbyn gan Lywodraeth Cymru yn ystod y flwyddyn. Mae'r Dreth Gyngor a gesglir gan y Cyngor yn cynnwys prae-septau ar gyfer yr heddlu a cynghorau cymuned a, lle y bo'n berthnasol, cafodd y rhain eu trosglwyddo i'r cyrff perthnasol. Mae'r incwm Treth Gyngor a briodolir i'r Cyngor, sef £227.763 miliwn, yn ariannu ychydig dros chwarter o wariant net y Cyngor. Y gyfradd gasglu yn ystod y flwyddyn oedd 94.84% (95.73% yn 2023/24).

Gellir dod o hyd i ystadegau casglu Cymru gyfan gan ddefnyddio'r ddolen hon [Treth Gyngor \(llyw.cymru\)](#).

Cyfrif Refeniw Tai (CRT)

Cyfrif clustnodedig yw'r Cyfrif Refeniw Tai a ddangosir o fewn y gyfarwyddiaeth Tai a Chymunedau. Mae'n cynnwys incwm o renti a gwariant ar reoli'r stoc dai a gwasanaethau cysylltiedig:

- Roedd gan y cyngor 14,108 o anheddau ar 31 Mawrth 2025
- Y rhent net wythnosol ar gyfartaledd ar gyfer 2024/25 oedd £127.91
- Cyfanswm yr incwm gan gynnwys rhent a thaliadau am wasanaethau oedd £113.269 miliwn
- Roedd gwariant refeniw yn cynnwys £37.587 miliwn ar atgyweiriadau a chynnal a chadw, £39.550 miliwn ar oruchwylio a rheoli a £31.042 miliwn ar gostau ariannu cyfalaf, gan gynnwys llog, darpariaeth ar gyfer ad-dalu dyledion a thalu tuag at wariant cyfalaf.

Nododd y Cyfrif Refeniw Tai sefyllfa gytbwys ar gyfer 2024/25 ar ôl trosglwyddiad net o £2.864 miliwn o gronfeydd wrth gefn clustnodedig. Cafodd gorwariant ar y Cyfrif Atgyweiriadau Tai oherwydd cynnydd mewn gwaith a chostau profion trydanol ychwanegol eu gwrthbwysio gan gostau ariannu cyfalaf llai ac incwm rhent a thaliadau gwasanaeth ychwanegol o ganlyniad i adolygiad o dueddiadau mewn ôl-ddyledion rhent a dileu.

Gwariant a Chyllido Cyfalaf gan y Cyngor

Mae buddsoddi cyfalaf yn rhan fawr o'n gwariant. Mae gan y Cyngor raglen gyfalaf uchelgeisiol i gyflwyno prosiectau sy'n hanfodol i'r Cyngor wireddu ei ddyheadau ac adlunio sut rydym yn darparu ein gwasanaethau. Cyfanswm y gwariant cyfalaf yn ystod y flwyddyn oedd £335.027 miliwn.

Cynlluniau	Manylion	£m
Busnes a Datblygu'r Ddinas	Benthyciadau Canol Tref; grantiau busnes, galluogi Arena Dan Do a datblygu'r Pentref Chwaraeon Rhyngwladol a Neuadd y Sir Newydd.	19.2
Parciau, Hamdden a Lleoliadau	Ardaloedd chwarae parciau, gofod agored, Parc Sglefrio Llanrhymni, Cyrtiau Tennis; Cynnal a chadw adeiladau hamdden a lleoliadau; Dylunio cynllun argae Parc y Rhath; pwll nofio canolfan hamdden Pentwyn ac adnewyddu asedau'r Harbwr.	6.3
Rheoli Ailgylchu a Gwastraff	Cyflwyno casgliadau gwastraff wedi'i wahanu a gwelliannau depo.	1.0
Eiddo	Caffaeliadau Strategaeth Eiddo Buddsoddi, Gwaith i ganiatáu ildio adeiladau ar brydles; Dylunio gwaith mecanyddol Neuadd y Ddinas.	4.1
Addysg a Dysgu Gydol Oes	Adnewyddu asedau eiddo; Band B Ysgolion yr 21ain Ganrif gan gynnwys gwaith adeiladu ar gyfer ysgolion newydd Campws y Tyllgoed a Willows. Dymchwel Tŷ Glas a buddsoddi yng nghyflwr ac addasrwydd adeiladau ysgol; Dechrau'n Deg.	99.3
Adfywio Cymdogaethau a Thai Preifat	Grantiau addasiadau i'r anabl sy'n caniatáu i bobl fyw'n annibynnol yn eu cartrefi; cynlluniau adfywio cymdogaethau a diogelwch cymunedol, cyfraniad i gymuned Treganna, safleoedd Teithwyr.	11.3
Gwasanaethau Cymdeithasol - Plant	Caffael ac addasu eiddo yn unol â'r Strategaeth Gomisiynu Cartrefi Cywir, Cymorth Cywir, Plant sy'n Derbyn Gofal.	1.4
Priffyrdd a Thrafnidiaeth	Ailwynebu ffyrdd a llwybrau troed; gwaith dylunio strwythurau; lliniaru perygl arfordirol a llifogydd; gwelliannau trafndiaeth gyhoeddus a diogelwch ffyrdd; gweithredu strategaeth feicio; buddsoddi mewn teithio llesol a llwybrau diogel mewn cymunedau; dylunio Cledrau Croesi Caerdydd a Stryd y Castell, arwyddion.	37.4
Ffilyd	Disodli cerbydau gwastraff a ffilyd arall.	7.3
Arall	Grantiau cronfa ffyniant gyffredin sefydliad allanol, Adnewyddu asedau profedigaeth; Adnewyddu TGCh a grant y Gronfa Band Eang Leol. Cynlluniau bach un blaned a benthyciad i Cardiff Heat Network Ltd.	9.8
Tai Cyhoeddus	Addasiadau i'r anabl; adfywio ystadau; buddsoddi mewn cyflwr stoc bresennol; caffael tir ac anheddau sy'n bodoli eisoes o'r farchnad breifat; adeiladu anheddau newydd.	137.9
Cyfanswm		335.0

Ar 26 Medi 2024 cymeradwyodd y Cyngor setliad achos cyfreithiol atebolrwydd treth dirlenwi gyda CTheF. Yn dilyn llofnodi'r setliad ym mis Tachwedd 2024 a chyfarwyddyd cyfalafu a dderbyniwyd gan Lywodraeth Cymru, cynhwyswyd costau'r setliad o £15.219 miliwn a dalwyd yn 2024/25 fel gwariant cyfalaf yr aed iddo yn y datganiad cyfrifon ar gyfer 2023/24.

Rhaid talu am wariant cyfalaf, ac mae'r tabl isod yn tynnu sylw at y ffynonellau amrywiol o gyllid cyfalaf ar gyfer 2024/25. Mae hyn yn cynnwys grantiau gan Lywodraeth Cymru a chyrrff cyhoeddus eraill gan gynnwys y Lwfans Atgyweiriadau Mawr a'r grant Cyfalaf Cyffredinol, derbyniadau cyfalaf h.y. arian o werthu asedau'r Cyngor, cyfraniadau allanol gan ddatblygwyr a chyllideb refeniw y Cyngor ei hun neu Gronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig a roddwyd i'r neilltu yn flaenorol tuag at gynlluniau cyfalaf.

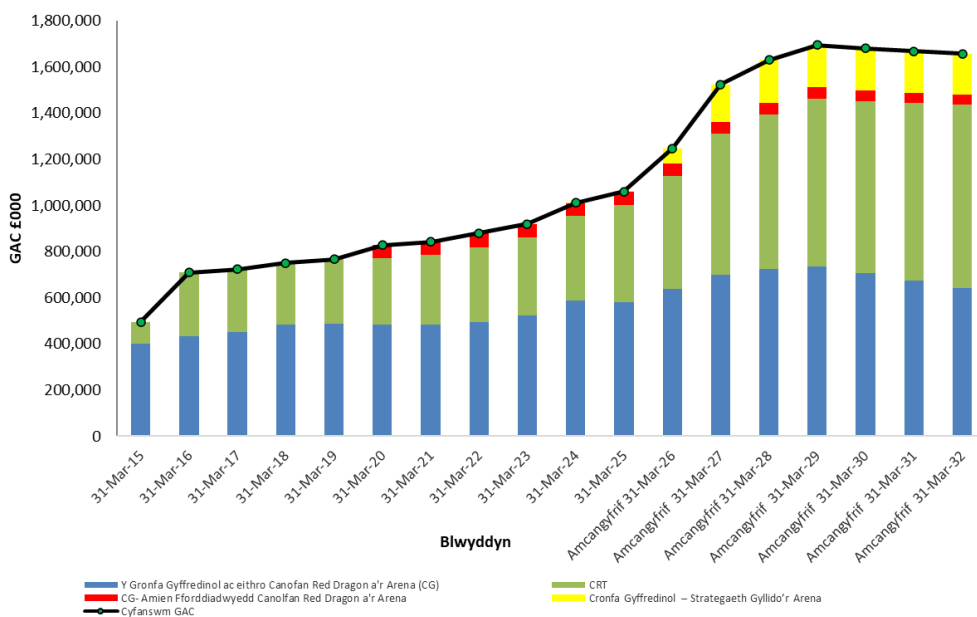
Lle nad yw'r ffynonellau cyllid a ddatganwyd yn flaenorol ar gael, dim ond trwy gynyddu ei ymrwymiad i fenthycia mwy y gall y Cyngor dalu am wariant. Mae'r benthycia hwn yn cefnogi'r holl wariant yn y rhaglen gyfalaf gymeradwy gan gynnwys cynnal asedau presennol fel ffyrdd ac adeiladau, addasiadau i'r anabl, prosiectau adfywio yn ogystal â buddsoddiad y cynigir ei wneud ar y sail y bydd yn talu amdano'i hun dros gyfnod sylweddol o amser e.e. tai newydd a rhai prosiectau mawr allweddol.

Mae'n rhaid ad-dalu benthyciadau, ac mae cost i hyn. Mewn rhai achosion, gellir talu am hyn yn llawn a dros amser drwy grant Llywodraeth Cymru (Benthycia â Chymorth) neu gellir talu amdano drwy incwm allanol ychwanegol, cynilion yn y dyfodol, Treth Gyngor neu Rent (Benthycia Digymorth). Yn ogystal â chost llog benthycia arian, rhaid ad-dalu costau unrhyw fuddsoddiad a gefnogir gan fenthycia dros gyfnod darbodus o gyllidebau presennol ac incwm yn y dyfodol. Gall hyn fod o gyllidebau refeniw presennol, cynnydd yn y Dreth Gyngor neu Rent yn y dyfodol, Grant Refeniw neu incwm ychwanegol yn y dyfodol, gyda'r olaf yn aml yn cael ei gategoreiddio fel 'Buddsoddi i Arbed'.

Ffynhonnell Gyllido	Gwirioneddol 2024/25	% o'r cyllid
	£000	%
Grantiau Llywodraeth Cymru a grantiau allanol eraill	182,379	54.44
Cyfraniadau Allanol	7,226	2.15
Cyllid Cyfalaf Cyffredinol (Grant LIC)	10,984	3.28
Lwfans Atgyweiriadau Mawr (Grant LIC)	9,972	2.98
Cyllid Cyfalaf Cyffredinol - Benthycia â Chymorth LIC	8,973	2.68
Ychwanegol - Benthycia Digymorth	76,049	22.70
Buddsoddi i Arbed - Benthycia Digymorth	18,659	5.57
Refeniw / Cronfeydd Wrth Gefn	11,887	3.55
Derbyniadau Cyfalaf	8,898	2.65
Cyfanswm	335,027	

Y term ar gyfer gwariant cyfalaf yr aed iddo yn y gorffennol trwy fenthycia (y gofyniad benthycia) ond sydd eto i'w dalu o refeniw'r dyfodol neu incwm cyfalaf yw'r Gofyniad Ariannu Cyfalaf (GAC). Dangosir y tueddiad hanesyddol a'r rhagolwg amcanestynedig yn y siart nesaf.

Tiedd Gofyniad Cyllido Cyfalaf

Yn 2015/16 benthycwyd arian ychwanegol gan y Cyngor a'i dalu i Drysorlys EF i adael y system cymhorthdal CRT. Mae'r GAC a chostau ariannu cysylltiedig, llog ac ad-daliadau o fuddsoddiad cyfalaf i gynyddu'n sylweddol mewn blynyddoedd i ddod, gyda Strategaethau Rheoli Cyfalaf a Thrysorlys 2025/26 y Cyngor yn nodi ystod o ddangosyddion ar gyfer fforddiadwyedd, darbodusrwydd a chynaliadwyedd cynlluniau buddsoddi cyfalaf y Cyngor. Mae hyn yn cynnwys creu tai fforddiadwy newydd sy'n eiddo i'r Cyngor, arena dan do, buddsoddi mewn adeiladau ysgol a buddsoddi yn asedau seilwaith y Ddinas. Tybir y bydd llawer o'r buddsoddiad hwn yn talu amdano'i hun dros y blynyddoedd i ddod o incwm deilliannol yn y dyfodol. Yn amodol ar amseru a chyflawni'r cynlluniau gwariant cyfalaf hynny a gymeradwywyd gan y Cyngor fel rhan o'i gyllideb, rhagwelir y bydd y GAC yn fwy na £1.6 biliwn dros y cynllun tymor canolig, gan arwain at yr angen i fenthycu symiau sylweddol o arian yn y blynyddoedd i ddod. Bob blwyddyn, codir swm y tybir ei fod yn ddarbodus i'n cyllidebau refeniw i leihau'r GAC.

Mae'r Cyngor hefyd yn parhau i ddatblygu nifer o brosiectau strategol y gellid, yn amodol ar ddiwydrwydd dyladwy a fforddiadwyedd, ystyried eu cymeradwyo fel rhan o iteriadau o'r rhaglen fuddsoddi fanwl yn y dyfodol. Mae'r rhain yn cynnwys prosiectau sy'n deillio o'r Papur Gwyn Trafnidiaeth; Uwchgynllun Glanfa'r Iwerydd; Ysgolion yr 21ain Ganrif a System Rheoli Ariannol newydd. Oni bai y cânt eu hariannu gan grant allanol yn y dyfodol neu grant allanol a gedwir, bydd cymeradwyo'r prosiectau uchod yn arwain at gynnydd pellach yng ngofyniad benthycu'r Cyngor. Lle mai dyma'r achos, bydd angen graddio blaenoriaeth ac amseru gweithrediad unrhyw fuddsoddiad o'r fath dros gyfnodau lle mae fforddiadwyedd, doethineb a chynaliadwyedd yn fwy sicr, o ystyried y risgiau a nodwyd yn y Cynllun Ariannol Tymor Canolig.

Sefyllfa Ariannol

Mae'r Fantolen a'r nodiadau i'r cyfrifon yn cynnwys rhagor o fanylion am asedau a rhwymedigaethau'r Cyngor gan gynnwys symudiadau yn ystod y flwyddyn ariannol.

Mantolen	2023/24	2024/25
	£m	£m
Asedau Hirdymor	2,532	2,747
Asedau Cyfredol - Rhwymedigaethau Cyfredol	116	127
Rhwymedigaeth Pensiwn	(50)	(77)
Rhwymedigaethau hirdymor eraill	(979)	(1,038)
Asedau Net	1,619	1,759
Annefnyddiadwy - Cronfa Pensiynau Wrth Gefn	54	82
Cronfeydd Wrth Gefn Annefnyddiadwy eraill	(1,486)	(1,642)
Balans Cyffredinol Defnyddiadwy	(30)	(30)
Cronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig a Derbyniadau Cyfalaf Defnyddiadwy	(157)	(169)
Cronfeydd Wrth Gefn	(1,619)	(1,759)

Eiddo, Peiriannau, Cyfarpar ac Asedau Anghyfredol Eraill

Mae priso pob ased yn cynnwys nifer o ragdybiaethau; fodd bynnag, mae symudiadau mewn prisiadau asedau yn ogystal ag unrhyw gostau cyfrifeg fel dibrisiant yn golygu nad ydynt yn effeithio ar y dreth gyngor na'r rhent sy'n daladwy gan fod yn rhaid iddynt gael eu gwrth-droi o gronfeydd wrth gefn anefnyddiadwy.

Mae Nodyn 14 yn rhoi manylion am symudiadau o ran asedau, gwariant cyfalaf a'i gyllido:

- Y derbyniadau cyfalaf ar ôl rhyddhau asedau eiddo ac incwm tebyg oedd £6.283 miliwn.
- Fel rhan o raglen dreigl y Cyngor, cynhaliwyd ailbrisiadau yn ystod y flwyddyn ar gyfer eiddo buddsoddi, asedau dros ben, Anheddau'r Cyngor a thir ac adeiladau gweithredol. Mae dull y Cyngor o brisio yn rhan o gylch byrrach o ailbrisiadau sy'n mynd y tu hwnt i'r isafswm cyfnod pum mlynedd a argymhellir, a nodir yng nghanllawiau CIPFA ar gyfer prisiadau. Mae hyn yn ein cefnogi i sicrhau bod y gwerthoedd a gofnodwyd yn y cyfrifon yn adlewyrchu'r niferoedd sylweddol o ragdybiaethau, amrywiolion ac amodau'r farchnad, lle bo hynny'n berthnasol, sy'n effeithio ar ddata o'r fath dros amserlen resymol a chynlluniedig. Mae'r prisiadau hyn at ddibenion cyfrifyddu technegol yn unig.
- Cyhoeddodd y Comisiwn Elusennau ganllawiau wedi'u diweddarau i awdurdodau lleol yn ystod y flwyddyn lle mae awdurdodau'n ymgymryd â rôl fel Ymddiriedolwyr Elusennau. Roedd yn cynnwys y dull o reoli'r Ymddiriedolaeth, gwneud penderfyniadau, rheoli gwrthdaro buddiannau, nodi asedau a rhwymedigaethau ac ati. Mae tîm amlddisgyblaethol o swyddogion o adrannau Ystadau, Cyllid a Chyfreithiol y Cyngor wedi bod yn gweithio ar adolygiad o'r olaf, sy'n cael ei adolygu'n barhaus ac yn gofyn am ddiwydrwydd dyladwy ychwanegol i nodi asedau, dull rheoli a'r dull

gweithredu o ran costau ac incwm. Gall canlyniad y gwaith hwn arwain at newidiadau i incwm, gwariant, a thriniaeth a phrisio'r fantolen, gyda'r allbwn i'w bennu yn 2025/26.

- Adlewyrchir yr arian a wariwyd ar asedau yn ystod y flwyddyn yn y nodyn, gyda diweddariadau cynllun rheoli asedau eiddo'r Cyngor yn ystod y flwyddyn yn nodi newidiadau tebygol yn y dyfodol, yn enwedig mewn perthynas â datblygiadau ysgolion newydd, tai fforddiadwy newydd, strategaeth ar gyfer mynd i'r afael â materion cynnal a chadw ac addasrwydd mewn perthynas â swyddfeydd y Cyngor, prosiectau datblygu mawr fel yr arena dan do newydd a'r dull o wneud adeiladau'r Cyngor yn ynni-effeithlon.

Asedau a Rhwymedigaethau Ariannol

Cynhaliwyd gweithgareddau buddsoddi a benthyca gan y Trysorlys yn unol â gofynion rheoliadol a Strategaeth Rheoli Trysorlys y Cyngor ar gyfer 2024/25. Mae buddsoddiadau at ddibenion rheoli'r trysorlys ac arian parod ar £56.965 miliwn ar 31 Mawrth 2025 ac fe'u cynrychiolir yn bennaf gan falansau arian dros dro a adneuir gyda sefydliadau ariannol. Cyfradd gyfartalog y llog a enillwyd ar gyfer y flwyddyn oedd 4.75%.

Mae'r Cyngor yn benthyca arian i reoli ei lifoedd arian parod dyddiol ac i dalu am wariant cyfalaf. Yn unol â'r Strategaeth Rheoli Trysorlys, mae benthyca'n cael ei wneud i reoli'r Gofyniad Ariannu Cyfalaf. Y newid net mewn benthyca allanol gwirioneddol yn ystod y flwyddyn oedd cynnydd o £86.232 miliwn i £980.032 miliwn. At ddibenion rheoli'r trysorlys, drwy gymharu lefel y GAC (gofyniad benthyca - ac eithrio Tirlenwi) a lefel y benthyca gwirioneddol fel ar 31 Mawrth 2025, mae'r ail yn is o tua £86.472 miliwn. Dyma'r lefel 'benthyca mewnol' ac mae'n golygu bod y Cyngor yn defnyddio balansau arian parod dros dro i dalu am wariant cyfalaf yn hytrach na chymryd benthyciadau allanol yn y byrdymor.

Mae'r Cyngor yn cyrchu'r rhan fwyaf o'i anghenion benthyca gan y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus ac mae cyfraddau llog benthyca wedi codi'n sylweddol o ganlyniad i'r cefndir economaidd yn y DU, rhagolygon chwyddiant yn y dyfodol a ffactorau ehangach fel lefel gyffredinol y ddyled genedlaethol. Er nad yw hyn yn cael fawr o effaith ariannol ar y Cyngor yn y tymor byr iawn o gofio bod holl fenthyca allanol y Cyngor ar gyfraddau llog sefydlog, bydd yn effeithio ar fenthyca'r dyfodol y bydd angen i'r Cyngor ei wneud i fodloni ymrwymadau, os bydd cyfraddau'n parhau'n uchel.

Mae Nodyn 15 y cyfrifon yn cynnig rhagor o wybodaeth am asedau a rhwymedigaethau ariannol, y llog a dderbyniwyd ac a dalwyd a natur a helaethrwydd risgiau perthnasol y Cyngor.

Darpariaethau

Mae'r Cyngor yn neilltuo arian ar gyfer rhwymedigaethau neu golledion tebygol, nad yw'r union swm na dyddiad eu defnyddio'n sicr. Mae hyn yn cynnwys hawliau yswiriant yn ogystal ag ar gyfer ôl-ofal tirlenwi. Yn ystod 2024/25, bu gostyngiad o £1.259 miliwn yng nghyfanswm y darpariaethau i £39.453 miliwn. Dangosir manylion trosglwyddo darpariaethau yn nodyn 21 y cyfrifon.

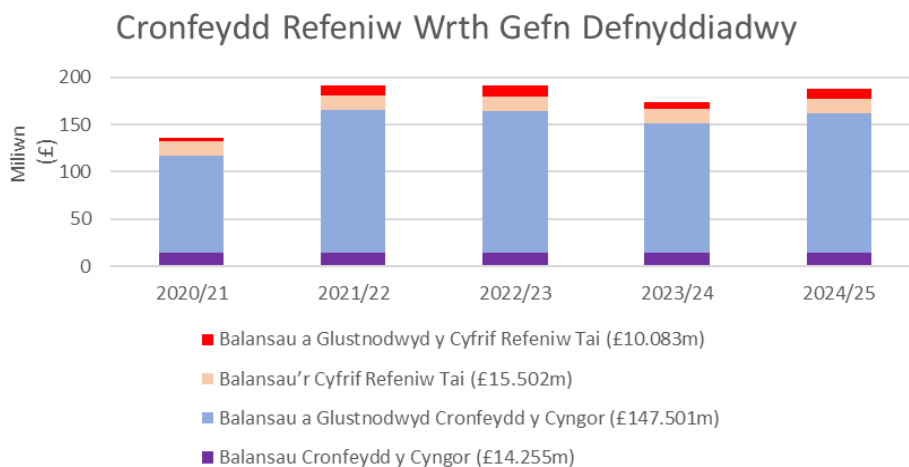
Rhwymedigaethau Pensiwn

Dangosir cyfranogiad y Cyngor yn yr holl gynlluniau pensiwn yn nodyn 13 o'r cyfrifon:

- Y gost i'r Cyngor yn ystod y flwyddyn tuag at rwymedigaethau pensiwn yw £57.000 miliwn.
- Rhwymedigaeth y Cyngor o ran buddion pensiwn sy'n daladwy yn y dyfodol, o'u cymharu â'r asedau a gedwir, yw £76.170 miliwn ar 31 Mawrth 2025. Mae hyn yn seiliedig ar y rhagdybiaethau actiwaraid diweddaraf, gan arwain at gynnydd o £27.780 miliwn o 2023/24, gyda symudiadau wedi'u manylu yn Nodyn 13.2 - Tabl yn dwyn y teitl Sail ar gyfer Amcangyfrif Asedau a Rhwymedigaethau.
- Caiff y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol ei ailbrisio bob tair blynedd, ac ystyrir bod asedau'r gronfa ar 31 Mawrth 2022 yn talu am 98% o rwymedigaethau'r dyfodol. Mae Cyfnod Adfer Dyled 14 mlynedd ar waith er mwyn cwrdd â'r diffyg. Disgwylir i'r broses brisio nesaf ddigwydd ym mlwyddyn ariannol 2025/26.

Balansau a Chronfeydd Wrth Gefn

Mae Balansau a Chronfeydd Wrth Gefn yn symiau o arian a gaiff eu neilltuo at ddibenion polisi penodol neu ar gyfer argyfyngau cyffredinol a rheoli llif arian parod. Mae'r defnydd o gronfeydd wrth gefn, creu cronfeydd wrth gefn newydd a'r asesiad o'u digonolrwydd hefyd yn ystyried risgiau i wydnwch ariannol. Cynyddodd lefel cronfeydd wrth gefn clustnodedig y cyngor yn ystod y flwyddyn i wella lefel gwytnwch ariannol gyffredinol y Cyngor. Dangosir y cynnydd hwn yn y siart isod ynghyd â'r gwerthoedd ar gyfer 31 Mawrth 2025. Manylir refeniw clustnodedig a chronfeydd wrth gefn defnyddiadwy eraill yn nodyn 25 y cyfrifon a nodir cronfeydd wrth gefn andefnyddiadwy yn nodyn 26.

Er bod lefel Balans Cronfa'r Cyngor wedi aros yn ddigyfnwid yn ystod y blynyddoedd diwethaf, mae lefelau cronfeydd wrth gefn clustnodedig Caerdydd yn parhau i fod yn gymharol isel ar gyfer awdurdod o'r maint hwn. Mae cronfeydd wrth gefn yn adnoddau untro, a chaiff unrhyw ddefnydd ei flaenoriaethu'n ofalus i sicrhau bod hyn yn unol â'u pwrpas arfaethedig; maen nhw naill ai'n cael eu gwario ar y meysydd lle ceir yr effaith fwyaf, neu'n cael eu cadw fel clustog yn erbyn y meysydd risg uchaf.

Datganiadau Ariannol

Nodir y Datganiad Cyfrifon yn y ddogfen hon, ynghyd â Datganiad o Gyfrifoldebau ar gyfer y datganiadau ariannol a'r Adroddiad Archwilio. Caiff y datganiadau endid unigol eu diffinio hefyd fel incwm, gwariant, asedau, rhwymedigaethau, cronfeydd wrth gefn a llifoedd arian parod ysgolion a gynhelir gan awdurdodau

lleol yng Nghymru a Lloegr o fewn rheolaeth yr awdurdod lleol. O 1 Ebrill 2024 ymlaen, trosglwyddwyd gweithgareddau Bargaen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd (BDdPRC) i endid cyfreithiol ar wahân, Cyd-bwyllgor Corfforaethol (CBC) De-ddwyrain Cymru. Nid oedd cyfrifon archwiliedig terfynol ar gael ar gyfer y CBC ar gyfer 2024/25 nac ar gyfer BDdPRC ar gyfer 2023/24. Wrth baratoi'r cyfrifon hyn ar gyfer y Cyngor, mae balansau agoriadol a chau yn adlewyrchu Cyfrifon Drafft BDdPRC/CBCDDdC ar gyfer 2024/25.

Y datganiadau craidd yw:

- Mae'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn cofnodi holl incwm a gwariant y Cyngor ar gyfer y flwyddyn. Mae hanner uchaf y datganiad yn rhoi dadansoddiad fesul cyfarwyddiaeth. Mae hanner isaf y datganiad yn ymwneud â thrafodion a chyllid corfforaethol.
- Mae'r Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn yn grynodedb o'r newidiadau i'n cronfeydd wrth gefn dros y flwyddyn. Caiff cronfeydd wrth gefn eu rhannu'n rhai 'defnyddiadwy', y mae modd eu buddsoddi mewn prosiectau cyfalaf neu wella gwasanaethau, a'r rhai 'annefnyddiadwy', y mae'n rhaid eu neilltuo at ddibenion penodol.
- Mae'r Fantolen yn rhoi cipolwg ar asedau, rhwymedigaethau, balansau arian parod a chronfeydd wrth gefn y Cyngor ar ddiwedd y flwyddyn.
- Dengys y Datganiad Llif Arian Parod y rhesymau am newidiadau ym malansau arian parod y Cyngor yn ystod y flwyddyn ac a yw'r newid oherwydd gweithrediadau, buddsoddi newydd neu weithgareddau ariannu.

Y datganiadau atodol yw:

- Mae'r Cyfrif Refeniw Tai yn nodi ar wahân swyddogaeth landlord statudol y Cyngor fel darparwr tai cymdeithasol dan Ddeddf Llywodraeth Leol a Thai 1989.
- Mae Cyfrifon Grŵp yn cyfuno datganiadau ariannol y Cyngor â'i fuddiannau materol mewn is-gwmnïau, cyfranogion a/neu fentrau ar y cyd; yn achos y Cyngor hwn, Cardiff City Transport Services Ltd.
- Mae datganiadau eraill at ddibenion rheoliadol yn cynnwys Cronfeydd Ymddiriedolaeth ac Awdurdod Harbwr Caerdydd.

Casgliadau

Er gwaethaf pwysau yn ystod y flwyddyn, llwyddodd y Cyngor i aros o fewn ei gyllideb refeniw net a bennwyd ar gyfer 2024/25, ond ni all heriau ariannol y dyfodol gael eu bodloni gydag arbedion effeithlonrwydd yn unig. Mae'r galw am holl wasanaethau'r Cyngor yn parhau i gynyddu gydag effeithiau chwyddiant sylweddol ar y Cyngor. Mae'r pwysau yma'n her sylweddol i wytnwch ariannol y Cyngor a bydd angen newidiadau pellach i'r hyn a wnawn a sut y byddwn yn gwneud hynny. Mae'r her hon yn gofyn am ddewisiadau anodd a ffocws ar weithio gyda'n partneriaid i gyflawni blaenoriaethau allweddol er mwyn parhau i fod yn ariannol gynaliadwy a gallu cefnogi'r rhai mwyaf agored i niwed yn y tymor canolig a'r tymor hwy.

Mae gan y Cyngor ddyletswydd statudol i osod cyllideb refeniw gytbwys. Mae'r heriau i Gaerdydd yn debyg i awdurdodau lleol eraill, gyda phwysau ychwanegol penodol mewn perthynas â phrifddinas ac amddifadedd fel anghenion tai, trafndiaeth a demograffeg. Mae'r Cyngor bob amser yn ymwybodol o'r risg o beidio â gallu bodloni'r gofyniad cyllideb gytbwys yn y flwyddyn hon a'r blynyddoedd i ddod ac yn ystyried nifer o ffactorau wrth benderfynu ar y risg o uwchgyfeirio unrhyw gamau brys sydd eu hangen. Mae ystyriaethau wedi cynnwys; cyflawni sefyllfa gytbwys yn 2024/25; y lefel gyfredol ac amcanestynedig

ar gyfer cronfeydd wrth gefn clustnodedig; proses cyllideb 2025/26 a phroses cynllunio ariannol tymor canolig barhaus; cynigion arbedion ac effeithlonrwydd sydd wedi'u graddio o ran risg o ran eu cyflawnadwyedd ac effaith; cydymffurfiaeth â rheolau ariannol a gofynion llywodraethu; fforddiadwyedd cynlluniau buddsoddi a'r gofyniad benthyca cynyddol o ystyried dangosyddion fforddiadwyedd a'r risgiau a'r ymrwymadau benthyca o gyfrifon neilltuedig, fel ar gyfer tai cyhoeddus newydd. Mae angen rheoli'r rhain fel rhan o reoli risg ehangach ac adrodd ar ffactorau allanol fel yr amgylchedd economaidd yn y DU ac yn rhyngwladol, gyda gwaith partneriaeth agos gyda Chymdeithas Llywodraeth Leol Cymru a Llywodraeth Cymru yn tynnu sylw at bwysau ac yn nodi atebion i risgiau allweddol.

Mae gofynion cyfrifyddu, adrodd ac archwilio canlyniadol ychwanegol yn gwneud paratoi'r datganiadau hyn yn heriol. Fodd bynnag, mae'r cyfrifon hyn nid yn unig yn cael eu paratoi i fodloni gofynion, ond hefyd yn ffynhonnell bwysig o wybodaeth am sefyllfa ariannol a pherfformiad y Cyngor. Mae gan y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ac Archwilio Cymru rôl allweddol hefyd yn yr her a'r adolygiad annibynnol o'r datganiadau hyn. Rwy'n ddiolchgar i bawb sydd wedi cyfrannu at hwyluso tryloywder ein trafodion a'n sefyllfa ariannol a nodir yn y datganiadau hyn.

Christopher Lee

Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau a Swyddog Adran 151

Datganiad o Gyfrifoldebau am y Datganiadau Ariannol

CRYFACH
TECACH
GWYRDDACH

STRONGER
FAIRER
GREENER

Cyfrifoldebau'r Cyngor

Rhaid i'r Cyngor:

- wneud trefniadau ar gyfer gweinyddu ei faterion ariannol yn gywir i sicrhau bod un o'i swyddogion yn gyfrifol am weinyddu'r materion hynny. Yn 2024/25, y swyddog hwnnw oedd Christopher Lee, Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau, sy'n dal y rôl statudol Swyddog Adran 151;
- rheoli ei faterion i sicrhau defnydd economaidd, effeithlon ac effeithiol o adnoddau ac i ddiogelu ei asedau;
- cymeradwyo'r datganiad cyfrifon.

Y Cyngorydd Adrian Robson
Arglwydd Faer

Dyddiad:

Cyfrifoldebau'r Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau

Mae'r Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau yn gyfrifol am baratoi datganiadau ariannol y Cyngor yn unol ag arferion priodol fel y nodir yng Nghod Ymarfer CIPFA ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2024/25 (y Cod).

Wrth baratoi'r datganiadau ariannol hyn, mae'r Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau wedi:

- dewis polisiau cyfrifyddu addas ac yna eu rhoi ar waith yn gyson, heblaw os yw newidiadau polisi wedi'u nodi yn y cyfrifon hyn.
- gwneud beirniadaethau ac amcangyfrifon a oedd yn rhesymol ac yn ddarbodus; a chydymffurfio â'r Cod.

Mae'r Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau hefyd wedi:

- cadw cofnodion cyfrifyddu cywir diweddar
- cymryd camau rhesymol i atal a chanfod twyll ac unrhyw afreoleidd-dra arall.

Tystysgrif y Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau

Mae'r datganiadau ariannol ar gyfer y Cyngor yn rhoi golwg wir a theg o'i incwm a gwariant ar gyfer blwyddyn ariannol 2024/25 a sefyllfa ariannol y Cyngor ar 31 Mawrth 2025.

Christopher Lee
Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau

Dyddiad:

Adroddiad Archwilydd Annibynnol Archwilydd Cyffredinol Cymru i Aelodau Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd

Barn ar ddatganiadau ariannol

Rwyf wedi archwilio datganiadau ariannol:

- Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd; a
- Grŵp Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd

ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2025 o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

Mae datganiadau ariannol Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd yn cynnwys y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn, y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, y Fantolen, y Datganiad Llif Arian Parod, y Datganiad Symudiad ar y Cyfrif Refeniw Tai, Datganiad Incwm a Gwariant Cyfrif Refeniw Tai a'r nodiadau cysylltiedig, gan gynnwys y prif bolisiau cyfrifyddu.

Mae datganiadau ariannol Grŵp Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd yn cynnwys Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn y Grŵp, Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr y Grŵp, Mantolen y Grŵp, Datganiad Llif Arian Parod y Grŵp a'r nodiadau cysylltiedig, gan gynnwys y prif bolisiau cyfrifyddu.

Mae'r fframwaith adrodd ariannol a gafodd ei gymhwyso wrth eu paratoi yn gyfraith gymwys ac yn safonau cyfrifyddu rhyngwladol mabwysiedig yn y DU fel y'u dehonglir a'u haddesir gan God Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2024-25.

Yn fy marn i, ym mhob agwedd berthnasol, mae'r datganiadau ariannol:

- yn rhoi golwg wir a theg o sefyllfa ariannol Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd a Grŵp Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd ar 31 Mawrth 2025 a'i incwm a'i wariant ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny; ac
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol â gofynion deddfwriaethol a safonau cyfrifyddu rhyngwladol a fabwysiadwyd gan y DU fel y'u dehonglir ac addesir gan y Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2024-25.

Sail y farn

Cynhaliais fy archwiliad yn unol â chyfraith gymwys a Safonau Archwilio Rhyngwladol yn y DU (SARhau [DU]) a Nodyn Ymarfer 10 'Archwilio Datganiadau Ariannol Endidau'r Sector Cyhoeddus yn y Deyrnas Unedig'. Caiff fy nghyfrifoldebau dan y safonau hynny eu disgrifio ymhellach yn yr adran cyfrifoldebau'r archwilydd wrth archwilio'r adran datganiadau ariannol o'm hadroddiad.

Mae fy staff a minnau'n annibynnol ar y Cyngor a'r Grŵp yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i'm gwaith o archwilio'r datganiadau ariannol yn y DU, gan gynnwys Safonau Moesegol y Cyngor Adrodd Ariannol, ac rwyf wedi cyflawni fy nghyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn. Credaf fod y dystiolaeth archwilio sydd wedi dod i law yn ddigonol ac yn briodol i roi sail i'm barn.

Casgliadau'n ymwneud â busnes hyfyw

Wrth archwilio'r datganiadau ariannol, rwyf wedi dod i'r casgliad bod y defnydd o'r sail gyfrifyddu busnes hyfyw wrth baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol.

Ar sail y gwaith yr wyf wedi'i wneud, nid wyf wedi nodi unrhyw ansicrwydd perthnasol yn ymwneud â digwyddiadau neu amodau a allai, yn unigol neu ar y cyd, fwrw amheuaeth sylweddol ar allu'r Cyngor a'r Grŵp i barhau i fabwysiadu'r sail gyfrifyddu busnes hyfyw am gyfnod o ddeuddeg mis o leiaf o'r adeg y mae'r datganiadau ariannol wedi'u hawdurdodi i'w cyhoeddi.

Disgrifir fy nghyfrifoldebau a chyfrifoldebau'r swyddog ariannol cyfrifol mewn perthynas â busnes hyfyw yn adrannau perthnasol yr adroddiad hwn.

Gwybodaeth Arall

Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys y wybodaeth sydd wedi'i chynnwys yn yr adroddiad blynyddol ac eithrio'r datganiadau ariannol a'm hadroddiad archwilydd gyda hynny. Y Swyddog Ariannol Cyfrifol sy'n gyfrifol am y wybodaeth arall yn yr adroddiad blynyddol. Nid yw fy marn ar y datganiadau ariannol yn ymdrin â'r wybodaeth arall, ac eithrio i'r graddau a nodir yn benodol yn fy adroddiad, nid wyf yn mynegi unrhyw fath o gasgliad sicr arni.

Fy nghyfrifoldeb i yw darllen y wybodaeth arall ac, o wneud hynny, ystyried a yw'r wybodaeth arall yn anghyson gyda'r datganiadau ariannol neu'r wybodaeth a gafwyd yn ystod yr archwiliad, neu'n ymddangos ei bod wedi cael ei chamddatgan. Os byddaf yn dod ar draws anghysonderau perthnasol o'r fath neu gamddatganiadau perthnasol, mae gofyn i mi benderfynu a yw hyn wedi arwain at gamddatganiad perthnasol yn y datganiadau ariannol eu hunain. Os dof i'r casgliad, ar sail y gwaith yr wyf wedi ei wneud, bod camddatganiad perthnasol o'r wybodaeth arall hon, mae gofyn i mi adrodd am y ffaith honno.

Nid oes gennyf unrhyw beth i'w adrodd yn hyn o beth.

Barn ar faterion eraill

Yn fy marn i, yn seiliedig ar y gwaith a wnaed yn ystod fy archwiliad:

- mae'r wybodaeth a gynhwysir yn yr Adroddiad Naratif ar gyfer y flwyddyn ariannol y paratoir y datganiadau ariannol ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol ac yn unol â'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2024-25; ac
- mae'r wybodaeth a roddwyd yn y Datganiad Llywodraethu ar gyfer y flwyddyn ariannol y paratoir y datganiadau ariannol ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol ac yn unol â'r canllaw.

Materion rwy'n adrodd arnynt fel eithriad

Yng ngoleuni gwybodaeth a dealltwriaeth y Cyngor a'r Grŵp a'i amgylchedd a gafwyd yn ystod yr archwiliad, nid wyf wedi dod ar draws camddatganiadau sylweddol yn yr Adroddiad Naratif neu'r Datganiad Llywodraethu.

Nid oes gennyf unrhyw beth i'w adrodd o ran y materion canlynol, yr adroddaf i chi os, yn fy marn i:

- nad wyf wedi derbyn yr holl wybodaeth a'r esboniadau sydd eu hangen arnaf ar gyfer fy archwiliad;
- nid oes cofnodion cyfrifyddu digonol wedi'u cadw, neu nid oes ffurflenni digonol ar gyfer fy archwiliad wedi'u derbyn gan ganghennau nad yw fy nhîm wedi ymweld â hwy; neu
- nad yw'r datganiadau ariannol yn cyd-fynd â'r cofnodion cyfrifo a'r ffurflenni.

Cyfrifoldebau'r swyddog ariannol sy'n gyfrifol am y datganiadau ariannol

Fel yr esbonnir yn llawnach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau ar gyfer y Datganiad Cyfrifon, mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn gyfrifol am:

- baratoi datganiad cyfrifon, gan gynnwys datganiadau ariannol Grŵp Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd, sy'n rhoi golwg wir a theg ac yn cydymffurfio ag arferion priodol;
- cadw cofnodion cyfrifyddu priodol;
- rheolaethau mewnol fel y mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn penderfynu eu bod yn angenrheidiol er mwyn galluogi paratoi datganiadau cyfrifon sy'n rhydd o gamddatganiadau perthnasol, boed hynny oherwydd twyll neu gamgymeriad;
- asesu gallu Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd a'r Grŵp i barhau fel busnes hyfyw, gan ddatgelu, fel y bo'n berthnasol, faterion sy'n ymwneud â busnes hyfyw a defnyddio'r sail gyfrifyddu busnes hyfyw oni bai bod y swyddog ariannol cyfrifol yn rhagweld na fydd y gwasanaethau a ddarperir gan y Grŵp Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd yn parhau i gael eu darparu yn y dyfodol.

Cyfrifoldebau'r archwilydd wrth archwilio'r datganiadau ariannol

Fy nghyfrifoldeb i yw archwilio'r datganiadau ariannol yn unol â Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

Fy nod yw cael sicrwydd rhesymol ynghylch a yw'r datganiadau ariannol ar y cyfan yn rhydd rhag unrhyw gamddatganiad perthnasol, boed trwy dwyll neu gamgymeriad, ac i gyflwyno adroddiad archwilydd sy'n cynnwys fy marn. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd, ond nid yw'n gwarantu y bydd archwiliad sy'n cael ei gynnal yn unol â SARhau (DU) bob amser yn canfod camddatganiad perthnasol pan fydd yn bodoli. Gall camddatganiadau ddigwydd oherwydd twyll neu wall a chânt eu hystyried yn sylweddol os, yn unigol neu gyda'i gilydd, y gellir disgwyl yn rhesymol iddynt ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr a wnaed ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Mae afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll, yn achosion o ddiffyg cydymffurfiaeth â chyfreithiau a rheoliadau. Rwy'n cynllunio gweithdrefnau yn unol â'm cyfrifoldebau, a amlinellir uchod, i ganfod camddatganiadau perthnasol mewn perthynas ag afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll.

Roedd fy ngweithdrefnau'n cynnwys y canlynol:

- holi'r rheolwyr, pennaeth archwilio mewnol Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd a'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu, gan gynnwys cael ac adolygu dogfennau ategol yn ymwneud â pholisïau a gweithdrefnau Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd o ran:
  - adnabod, gwerthuso a chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau ac a oeddent yn ymwybodol o unrhyw achosion o ddiffyg cydymffurfiaeth;
  - canfod ac ymateb i risgiau twyll ac a oes ganddynt wybodaeth am unrhyw dwyll gwirioneddol, tybiedig neu honedig; a'r
  - rheolaethau mewnol a sefydlwyd i liniaru risgiau sy'n gysylltiedig â thwyll neu ddiffyg cydymffurfiaeth â chyfreithiau a rheoliadau.
- ystyried fel tîm archwilio sut a ble y gallai twyll ddigwydd yn y datganiadau ariannol ac unrhyw ddangosyddion posibl o dwyll. Fel rhan o'r drafodaeth hon, nodais botensial ar gyfer twyll yn y meysydd canlynol: cydnabod refeniw, cydnabod gwariant, cofnodion ariannol anarferol;
- cael dealltwriaeth o fframwaith awdurdod Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd yn ogystal â fframweithiau cyfreithiol a rheoleiddiol eraill y mae Cyngor Caerdydd yn gweithredu ynddynt, gan ganolbwyntio ar y chyfreithiau a'r rheoliadau hynny a gafodd effaith uniongyrchol ar y datganiadau ariannol neu a gafodd effaith sylfaenol ar weithrediadau Cyngor Caerdydd; a
- chael dealltwriaeth o gydberthnasau parti cysylltiedig.

Yn ogystal â'r uchod, roedd fy ngweithdrefnau i ymateb i risgiau a nodwyd yn cynnwys y canlynol:

- adolygu datgeliadau a phrofion y datganiad ariannol i ddogfennau ategol i asesu cydymffurfiaeth â chyfreithiau a rheoliadau perthnasol a drafodir uchod;

- holi'r rheolwyr a'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ynghylch ymgyfreitha a hawliadau gwirioneddol a phosibl;
- darllen cofnodion cyfarfodydd y rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu, y Cabinet a'r Cyngor;
- wrth fynd i'r afael â'r risg o dwyll drwy reolwyr yn diystyru rheolaethau, profi priodoldeb cofnodion ac addasiadau eraill; asesu a yw'r penderfyniadau a wnaed wrth wneud amcangyfrifon cyfrifyddu yn arwydd o duedd bosibl; a gwerthuso rhesymeg busnes unrhyw drafodion arwyddocaol sy'n anarferol neu y tu allan i gwrs busnes arferol.

Fe wnes i hefyd gyfleu cyfreithiau a rheoliadau perthnasol a nodwyd a risgiau twyll posibl i holl aelodau'r tîm archwilio a pharhau i fod yn effro i unrhyw arwyddion o dwyll neu ddiffyg cydymffurfiaeth â chyfreithiau a rheoliadau drwy gydol yr archwiliad.

Mae'r graddau y mae fy ngweithdrefnau yn gallu canfod afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll, wedi ei effeithio gan anhawster canfod unrhyw afreoleidd-dra, effeithiolrwydd rheolaethau Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd, a natur, amseriad a hyd a lled y gweithdrefnau archwilio a ddefnyddir.

Mae disgrifiad pellach o gyfrifoldebau'r archwilydd am archwilio'r datganiadau ariannol ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities. Mae'r disgrifiad hwn yn rhan o'm hadroddiad archwilydd.

Cyfrifoldebau archwilio eraill

Rwyf yn cyfathrebu â'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu ynghylch, ymhlith materion eraill, gwmpas ac amseriad arfaethedig yr archwiliad a chanfyddiadau archwilio sylweddol, gan gynnwys unrhyw ddiffygion sylweddol mewn rheolaeth fewnol a nodaf yn ystod fy archwiliad.

Tystysgrif cwblhau archwiliad

Ar dystiaf fy mod i wedi cwblhau'r archwiliad o gyfrifon Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd a Grŵp Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd yn unol â gofynion Deddf Archwiliad Cyhoeddus (Cymru) 2004 a Chod Ymarfer Archwilio Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Adrian Crompton

1 Cwr y Ddinas

Archwilydd Cyffredinol Cymru

Stryd Tyndall

28 Hydref 2025

Caerdydd, CF10 4BZ

Mae Archwilydd Cyffredinol Cymru wedi ardystio ac adrodd ar y cyfrifon hyn yn y ffurf y cawsant eu drafftio'n wreiddiol. Cyfieithiad o'r fersiwn Saesneg gwreiddiol yw'r fersiwn hwn. Cronfa Bensiwn Caerdydd a Bro Morgannwg sydd yn gyfrifol am gywirdeb y cyfieithiad, nid yr Archwilydd Cyffredinol

Polisiau, Beirniadaethau Critigol a Rhagdybiaethau

STRONGER
FAIRER
GREENER

Polisiâu cyfrifyddu a ddefnyddir wrth ffurfio'r cyfrifon

Mae'r Datganiad Cyfrifon yn crynhoi incwm a gwariant y Cyngor am y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2025 a'i sefyllfa ariannol ar y dyddiad hwnnw. Caiff y cyfrifon eu paratoi yn unol â Chod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2024/25 (y Cod).

Cafodd y cyfrifon eu paratoi ar sail busnes hyfyw. Y confensiwn cyfrifyddu a fabwysiedir yn bennaf yw cost hanesyddol, wedi'i haddasu gan ailbrisiad rhai categorïau o asedau anghyfredol ac offerynnau ariannol.

1. Croniadau Incwm a Gwariant

Cyfrifir gweithgarwch ar gyfer y flwyddyn y caiff ei gynnal ynddi, nid pan gaiff y taliadau arian parod eu gwneud neu eu derbyn. Yn benodol:

- Cydnabyddir referniw o gontractau gyda derbynwyr gwasanaeth, boed ar gyfer gwasanaethau neu ddarparu nwyddau, pan fydd neu wrth i'r nwyddau neu'r gwasanaethau gael eu trosglwyddo i'r derbynnydd gwasanaeth yn unol â'r rhwymedigaethau perfformiad yn y contract
- cofnodir cyflenwadau fel gwariant pan gânt eu defnyddio
- cofnodir gwasanaethau a ddaw i law fel gwariant pan geir y gwasanaethau yn hytrach na phan wneir y taliadau
- mae trothwy de minimis o £500, na ellir cronni incwm a gwariant oddi tano
- caiff llog sy'n dod i law gyda buddsoddiadau ac sy'n daladwy ar fenthyciadau ei gyfrifo fel incwm a gwariant ar sail y gyfradd log berthnasol ar gyfer yr offeryn ariannol perthnasol yn hytrach na'r llifoedd arian parod sefydlog neu a bennir gan y contract
- Ile cydnabyddir referniw a gwariant ond na chafwyd neu na thalwyd arian parod, cofnodir dyledwr neu gredydwr ar gyfer y swm perthnasol yn y Fantolen. Pan nad ystyrir bod modd casglu dyledion, caiff y balans ei leihau trwy wneud darpariaeth ar gyfer dyled amheus.

2. Asedau a Gedwir i'w Gwerthu

Pan ddaw'n debygol y caiff swm cario ased ei adennill, yn bennaf drwy werthu yn hytrach na thrwy barhau i'w ddefnyddio, fe'i hail-ddosberthir yn Ased a Gedwir i'w Werthu os yw'n diwallu'r meini prawf canlynol.

- ar gael i'w werthu ar unwaith yn ei gyflwr presennol
- rhaid ei fod yn debygol iawn o gael ei werthu
- rhaid iddo gael ei farchnata'n weithredol neu fod prynwyr arfaethedig wedi'u nodi
- disgwyli'r broses werthu gael ei chwblhau o fewn blwyddyn.

Caiff yr ased ei ailbrisiu'n syth ar ôl ei aiddosbarthu ac yna'i ddwyn ymlaen ar y rhan isaf o'r swm hwn ac ar werth teg llai costau gwerthu. Pan fo hyn yn arwain at golled, caiff hwn ei osod yn y llinell Gwariant Gweithredu Arall yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Ni chydabyddir enillion o ran gwerth teg ond at swm unrhyw golledion blaenorol a gydnabyddir yn y Gwarged neu Ddiffyg o ran Darparu Gwasanaethau. Ni chodir dibrisiant ar Asedau a Gedwir i'w Gwerthu. Cynhelir adolygiad blynyddol i

benderfynu a ydi asedau yn dal i fodloni meini prawf Asedau a Gedwir i'w Gwerthu, a lle nad yw hyn yn wir cânt eu hailddosbarthu a'u hailbriso yn unol â'r dosbarth priodol.

3. *Arian Parod a Chywerthoedd Arian Parod*

Mae arian parod yn cael ei gynrychioli gan arian parod mewn llaw, y balans net ar holl gyfrifon banc y Cyngor gan gynnwys rhai ysgolion. Mae'n cynnwys adneuo gyda sefydliadau ariannol sy'n ad-daladwy ar rybudd o ddim mwy na 24 awr heb gosb sylweddol. Mae hefyd yn cynnwys buddsoddiadau'n aeddfedu a llog a dderbyniwyd ar ddiwrnod gwaith cyntaf mis Ebrill.

4. *Asedau a Rhwymedigaethau Digwyddiadol*

Mae'r rhain yn fuddion neu rwymedigaethau posibl sy'n deillio o ddigwyddiadau yn y gorffennol ac y caiff eu bodolaeth ei chadarnhau gan un neu fwy o ddigwyddiadau ansicr yn y dyfodol nad ydynt dan reolaeth lwyr y Cyngor. Ni chydnyddir asedau a rhwymedigaethau digwyddiadol yn y datganiadau cyfrifyddu ond fe'u datgelir yn y nodiadau i'r cyfrifon pan fo angen.

5. *Rhwymedigaethau Gohiriedig*

Pan gaiff y Cyngor incwm ymlaen llaw gan ddatblygwyr a sefydliadau eraill o ran gwariant refeniw, megis cynnal asedau yn y dyfodol, cedwir y symiau ar y Fantolen fel rhwymedigaethau gohiriedig hyd nes bod y gwariant yn digwydd.

6. *Gwarediadau a Derbyniadau Cyfalaf*

Pan gaiff asedau eu gwaredu neu eu datgomisiynu, defnyddir gwerth yr asedau hynny sydd yn y Fantolen ynghyd ag unrhyw elw o waredu i gyfrifo budd neu golled wrth waredu.

Caiff gwarediadau sy'n fwy na £10,000 eu trin fel derbyniadau cyfalaf a chânt eu credydu i'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn.

7. *Buddion Gweithwyr*

Buddion i'w Talu yn ystod Cyflogaeth

Caiff buddion cyflogaeth byrdymor fel cyflogau, gwyliau blynyddol a delir, absenoldeb salwch a threuliau eu talu'n fisol a'u hadlewyrchu fel gwariant ar sail gronol yn y llinell wasanaeth berthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Budd-daliadau Terfynu

Buddion terfynu yw'r symiau sy'n daladwy o ganlyniad i benderfyniad gan y Cyngor i derfynu cyflogaeth swyddog cyn y dyddiad ymddeol arferol neu benderfyniad swyddog i dderbyn diswyddo gwirfoddol, ac maen nhw'n cael eu codi ar sail gronol i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Budd-daliadau Ôl-Gyflogaeth

Mae cyflogaeth y Cyngor yn aelodau o ddau gynllun pensiwn ar wahân:

- y Cynllun Pensiwn Athrawon, a weinyddir gan yr Asiantaeth Pensiynau Athrawon
- y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, trwy aelodaeth o Gronfa Bensiwn Caerdydd a Bro Morgannwg a weinyddir gan y Cyngor.

Y Cyngor hefyd yw prif gyflogwr ac unig gyflogwr statudol Cynlluniau Pensiwn Cardiff City Transport Services.

Mae'r Cyngor yn cyfrif costau pensiwn yn y prif ddatganiadau cyfrifyddu yn unol â Safon Cyfrifyddu Rhyngwladol 19 (SCRh19). Mae hyn yn gofyn am gydnabyddiaeth o'r ffaith, er nad yw buddion ymddeol yn daladwy nes i gyflogai ymddeol, fod ymrwymiad y Cyngor i wneud y taliadau hynny'n codi ar yr amser y mae cyflogeion yn ennill eu hawliadau i'r dyfodol. Mae'r ffordd yr ymdrinnir â chyfrifon yn dibynnu ar ba un a ydynt yn ymwneud â chynllun budd diffiniedig neu gynllun cyfraniad diffiniedig.

Cynlluniau Cyfraniad Diffiniedig

Mae'r trefniadau canoledig ar gyfer y Cynllun Pensiwn Athrawon yn golygu na all rhwymedigaethau ar gyfer y buddion hyn fel arfer gael eu nodi'n benodol i'r Cyngor ac felly cânt eu nodi fel cynllun cyfraniad diffiniedig ac ni chydabyddir unrhyw rwymedigaeth ar gyfer taliadau buddion yn y dyfodol yn y Fantolen. Mae gan Cardiff City Transport Services gynllun cyfraniad diffiniedig sy'n cynnwys isafswm elw gwarantedig ar gyfer ei aelodau, sydd ar gau i aelodau newydd. Dangosir asedau a rhwymedigaethau'r cynllun yn y Fantolen.

Cynlluniau Budd Diffiniedig

Mae Cronfa Bensiwn Caerdydd a Bro Morgannwg yn gynllun budd diffiniedig. Mae yna hefyd Gynllun Budd Diffiniedig Cardiff Transport Services sydd ar gau i aelodau newydd. Mae'r rhwymedigaeth pensiwn net, sy'n cynrychioli cyfradd berthnasol y Cyngor o asedau a rhwymedigaethau'r Gronfa Bensiwn, yn y Fantolen lle:

- mae rhwymedigaethau ar gyfer y cynllun i'w priodoli i'r Cyngor yn cael eu cynnwys ar sail actiwaraidd gan ddefnyddio'r dull uned rhagamcanol (asesiad o daliadau yn y dyfodol a wneir mewn perthynas â buddion ymddeol a enillwyd hyd yn hyn gan gyflogeion, yn seiliedig ar dybiaethau ynghylch cyfraddau marwolaethau, cyfraddau trosiant cyflogeion ac enillion rhagamcanol ar gyfer cyflogeion cyfredol).
- mae asedau'r cynllun i'w priodoli i'r Cyngor yn cael eu cynnwys yn ôl eu gwerth teg:
  - gwarannau dyfynedig ac unedol - pris cynnig cyfredol
  - gwarannau annyfynedig - amcangyfrif proffesiynol
  - eiddo – gwerth y farchnad.

Mae'r newid o ran y rhwymedigaeth pensiwn net wedi'i ddadansoddi yn y cydrannau canlynol:

- costau gwasanaeth cyfredol: mae cynnydd o ran rhwymedigaeth o ganlyniad i bensiwn a enillir gan gyflogeion yn ystod y flwyddyn yn cael ei godi ar gost net gwasanaethau.
- costau gwasanaeth blaenorol: mae cynnydd o ran y rhwymedigaeth sy'n codi o benderfyniadau blwyddyn gyfredol sy'n effeithio ar bensiwn a enillir gan gyflogeion mewn blynyddoedd cynharach yn cael ei godi ar Reoli Corfforaethol.
- enillion/colledion ar daliadau llawn a chwtogiadau: mae canlyniadau camau i leddfu'r Cyngor o rwymedigaethau neu ddigwyddiadau sy'n lleihau'r gwasanaeth a ddisgwylir yn y dyfodol neu gronni buddion yn cael eu codi ar Reoli Corfforaethol.
- llog net ar y rhwymedigaeth budd diffiniedig net: costau llog net ar gyfer y cyfnod sy'n codi o dreigl amser ac sy'n cael ei ddangos ar y llinell Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.
- aifsesuriadau: adenillion ar asedau (ac eithrio symiau sydd wedi'u cynnwys yn y llog net) ac enillion/colledion actwaraidd o ganlyniad i dybiaethau actiwaraidd wedi'u diweddarau. Mae'r rhain yn cael eu codi ar y Gronfa Pensiwn Wrth Gefn fel Incwm a Gwariant Arall.

O ran buddion ymddeol, mae darpariaethau statudol yn ei gwneud yn ofynnol i godi ar falans Cronfa'r Cyngor y swm sy'n daladwy gan y Cyngor i'r Gronfa Bensiwn neu'n uniongyrchol i bensiwnwyr yn ystod y flwyddyn, nid y swm a gyfrifwyd yn unol â'r safonau cyfrifyddu perthnasol. Yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn mae hyn yn golygu bod symiau a briodolir i mewn ac allan o'r Gronfa Pensiynau Wrth Gefn i ddileu'r holl ddebydau a chredydau tybiannol o ran buddion ymddeol a'u disodli gan ddebydau am yr arian parod a delir i'r Gronfa Bensiwn a phensiwnwyr ac unrhyw symiau sy'n daladwy ond nas talwyd ar ddiwedd y flwyddyn. Mae'r balans negyddol sy'n deillio o'r Gronfa Pensiynau Wrth Gefn felly'n mesur yr effaith fuddiol i Gronfa'r Cyngor o orfod cyfrifo buddion ymddeol ar sail llifoedd arian parod yn hytrach na buddion a enillir gan gyflogaion.

8. Asedau Ariannol

Dosberthir asedau ariannol yn seiliedig ar ddull dosbarthu a mesur sy'n adlewyrchu model busnes y Cyngor ar gyfer cadw asedau ariannol a'u nodweddion llif arian parod.

Mae tri phrif ddsbarth o asedau ariannol a fesurir ar:

- gost wedi'i hamorteiddio – Cyflawni amcanion drwy gasglu llifoedd arian parod cytundebol e.e. prifswm a llog
- gwerth teg trwy elw neu golled (GTEG) – Cyflawni amcanion drwy gasglu llifoedd arian parod cytundebol a gwerthu asedau
- gwerth teg trwy incwm cynhwysfawr arall (GTICA) – Cyflawni amcanion trwy unrhyw ddull arall yn hytrach na chasglu llifoedd arian parod cytundebol a phan fo'r Cyngor wedi dynodi mai dyma'r achos.

O ran gwerth asedau ariannol a gydnabyddir yn y cyfrifon, prif fodel busnes yr awdurdod yw cadw buddsoddiadau i gasglu llifoedd arian parod cytundebol; fodd bynnag, gellir darparu benthyciadau ac offerynnau ecwiti fel gwariant cyfalaf yn y Rhaglen Gyfalaf gymeradwy i gyflawni amcanion gwasanaeth. Gan ddibynnu ar y rhesymeg ar gyfer cadw asedau ariannol o'r fath, ecwiti yn bennaf, gall y Cyngor ddynodi eitemau o'r fath i gael eu mesur ar werth teg trwy incwm cynhwysfawr arall.

Caiff technegau mesur gwerth teg eu diffinio yn adran derfynol y polisi hwn.

Asedau Ariannol a Fesurir ar Gost wedi'i Hamorteiddio

Cydnabyddir asedau ariannol a fesurir ar gost amorteiddiedig ar y Fantolen pan ddaw'r awdurdod yn rhan o ddarpariaethau cytundebol offeryn ariannol a chânt eu mesur ar werth teg yn y lle cyntaf. Yna cânt eu mesur ar eu cost amorteiddiedig. Mae credydau blynyddol i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (DIGC) ar gyfer llog sy'n dod i law'n seiliedig ar swm cario'r ased, wedi'i luosi gan y gyfradd log gyfredol ar gyfer yr offeryn yn unol ag unrhyw fuddsoddiad neu gytundeb benthyciad. Y swm a gyflwynir yn y Fantolen yw'r prifswm derbyniadwy sy'n weddill (yn ogystal â llog a gronnwyd).

Caiff unrhyw enillion neu golledion sy'n deillio o ddad-gydnabod ased eu credydu/debydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Model Colled Credyd Disgwyliedig

Cyfrifir colledion amhariad i adlewyrchu'r disgwyliad na fydd llifoedd arian parod yn y dyfodol yn digwydd oherwydd gallai'r benthyciwr ddiffygdalu ar ei rwymedigaethau. Gallai adolygiad o'r fath ddigwydd ar ased ariannol unigol neu ar sail gyfunol, yn seiliedig ar berthnasedd a chost a budd asesiad unigol.

Mae'r Cyngor yn cynnal adolygiad o golledion credyd disgwyliedig ar yr holl asedau ariannol a gedwir ar gost wedi'i hamorteiddio ar sail 12 mis neu gydol oes. Pan na chynhaliwyd darpariaeth ar gyfer colledion o'r fath

eisoes e.e. fel rhan o ddarpariaeth ar gyfer dyledion drwg, gwneir addasiadau i werth asedau ariannol a gaiff eu datgelu yn y cyfrifon. Mae risg credyd yn chwarae rhan allweddol o ran asesu colled credyd ddisgwyliedig. Pan fo risg wedi cynyddu'n sylweddol ers i ased ariannol gael ei gydnabod yn y lle cyntaf, caiff darpariaethau ar gyfer colledion eu hasesu ar sail gydol oes. Pan nad yw risg wedi cynyddu'n sylweddol neu mae'n parhau'n isel, caiff darpariaethau ar gyfer colledion eu hasesu ar sail colled ddisgwyliedig 12 mis.

Asedau Ariannol a Fesurir ar Werth Teg trwy Elw neu Golled (GTEG)

Cydnabyddir asedau ariannol a fesurir ar GTEG ar y Fantolen pan ddaw'r Cyngor yn barti i ddarpariaethau cytundebol offeryn ariannol a chânt eu mesur a'u dwyn ymlaen ar werth teg yn y lle cyntaf. Cydnabyddir enillion a cholledion gwerth teg yn y Gwarged neu Ddiffyg o ran Darparu Gwasanaethau.

Caiff unrhyw enillion neu golledion sy'n deillio o ddad-gydnabod yr ased eu credydu/debydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Asedau Ariannol a Fesurir ar Werth Teg trwy Incwm Cynhwysfawr Arall (GTICA)

Caiff asedau ariannol a fesurir fel GTICA eu mesur i ddechrau a'u cario ymlaen ar werth teg ar y Fantolen. Bydd ymdrin ag asedau o'r fath dan y categori hwn yn gofyn am 'Ddynodiad' gan y Cyngor. Mae'r rhain yn debygol o fod yn ddaliadau ecwiti a ddelir fel rhan o amcan gwasanaeth.

Cydnabyddir enillion a cholledion gwerth teg mewn Incwm Cynhwysfawr Arall ac mae'r newid o ran swm y buddsoddiad yn y fantolen yn cael ei baru â chofnod yn y Gronfa Ailbrisi Offerynnau Ariannol Wrth Gefn.

Wrth ddad-gydnabod, caiff unrhyw falans ar y Gronfa Ailbrisi Offerynnau Ariannol Wrth Gefn ei ailgylchu trwy'r Gwarged neu Ddiffyg o ran Darparu Gwasanaethau.

Mesur Asedau Ariannol ar Werth Teg

Mae'r mesuriadau gwerth teg ar gyfer y dosbarthiadau asedau ariannol uchod a fesurir ar werth teg yn seiliedig ar y technegau canlynol:

- offerynnau â phrisiau marchnad a ddyfynnir - pris y farchnad
- offerynnau eraill â thaliadau sefydlog ac y gellir eu pennu – dadansoddiad llif arian parod â gostyngiad

Caiff y mewnbynnau i'r technegau mesur eu categorio yn unol â'r lefelau canlynol:

- Lefel 1 – prisiau a ddyfynnir (heb eu haddasu) mewn marchnadoedd gweithredol ar gyfer asedau unfath y gall yr awdurdod fanteisio arnynt ar y dyddiad mesur.
- Lefel 2 – mewnbynnau ac eithrio prisiau a ddyfynnir wedi'u cynnwys yn Lefel 1 y gellir eu harsylwi ar gyfer yr ased, un ai'n uniongyrchol neu'n anuniongyrchol.
- Lefel 3 – mewnbynnau na ellir eu harsylwi ar gyfer yr ased.

9. Rhwymedigaethau Ariannol

Cydnabyddir rhwymedigaethau ariannol ar y Fantolen pan ddaw'r Cyngor yn rhan o ddarpariaethau cytundebol offeryn ariannol. Caiff y rhain eu mesur i ddechrau ar bris teg ac yna'u cario ar eu cost wedi'i hamorteiddio. Mae'r costau blynyddol i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar gyfer llog sy'n daladwy'n seiliedig ar swm cario'r rhwymedigaeth, wedi'i luosi gan y gyfradd log gyfredol ar gyfer yr offeryn.

Caiff llog sy'n ddyledus ond sydd heb ei dalu ar ddiwedd y flwyddyn ei ddangos yn y Fantolen fel rhwymedigaeth gyfredol.

Pan fo pris teg a delir i drosglwyddo rhwymedigaeth yn cael ei amcanu a'i ddatgelu, caiff mewnbynnau i'r technegau prisio a ddefnyddir i bennu pris teg eu priodoli i'r un lefelau fel y nodir dan y polisi cyfrifyddu Asedau Ariannol.

Caiff costau trafodion, fel ffioedd brocer a chomisiwn o ran rheoli Offerynnau Ariannol y Cyngor, nas ystyrir yn berthnasol, eu codi ar unwaith i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

10. Grantiau a Chyfraniadau

Cyfrifir am grantiau a chyfraniadau eraill ar sail gronnol ac fe'u cydnabyddir pan fo:

- sicrwydd digonol y bydd y Cyngor yn cydymffurfio â'r amodau dros eu derbyn a
- bod sicrwydd digonol y daw'r grant neu'r cyfraniad i law.

Refeniw

Caiff grantiau, na fodlonwyd amodau ar eu cyfer eto, eu dwyn ymlaen yn y Fantolen fel Derbyniadau Grantiau Refeniw Ymlaen Llaw. Pan fo amodau wedi'u bodloni, credydir y grant neu'r cyfraniad i'r gwasanaeth perthnasol (grantiau refeniw penodol a chyfraniadau) neu Incwm Trethiant a Grantiau Amhenodol (grantiau refeniw amhenodol) yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Pan nad oes sicrwydd digonol y caiff yr amodau eu bodloni, ni chydabyddir unrhyw arian a ddaw i law fel derbyn arian grant ond fel ad-daliad sy'n ddyledus i'r corff dyfarnu a chaiff ei gadw ar y Fantolen fel rhwymedigaeth os bydd yn parhau heb ei dalu.

Pan gydymffurfir ag amodau grant refeniw neu gyfraniad ond nas defnyddiwyd hwy eto i ariannu gwariant at y diben a nodwyd yn y cytundeb grant, fe'u neilltuir yn y Gronfa Wrth Gefn Glustnodedig.

Cyfalaf

Trinnir grantiau a chyfraniadau yn ystod y flwyddyn i ariannu cynlluniau cyfalaf sy'n Wariant Refeniw a Ariennir gan Gyfalaf dan Statud (GRAGDS) fel incwm refeniw ac fe'u credydir i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr i'r llinell wasanaeth berthnasol.

Credydir Grantiau Cyfalaf a Chyfraniadau perthnasol wrth dalu am waith cyfalaf arall i'r llinell Incwm Trethiant a Grantiau Amhenodol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Pan fo grant cyfalaf neu gyfraniad penodol wedi dod i law ond nad yw wedi ei ddefnyddio eto, fe'i nodir fel credydwr, oherwydd bod modd dychwelyd yr elfen nas defnyddiwyd i'r ariannwr. Pe bai grant amhenodol fel y Grant Cyfalaf Cyffredinol neu'r Lwfans Atgyweiriadau Mawr yn parhau heb ei ddefnyddio, fe'i cedwir fel Cronfa Grantiau Cyfalaf Heb Eu Defnyddio.

Nodir grantiau cyfalaf a chyfraniadau ar wahân ar y Fantolen.

11. Asedau Treftadaeth

Mae'r Cyngor yn cydnabod asedau treftadaeth y gallai fod wedi talu gwariant ar wahân y gellir ei nodi wrth eu caffael neu eu cadw, neu pan fo ganddo wybodaeth am werth yr ased.

Mae asedau treftadaeth wedi'u cynnwys yn y gost hanesyddol os ydynt yn y cyfrifon ac ni chânt eu mesur ar werth teg oni bai bod manteision gwneud hynny'n gorbwyso'r costau. Ni chodir unrhyw gostau dibrisiant ar asedau treftadaeth.

Mae natur unigryw asedau treftadaeth yn gwneud prisiadau dibynadwy'n gymhleth. Cydnabyddir yr anawsterau hyn gan y Cod ac felly ni chofnodir llawer o asedau unigol yn y cyfrifon, ond gwneir datgeliadau naratif ychwanegol am natur a maint asedau o'r fath yn y nodiadau i'r cyfrifon. Cynhelir prisiad bob 3 blynedd gan arbenigwr allanol at ddibenion yswiriant. Cynhaliwyd prisiad o baentiadau, arteffactau, regalia dinesig a llyfrau hynafiaethol yn ystod 2022/23.

12. Asedau Anghyfredol Anniriaethol

Mae gwariant ar asedau anffisegol ond a all gael eu nodi a'u rheoli gan y Cyngor wedi'i gyfalafu. Yn achos meddalwedd a thrwyddedau cyfrifiadurol, cyfalafir hyn pan fo'n berthnasol i wella neu ddatblygu systemau, y credir y bydd gwario arnynt o fudd economaidd hirdymor i'r Cyngor ar ffurf arbedion a gwelliannau wrth ddarparu gwasanaethau. Mae asedau anniriaethol wedi'u cynnwys yn y Fantolen ar gost hanesyddol net amorteiddio, ac yn cael eu hadolygu ar gyfer amhariad a'u hail-brisio pan fo gwerth marchnad parod ganddynt.

Caiff yr asedau eu hamorteiddio i'r gwasanaeth perthnasol dros oes economaidd y buddsoddiad a bennir yn y lle cyntaf rhwng 3 a 7 mlynedd, a'u gwrthdroi yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn trwy drosglwyddo i'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf. Unwaith y bydd asedau anniriaethol wedi'u hamorteiddio'n llawn, cânt eu hadolygu o ran perthnasedd ac, os oes angen, eu gwaredu gyda'r gwerth cario wedi'i dynnu oddi ar y gofrestr asedau.

Cydnabyddir enillion a cholledion o waredu yn y gwarged neu ddiffyg o ran darparu gwasanaethau.

13. Costau Llog Benthycu

Ar gyfer 2024/25 mae'r Cyngor wedi diweddarau ei bolisi cyfrifyddu ar gyfer costau llog benthycu yr eir iddynt lle mae eitemau o eiddo, peiriannau ac offer yn cymryd cryn dipyn o amser i'w hadeiladu, eu caffael neu eu cynhyrchu at eu defnydd arfaethedig. Yn flaenorol, roedd costau benthycu yn cael eu codi i'r llinell incwm a gwariant cyllido a buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn y flwyddyn ariannol yr aethpwyd iddynt ynddi. Bydd hyn yn parhau ar gyfer asedau anghymwys, fodd bynnag, gwneir tâl atodol i fanteisio ar gostau llog benthycu ar gyfer asedau cymwys, y mae'r ail wedi'i ddiffinio isod:

- ased sy'n mynd i gost llog yn ystod adeiladu, caffael neu gynhyrchu'r ased;
- mae'n debygol y bydd y gwariant cyfalaf yn arwain at fanteision economaidd neu botensial gwasanaeth i'r Cyngor yn y dyfodol; a bydd modd mesur y costau llog yn ddibynadwy
- mae'n cymryd mwy na dwy flynedd i baratoi'r ased ar gyfer ei ddefnydd bwriadedig neu ei werthu a;
- rhagwelwyd cyfanswm gwariant cyfalaf o fwy na £50 miliwn gan y Cyngor yn ystod y cyfnod adeiladu.

Bydd cyfalafu costau llog yn dod i ben pan fydd yr holl weithgareddau angenrheidiol i baratoi'r ased cymwys ar gyfer ei ddefnydd arfaethedig wedi'u cwblhau.

Mae cyfrifiad costau llog yn cynnwys naill ai'r llog a ildwyd ar falansau arian parod dros dro; lle mae'r Cyngor yn benthycu i ariannu cynllun yn benodol, y swm sy'n cael ei gyfalafu yw gwir gost benthycu llai incwm buddsoddi; neu lle caiff cyllid ei fenthycu yn gyffredinol, defnyddir cyfradd gyfalafu yn seiliedig ar gyfartaledd pwysiedig costau benthycu yn ystod y cyfnod.

Wrth gymhwyso'r polisi cyfrifyddu newydd, nid yw'r cyngor wedi nodi unrhyw asedau cymwys tebyg a grëwyd o'r blaen y byddai'r newid mewn polisi cyfrifyddu wedi effeithio arnynt pe bai wedi bod ar waith ar y pryd. Yn unol â hynny, nid oes gofyniad i ailddatgan datganiadau ariannol blaenorol a nodiadau cysylltiedig.

Nid yw'r Cyngor wedi cymhwyso'r polisi hwn yn 2024/25. Bwriedir i hyn gael ei gymhwyso o 2025/26, yn amodol ar gynnydd ar wariant ar Asedau cymwys.

14. *Buddiannau mewn Cwmnïau ac Endidau Eraill*

Mae gan y Cyngor fuddiannau mewn cwmnïau ac endidau eraill. Yn amodol ar lefel y perthnasedd a'r amlygrwydd i risg, mae'r rhain wedi'u cysoni i greu Cyfrifon Grŵp.

15. *Rhestrau Eiddo*

Caiff stocrestrau eu mesur a'u cadw ar gost is neu werth net gwireddadwy. Pan gaiff stocrestrau eu gwerthu, eu cyfnewid neu eu dosbarthu, cydnabyddir y swm cario fel gwariant.

Mae balans y stocrestrau sydd wedi'u rhoi yn hytrach na'u prynu yn cael ei gadw yn y Cyfrif Stocrestr a Roddwyd.

16. *Eiddo Buddsoddi*

Eiddo buddsoddi yw'r rheini a gedwir yn llwyr i ennill rhent a/neu arbrisiant cyfalaf megis: prydlesi tir; tir a gedwir ar gyfer datblygiadau yn y dyfodol fel safleoedd strategol; tir ac adeiladau eraill sy'n diwallu meini prawf eiddo buddsoddi.

Mesurir eiddo buddsoddi ar werth teg, yn seiliedig ar bris y farchnad a fyddai'n cael ei dderbyn wrth werthu ased mewn trafodyn trefnus rhwng cyfranogwyr yn y farchnad a'r dyddiad mesur, gan adlewyrchu defnydd uchaf a gorau'r ased. Cwblheir prisiad bob blwyddyn, a chynhaliwyd y diweddaraf gan Jones Lang LaSalle yn 2024/25.

Nid yw eiddo buddsoddi yn cael eu dibrisio. Caiff enillion a cholledion ailbrisio a gwaredu yn ychwanegol at renti sy'n dod i law eu gosod yn y llinell Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Fodd bynnag, ni chaniateir i enillion a cholledion ailbrisiadau a gwarediadau gael effaith ar Falans Cronfa'r Cyngor ac felly cânt eu gwaredu o Falans Cronfa'r Cyngor yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn a'u gosod yn y Cyfrif Addasiadau Cyfalaf.

17. *Cydbwyllgorau*

Yn amodol ar berthnasedd a chysylltiad â risg, cynhwysir y gyfran berthnasol o Gydbwyllgorau yng nghyfrifon y Cyngor sy'n adlewyrchu'r trafodion a'r balansau ar gyfer y Cydbwyllgorau hynny. Lle nad oes gwybodaeth ar gael, cynhwysir balansau'r flwyddyn flaenorol.

18. Prydlesi

Mae SAARh 16, y mae'r Cyngor wedi'i fabwysiadu o 1 Ebrill 2014, yn cyflwyno model cyfrifyddu un prydleswr ac yn gofyn i lesddeiliad gydnabod asedau a rhwymedigaethau ar gyfer y rhan fwyaf o brydlesi gyda thymor o fwy na 12 mis, oni bai bod yr ased sylfaenol o werth isel. Mae angen i brydleswr gydnabod ased Hawl-i-Ddefnyddio (HIDD) sy'n cynrychioli ei hawl i ddefnyddio'r ased prydles sylfaenol ac atebolrwydd prydles sy'n cynrychioli ei rwymedigaeth i wneud taliadau prydles.

Y Cyngor fel Prydlesai

Mae'r Cyngor yn cydnabod pob ased HIDD ac atebolrwydd prydles cyfatebol ar ddyddiad cychwyn y brydles. Mae'r ased HIDD yn cynrychioli hawl yr awdurdod i ddefnyddio'r ased sylfaenol, tra bod yr atebolrwydd prydles yn adlewyrchu'r rhwymedigaeth i wneud taliadau prydles yn y dyfodol. I ddechrau, mae'r ased HIDD yn cael ei fesur ar gost, sy'n cynnwys yr atebolrwydd prydles cychwynnol, unrhyw daliadau prydles a wneir ar neu cyn y dyddiad cychwyn, llai unrhyw gymhellion prydles a dderbyniwyd, ac unrhyw gostau uniongyrchol cychwynnol. Mae'r atebolrwydd prydles yn cael ei fesur ar werth presennol taliadau prydles, wedi'i ddisgowntio gan ddefnyddio cyfradd y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus (BBGC) ar 1 Ebrill 2024 fel rhan o drefniadau trosiannol ar gyfer 2024/25, ac yn y dyfodol gan ddefnyddio naill ai cyfartaledd wedi'i bwysoli o gyfraddau benthycia'r Cyngor, neu'r gyfradd ymhlyg yn y brydles ar gyfer 2025/26 ymlaen. Mae'r ased HIDD yn cael ei ddibrisio dros y byrrach o oes ddefnyddiol yr ased neu dymor y brydles, ac mae'r atebolrwydd prydles yn cael ei addasu ar gyfer taliadau llog a phrydles.

Mae'r Cyngor wedi dewis cymhwyso eithriadau cydnabyddiaeth i asedau gwerth isel ac i brydlesi byrdymor h.y. prydlesi presennol sy'n dod i ben ar neu cyn 31 Mawrth 2025, a phrydlesi newydd sy'n para llai na 12 mis. Mae wedi penderfynu y dylai'r ffocws fod ar ddsbarthiadau asedau materol (Tir, Adeiladau, Cerbydau ac Offer) yn hytrach nag asedau gwerth isel (e.e. llungopiwyr, oeryddion dŵr, TGCh).

Y Cyngor fel Prydleswr

Prydlesi Ariannol

Nid yw'r Cyngor yn cydnabod unrhyw brydlesi fel hyn.

Prydlesi Gweithredu

Pan fo'r Cyngor yn rhoi prydles weithredu ar eiddo, peiriannau neu offer, caiff yr ased perthnasol ei gadw ar y Fantolen. Credydir incwm rhent i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar sail gronol.

19. Ysgolion a Gynhelir gan yr Awdurdod Lleol

Mae'r Cod yn cadarnhau mai'r awdurdod lleol sy'n gyfrifol am falansau rheoli ysgolion a gynhelir gan awdurdodau lleol (h.y. y categorïau hynny o ysgolion a nodir yn Neddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998, fel y'i diwygiwyd). Mae'r Cod hefyd yn nodi bod asedau, rhwymedigaethau, cronfeydd wrth gefn a llifoedd arian parod yr ysgolion hynny yn cael eu cydnabod yn natganiadau ariannol yr awdurdod lleol. Felly, cydnabyddir trafodion, llifoedd arian parod a balansau ysgolion ym mhob un o ddatganiadau ariannol yr awdurdod fel pe baent yn drafodion, llifoedd arian parod a balansau'r awdurdod.

20. Eiddo, Peiriannau, Offer

Yr asedau hyn yw'r rhai â sylwedd ffisegol a ddefnyddir wrth gynhyrchu neu gyflenwi nwyddau neu wasanaethau, y bwriedir eu cadw am gyfnod amhenodol a'r rhai ar gyfer hyrwyddo diwylliant neu wybodaeth ac y disgwylir eu defnyddio yn ystod mwy nag un flwyddyn ariannol.

Cydnabod

Caiff gwariant ar gaffael, creu neu wella asedau o'r fath ei gyfalafu ar sail gronol. Rhagdybir bod gwariant ar asedau presennol yn arwain at wella'r ased ac fe'i dangosir yn y cyfrifon fel ychwanegiad at yr ased.

Codir gwariant sy'n cynnal ond nad yw'n ychwanegu at botensial ased i gyflawni buddion neu botensial gwasanaeth (h.y. atgyweirio a chynnal) ar refeniw pan gaiff ei wario.

Mae gan y Cyngor bolisi de-minimis o £1,000 o ran cyfalafu gwariant mewn cysylltiad ag anheddau'r Cyngor.

Unwaith y bydd asedau wedi dibrisio'n llawn, cânt eu hadolygu o ran perthnasedd ac, os oes angen, eu gwaredu gyda'r gwerth cario wedi'i dynnu oddi ar y gofrestr asedau.

Mesur

Mesurir asedau i ddechrau ar gost, gan gynnwys yr holl wariant sy'n deillio'n uniongyrchol o ddod â'r ased dan sylw i gyflwr gweithio ar gyfer y defnydd a fwriedir, gan gynnwys costau benthyca a gyfalefir ar gyfer asedau cymwys. Codir dibrisiant blwyddyn lawn ar wariant cyfalaf yn ystod y flwyddyn. Ni chodir unrhyw gostau dibrisiant yn ystod y flwyddyn waredu. Felly caiff asedau eu cario ymlaen ar y fantolen fel a ganlyn:

Math yr Ased	Mesur	Amllder Priso	Prisiad Llawn Diwethaf	Syrfëwr ar gyfer y Prisiad Diwethaf	Prisiad Llawn Nesaf	Dibrisiant*
Asedau sy'n cael eu Hadeiladu	Cost Hanesyddol Ddibrisiedig	dd/b	dd/b	dd/b	dd/b	dd/b
Asedau Cymunedol	Cost Hanesyddol Ddibrisiedig	dd/b	dd/b	dd/b	dd/b	dd/b
Anheddau'r Cyngor	Gwerth Defnydd Presennol ar gyfer Tai Cymdeithasol	Bob 2 flynedd	2024/25	Savills	2026/27	Tir: dd/b Adeiladau: 50 mlynedd
Seilwaith	Cost Hanesyddol Ddibrisiedig	dd/b	dd/b	dd/b	dd/b	10-120 mlynedd**
Tir ac Adeiladau Gweithredol Eraill	Gwerth Defnydd Presennol neu Gost Newid Ddibrisiedig os yw o natur arbenigol heb dystiolaeth yn seiliedig ar y farchnad	Bob 3 blynedd	2024/25	Cooke & Arkwright	2027/28	Tir: dd/b Adeiladau: 1-83 mlynedd
Asedau Ysgol	Cost Newid Ddibrisiedig fanwl (Ased Cyfwerth Modern)	Bob 3 blynedd	2024/25	Cooke & Arkwright	2027/28	Tir: dd/b Adeiladau: 1-43 mlynedd
Asedau Gwarged	Gwerth Teg	Bob blwyddyn	2024/25	Jones Lang LaSalle	2025/26	dd/b

Math yr Ased	Mesur	Amllder Priso	Prisiad Llawn Diwethaf	Syrfêwr ar gyfer y Prisiad Diwethaf	Prisiad Llawn Nesaf	Dibrisiant*
Cerbydau, Peiriannau, Dodrefn ac Offer	Cost Hanesyddol Ddibrisiedig	dd/b	dd/b	dd/b	dd/b	5-20 oed

* Wedi'i gyfrifo ar sail llinell syth dros yr oes ddefnyddiol amcangyfrifedig isod, oni bai nad oes yna oes ddefnyddiol feidrol benodol.

** Wedi'i gynnwys o fewn Seilwaith mae Morglawdd Bae Caerdydd, sy'n cael ei ddibrisio dros oes ddylunio o 120 mlynedd.

Ailbrisiadau

Mae gofyn i anheddau'r Cyngor, tir ac adeiladau eraill, gan gynnwys ysgolion, gael eu hailbrisió'n gyfnodol. Mae'r prisiadau'n ystyried nid yn unig amrywiannau cost ond nifer o amrywiannau hanfodol eraill fel cyflwr a newidiadau mewn defnydd. Mae prisiadau asedau'n digwydd gyda dyddiad gweithredol ar 1 Ebrill neu 31 Mawrth lle mae prisiad proffesiynol llawn o ddsbarth llawn o asedau yn dangos y gallai fod newid materol yn sefyllfa derfynol y fantolen.

Rhaid i'r Cyngor gydbwysu'r gofyniad i sicrhau nad yw symiau cario yn faterol wahanol o'u gwerth teg neu gyfredol ar ddiwedd y flwyddyn, gyda'r amser, costau ac adnoddau sydd ynghlwm wrth gynnig gwasanaethau prisiant at ddibenion cyfrifyddu. Mae'n gwneud hyn drwy:

- gynnal adolygiad amhariad blynyddol o eiddo gyda thîm priso mewnol y Cyngor i nodi newidiadau sylweddol
- defnyddio profiad a gwybodaeth leol y tîm priso mewnol i gynnig neu ddefnyddio unrhyw wasanaethau priso allanol
- cael rhaglen ailbrisió dreigl y cytunwyd arni sy'n mynd y tu hwnt i'r isafswm cyfnod pum mlynedd a argymhellir a nodir yng Nghanllawiau CIPFA ar gyfer ailbrisiadau. Mae hyn er mwyn sicrhau bod digon o ymdriniaeth ddigonol, reolaidd a chyson o'r holl ddsbarthiadau o asedau a bod newidiadau priso yn cael eu cyfartaleddu dros gyfnod o dair blynedd o leiaf, yn seiliedig ar brisiadau proffesiynol llawn.

Mewn blynyddoedd interim rhwng prisiadau llawn o ddsbarthiadau asedau, gall y Cyngor gynnal prisiadau asedau ar sampl o fewn dosbarth asedau. Mae hyn er mwyn nodi a allai amodau economaidd/marchnad fod wedi cael effaith sylweddol ar werthoedd asedau a adroddwyd. Gall hyn fod er enghraifft yn ystod cyfnodau o chwyddiant uchel. Fodd bynnag, gall prisiadau cyfrifo asedau newid o ganlyniad i nifer o ffactorau, nid chwyddiant yn unig, megis ond heb fod yn gyfyngedig i; amodau economaidd, newidiadau i farchnadoedd lle mae'r asedau'n gweithredu, newid yng nghyflwr asedau, lefelau defnydd, dulliau priso a dosbarthiadau asedau, gofynion cyfreithiol a rheoleiddiol. Yn unol â hynny, rhaid cymryd gofal wrth dybio y bydd newid mewn un newidyn yn effeithio ar yr holl asedau.

Caiff asedau eiddo'r Cyngor eu hailbrisió ar sail rhaglen dreigl 3 blynedd, neu os yw ased yn cael ei adnewyddu'n sylweddol, gwneir ymdrech i'w ailbrisió yn y flwyddyn y caiff ei gwblhau, a gwneir addasiad i'w oes ddisgwyliedig. Dylid nodi bod symudiadau ailbrisió yn ymarfer cyfrifo yn unig ac nad ydynt yn effeithio ar berfformiad ariannol y Cyngor, gan gynnwys lle mae asedau o'r fath yn parhau i gael eu cynnal at ddibenion darparu gwasanaethau.

Mae'r Gronfa Ailbrisió Wrth Gefn yn cynnwys enillion ailbrisió a gydnabyddir ers 1 Ebrill 2007 yn unig: y dyddiad gweithredu swyddogol. Mae enillion sy'n codi cyn y dyddiad hwnnw wedi'u cydgrynhoi yn y Cyfrif Addasiadau Cyfalaf..

Amhariad ac Ailbrisió Ar-i-Lawr

Asesir asedau ar ddiwedd pob blwyddyn i benderfynu a oes unrhyw awgrym y gallai ased fod yn llai gwerthfawr, boed hynny oherwydd gostyngiad sylweddol ym mhotensial gwasanaeth neu ostyngiadau parhaol sylweddol yng ngwerth y farchnad. Pan nodir newid materol o ran gwerth, mae'r driniaeth gyfrifyddu fel a ganlyn:

- pan fo balans o enillion ailbrisió ar gyfer yr ased yn y Gronfa Ailbrisió Wrth Gefn, caiff swm cario'r ased ei ysgrifennu yn erbyn y balans hwnnw, hyd at swm yr enillion cronodig
- neu pan nad oes balans yn y Gronfa Ailbrisió Wrth Gefn, caiff swm cario'r ased ei ysgrifennu'n erbyn y llinell(au) gwasanaeth perthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Pan fo colled amhariad yn cael ei gwrthdroi'n ddilynol, caiff y gwrthdroad ei gredydu i'r llinell(au) gwasanaeth perthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, hyd at swm y golled wreiddiol, wedi'i addasu ar gyfer dibrisiant a fyddai wedi'i godi pe na chydabyddid y golled.

Cyfrifyddu Cydrannau

Lle gallai ased unigol fod â nifer o gydrannau gwahanol, a phob un ag oes ddefnyddiol wahanol, ystyrir tri ffactor i benderfynu a ddylid cydnabod prisiant ar wahân o gydrannau yn y cyfrifon er mwyn darparu ffigur cywir ar gyfer dibrisiant.

Mae'r ffactorau fel a ganlyn:

- perthnasedd o ran datganiadau ariannol y Cyngor. Nid ystyrir cydranoli ond ar gyfer asedau unigol nad ydynt yn dir ac sydd â gwerth ased net o fwy nag £1.5 miliwn ar ddiwedd y flwyddyn ariannol.
- arwyddocâd y gydran. Ar gyfer asedau unigol sy'n cyrraedd y trothwy uchod, pan fo gwasanaethau mewn adeilad (boeleri/gwresogi/goleuadau/awyru ac ati) neu eitemau sefydlog o offer (ceginau/cypyrddau) yn gydran berthnasol o gost yr ased hwnnw (>30%), yna caiff y gwasanaethau/offer hynny eu prisio ar wahân ar sail cydran.
- y gwahaniaeth yn y gyfradd neu ddull dibrisio o'i gymharu â'r ased cyffredinol. Dim ond elfennau sydd fel arfer yn dibrisio ar gyfradd sylweddol wahanol o'r elfen nad yw'n dir, yn ei chyfanrwydd, neu sydd angen dull dibrisio gwahanol, a gaiff eu nodi i'w cydranoli.

Gall asedau sy'n is na'r profion uchod gael eu diystyru o ran cydranoli ar y sail na fyddai unrhyw addasiad i'r costau dibrisiant yn arwain at gamddatganiad perthnasol yn y cyfrifon.

21. Darpariaethau

Codir am ddarpariaethau fel gwariant i'r gwasanaeth priodol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn ystod y flwyddyn y daw'r Cyngor yn ymwybodol o'r rhwymedigaeth, a fesurir yn ôl yr amcan gorau ar ddyddiad mantolen y gwariant sy'n ofynnol i setlo'r rhwymedigaeth, gan ystyried y risgiau a'r ansicrwydd perthnasol. Pan wneir taliadau, fe'u codir i'r ddarpariaeth, a ddelir ar y Fantolen. Caiff darpariaethau eu hadolygu ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol a chaiff darpariaethau nad oes eu hangen mwyach eu credydu'n ôl i'r llinell wasanaeth berthnasol.

22. *Gwariant Refeniw a Ariennir gan Gyfalaf dan Statud (GRAGDS)*

Gallai gwariant a wneir yn ystod y flwyddyn gael ei gyfalafu dan ddarpariaethau statudol, ond nid yw hynny'n arwain at greu ased anghyfredol, a chodwyd hynny fel gwariant i'r llinell wasanaeth berthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Pan fo'r Cyngor wedi penderfynu talu cost y gwariant hwn o adnoddau cyfalaf presennol neu drwy fenthycu, mae trosglwyddiad yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn o Falans Cronfa'r Cyngor i'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf yn diystyru'r symiau a godir fel nad oes effaith ar lefel y Dreth Gyngor.

23. *Cronfeydd Wrth Gefn*

Ceidw'r Cyngor gronfeydd wrth gefn defnyddiadwy at ddibenion polisi yn y dyfodol neu i dalu am daliadau argyfwng. Mae rhai cronfeydd wrth gefn yn anefnyddiadwy ac yn cael eu cynnal i reoli'r prosesau cyfrifo ar gyfer asedau anghyfredol, offerynnau ariannol, a buddion ymddeoliad a chyflogaeth. Nid ydynt yn adnoddau defnyddiadwy i'r Cyngor ac nid effeithir ar dreth gyngor neu rent.

24. *Cyflwyniad*

Nid polisi'r Cyngor yw addasu ar gyfer gwahaniaethau traws-gastio amherthnasol rhwng y prif ddatganiadau a nodiadau datgelu.

Dangosir balansau incwm neu warged fel ffigurau negatif, a ddynodir gan gromfachau. Dangosir balansau gwariant neu ddiffyg fel ffigurau positif.

25. *Treth Ar Werth (TAW)*

Mae TAW daladwy wedi'i heithrio o wariant ac eithrio pan na ellir ei hadennill gan CThEF. Eithrir TAW dderbyniadwy rhag incwm.

Beirniadaethau a Rhagdybiaethau Critigol

Barn allweddol ar weithredu polisiau cyfrifyddu

Nid yw polisiau cyfrifyddu ond yn berthnasol i drafodion sy'n ymwneud â'r Cyngor. Wrth roi polisiau ar waith, rhaid i'r Cyngor wneud beirniadaethau penodol am drafodion cymhleth neu'r rhai sy'n ymwneud ag ansicrwydd ynghylch y dyfodol. Mae'r penderfyniadau allweddol a wneir yn y Datganiad Cyfrifon fel a ganlyn:

- mae llawer o ansicrwydd o hyd ynghylch lefelau incwm a gwariant y Cyngor a'i is-gwmnïau yn y dyfodol. Fodd bynnag, mae'r Cyngor wedi penderfynu nad yw'r ansicrwydd hwn yn dynodi y gallai'r angen i gau cyfleusterau a lleihau lefelau o ddarpariaeth gwasanaeth amharu ar asedau'r Cyngor.
- Mae'r Cyngor yn cynnwys Ysgolion Gwirfoddol a Gynorthwyr, Ysgolion Gwirfoddol a Reolir ac Ysgolion Sefydledig yn ei fantolen dim ond os yw'n berchen ar y tir ac y gall gyfarwyddo defnydd o'r asedau. Yn y mwyafrif o achosion mae'r rhain ym mherchnogaeth cyrff crefyddol neu ymddiriedolwyr neu gorff llywodraethu'r ysgol.

Rhagdybiaethau am y dyfodol a ffynonellau eraill o ansicrwydd amcangyfrif

Mae'r Datganiad Cyfrifon yn cynnwys ffigurau a amcangyfrifir sy'n seiliedig ar ragdybiaethau am y dyfodol neu sydd fel arall yn ansicr. Er bod y rhain yn ystyried profiad hanesyddol, tueddiadau cyfredol, canllawiau proffesiynol a ffactorau perthnasol eraill, gallai canlyniadau gwirioneddol fod yn wahanol. Mae'r prif eitemau ym Mantolen y Cyngor ar 31 Mawrth 2025 lle mae perygl o addasiadau yn y blynyddoedd ariannol yn y dyfodol fel a ganlyn:

Eitem	Ansicrwydd	Effaith petai'r canlyniadau gwirioneddol yn wahanol i'r rhagdybiaethau
Prisio, lle bo angen, asedau Eiddo, Peiriannau ac Offer, Asedau Treftadaeth ac Eiddo Buddsoddi	<p>Mae prisio budd eiddo yn cynnwys asesu nifer o bethau fel cyflwr y farchnad, oes ddefnyddiol, cost ailadeiladu, asesu cyflwr, a'r defnydd o ffactorau disgownt ar gyfer tai cymdeithasol ac ati. Cynhelir prisiannau gan syrfewr siartredig cymwys, neu arbenigwyr yn y maes perthnasol, yn unol â'r Datganiadau Arfer a Nodiadau Canllaw a nodir yn Safonau Prisio (Y Llyfr Coch) Sefydliad Brenhinol y Syrfewyr Siartredig (RICS) ac unrhyw ganllawiau perthnasol eraill.</p> <p>Bydd dull y Cyngor o gynnal prisiadau'n amlach na'r isafswm cyfnod 5 mlynedd sy'n ofynnol gan God CIPFA yn sicrhau bod newidiadau ym mhob amrywiad sy'n effeithio ar brisiad yn cael eu cofnodi cyn gynted â phosibl yn y prisiad llawn a phroffesiynol nesaf.</p>	Mae angen i unrhyw newidiadau i brisiadau ac unrhyw gostau dibrisiant cysylltiedig i wasanaethau ar gyfer asedau anghyfredol gael eu diystyru yn y cyfrifon hyn fel na chânt effaith ar y Dreth Gyngor neu renti.
Asedau Offerynnau Ariannol	<p>Caiff y rhain eu hadolygu'n flynyddol am amhariad sylweddol gan ddefnyddio data fel risg hanesyddol o ddiffyg ac adolygiadau eraill o adenilladwyedd.</p> <p>Ar gyfer asedau ariannol nad ydynt wedi'u dyfynnu ar gyfnewidfa gydnabyddedig neu lle mae'n anodd darparu prisiadau cyfrifo e.e. prisiadau o gyfranddaliadau'r Cyngor yn Cardiff City Transport Services Ltd. ystyrir bod y gwerth teg yn Werth Net.</p>	Nid yw unrhyw newid yng ngwerth teg Cardiff City Transport Services Ltd yn cael unrhyw effaith ar y dreth gyngor gan fod newidiadau'n cael eu hadlewyrchu gan newid cyfatebol yn y Gronfa Ailbrisio Offerynnau Ariannol Wrth Gefn.
Darpariaethau	Mae'r Cyngor yn gwneud nifer o ddarpariaethau ar gyfer rhwymedigaethau y gallai eu hwynebu pan mae modd gwneud amcangyfrif rhesymol o werth ar ddyddiad y fantolen. Yn y mwyafrif o achosion mae'r rhain yn destun hawliadau cyfreithiol, fel y rheini ar gyfer yswiriant. Mae darpariaethau mewn perthynas â safleoedd tirlenwi yn destun lefel amcangyfrif uchel, yn bennaf oherwydd hyd y cyfnod y cânt eu hystyried. Defnyddir cyngor mewnlol ac allanol proffesiynol i bennu angen a gwerth darpariaethau.	Caiff canlyniadau rhagdybiaethau effaith ar yr Alldro yn y dyfodol, ond oherwydd natur ansicr y digwyddiadau hyn, mae'n anodd eu mesur.
Ôl-ddyledion	Roedd symiau'n ddyledus i'r Awdurdod am eitemau megis dyledwyr amrywiol, y Dreth Gyngor, Ardrethi Annomestig a rhenti. Ar ôl ystyried tueddiadau wrth gasglu yn y gorffennol a newidiadau perthnasol eraill a allai effeithio ar y gallu i gasglu, rhagdybir lefel o amhariad neu ddarpariaeth ar gyfer colledion credyd disgwylidig. Fodd bynnag, nid yw'n sicr y byddai'r lwfans amhariad hwn yn ddigonol gan na all y Cyngor asesu â sicrwydd pa ddyledion gaiff eu casglu neu beidio.	Bydd gwelliannau wrth gasglu'n gwella'r gost net a adroddir o ran sefyllfa gwasanaethau, ond pan fo cwsmeriaid yn cael trafferth talu, bydd angen cynnydd yn lefel y darpariaethau sydd eisoes wedi'u neilltuo.

Polisiau, Beirniadaethau Critigol a Rhagdybiaethau Cyfrifyddu

Eitem	Ansicrwydd	Effaith petai'r canlyniadau gwirioneddol yn wahanol i'r rhagdybiaethau
	<p>Mae sefyllfa economaidd bresennol wedi gwneud amcangyfrif amhariad dyled yn anos gan fod mwy o ansicrwydd ynghylch hyfywedd economaidd dyledwyr ac felly eu gallu i setlo eu dyledion a allai fod yn ddigonol neu beidio.</p>	
Rhwymedigaeth Pensiwn	<p>Mae amcangyfrif yr ased neu rwymedigaeth net i dalu pensiynau'n dibynnu ar nifer o feirniadaethau cymhleth o ran y gyfradd ostyngol a ddefnyddir, chwyddiant, y gyfradd y rhagwelir y bydd cyflogau'n cynyddu, newidiadau mewn oedrannau ymddeol, cyfraddau marw ac elw disgwylidig ar asedau'r gronfa pensiwn. Mae hyn hefyd yn cynnwys anwadalwch y farchnad a achosir gan ffactorau geoleidyddol a macro-economaidd.</p> <p>Defnyddir actiwariaid proffesiynol i roi cyngor arbenigol i'r Cyngor ar y rhagdybiaethau i'w defnyddio.</p>	<p>Mae'n anodd mesur yr effeithiau ar ased neu rwymedigaeth pensiwn net o newidiadau mewn tybiaethau unigol, gan y gallant arwain at amrywiadau lluosog i'r ffigur. Darperir dadansoddiad sensitifrwydd yn Nodyn 13.</p>

Datganiadau Ariannol Craidd a Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol

STRONGER
FAIRER
GREENER

Incwm a Gwariant Cynhwysfawr

Mae'r datganiad hwn yn cofnodi holl incwm a gwariant y Cyngor drwy gydol y flwyddyn ac o ganlyniad mae'n dangos cost cyfrifyddu darparu gwasanaethau yn ystod y flwyddyn yn unol ag arferion cyfrifyddu sy'n gyffredinol dderbyniol. Mae'r Dadansoddiad Gwariant a Chyllido (Nodyn 2) yn dangos sut cafodd y cyllid sydd ar gael i'r Cyngor ei ddefnyddio i ddarparu gwasanaethau o'i gymharu â'r adnoddau hynny a ddefnyddir neu a enillir o dan Arferion Cyfrifyddu sy'n Gyffredinol Dderbyniol (ACGDd).

2023/24 Ailddatganwyd					2024/25		
Gwariant Gros	Incwm Gros	Gwariant Net		Nodyn	Gwariant Gros	Incwm Gros	Gwariant Net
£000	£000	£000			£000	£000	£000
23,488	(15,098)	8,390	Rheolaeth Gorfforaethol		5,558	(1,103)	4,455
111,104	(32,593)	78,511	Datblygu Economaidd		94,919	(36,013)	58,906
490,223	(102,517)	387,706	Addysg a Dysgu Gydol Oes		545,346	(121,624)	423,722
8,884	(785)	8,099	Llywodraethu a Gwasanaethau Cyfreithiol		10,571	(2,793)	7,778
9,552	(6,602)	2,950	Awdurdod yr Harbwr		9,229	(7,244)	1,985
222,072	(171,509)	50,563	Tai a Chymunedau		225,753	(178,475)	47,278
138,818	(101,603)	37,215	Cyfrif Refeniw Tai		135,897	(113,269)	22,628
19,757	(16,424)	3,333	Perfformiad a Phartneriaethau		19,010	(16,161)	2,849
75,012	(42,473)	32,539	Cynllunio, Trafnidiaeth a'r Amgylchedd		78,879	(50,030)	28,849
38,464	(18,633)	19,831	Adnoddau		43,447	(23,400)	20,047
197,965	(47,547)	150,418	Gwasanaethau Cymdeithasol - Oedolion		217,698	(53,253)	164,445
140,791	(41,059)	99,732	Gwasanaethau Cymdeithasol - Plant		135,595	(31,261)	104,334
15,714	(909)	14,805	Cyfrif Refeniw Cryno		534	(19,149)	(18,615)
9,555	(780)	8,775	BDdPRC/CBCDDdC		6,296	(1,559)	4,737
1,501,399	(598,532)	902,867	Cost Net Gwasanaethau		1,528,732	(655,334)	873,398
48,827	0	48,827	Comisiynydd Heddlu a Throseddau De Cymru	3	53,384	0	53,384
542	0	542	Praeseptau Cyngor Cymuned		569	0	569
21,515	0	21,515	Ardollau a Chyfraniadau		23,468	0	23,468
4,749	(6,129)	(1,380)	(Elw)/colled ar werthu asedau anghyfredol		2,119	(4,806)	(2,687)
75,633	(6,129)	69,504	Gwariant Gweithredu Arall		79,540	(4,806)	74,734
33,882	0	33,882	Llog yn Daladwy ar ddyled	15	37,653	0	37,653
8,365	0	8,365	Llog ar rwymedigaeth/(ased) budd ddiffiniedig net	13	1,076	0	1,076
0	(6,993)	(6,993)	Llog ac Incwm Buddsoddi	15	0	(6,615)	(6,615)
0	0	0	Treuliau llog ar Brydlesi		368	0	368
15,713	(14,313)	1,400	Incwm a Gwariant mewn perthynas ag Eiddo Buddsoddi a newidiadau yn eu gwerth teg	14	17,426	(14,199)	3,227
0	(6,440)	(6,440)	Symudiad mewn Offerynnau Ariannol		1,073	(6,126)	(5,053)
57,960	(27,746)	30,214	Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi		57,596	(26,940)	30,656
0	(158,928)	(158,928)	Grantiau a Chyfraniadau Cyfalaf Cydnabyddedig	24	0	(206,267)	(206,267)

Incwm a Gwariant Cynhwysfawr

0	(475,312)	(475,312)	Grant Cynnal Refeniw		0	(488,634)	(488,634)
0	(118,293)	(118,293)	Ardrethi Annomestig	6	0	(134,524)	(134,524)
2,833	(262,468)	(259,635)	Incwm Treth Gyngor	5	4,748	(286,464)	(281,716)
7,648	0	7,648	Stocrestrau a Roddwyd	26	92	0	92
0	0	0	Elw ar Brydles Hedyn Pupur		0	(7,148)	(7,148)
48	0	48	Treth Gorfforaeth (BDdPRC/CBCDDdC)		85	0	85
	(304)		Grantiau Refeniw (BDdPRC/CBCDDdC)		0	(2,209)	(2,209)
10,529	(1,015,305)	(1,004,776)	Trethiant ac Incwm o Grantiau Amhenodol		4,925	(1,125,246)	(1,120,321)
1,645,521	(1,647,712)	(2,191)	(Gwarged)/Diffyg o ran Darparu Gwasanaethau		1,670,793	(1,812,326)	(141,533)
		(42,927)	(Gwarged)/Diffyg ar ailbriso asedau anghyfredol	26			(29,207)
		(1,995)	(Gwarged)/Diffyg ar y Gronfa Ailbriso Offerynnau Ariannol Wrth Gefn				(1,135)
		(161,282)	Ailfesur rhwymedigaeth/(ased) budd diffiniedig net	13			31,774
		(206,204)	Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall				1,432
		(208,395)	(Gwarged)/Diffyg Incwm a Gwariant Cynhwysfawr				(140,101)

Mae dadansoddiad 2023/24 o Gost Net Gwasanaethau wedi'i ddiwygio i ystyried y newidiadau mewn strwythur yn 2024/25

Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn

Rhennir y datganiad yn Gronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy ac Annefnyddiadwy. Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy yw'r rhai y gall y Cyngor eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau megis y Gronfa Gyffredinol Wrth Gefn a'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn, ac ni ellir defnyddio Cronfeydd Wrth Gefn Annefnyddiadwy megis y Gronfa Bensiwn a'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf gan eu bod at ddibenion cyfrifyddu yn unig.

	Balans Cronfa'r Cyngor	Cronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig y Cyngor	Cronfa Wrth Gefn Cydbwylgor	Balans CRT	Cronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig CRT	Cronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn	Grantiau Cyfalaf Heb Eu Defnyddio	Cyfanswm Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy	Cronfeydd Wrth Gefn Annefnyddiadwy	Cyfanswm Cronfeydd Wrth Gefn y Cyngor
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Balans ar 31 Mawrth 2023 a gariwyd ymlaen Ailddatganwyd	14,255	145,721	3,792	15,502	12,420	7,680	6,972	206,342	1,204,265	1,410,607
Addasiadau BDdPRC/CBCDDdC			(3,261)					(3,261)	3,261	0
Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn yn 2023/24										
Gwarged/(diffyg) o ran Darparu Gwasanaethau	(10,167)		4,387	7,971	0	0	0	2,191	0	2,191
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall	0	0		0	0	0	0	0	206,204	206,204
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	(10,167)	0	4,387	7,971	0	0	0	2,191	206,204	208,395
Addasiadau rhwng y sail gyfrifyddu a'r sail gyllido dan y rheoliadau (nodyn 1)	(2,183)	0	(3,940)	(13,172)	0	4,032	(2,000)	(17,263)	17,263	0
Cynnydd/(Gostyngiad) Net cyn Trosglwyddiadau i/(o) Gronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig	(12,350)	0	447	(5,201)	0	4,032	(2,000)	(15,072)	223,467	208,395
Trosglwyddiadau i/(o) Gronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig	12,350	(12,350)	(865)	5,201	(5,201)	0	0	(865)	865	0
Cynnydd/(Gostyngiad) yn 2023/24	0	(12,350)	(418)	0	(5,201)	4,032	(2,000)	(15,937)	224,332	208,395
Balans ar 31 Mawrth 2024 a gariwyd ymlaen Ailddatganwyd	14,255	133,371	113	15,502	7,219	11,712	4,972	187,144	1,431,858	1,619,002
Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn yn 2024/25										
Gwarged/(diffyg) o ran Darparu Gwasanaethau	103,641	0	10,201	27,691	0	0	0	141,533	0	141,533
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall	0	0	0	0	0	0	0	0	(1,432)	(1,432)
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	103,641	0	10,201	27,691	0	0	0	141,533	(1,432)	140,101
Addasiadau rhwng y sail gyfrifyddu a'r sail gyllido dan y rheoliadau (nodyn 1)	(90,858)	0	(7,671)	(24,827)	0	(2,675)	(2,274)	(128,305)	128,305	0
Cynnydd/(Gostyngiad) Net cyn Trosglwyddiadau i/(o) Gronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig	12,783	0	2,530	2,864	0	(2,675)	(2,274)	13,228	126,873	140,101
Trosglwyddiadau i/(o) Gronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig (nodyn 25)	(12,783)	12,783	(1,296)	(2,864)	2,864	0	0	(1,296)	1,296	0

Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn

Cynnydd/(Gostyngiad) yn 2024/25	0	12,783	1,234	0	2,864	(2,675)	(2,274)	11,932	128,169	140,101
Balans ar 31 Mawrth 2025 wedi'i gario ymlaen	14,255	146,154	1,347	15,502	10,083	9,037	2,698	199,076	1,560,027	1,759,103

Mantolen

Mae'r datganiad hwn yn cynnwys dwy adran falansio – asedau net y Cyngor a chyfanswm y cronfeydd wrth gefn a gedwir.

31 Mawrth 2024 Ailddatganwyd		Nodyn	31 Mawrth 2025
£000			£000
2,251,587	Eiddo, Peiriannau ac Offer gan gynnwys Asedau Seilwaith	14	2,457,101
68,272	Asedau Treftadaeth		68,355
160,276	Eiddo Buddsoddi		158,419
872	Asedau anniriaethol		877
31,642	Buddsoddiadau Hirdymor	15	35,793
19,833	Dyledwyr Hirdymor		26,781
2,532,482	Cyfanswm Asedau Hirdymor		2,747,326
158	Buddsoddiadau Byrdymor	15	16,020
450	Asedau a Gedwir i'w Gwerthu	16	450
2,682	Stocrestrau		2,514
199,767	Dyledwyr Byrdymor	17	272,773
99,304	Arian Parod a Chywerthoedd Arian Parod	18	45,229
302,361	Cyfanswm Asedau Cyfredol		336,986
(23,833)	Benthyca Byrdymor	15	(47,543)
(154,739)	Credydwyr Byrdymor	19	(153,444)
0	Rhwymedigaethau Prydles Cyfredol		(2,710)
(1,065)	Elfen Bensiwn	22	(1,202)
(4,197)	Darpariaethau	21	(2,943)
(1,745)	Rhwymedigaethau Gohiriedig	23	(1,889)
(185,579)	Cyfanswm Rhwymedigaethau Cyfredol		(209,731)
(867,703)	Benthyca Hirdymor	15	(933,637)
(35,898)	Darpariaethau	21	(33,483)
(12,051)	Rhwymedigaethau Gohiriedig	23	(11,053)
(14,340)	Derbyniadau Grantiau Refeniw Ymlaen Llaw	24	(6,440)
(8,303)	Derbyniadau Grantiau Cyfalaf Ymlaen Llaw		(4,009)
(39,202)	Derbyniadau Cyfraniadau Cyfalaf Ymlaen Llaw		(41,896)
0	Rhwymedigaethau Prydles Anghyfredol		(3,377)
(2,283)	Elfen Bensiwn	22	(4,241)
(50,482)	Rhwymedigaeth Pensiynau Net	13	(77,342)
(1,030,262)	Cyfanswm Rhwymedigaethau Hirdymor		(1,115,478)
1,619,002	ASEDAU NET		1,759,103
	Ariannwyd gan:		
14,255	Balans Cronfa'r Cyngor	25	14,255
133,484	Cronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig y Cyngor		147,501
15,502	Balans y Cyfrif Refeniw Tai		15,502
7,219	Cronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig y Cyfrif Refeniw Tai		10,083
11,712	Cronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn		9,037
4,972	Grantiau Cyfalaf Heb Eu Defnyddio		2,698
187,144	Cyfanswm Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy		199,076
403,155	Cronfa Ailbrisio Wrth Gefn	26	430,063
1,071,931	Cyfrif Addasiadau Cyfalaf		1,202,374

Mantolen

66	Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig		0
20,177	Cronfa Ailbrisió Offerynnau Ariannol Wrth Gefn		23,949
(53,830)	Cronfa Pensiynau Wrth Gefn		(82,165)
(12,450)	Cyfrif Addasiadau Absenoldebau Cronedig		(17,578)
313	Cyfrif Stocrestrau a Roddwyd		221
2,496	Cronfa Wrth Gefn Cwmnïau Grŵp (BDdPRC/CBCDDdC)		3,163
1,431,858	Cyfanswm Cronfeydd Wrth Gefn Anefnyddiadwy		1,560,027
1,619,002	CYFANSWM CRONFEYDD WRTH GEFN		1,759,103

Datganiad Llif Arian Parod

Mae'r datganiad hwn yn dangos sut mae'r Cyngor yn cynhyrchu ac yn defnyddio arian parod a chywerthoedd arian parod drwy ddsbarthu'r llifoedd arian parod fel rhai sy'n codi o weithgarwch gweithredu, buddsoddi a chyllido.

2023/24 Ailddatganwyd £000		Nodyn	2024/25 £000
(2,191)	(Gwarged)/Diffyg net o ran Darparu Gwasanaethau		(141,533)
(188,258)	Addasiadau i (warged)/diffyg net o ran darparu gwasanaethau ar gyfer symudiadau nad ydynt yn arian parod	28	(77,237)
153,099	Addasiadau ar gyfer eitemau sydd wedi'u cynnwys yn y gwarged neu'r diffyg net o ran darparu gwasanaethau sy'n weithgareddau buddsoddi ac ariannu*		216,445
(37,350)	Llifoedd arian parod net o weithgareddau gweithredu		(2,325)
265,430	Prynu eiddo, peiriannau ac offer, eiddo buddsoddi ac asedau anniriaethol		303,641
792,341	Prynu buddsoddiadau byrdymor a hirdymor		639,440
7,550	Gweithgareddau buddsoddi eraill		10,411
(6,070)	Elw o werthu eiddo, peiriannau ac offer, eiddo buddsoddi ac asedau anniriaethol		(5,071)
(885,442)	Elw o fuddsoddiadau byrdymor a hirdymor*		(639,440)
(138,938)	Grantiau a Chyfraniadau Cyfalaf		(165,546)
34,871	Llifoedd arian parod net o weithgareddau buddsoddi		143,435
(43,110)	Derbyniadau arian parod o fenthycu byrdymor a hirdymor		(103,095)
(1,587)	Gweithgareddau ariannu eraill		2,571
4,466	Ad-daliadau benthyca byrdymor a hirdymor		13,490
(40,231)	Llifoedd arian parod net o weithgareddau ariannu		(87,034)
(42,710)	(Cynnydd)/gostyngiad net mewn arian parod a chywerthoedd arian parod		54,076
56,594	Arian parod a chywerthoedd arian parod ar ddechrau'r cyfnod adrodd		99,304
99,304	Arian parod a chywerthoedd arian parod ar ddiwedd y cyfnod adrodd	18	45,228

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol

1. Addasiadau rhwng y Sail Gyfrifyddu a'r Sail Gyllido dan Reoliad

Mae'r nodyn hwn yn manylu ar yr addasiadau a wneir i'r cyfanswm incwm a gwariant cynhwysfawr a gydnabyddir gan y Cyngor yn y flwyddyn yn unol ag arfer cyfrifyddu priodol i'r adnoddau a nodir gan ddarpariaethau statudol fel y maent ar gael i'r Cyngor i dalu gwariant cyfalaf a refeniw yn y dyfodol.

Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy 2023/24 ailldatganwyd						Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn Annefnfyddiadwy	Addasiadau rhwng y Seiliau Cyfrifyddu a Chyllido	Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy 2024/25					Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn Annefnfyddiadwy
Balans Cronfa' r Cyngor	Cronfa Wrth Gefn Cydbwylgor	Cyfrif Refeniw Tai	Cronfeydd Derbyniadau Cyfalaf Wrth	Grantiau Cyfalaf Heb Eu Defnyddio	£000			Balans Cronfa' r Cyngor	Cronfa Wrth Gefn Cydbwylgor	Cyfrif Refeniw Tai	Cronfeydd Derbyniadau Cyfalaf Wrth	Grantiau Cyfalaf Heb Eu Defnyddio	
£000	£000	£000	£000	£000	£000		£000	£000	£000	£000	£000	£000	
						Addasiadau i Adnoddau Refeniw							
						Mae'r symiau y mae'r incwm a'r gwariant sydd wedi'u cynnwys yn y DIGC yn wahanol i'r refeniw am y flwyddyn a gyfrifir yn unol â gofynion statudol							
7,520	0	(448)	0	0	(7,072)	Costau pensiwn (trosglwyddwyd i/o'r Gronfa Pensiynau Wrth Gefn)	(2,930)	0	(510)	0	0	3,440	
(4,585)	0	55	0	0	4,530	Taliadau cydnabyddiaeth swyddogion (trosglwyddwyd i'r gronfa absenoldeb cronedig wrth gefn)	4,996	0	128	0	0	(5,124)	
71,342	0	14,828	0	0	(86,170)	Costau am ddibrisiant ac amhariad ar Asedau Anghyfredol	44,562	0	23,467	0	0	(68,029)	
13,176	0	52,629	0	0	(65,805)	Colledion ailbriso Asedau Anghyfredol	68,297	0	35,550	0	0	(103,847)	
(3,209)	0	0	0	0	3,209	Gwrthdroad amhariad blaenorol ar ailbriso	(24,609)	0	(794)	0	0	25,403	
538	0	0	0	0	(538)	Amorteiddio Asedau Anniriaethol	276	0	0	0	0	(276)	
7,222	0	0	0	0	(7,222)	Symudiadau yng ngwerth marchnad Eiddo Buddsoddi	8,481	0	492	0	0	(8,973)	
0	0	0	0	0	0	Symudiad yng ngwerth Asedau a Gedwir i'w Gwerthu	0	0	0	0	0	0	
(90,079)	0	(58,553)	0	0	148,631	Grantiau cyfalaf a chyfraniadau a gymhwyswyd	(127,716)	(12,035)	(66,516)	0	0	206,267	
2,000	0	0	0	(2,000)	0	Lawr-dyniad grantiau cyfalaf heb eu defnyddio	2,274	0		0	(2,274)	0	
28,028	0	43	0	0	(28,071)	Gwariant refeniw a ariennir gan gyfalaf dan statud	1,420	0	41	0	0	(1,461)	
0	0	0	0	0		Elw ar Brydles Hedyn Pupur	(7,148)	0	0	0	0	7,148	

7,648	0	0	0	0	(7,648)	Trosglwyddo i Stocrestrau a Roddwyd	92	0	0	0	0	(92)
(6,440)	0	0	0	0	6,440	Symudiad Offerynnau Ariannol	(5,051)	0	0	0	0	5,051
(678)	0	(703)	6,129	0	(4,749)	Swm yr Asedau Anghyfredol a ddilëwyd wrth waredu neu werthu fel rhan o'r elw/colled wrth waredu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	(2,507)	0	(420)	4,806	0	(1,879)
32,483	0	7,851	6,129	(2,000)	(44,462)	Cyfanswm addasiadau i Adnoddau Refeniw	(39,563)	(12,035)	(8,562)	4,806	(2,274)	57,628
						Addasiadau rhwng Adnoddau Cyfalaf a Refeniw						
(31,394)	0	(13,622)	0	0	45,016	Darpariaeth statudol ar gyfer ariannu buddsoddiad cyfalaf	(40,626)	0	(14,865)	0	0	55,491
(3,489)	0	(7,400)	0	0	10,889	Gwariant cyfalaf a godir yn erbyn balansau Cronfa'r Cyngor a CRT	(10,487)	0	(1,400)	0	0	11,887
0	0	0	0	0	0	Credyd ar gyfer costau gwaredu sy'n gymwys i'w talu o'r derbyniadau cyfalaf deilliannol	0	0	0	0	0	0
5	0	0	0	0	(5)	Derbyniadau cyfalaf a neilltuir ar gyfer ad-dalu dyledion a gostyngiad mewn dyledwyr Benthyciadau	0	0	0	0	0	0
(34,878)	0	(21,022)	0	0	55,900	Cyfanswm yr addasiadau rhwng adnoddau Refeniw a Chyfalaf	(51,113)	0	(16,265)	0	0	67,378
						Addasiadau i adnoddau Cyfalaf						
212	0	0	(212)	0	0	Trosglwyddiadau i'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn wrth i arian parod ddod i law	(182)	0	0	182	0	0
0	0	0	0	0	0	Trosglwyddiadau i/o'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn Ohiriedig mewn perthynas ag enillion/colledion wrth waredu	0	0	0	66	0	(66)
0	0	0	(2,734)	0	2,734	Defnyddio Cronfeydd Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn i ariannu gwariant cyfalaf newydd	0	0	0	(8,898)	0	8,898
212	0	0	(2,946)	0	2,734	Cyfanswm addasiadau i adnoddau Cyfalaf	(182)	0	0	(8,650)	0	8,832
0	(3,940)	0	849	0	3,091	Addasiadau BDdPRC/CBCDDdC	0	4,364	0	1,169	0	(5,533)
(2,183)	(3,940)	(13,172)	4,032	(2,000)	17,263	Cyfanswm addasiadau	(90,858)	(7,671)	(24,827)	(2,675)	(2,274)	128,305

2. Dadansoddiad Gwariant a Chyllido

Mae'r Dadansoddiad Gwariant a Chyllido yn dangos sut cafodd y cyllid sydd ar gael i'r Cyngor ei ddefnyddio i ddarparu gwasanaethau o gymharu â'r adnoddau hynny a ddefnyddir neu a enillir o dan Arferion Cyfrifyddu sy'n Gyffredinol Dderbyniol (ACGDd).

2023/24 ailddatganwyd			Cyfarwyddiaeth	2024/25		
Gwariant Net a Godir i'r CC a'r CRT	Addasiadau rhwng y seiliau cyfrifyddu a chyllido	Gwariant net DIGC		Gwariant Net a Godir i'r CC a'r CRT (alldro)	Addasiadau rhwng y sail gyfrifyddu a'r sail gyllido (gweler nodyn 2.1)	Gwariant net DIGC (Cost Net Gwasanaethau)
£000	£000	£000	£000	£000	£000	
28,928	(20,538)	8,390	Rheolaeth Gorfforaethol	33,661	(29,207)	4,454
55,937	23,196	79,133	Datblygu Economaidd	55,058	3,848	58,906
345,156	42,428	387,584	Addysg a Dysgu Gydol Oes	367,466	56,256	423,722
7,773	183	7,956	Llywodraethu a Gwasanaethau Cyfreithiol	7,769	9	7,778
0	2,950	2,950	Awdurdod yr Harbwr	0	1,985	1,985
49,885	1,166	51,051	Tai a Chymunedau	48,861	(1,583)	47,278
0	37,215	37,215	Cyfrif Refeniw Tai	0	22,628	22,628
3,048	207	3,255	Perfformiad a Phartneriaethau	2,926	(77)	2,849
10,582	21,601	32,183	Cynllunio, Trafnidiaeth a'r Amgylchedd	8,325	20,524	28,849
17,867	1,964	19,831	Adnoddau	17,203	2,844	20,047
148,852	1,566	150,418	Gwasanaethau Cymdeithasol - Oedolion	164,943	(498)	164,445
95,659	3,663	99,322	Gwasanaethau Cymdeithasol - Plant	103,059	1,275	104,334
40,207	(25,402)	14,805	Cyfrif Refeniw Cryno	40,012	(58,626)	(18,614)
17,099	(8,325)	8,774	BDdPRC/CBCDDdC	6,015	(1,279)	4,737
820,993	81,874	902,867	Cost Net Gwasanaethau	855,298	18,099	873,398
(755,770)	(149,288)	(905,058)	Incwm a gwariant arall	(812,940)	(201,991)	(1,014,931)
65,223	(67,414)	(2,191)	(Gwarged)/Diffyg o ran Darparu Gwasanaethau	42,359	(183,892)	(141,533)
	Cronfa'r Cyngor	Balans CRT			Cronfa'r Cyngor	Balans CRT
	(14,255)	(15,502)	Balans Agoriadol ar 1 Ebrill		(14,225)	(15,502)
	0	0	Gwarged/(Diffyg)		0	0
	(14,255)	(15,502)	Balans Terfynol ar 31 Mawrth		(14,225)	(15,502)

Mae dadansoddiad 2023/24 o Gost Net Gwasanaethau wedi'i ddiwygio i ystyried y newidiadau mewn strwythur yn 2024/25

2.1 Nodyn i'r Dadansoddiad Gwariant a Chyllido

Caiff yr addasiadau rhwng y seiliau Cyfrifyddu a Chyllido eu dadansoddi ymhellach yn y tabl canlynol, gydag esboniad pellach wedi'i roi o dan y tabl.

2023/24 Ailddatganwyd				Cyfarwyddiaeth	2024/25			
Addasiadau at ddibenion cyfalaf (a)	Newid net ar gyfer Addasiadau Pensiynau (b)	Addasiadau Eraill (c)	Cyfanswm Addasiadau		Addasiadau at ddibenion cyfalaf (a)	Newid net ar gyfer Addasiadau Pensiynau (b)	Addasiadau Eraill (c)	Cyfanswm Addasiadau
£000	£000	£000	£000		£000	£000	£000	£000
3,642	1,725	(25,905)	(20,538)	Rheolaeth Gorfforaethol	(8,740)	648	(21,115)	(29,207)
19,746	1,411	2,039	23,196	Datblygu Economaidd	3,847	806	(805)	3,849
43,372	(2,223)	1,279	42,428	Addysg a Dysgu Gydol Oes	59,915	(3,262)	(396)	56,257
34	157	(8)	183	Llywodraethu a Gwasanaethau Cyfreithiol	34	(65)	39	9
2,912	4	34	2,950	Awdurdod yr Harbwr	1,996	(31)	20	1,985
921	(306)	551	1,166	Tai a Chymunedau	(836)	(378)	(369)	(1,583)
60,099	(448)	(22,436)	37,215	Cyfrif Refeniw Tai	53,693	(510)	(30,555)	22,628
0	113	94	207	Perfformiad a Phartneriaethau	(137)	(53)	113	(77)
23,943	(1,020)	(1,322)	21,601	Cynllunio, Trafnidiaeth a'r Amgylchedd	22,094	(184)	(1,387)	20,524
3,007	(738)	(305)	1,964	Adnoddau	2,603	(403)	644	2,843
295	265	1,006	1,566	Gwasanaethau Cymdeithasol - Oedolion	570	(624)	(444)	(498)
226	(233)	3,670	3,663	Gwasanaethau Cymdeithasol - Plant	1,236	(460)	499	1,275
15,434	0	(40,836)	(25,402)	Cyfrif Refeniw Cryno	(368)	0	(58,258)	(58,626)
(8,325)	0	0	(8,325)	BDdPRC/CBCDDdC	(1,277)	0	0	(1,277)
165,306	(1,293)	(82,139)	81,874	Cost Net Gwasanaethau	134,630	(4,516)	(112,014)	18,102
(158,908)	8,365	1,255	(149,288)	Incwm a gwariant arall o'r Dadansoddiad Gwariant a Chyllido	(203,160)	1,076	92	(201,992)
6,398	7,072	(80,884)	(67,414)	(Gwarged)/Diffyg o ran Darparu Gwasanaethau	(68,529)	(3,440)	(111,922)	(183,891)

Mae dadansoddiad 2023/24 o Gost Net Gwasanaethau wedi'i ddiwygio i ystyried y newidiadau mewn strwythur yn 2024/25

(a) Addasiadau at ddibenion cyfalaf – mae'r golofn hon yn ychwanegu enillion a cholledion dibrisiant, amhariad ac ailbriso yn y llinell cost net gwasanaethau a:

- **gwariant gweithredu arall** - addasiadau ar gyfer gwarediadau cyfalaf gyda throsglwyddiad incwm wrth waredu asedau a'r symiau a ddilëwyd ar gyfer yr asedau hynny.
- **incwm cyllido a buddsoddi** – didynnir y taliadau statudol ar gyfer ariannu cyfalaf, h.y. darpariaeth refeniw ddarbodus a chyfraniadau refeniw eraill o incwm a gwariant, gan na chodir tâl am y rhain o dan Arferion Cyfrifyddu sy'n Gyffredinol Dderbyniol (ACGDd)
- **trethiant ac incwm a gwariant amhenodol** – caiff grantiau cyfalaf eu haddasu ar gyfer incwm na chodir tâl amdano o dan ACGDd. Caiff grantiau refeniw eu haddasu o'r symiau derbyniadwy yn ystod y flwyddyn i'r symiau derbyniadwy heb amodau neu y bodlonwyd amodau ar eu cyfer drwy gydol y flwyddyn. Credydir y llinell incwm a gwariant trethiant a grantiau amhenodol gyda grantiau cyfalaf a dderbynnir yn ystod y flwyddyn heb amodau neu y cafodd amodau eu bodloni ar eu cyfer yn ystod y flwyddyn.

(b) Newid net ar gyfer dileu cyfraniadau pensiwn ac ychwanegu'r gwariant ac incwm sy'n gysylltiedig â phensiynau SCRh19 Buddion Cyflogeion:

- **ar gyfer cost net y gwasanaethau** – diddymu cyfraniadau pensiwn cyflogwyr a wnaed gan y Cyngor fel y pennwyd gan statud a'u disodli gyda chostau gwasanaethau presennol a chostau gwasanaethau'r gorffennol.
- **ar gyfer incwm a gwariant cyllido a buddsoddi** – codir am y llog net ar y rhwymedigaeth budd diffiniedig i'r DIGC.

(c) Mae addasiadau eraill rhwng y symiau a ddebydir/credydir i'r DIGC a symiau taladwy/derbyniadwy i'w cydnabod o dan statud:

- **ar gyfer cost net gwasanaethau** - gwneir cronïad am gost hawliau gwyliau/absenoldeb a enillir gan gyflogeion ond nas cymerwyd cyn diwedd y flwyddyn y gall cyflogeion eu dwyn ymlaen i'r flwyddyn ariannol nesaf. Mae'n ofynnol i'r rhain gael eu cynnwys o fewn Cost Net Gwasanaethau o dan ACGDd, fodd bynnag, ni ellir eu codi i Gronfa'r Cyngor.
- **ar gyfer incwm a gwariant cyllido a buddsoddi** – mae'r golofn gwahaniaethau eraill yn cydnabod addasiadau i Gronfa'r Cyngor ar gyfer gwahaniaethau amseru premïymau a gostyngiadau.
- Ar gyfer incwm trethiant a grantiau amhenodol - y gwahaniaeth rhwng yr hyn y gellir codi amdano o dan statud ar gyfer y dreth gyngor ac Ardrethi Annomestig a ragamcanwyd i gael ei dderbyn ar ddechrau'r flwyddyn, a'r incwm a gydnabuwyd o dan ACGDd. Mae gwahaniaeth o ran amseru gan fod unrhyw wahaniaeth yn cael ei ddwyn ymlaen yn y gwargedau neu'r diffygion ar y gronfa casglu.

2.2. Gwariant ac Incwm a Ddadansoddir yn ôl Natur

Yn ogystal ag yn ôl Cyfarwyddiaeth, dangosir gwariant ac incwm y Cyngor wedi'u dadansoddi yn ôl math isod.

2023/24 Ailddatganwyd £000		2024/25 £000
624,499	Treuliau buddion i gyflogeion	664,075
799,480	Treuliau gwasanaeth eraill	817,549
86,713	Dibrisiant, amorteiddio ac amhariad	54,518
15,290	Gwariant mewn perthynas ag eiddo buddsoddi a newidiadau yn eu gwerth teg	17,426
33,882	Taliadau llog	37,685
70,884	Praeseptau ac ardollau	77,421
4,749	Colled wrth werthu asedau anghyfredol	2,119
10,024	Addasiadau BDdPRC/CBCDDdC	0
1,645,521	Cyfanswm Gwariant	1,670,793
(231,468)	Ffioedd, costau ac incwm o wasanaethau eraill	(255,982)
(14,313)	Incwm mewn perthynas ag eiddo buddsoddi a newidiadau yn eu gwerth teg	(14,199)
(12,401)	Llog ac incwm buddsoddi	(11,669)
(380,761)	Incwm o'r Dreth Gyngor ac Ardrethi Annomestig	(420,988)
(988,229)	Grantiau a chyfraniadau	(1,104,681)
(6,129)	Enillion wrth werthu asedau anghyfredol	(4,806)
(14,411)	Addasiadau BDdPRC/CBCDDdC	0
(1,647,712)	Cyfanswm Incwm	(1,812,326)
(2,191)	(Gwarged)/Diffyg o ran Darparu Gwasanaethau	(141,533)

3 Praeseptau ac Ardollau

2023/24 £000		2024/25 £000
	Praeseptau	
48,827	Comisiynydd Heddlu a Throsedd De Cymru	53,384
	Cynghorau Cymuned:	
67	- Llys-faen	73
189	- Pentyrch	195
159	- Radur a Phentre-poeth	165
47	- Sain Ffagan	52
55	- Pentref Llanelwyr	55
25	- Tongwynlais	29
49,369	Cyfanswm Praeseptau	53,953
	Ardollau a Chyfraniadau	
21,199	Gwasanaeth Tân ac Achub De Cymru	23,141

160	Cyfoeth Naturiol Cymru	166
151	Awdurdod Iechyd Porthladd Caerdydd	155
5	Awdurdod Iechyd Porthladd Casnewydd	6
21,515	Cyfanswm Ardollau a Chyfraniadau	23,468

4. Cyfranogi mewn Cydbwyllgorau

Yn ystod 2024/25 y Cyngor oedd yr Awdurdod arweiniol ar dri Chydbwyllgor ac roedd yn aelod o dri arall. Mae'r tabl isod yn dangos y cyfraniadau refeniw a wnaed i'r Pwyllgorau hyn. Bydd y Datganiadau Cyfrifon ar gyfer pob Cydbwyllgor ar gael ar wefan yr awdurdod arweiniol yn dilyn cymeradwyaeth.

2023/24 £000	Pwyllgor	Diben	Awdurdod Arweiniol / Corff Atebol	2024/25 £000
303	BDdPRC/CBDDdC	Cydlynu a chyflawni rhwymedigaethau Cyngorau	Cyngor Caerdydd *	303
1,299	Gwasanaeth Addysg ar y Cyd Consortiwm Canolbarth y De	Darparu dull rhanbarthol o wella ysgolion	Cyngor Rhondda Cynon Taf	3,534
288	Archifau Morgannwg	Rheoli a gweinyddu Archifdy Morgannwg	Cyngor Caerdydd	291
27	Prosiect Gwyrdd	Rheoli cyfleuster trin gwastraff gweddilliol	Cyngor Caerdydd	27
810	Gwasanaeth Mabwysiadu Rhanbarthol	Datblygu a gwella gwasanaethau mabwysiadu a rhannu arfer gorau	Cyngor Bro Morgannwg	813
0	Gwasanaeth Mabwysiadu Cenedlaethol	Goruchwylio cyfeiriad strategol gwasanaethau mabwysiadu. Sefydlwyd yn 24/25	Cyngor Caerdydd	537
5,096	Gwasanaeth Rheoliadol a Rennir	Darparu gwasanaethau iechyd yr amgylchedd	Cyngor Bro Morgannwg	5,387
7,823	Cyfanswm			10,892

* Trosglwyddwyd Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd (BDdPRC) i endid cyfreithiol ar wahân, Cydbwyllgor Corfforaethol De-ddwyrain Cymru (CBCDDdC) o 1 Ebrill 2024 ac o'r dyddiad hwnnw nid oedd Cyngor Caerdydd wedi'i ddynodi bellach yn Gorff Atebol.

Mae'r balansau ar gyfer BDdPRC/CBCDDdC yn 2024/25 sydd wedi'u cynnwys yn y cyfrifon yn seiliedig ar Gyfrifon Drafft ar gyfer BDdPRC/CBCDDdC. Mae'r Cyngor wedi cyfrif am ei gyfran o'r balansau gyda BDdPRC ond ar gyfer y Cydbwyllgorau eraill mae'n cyfrif am eu cyfraniadau nhw yn unig.

Cynhwysid unrhyw gyfraniadau cyfalaf i BDdPRC/CBCDDdC mewn perthynas â'r Gronfa Fuddsoddi Ehangach yn y datganiadau ariannol craidd ond nid ydynt wedi'u dangos yn y tabl uchod. Ni wnaed unrhyw gyfraniad cyfalaf yn 2024/25 (£0 yn 2023/24).

5. Treth Gyngor

Mae incwm y Dreth Gyngor yn deillio o gostau a godir yn unol â gwerth eiddo preswyl, a ddsbarthwyd yn naw band prisio sy'n amcangyfrifo gwerthoedd 1 Ebrill 2003 at y diben penodol hwn. Caiff costau eu cyfrifo drwy gymryd swm yr incwm sydd ei angen ar gyfer y Cyngor a'r Comisiynydd Heddlu a Throseddau ar gyfer y flwyddyn i ddod a rhannu'r swm hwn gan sylfaen y Dreth Gyngor. Sylfaen y Dreth Gyngor yw nifer yr eiddo ym mhob band wedi'i addasu i gyfran i addasu'r nifer i gyfatebiaeth band D, â chyfanswm ar bob band ac

wedi'i addasu ar gyfer gostyngiadau. Sylfaen Treth Gyngor Caerdydd at ddibenion gosod trethi ar gyfer 2024/25 oedd 151,372 (150,482 yn 2023/24).

Roedd y symiau ar gyfer eiddo band D yng Nghaerdydd yn ystod 2024/25 fel a ganlyn:

2023/24	Band D y Dreth Gyngor:	2024/25
£		£
1,387	Cyngor Caerdydd	1,470
324	Comisiynydd Heddlu a Throseddu De Cymru	353
1,711	Cyfanswm	1,823

Caiff y swm uchod (£1,823) ei luosi gan y gyfran a nodir ar gyfer y band penodol (gweler y tabl canlynol) i roi swm unigol dyledus. Yna caiff praeseptau Cyngorau Cymuned eu hychwanegu i bob un o'r chwe Chyngor Cymuned.

Dadansoddiad o fandiau eiddo

Band	A*	A	B	C	D	E	F	G	H	I	Cyfansymiau
Lluosydd	5/9	6/9	7/9	8/9	1	11/9	13/9	15/9	18/9	21/9	
Nifer yr anheddau cyfwerth â Band D	6	2,646	12,500	24,835	31,443	30,987	27,316	15,620	5,225	3,051	153,629
Gan Gymhwyso'r Gyfradd Casglu										98.50%	151,325
Anheddau Dosbarth O (Y Weinyddiaeth Amddiffyn)											47
Sylfaen Treth Gyngor											151,372

Dadansoddiad o elw net y Dreth Gyngor

2023/24		2024/25
£000		£000
(262,468)	Treth Gyngor i'w chasglu	(286,464)
2,833	Amhariad ar gyfer methu talu'r Dreth Gyngor	4,748
(259,635)	Enillion net	(281,716)
	Cynrychiolir gan:	
49,369	Praeseptau	53,953
210,266	Treth Gyngor sy'n briodoladwy i'r Cyngor	227,763
259,635	Cyfanswm	281,716

Yr amhariad cronol ar gyfer methu talu'r Dreth Gyngor ar 31 Mawrth 2025 yw £15.281 miliwn (£11.737 miliwn ar 31 Mawrth 2024).

Treth Gyngor sy'n ddyledus ond heb ei hamharu

31 Mawrth 2024		31 Mawrth 2025

£000		£000
6,428	Dyledion llai nag un flwyddyn	8,031
2,289	Dyledion rhwng dwy a 5 mlynedd	2,647
142	Dyledion mwy na phum mlynedd	169
8,859	Cyfanswm Treth Gyngor sy'n ddyledus ond heb ei hamharu	10,847

6. Ardrethi Annomestig

Mae Llywodraeth Cymru'n pennu swm i'r gyfradd 56.2c yn 2024/25 (53.5c yn 2023/24) ac, yn amodol ar effeithiau trefniadau trosglwyddiadol; mae busnesau lleol yn talu cyfraddau a gyfrifir drwy luosi eu gwerth ardrethol gan y swm hwnnw. Mae'r Cyngor yn gyfrifol am gasglu ardrethi gan drethdalwyr yn ei ardaloedd ond mae'n talu'r elw i gronfa Ardrethi Annomestig a weinyddir gan Lywodraeth Cymru. Caiff y symiau a gesglir eu hailddosbarthu i Gynghorau ar sail swm sefydlog y pen yn y boblogaeth. Y gwerth ardrethol oedd £439.534 miliwn ar gyfer 2024/25 (£441.936 miliwn yn 2023/24). Dangosir dadansoddiad o elw net o ardrethi annomestig isod:

2023/24 £000		2024/25 £000
168,928	Ardrethi Annomestig casgladwy	179,437
(935)	Cost lwfans casglu	(927)
(1,372)	Amhariad oherwydd diffyg talu	(1,441)
166,621	Talu i gronfa genedlaethol	177,069
(118,293)	Ailddosbarthu o gronfa genedlaethol	(134,524)

7. Incwm a Gwariant Asiantaethau

Gweithredodd y Cyngor fel asiant ar ran y canlynol o ran darparu nwyddau a gwasanaethau:

Llywodraeth Cymru

- Casglu Ardrethi Annomestig - mae dyledwr net o £26.242 miliwn ar 31 Mawrth 2025 (£25.303 miliwn ar 31 Mawrth 2024) wedi'i gynnwys yn y fantolen sy'n cynrychioli'r swm a dalwyd i Lywodraeth Cymru uwchlaw'r swm a gasglwyd gan dalwyr ardrethi.
- Rhyddhad Ardrethi Annomestig Llywodraeth Cymru – rheolodd y Cyngor £9.874 miliwn o ryddhad yn 2024/25 (£18.234 miliwn yn 2023/24).
- Benthyciadau Troi Tai'n Gartrefi - darparu benthyciadau i ail-ddefnyddio eiddo segur fel cartrefi. Ar 31 Mawrth 2025 roedd Llywodraeth Cymru wedi darparu dros £2.173 miliwn o gyllid, gyda £410,000 yn ddyledus fel benthyciadau a ddarparwyd. Roedd y balans sydd ar gael ar gyfer benthyciadau newydd yn £1.763 miliwn (£1.698 miliwn ar 31 Mawrth 2024)
- Benthyciadau Gwella'r Cartref - darparu benthyciadau ar gyfer gwelliannau i'r cartref. Ar 31 Mawrth 2025 roedd Llywodraeth Cymru wedi darparu £1.624 miliwn o gyllid, gyda £1.564 miliwn yn ddyledus fel benthyciadau a ddarparwyd, gan adael balans sydd ar gael ar gyfer benthyciadau newydd o £46,000.
- Wcráin – Rhoddodd y Cyngor daliadau noddi i westeion Wcrainaidd ar ran Llywodraeth Cymru gwerth cyfanswm o £35,000.

Yr Adran Ffyniant Bro, Tai a Chymunedau

Mae cyfanswm o £586,000 wedi'i weinyddu ar gyfer taliadau noddi ar gyfer gwesteion Wcrainaidd yn 2024/25.

Asiantaeth Cefnffyrdd De Cymru

Cyfanswm yr ad-daliad a dderbyniwyd gan y Cyngor oedd £328,000 yn 2024/25 (£264,000 yn 2023/24)

Caerdydd AM BYTH

Partneriaeth yw hon rhwng y gymuned fusnes leol a'r Cyngor i ffurfio Ardal Gwella Busnes mewn ardal ddiffiniedig o fewn canol y ddinas. Codir ardoll ar bob talwr ardrethi busnes ym mhob busnes perthnasol yn ogystal â'r bil ardrethi busnes. Defnyddir hyn i ddatblygu prosiectau sydd o fudd i'r ardal leol. Mae rhagor o wybodaeth ar gael ar eu gwefan <https://www.forcardiff.com>. Mae'r Cyngor yn casglu'r incwm ac yn ei dalu i Caerdydd AM BYTH. Y swm a dalwyd i Caerdydd AM BYTH oedd £1.140 miliwn yn 2024/25 (£1.540 miliwn yn 2023/24).

Prosiect Gwyrdd

Mae'r Cyngor yn gyfrifol am y taliadau i Viridor i ddarparu triniaeth gwastraff mewn perthynas â gwastraff gweddilliol. Gwnaeth y Cyngor daliadau o £9.515 miliwn yn 2024/25 (£9.979 miliwn yn 2023/24) ar ran yr holl bartneriaid.

8. Taliadau Cydnabyddiaeth

8.1 Cymhareb taliad cydnabyddiaeth y Prif Weithredwr i daliad cydnabyddiaeth canolrifol holl gyflogeion y corff. Y lluosydd rhwng yr enillion cyfwerth ag amser llawn cyfartalog a'r Prif Weithredwr yn 2024/25 oedd 1:6 (1:6 yn 2023/24). Yr enillion cyfwerth ag amser llawn canolrifol ar gyfer 2024/25 oedd £34,497 (£32,745 yn 2023/24). Mae'r ffigurau yn cynnwys staff a gyflogir yn uniongyrchol gan gyrff llywodraethu ysgolion gan gynnwys Ysgol Wirfoddol a Reolir ac Ysgol Sefydledig, yn ogystal â sawl Ysgol Gwirfoddol a Gynorthwyr a'r rheiny a gyflogir gan y Cyngor.

8.2 Dangosir nifer y cyflogeion y mae eu taliadau cydnabyddiaeth yn fwy na £60,000 y flwyddyn o fewn bandiau o £5,000 yn y tabl isod. Mae'n cynnwys yr holl gyflogeion sy'n llawn-amser, cyfwerth â blwyddyn lawn ar gyfer staff rhan-amser a'r rhai sy'n gweithio ran o'r flwyddyn, gan gynnwys uwch swyddogion y datgelir eu taliadau cydnabyddiaeth yn fanylach yn nodyn 8.3. Mae'n eithrio unrhyw staff a delir drwy asiantaeth.

Mae'r bandiau taliadau cydnabyddiaeth yn cynnwys yr holl daliadau cydnabyddiaeth trethadwy a ddaeth i law yn ystod y flwyddyn, gan gynnwys mewn rhai achosion daliadau dileu swyddi a ffioedd Swyddog Canlyniadau ond sy'n eithrio cyfraniadau pensiwn cyflogwyr ac unrhyw daliadau nas codir drwy dreth incwm y DU.

Mae'r tabl yn nodi ar wahân unigolion a gyflogir yn uniongyrchol gan gyrff llywodraethu ysgolion gan gynnwys sawl Ysgol Wirfoddol a Gynorthwyr, Gwirfoddol a Reolir a Sefydledig, yn ogystal â'r rheiny a gyflogir gan y Cyngor. Mae'r costau cyflogeion sy'n ymwneud â'r unigolion hyn wedi eu cynnwys yng Nghost Net Gwasanaethau'r Awdurdod ac, felly, mae'r unigolion hyn wedi'u nodi yn y tabl canlynol.

Nifer y Cyflogeion		Band taliadau cydnabyddiaeth £	Nifer y Cyflogeion	
2023/24			2024/25	
Ddim mewn ysgolion	Ysgolion		Ddim mewn ysgolion	Ysgolion
74	113	60,000-64,999	84	223
23	79	65,000-69,999	28	90
19	44	70,000-74,999	15	48
30	43	75,000-79,999	30	46
3	44	80,000-84,999	2	51
2	7	85,000-89,999	0	32
0	13	90,000-94,999	0	7
9	5	95,000-99,999	11	13
1	3	100,000-104,999	1	7
1	7	105,000-109,999	0	4
1	1	110,000-114,999	0	5
0	4	115,000-119,999	1	2
0	4	120,000-124,999	0	2
0	1	125,000-129,999	0	5
0	1	130,000-134,999	0	2
5	0	135,000-139,999	0	3

0	0	140,000-144,999	6	0
0	0	145,000-149,999	0	0
2	0	150,000-154,999	2	0
0	1	155,000-159,999	0	0
0	1	160,000-164,999	0	0
0	1	165,000-169,999	0	2
0	0	170,000-174,999	0	0
0	0	175,000-179,999	0	0
0	2	180,000-184,999	0	1
0	0	185,000-189,999	0	0
0	0	190,000-194,999	0	0
1	0	195,000-199,999	0	1
0	0	200,000-204,999	1	0
171	374	Cyfanswm	181	544

Mae'r cynnydd yn nifer y cyflogeion dros £60,000 o ganlyniad i gynnydd mewn cyflog ond dim cynnydd i'r trothwy bandio ers ei sefydlu.

8.3 Dangosir yn y tablau isod fanylion taliadau cydnabyddiaeth y rhai a ddiffinnir fel uwch gyflogeion:

- uwch gyflogeion sy'n rhan o Uwch Dîm Rheoli'r Cyngor (Cyfarwyddwyr, Cyfarwyddwyr Cynorthwyol a Phenaethiaid Gwasanaethau) y mae eu cyflog yn £60,000 neu fwy y flwyddyn ond llai na £150,000. Nodir y rhain yn ôl teitl swydd.
- caiff uwch gyflogeion y mae eu cyflog yn £150,000 neu fwy y flwyddyn eu nodi yn ôl eu henwau.
- nid yw'r tabl yn cynnwys uwch gyflogeion mewn ysgolion.

Mae taliadau cydnabyddiaeth hefyd yn cynnwys cost unrhyw gyfraniadau ychwanegol y mae'n ofynnol i'r Cyngor eu gwneud i'r Gronfa Bensiwn o ran yr unigolion sy'n gadael y Cyngor, h.y. Taliad Chwyddo Buddion Ymddeol (costau Elfen Bensiwn). Ni thalwyd unrhyw fonysau yn ystod 2024/25 (£0 yn 2023/24).

Teitl y swydd	Nodyn	Blwyddyn	Cyflog, ffioedd a lwfansau a dderbyniwyd £	Buddion trethadwy £	lawndal am golli cyflogaeth			Cyfraniad pensiwn cyflogwr (19.4% o gyflog) £	Cyfanswm y taliadau cydnabyddiaeth gan gynnwys cyfraniadau pensiwn £	Nodiadau eglurhaol
					Derbyniwyd drwy'r gyfloges (trethadwy) £	Derbyniwyd drwy'r gyfloges (annrethadwy) £	Taliadau Chwyddo Buddion Ymddeol £			
Prif Weithredwr - Paul Orders	(a)	2024/25	201,663	0	0	0	0	39,123	240,786	
		2023/24	196,744	0	0	0	0	38,168	234,912	
Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau a Swyddog Adran 151 - Chris Lee		2024/25	154,693	0	0	0	0	30,010	184,703	
		2023/24	150,920	0	0	0	0	29,278	180,198	
Cyfarwyddwr Corfforaethol Pobl a Chymunedau - Sarah McGill		2024/25	122,465	0	0	0	0	23,758	146,223	Gostyngiad 0.75 cyfwerth ag amser llawn 01/06/2024 Cyflog blynyddol £154,693
		2023/24	150,920	0	0	0	0	29,278	180,198	
Cyfarwyddwr Cynllunio, Trafnidiaeth a'r Amgylchedd		2024/25	142,950	0	0	0	0	27,732	170,682	
		2023/24	139,463	0	0	0	0	27,056	166,519	

Teitl y swydd	Nodyn	Blwyddyn	Cyflog, ffioedd a lwfansau a dderbyniwyd £	Buddion trethadwy £	Iawndal am golli cyflogaeth				Cyfraniad pensiwn cyflogwr (19.4% o gyflog) £	Cyfanswm y taliadau cydnabyddiaeth gan gynnwys cyfraniadau pensiwn £	Nodiadau eglurhaol
					Derbyniwyd drwy'r gyflogres (trethadwy) £	Derbyniwyd drwy'r gyflogres (annhrethadwy) £	Taliadau Chwyddo Buddion Ymddeol £				
Cyfarwyddwr Datblygu Economaidd		2024/25	142,950	0	0	0	0	27,732	170,682		
		2023/24	139,463	0	0	0	0	27,056	166,519		
Cyfarwyddwr Addysg a Dysgu Gydol Oes		2024/25	142,950	0	0	0	0	27,732	170,682		
		2023/24	139,463	0	0	0	0	27,056	166,519		
Cyfarwyddwr Llywodraethu a Gwasanaethau Cyfreithiol a Swyddog Monitro	(b)	2024/25	112,772	0	0	0	0	22,013	134,783	Dechreuodd 17/06/2024 Cyflog blynyddol £142,950	
		2023/24	0	0	0	0	0	0	0		
Cyfarwyddwr Llywodraethu a Gwasanaethau Cyfreithiol a Swyddog Monitro		2024/25	0	0	0	0	0	0	0	Gadawodd yr awdurdod 26/10/2023	
		2023/24	73,501	0	0	0	0	15,419	88,920		
Cyfarwyddwr Gwasanaethau Plant		2024/25	142,950	0	0	0	0	27,732	170,682		
		2023/24	139,463	0	0	0	0	27,056	166,519		
Cyfarwyddwr Gwasanaethau Oedolion, Tai a Chymunedau		2024/25	142,950	0	0	0	0	27,732	170,682		
		2023/24	139,463	0	0	0	0	27,056	166,519		
Prif Swyddog Digidol		2024/25	115,161	0	0	0	0	22,341	137,502		

Teitl y swydd	Nodyn	Blwyddyn	Cyflog, ffioedd a lwfansau a dderbyniwyd £	Buddion trethadwy £	Iawndal am golli cyflogaeth				Cyfraniad pensiwn cyflogwr (19.4% o gyflog) £	Cyfanswm y taliadau cydnabyddiaeth gan gynnyws cyfraniadau pensiwn £	Nodiadau eglurhaol
					Derbyniwyd drwy'r gyflogres (trethadwy) £	Derbyniwyd drwy'r gyflogres (annhrethadwy) £	Taliadau Chwyddo Buddion Ymdddeol £				
		2023/24	112,352	0	0	0	0	21,796	134,148		
Cyfarwyddwr Cynorthwyol Gwasanaethau Oedolion		2024/25	0	0	0	0	0	0	0	Rôl wag Cyflog blynyddol £97,861	
		2023/24	0	0	0	0	0	0	0		
Cyfarwyddwr Cynorthwyol Ystadau'r Sir		2024/25	97,861	0	0	0	0	18,985	116,846		
		2023/24	95,474	0	0	0	0	18,522	113,996		
Cyfarwyddwr Cynorthwyol Addysg a Dysgu Gydol Oes		2024/25	95,958	0	0	0	0	18,616	114,574	Dechreuodd 08/04/2024 Cyflog blynyddol £97,861	
		2023/24	0	0	0	0	0	0	0		
Cyfarwyddwr Cynorthwyol Addysg a Dysgu Gydol Oes		2024/25	0	0	0	0	0	0	0	Gadawodd y rôl 31/08/2023	
		2023/24	39,781	0	0	0	0	7,718	47,499		
Cyfarwyddwr Cynorthwyol Tai a Chymunedau		2024/25	97,861	0	0	0	0	18,985	116,846		
		2023/24	95,474	0	0	0	0	18,522	113,996		
Cyfarwyddwr Cynorthwyol Strydlun		2024/25	97,861	9	0	0	0	18,985	116,855		
		2023/24	95,474	15	0	0	0	18,522	114,011		

Teitl y swydd	Nodyn	Blwyddyn	Cyflog, ffioedd a lwfansau a dderbyniwyd £	Buddion trethadwy £	Iawndal am golli cyflogaeth				Cyfraniad pensiwn cyflogwr (19.4% o gyflog) £	Cyfanswm y taliadau cydnabyddiaeth gan gynnwys cyfraniadau pensiwn £	Nodiadau eglurhaol
					Derbyniwyd drwy'r gyflogres (trethadwy) £	Derbyniwyd drwy'r gyflogres (annhrethadwy) £	Taliadau Chwyddo Buddion Ymddeol £				
Cyfarwyddwr Rhaglen - Rhaglen Trefniadaeth Ysgolion		2024/25	97,861	0	0	0	0	18,985	116,846		
		2023/24	95,474	0	0	0	0	18,522	113,996		
Prif Swyddog Adnoddau Dynol		2024/25	97,861	0	0	0	0	19,625	117,486		
		2023/24	95,474	0	0	0	0	18,522	113,996		
Pennaeth Cyllid		2024/25	97,861	0	0	0	0	18,985	116,846		
		2023/24	95,474	0	0	0	0	18,522	113,996		
Pennaeth Perfformiad a Phartneriaethau		2024/25	97,861	0	0	0	0	18,985	116,846		
		2023/24	95,474	0	0	0	0	18,522	113,996		
Cyfarwyddwr Cynorthwyol Datblygu ac Adfywio		2024/25	97,861	0	0	0	0	18,985	116,846	Dechreuodd 04/09/2023	
		2023/24	54,898	0	0	0	0	10,650	65,548		

- (a) Yn ogystal â'r ffioedd cydnabyddiaeth a fanylir yn y tabl uchod, y Prif Weithredwr yw Swyddog Canlyniadau enwebedig y Cyngor. Mae unrhyw ffioedd dilynol sy'n ddyledus mewn perthynas â'r rôl hon wedi'u hepgor.
- (b) Yn dilyn ymadawiad y Swyddog Monitro yn 2023/24, ymrwymodd y Cyngor i gytundeb lefel gwasanaeth gyda Chyngor Bro Morgannwg i'w Swyddog Monitro hefyd weithredu fel Swyddog Monitro Dros Dro i Gyngor Caerdydd. Y gost y cytunwyd arno ymlaen llaw ar gyfer y gwasanaeth oedd tua £9,700 y mis gyda'r gost wirioneddol yn gyfanswm o £49,756 yn 2023/24 a £33,971 yn 2024/25

8.4 Pecynnau Ymadael

Nodir nifer y pecynnau ymadael â chyfanswm y gost i bob band a chyfanswm y gost dileu swyddi gorfodol ac eraill yn y tablau canlynol. Mae cyfanswm costau'r pecynnau ymadael a nodir yn cynnwys dwy elfen. Yr elfen gyntaf yw'r taliad untro a wneir i unigolyn i wneud iawn am golli cyflogaeth drwy naill ai ddileu swydd gwirfoddol neu orfodol. Yr ail elfen yw'r gost elfen bensiw'n y mae gan y Cyngor yr opsiwn i'w thalu i'r Gronfa Bensiw'n dros gyfnod o bum mlynedd.

Ysgolion 2024/25				Band cost pecyn ymadael (gan gynnwys taliadau arbennig)	Dim ysgolion 2024/25			
Nifer y diswyddiadau gorfodol *	Nifer yr ymadawiadau eraill y cytunwyd arnynt	Cyfanswm y pecynnau ymadael yn ôl band cost	Cyfanswm cost pecynnau ymadael ym mhob band		Nifer y diswyddiadau gorfodol *	Nifer yr ymadawiadau eraill y cytunwyd arnynt	Cyfanswm y pecynnau ymadael yn ôl band cost	Cyfanswm cost pecynnau ymadael ym mhob band
			£	£				£
5	21	26	143,523	0 - 20,000	9	48	57	467,295
0	7	7	193,222	20,001 – 40,000	6	37	43	1,246,323
0	0	0	0	40,001 – 60,000	0	8	8	389,332
0	0	0	0	60,001 – 80,000	0	13	13	911,896
0	0	0	0	80,001 – 100,000	0	6	6	536,637
0	0	0	0	100,001 – 150,000	2	5	7	840,212
0	0	0	0	150,001 – 200,000	0	1	1	181,328
0	0	0	0	200,001 - 250,000	0	0	0	0
5	28	33	336,745	Cyfanswm	17	118	135	4,573,023

Ysgolion 2023/24				Band cost pecyn ymadael (gan gynnwys taliadau arbennig)	Dim ysgolion 2023/24			
Nifer y diswyddiadau gorfodol *	Nifer yr ymadawiadau eraill y cytunwyd arnynt	Cyfanswm y pecynnau ymadael yn ôl band cost	Cyfanswm cost pecynnau ymadael ym mhob band		Nifer y diswyddiadau gorfodol *	Nifer yr ymadawiadau eraill y cytunwyd arnynt	Cyfanswm y pecynnau ymadael yn ôl band cost	Cyfanswm cost pecynnau ymadael ym mhob band
			£	£				£
0	34	34	226,156	0 - 20,000	2	69	71	593,331
0	9	9	231,971	20,001 – 40,000	1	23	4	667,532
0	2	2	90,751	40,001 – 60,000	0	10	10	477,425
0	1	1	74,607	60,001 – 80,000	0	4	4	290,482
0	0	0	0	80,001 – 100,000	0	6	6	535,090
0	1	1	122,599	100,001 – 150,000	0	7	7	903,665
0	0	0	0	150,001 – 200,000	0	3	3	480,220
0	0	0	0	200,001 - 250,000	0	1	1	249,880
0	47	47	746,084	Cyfanswm	3	123	126	4,197,625

*Mae Diswyddiadau Gorfodol yn cynnwys contractau dros dro a chontractau tymor penodol sy'n dod i ben ar ôl 2 flynedd.

8.5 Lwfansau Aelodau

Cyfanswm y Lwfansau Aelodau (gan gynnwys cyfrifoldeb sylfaenol a chyfrifoldeb arbennig) a dalwyd yn 2024/25 oedd £1.839 miliwn (£1.742 miliwn yn 2023/24). Fel sy'n ofynnol gan y Cod, mae'r ffigur hwn yn cynnwys yr holl daliadau cydnabyddiaeth a delir i aelodau gan gynnwys lwfansau sylfaenol ac arbennig, lwfansau gofal a threuliau a ad-dalwyd yn uniongyrchol.

9. Cronfeydd Cyfun Deddf Iechyd 1999 a Threfniadau Tebyg

Mae Storfa Offer ar y Cyd (SOC) Caerdydd a'r Fro yn gytundeb partneriaeth Adran 33 rhwng Caerdydd a Bro Morgannwg a Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro ar gyfer darparu gwasanaeth offer cymunedol integredig sy'n gwasanaethu ardal gyfunol Caerdydd a'r Fro. Daeth y cytundeb gwreiddiol i rym ar 1 Ionawr 2012. Mae'r trafodiadau wedi eu cynnwys yn llinell Gwasanaethau Cymdeithasol - Oedolion y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Dan reoliad 19(1) Rheoliadau Trefniadau Partneriaeth (Cymru) 2015, cytunwyd ar drefniadau cyllideb gyfun rhwng awdurdodau lleol Caerdydd a'r Fro a Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro yn ymwneud â darpariaeth llety cartref gofal ar gyfer pobl hŷn. Daeth y trefniant i rym ar 1 Ebrill 2018. Mae trafodion Cyngor Caerdydd wedi eu cynnwys yn llinell Gwasanaethau Cymdeithasol - Oedolion y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Mae incwm a gwariant ar gyfer y trefniadau cyllideb gyfun hyn ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2025 fel a ganlyn:

2023/24 £000			2024/25 £000	
Offer ar y Cyd	Cartrefi Gofal ar gyfer pobl hŷn		Offer ar y Cyd	Cartrefi Gofal ar gyfer pobl hŷn
		Cyllideb		
2,285	0	Offer	2,556	0
0	0	Addasu stoc	18	0
561	0	Cyfraniad i orbenion (gan gynnwys stoc a roddwyd)	487	0
0	71,295	Costau cartrefi gofal	150	77,219
2,846	71,295	Cyfanswm Gwariant	3,211	77,219
		Ariannu		
(1,852)	(24,285)	Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro	(2,133)	(26,433)
(507)	(29,956)	Cyngor Caerdydd	(570)	(31,248)
(413)	(17,054)	Cyngor Bro Morgannwg	(416)	(19,538)
(74)	0	Stoc a Roddwyd	(92)	0
(2,846)	(71,295)	Cyfanswm Cyllid	(3,211)	(77,219)
0	0	(Gwarged)/Diffyg a drosglwyddwyd i Gronfa Wrth Gefn	0	0

10. Partïon Cysylltiedig

Mae'n ofynnol i'r Cyngor ddatgelu trafodion perthnasol â phartïon cysylltiedig – cyrff neu unigolion sydd â'r potensial i reoli neu ddylanwadu ar y Cyngor neu gael eu rheoli neu eu dylanwadu gan y Cyngor. Mae datgelu'r trafodion hyn yn galluogi darllenwyr i asesu i ba raddau y gallai'r Cyngor fod wedi'i gyfyngu yn ei allu i weithredu'n annibynnol neu o bosib sicrhau'r gallu i gyfyngu gallu parti arall i fargeinio'n rhydd â'r Cyngor.

Mae gan y Llywodraeth Ganolog reolaeth effeithiol dros weithrediadau cyffredinol y Cyngor. Mae'n gyfrifol am ddarparu'r fframwaith statudol y mae'r Cyngor yn gweithio oddi mewn iddo, gan roi mwyafrif ei arian ar ffurf grantiau gan ragnodi telerau nifer o drafodion y Cyngor â phartïon eraill. Ar gyfer 2024/25, cyfanswm y trafodion ariannol gyda Llywodraeth Cymru oedd £993,000 o wariant a thua £359,487 miliwn o incwm. Ar ddiwedd y flwyddyn, yn ogystal ag offerynnau ariannol (nodyn 15) a gwariant yr aed iddo fel asiant i Lywodraeth Cymru (nodyn 7), roedd £0 yn ddyledus i Lywodraeth Cymru (11,000 yn 2023/24) ac roedd £137.724 miliwn yn ddyledus gan Lywodraeth Cymru (£75.532 miliwn yn 2023/24).

Mae gan Aelodau'r Cyngor reolaeth uniongyrchol dros bolisiâu ariannol a gweithredol y Cyngor. Dangosir cyfanswm y lwfansau Aelodau a dalwyd yn 2024/25 yn Nodyn 8. Nodwyd buddiannau Aelodau mewn sefydliadau eraill drwy archwiliad o'r Gofrestr Datgan Buddiannau Aelodau a Swyddogion. Mae hon ar gael ar wefan y Cyngor, [Eich Cynghorwyr : Cyngor Caerdydd \(modern.gov.co.uk\)](https://modern.gov.co.uk). Mae'r Cod Ymddygiad ar gyfer Aelodau Awdurdodau Lleol yng Nghymru yn nodi bod gan Aelodau 28 diwrnod i gofrestru unrhyw newidiadau i fuddiannau datganedig. Mae'r Gwasanaethau Democraidd yn atgoffa'r Aelodau o'r gofyniad hwn yn rheolaidd. Dibynnir ar y broses hon ar gyfer nodiadau'r partïon cysylltiedig gan fod gofyn i'r holl Aelodau gydymffurfio â'r Cod Ymddygiad. O fewn y broses hon, nid yw hyd yr amser rhwng datganiadau'n cael eu diweddarau gan Aelodau yn arwydd nad ydynt wedi cydymffurfio ond yn hytrach yn arwydd nad oes unrhyw newidiadau wedi'u gwneud ers iddynt gael eu diweddarau ddiwethaf.

Cynhaliwyd y trafodion canlynol yn ymwneud ag aelodau etholedig yn ystod y flwyddyn, gyda balansau cysylltiedig yn ddyledus i'r Awdurdod neu oddi wrth yr Awdurdod ar ddiwedd y flwyddyn. Ni wnaeth yr aelodau perthnasol gymryd rhan mewn unrhyw drafodaeth neu benderfyniad yn ymwneud ag unrhyw grantiau a dderbyniwyd.

2023/24				Parti Cysylltiedig	Perthynas â'r Parti Cysylltiedig	Manylion trafodion	2024/25			
Trafodiadau		Balansau					Trafodiadau		Balansau	
Symiau a dalwyd gan yr Awdurdod	Symiau a dderbyniwyd gan yr Awdurdod	Symiau sy'n ddyledus gan yr Awdurdod	Symiau sy'n ddyledus i'r Awdurdod				Symiau a dalwyd gan yr Awdurdod	Symiau a dderbyniwyd gan yr Awdurdod	Symiau sy'n ddyledus gan yr Awdurdod	Symiau sy'n ddyledus i'r Awdurdod
£000							£000			
0	0	0	0	Cyngor Celfyddydau Cymru	Aelod Annibynnol	Taliadau amrywiol	0	(2)	0	0
2	0	0	0	Awen	Cadeirydd	Rheoli Perfformiad	2	0	1	0
0	0	0	0	Cymdeithas Bangladesh	Cadeirydd	Grant	10	0	0	0
0	0	0	0	Canolfan Gymunedol Butetown	Aelod o'r Pwyllgor	Gwastraff Masnach yn bennaf	0	(2)	0	0
9	0	0	0	Ymddiriedolaeth Chwaraeon Caerau a Threlái	Sylfaenydd	Darpariaeth aml-chwaraeon ynghyd â Grant	0	0	0	0
370	0	0	0	Canolfan Gymunedol Cathays	Cyfarwyddwr	Gofal Dydd	404	(5)	2	0
15	(4)	0	(2)	Cylch Meithrin Pwll Coch	Ymddiriedolwr	Gofal plant	0	0	0	0
0	0	0	0	Cylch Meithrin Glan Morfa	Ymddiriedolwr	Gofal plant	4	(1)	0	(1)
0	0	0	0	Canolfan Gelfyddydau Chapter	Aelod o'r Bwrdd	Taliadau rhent	74	(12)	0	0
35	0	0	0	Data Cymru	Cyfarwyddwr	Cynnal a chadw'r Porthol	27	0	0	0
0	(13)	0	0	Diverse Cymru	Cyfarwyddwr ac Ymddiriedolwr	Gwastraff Masnach yn bennaf	0	0	0	0
0	0	0	0	Cyfeillion Gerddi Llwynfedw	Cadeirydd	Taliadau amrywiol	0	(2)	0	0
2,092	(338)	0	(64)	Huggard	Aelod o'r Pwyllgor Rheoli	Cefnogi Pobl yn bennaf	1,644	(279)	14	(174)
20	(4)	0	0	Llanrumney Hall Community Trust Ltd	Ymddiriedolwr	Gwastraff Masnach yn bennaf	26	(4)	0	0
27	0	0	0	Clwb Bocsio'r Phoenix Llanrhymni	Ymddiriedolwr	Cyrsiau Hyfforddiant	19	0	0	0
0	0	0	0	Canolfan Gymunedol Moorland	Aelod o'r Bwrdd	Gofal Dydd	23	(9)	0	(2)
48	0	0	0	Oasis	Ymddiriedolwr	Cymorth Digartrefedd	258	(3)	0	0
0	0	0	0	Prosiect Pererindod Penrhys	Cadeirydd	Arwyddion	0	(1)	0	0
0	0	0	0	Cynllun Prydlesu Preifat	Perchennog	Talu rhent	20	0	0	0
19	0	0	0	Quantum Actuarial LLP	Prif Weithredwr	Ffioedd	0	0	0	0

2023/24				Parti Cysylltiedig	Perthynas â'r Parti Cysylltiedig	Manylion trafodion	2024/25			
Trafodiadau		Balansau					Trafodiadau		Balansau	
Symiau a dalwyd gan yr Awdurdod	Symiau a dderbyniwyd gan yr Awdurdod	Symiau sy'n ddyledus gan yr Awdurdod	Symiau sy'n ddyledus i'r Awdurdod				Symiau a dalwyd gan yr Awdurdod	Symiau a dderbyniwyd gan yr Awdurdod	Symiau sy'n ddyledus gan yr Awdurdod	Symiau sy'n ddyledus i'r Awdurdod
£000							£000			
10	0	0	0	Race Council Cymru	Ymddiriedolwr	Hyfforddiant staff	107	0	0	0
139	(5)	0	0	Cymru Ddiogelach	Prif Swyddog Gweithredol	Grant at gymorth Cam-drin Domestig	227	(11)	9	(6)
15	0	0	0	CBC Seren in the Community	Ymddiriedolwr	Grant Chwarae Plant yn bennaf	9	0	0	0
2	0	0	0	Splott Community Volunteers	Ymddiriedolwr	Darpariaeth grant	2	0	0	0
0	0	0	0	Tester Accountancy and Bookkeeping Services Ltd	Cyfarwyddwr	Arlwyo	0	(3)	0	(1)
0	0	0	0	The City Hospice Trust Ltd	Is-lywydd	Gwastraff Masnach yn bennaf	0	(5)	0	0
466	(144)	33	(43)	Cymdeithas Tai Wales & West	Aelod o'r teulu yn Brif Weithredwr	Rhent yn bennaf	709	(12)	8	0
0	(1)	0	0	Welsh Hospitals and Health	Cyfarwyddwr Anweithredol	Gwastraff Masnach yn bennaf	0	(2)	0	0
27	0	0	0	Ymddiriedolaeth Bywyd Gwylt De a Gorllewin Cymru	Ymddiriedolwr	Arolygon Bywyd Gwylt	33	0	9	0
3,296	(509)	33	(109)	Cyfanswm y trafodion			3,598	(353)	43	(184)

Dangosir enillion y swyddog yn nodyn 8. Yn 2024/25, ar gyfer sefydliadau yr oedd gan Uwch Swyddogion fuddiant ynddynt, comisiynwyd £22,000 o nwyddau neu wasanaethau (£0 yn 2023/24). Ar gyfer nwyddau a gwasanaethau a ddarparwyd, derbyniwyd incwm o £105,000 yn 2024/25 (£73,000 yn 2023/24).

Mae Is-gwmnïau yn cynnwys Cardiff City Transport Services (Bws Caerdydd), Cardiff Business Technology Centre (CBTC), Atebion Solutions Ltd a Cardiff Heat Network Ltd. Mae manylion y trafodion â'r cwmnïau hyn yn nodyn 20 i'r Datganiadau Ariannol Craidd. Mae'r Cyngor hefyd yn cymryd rhan mewn 6 Chydbwyllgor. Ceir manylion y rhain yn Nodyn 4. Dangosir cyfraniadau i'r Gronfa Bensiwn yn nodyn 13.

Ceir Praeseptau ac Ardollau a gesglir ar ran sefydliadau eraill a dadansoddiad o'r symiau a godwyd ar y Cyngor gan gyrff eraill yn nodyn 3 i'r Datganiadau Ariannol Craidd. Ar wahân i'r praesept, gwnaeth y Cyngor daliadau o £31,000 i Gomisiynydd yr Heddlu a Throsedd De Cymru yn ystod 2024/25 (£34,000 yn 2023/24).

11. Costau Archwilio Allanol

2023/24 £000		2024/25 £000
472	Ffioedd sy'n daladwy i Archwilio Cymru am wasanaethau archwilio allanol	462
72	Ffioedd sy'n daladwy i Archwilio Cymru am ardystio hawliadau grant	57
17	Ffioedd sy'n daladwy i Archwilio Cymru ar gyfer gwaith archwilio ariannol arall	17
561	Cyfanswm	536

12. Prydlesu

Y Cyngor fel Prydlesai

Yn 2024/2025, mae'r Cyngor wedi cymhwyso SAARh 16 Prydlesi fel y'i mabwysiadwyd gan y Cod Arferion Cyfrifyddu. Prif effaith y gofynion newydd yw, ar gyfer trefniadau a gyfrifwyd yn flaenorol fel prydlesi gweithredu (h.y. heb gydnabod yr eiddo ar brydles fel ased a rhenti yn y dyfodol fel atebolrwydd), y dylid dod ag ased hawl-i-ddefnyddio ac atebolrwydd prydles i'r fantolen ar 1 Ebrill 2024. Mae prydlesi ar gyfer eitemau o werth isel a phrydlesi sy'n dod i ben ar neu cyn 31 Mawrth 2024 wedi'u heithrio o'r trefniadau newydd.

Mae SAARh 16 wedi'i chymhwyso'n ôl-weithredol, ond gyda'r effaith gronnol wedi'i chydabod ar 1 Ebrill 2024. Mae hyn yn golygu bod asedau hawl-i-ddefnyddio a rhwymedigaethau prydles wedi'u cyfrifo fel pe bai SAARh 16 bob amser wedi bod yn berthnasol ond wedi'u cydnabod yn 2024/25 ac nid trwy addasu ffigurau'r flwyddyn flaenorol. Fodd bynnag, mae rhai hwylustodau ymarferol wedi'u cymhwyso fel sy'n ofynnol neu a ganiateir gan y Cod:

Fel prydlesai, yn flaenorol roedd y Cyngor yn dosbarthu prydlesi fel prydlesi gweithredol neu gyllid yn seiliedig ar ei asesiad o b'un ai a oedd y brydles yn trosglwyddo'n sylweddol yr holl risgiau a gwobrau sy'n gysylltiedig â pherchnogaeth yr ased sylfaenol i'r Awdurdod. O dan SAARh 16, mae'r Awdurdod yn cydnabod asedau hawl-i-ddefnyddio a rhwymedigaethau prydles ar gyfer y rhan fwyaf o brydlesi – h.y. mae'r prydlesi hyn ar y fantolen.

Penderfynodd y Cyngor gymhwyso eithriadau cydnabyddiaeth i brydlesi byrdymor ac mae wedi dewis peidio â chydabod asedau hawl-i-ddefnyddio a rhwymedigaethau prydles ar gyfer prydlesi byrdymor sydd â

thymor o 12 mis neu lai a phrydlesi asedau gwerth isel. Mae'r Awdurdod yn cydnabod y taliadau prydles sy'n gysylltiedig â'r prydlesi hyn fel traul ar sail llinell syth dros dymor y les.

Asedau Hawl-i-Ddefnyddio

Defnyddiodd y Cyngor y cyfleusterau ymarferol canlynol wrth gymhwyso SAARh 16 i brydlesi a ddsbarthwyd yn flaenorol fel prydlesi gweithredu o dan SCRh 17.

- Mae rhwymedigaethau prydles yn cael eu mesur ar werth presennol y taliadau prydles sy'n weddill ar 1 Ebrill 2024, wedi'i ddisgowntio gan gyfradd fenthycy gynyddol y Cyngor ar y dyddiad hwnnw
- Mae un gyfradd ddisgownt wedi'i chymhwyso i bortffolios prydlesi sydd â nodweddion rhesymol debyg
- Cyfartaledd pwysoledig y cyfraddau benthyca cynyddol a ddefnyddiwyd i ddisgowntio rhwymedigaethau oedd 5.17%
- Mae asedau hawl-i-ddefnyddio yn cael eu mesur ar swm yr atebolrwydd prydles, wedi'i addasu ar gyfer unrhyw daliadau prydles rhagdaledig neu gronedig a oedd yn y fantolen ar 31 Mawrth 2024 – mae unrhyw gostau uniongyrchol cychwynnol wedi'u heithrio
- Aseswyd pob prydles o ran a oeddent yn feichus ar 31 Mawrth 2024, felly nid yw asedau hawl-i-ddefnyddio wedi bod yn destun adolygiad amhariad – mae symiau cario wedi'u lleihau gan unrhyw ddarpariaethau ar gyfer contractau beichus a oedd ym mantolen 31 Mawrth 2024
- Ar gyfer asedau hawl-i-ddefnyddio ar gyfer taliadau prydles hedyn pupur neu nominal, cydnabuwyd ased hawl-i-ddefnyddio ar werth teg ar 1 Ebrill 2024 gyda'r gwerth teg hwnnw a'r atebolrwydd prydles wedi'i gredydu fel elw yn y gwarged/diffyg o ran darparu gwasanaethau

Mae'r tabl isod yn dangos y newid yng ngwerth asedau hawl-i-ddefnyddio a ddelir o dan brydlesi gan y Cyngor:

	31 Mawrth 2025	
	Eiddo Prydlesi £000	Arall Prydlesi £000
Cydnabod Asedau Hawl-i-Ddefnyddio	13,762	1,651
Ychwanegiadau	327	341
Ailbrisiadau	501	0
Dibrisiant ac Amorteiddio	2,145	1,002
Gwarediadau	0	0
	12,445	990

Disgwylir i'r atebolrwydd prydles gael ei setlo dros y bandiau amser canlynol (wedi'u mesur ar y symiau heb eu disgowntio o daliadau disgwylidig):

Isafswm Taliadau Prydles			Dadansoddiad aeddfedrwydd atebolrwydd Prydles	
Prydlesi Eiddo	Prydlesi Eraill		Prydlesi Eiddo	Prydlesi Eraill

£000	£000		£000	£000
519	1,717	Dim hwyrach na blwyddyn	2,385	564
1,380	960	Hwyrach nag un flynedd ond dim hwyrach na phum mlynedd	1,803	298
7,953	3	Hwyrach na phum mlynedd	8,594	0
9,852	2,680		12,782	862

Mae cymhwyso addasiad y Cod o SAARh 16 wedi arwain at yr ychwanegiadau canlynol i'r fantolen ar 1 Ebrill 2024:

- £15.413 miliwn o Eiddo, cyfarpar ac offer – tir ac adeiladau (asedau hawl-i-ddefnyddio)
- £5.128 miliwn o gredydwy'r Anghyfredol (atebolwydd prydles)
- £2.913 miliwn o gredydwy'r Cyfredol (atebolwydd prydles)

Mae'r atebolwydd prydlesi newydd a gydnabyddir o £8.042 miliwn o gymharu ag ymrwymadau prydlesi gweithredu o £12.532 miliwn ar 31 Mawrth 2024 wedi'i ddatgelu yn y nodiadau i ddatganiadau ariannol 31 Mawrth 2024. Mae gwahaniaeth o £4.490 miliwn o'r atebolwydd prydles sydd newydd ei gydnabod. Mae hyn yn ymwneud yn bennaf â thrin unrhyw Brydlesi Hedyn Pupur.

Y Cyngor fel Prydleswr

Prydlesi Gweithredu

Mae prydlesi gweithredu'n bodoli o ran tir ac adeiladau a chafodd y Cyngor incwm o £9.222 miliwn yn 2024/25 (£8.792 miliwn yn 2023/24).

Roedd y Cyngor yn ymrwymedig ar 31 Mawrth 2025 i godi incwm o £461.120 miliwn (£449.012 miliwn ar 31 Mawrth 2024) dan brydlesi gweithredu ar gyfer Tir ac Adeiladau sy'n cynnwys yr elfennau canlynol:

31 Mawrth 2024 £000	Isafswm Incwm	31 Mawrth 2025 £000
7,789	Dim hwyrach na blwyddyn	7,934
27,633	Hwyrach na blwyddyn a dim hwyrach na phum mlynedd	28,052
413,590	Hwyrach na phum mlynedd	425,134
449,012		461,120

Yn amodol ar delerau ac amodau trefniadau prydles unigol, gallai fod gan y Cyngor rwymedigaethau cytundebol i atgyweirio, cynnal neu wella eiddo penodol.

13. Pensiynau

Cymryd rhan mewn Cynlluniau Pensiwn

Fel rhan o delerau ac amodau cyflogaeth ei gyflogeion, mae'r Cyngor yn cynnig buddion ymddeol. Er na fydd y buddion hyn yn daladwy nes i gyflogeion ymddeol, mae gan y Cyngor ymrwymiad i wneud taliadau ac mae angen i'r ymrwymiad hwn gael ei ddatgelu ar yr adeg y mae cyflogeion yn ennill eu hawliad yn y dyfodol.

Mae'r Cyngor yn cyfranogi yn y cynlluniau pensiwn canlynol sy'n rhoi buddion i aelodau sy'n gysylltiedig â thâl a gwasanaeth:

- Cynllun Pensiwn Athrawon
- Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol
- Cynllun Pensiwn Cardiff City Transport Services

13.1 Cynllun Pensiwn Athrawon

Mae athrawon a gyflogir gan y Cyngor yn aelodau o'r Cynllun Pensiwn Athrawon onid ydynt yn eu hepgor eu hunain ohono. Fe'i gweinyddir gan yr Asiantaeth Pensiynau Athrawon ar ran yr Adran Addysg. Mae'n gynllun budd diffiniedig ac er nad yw'n cael ei ariannu, defnyddir cronfa dybiannol ar gyfer cyfrifo cyfradd gyfrannu'r cyflogwr. Fodd bynnag, nid oes modd i'r Cyngor nodi ei gyfran o rwymedigaethau sylfaenol y cynllun sy'n deillio o'i gyflogeion ei hun felly at ddibenion y Datganiad Cyfrifon fe'i cyfrifir ar yr un sail â chynllun cyfraniad diffiniedig h.y. y gost a godir i Gost Net Gwasanaethau yn y flwyddyn yw cost cyfraniadau'r Cyngor i'r cynllun.

Yn 2024/25 talodd y Cyngor £45.660 miliwn mewn perthynas â chostau pensiwn athrawon, sy'n cynrychioli 28.7% o dâl pensiynadwy athrawon (£36.468 miliwn yn cynrychioli 23.7% o dâl pensiynadwy athrawon ar gyfer 2023/24). Cymhwyswyd cynnydd sy'n gysylltiedig â chwyddiant mewn cyfraniadau cyflogwyr i gynyddu'r gyfradd i 28.7% yn genedlaethol ar 1 Ebrill 2024. Yn ogystal, mae'r Cyngor yn gyfrifol am gostau unrhyw fuddion ychwanegol a ddyfernir ar ymddeoliad cynnar y tu allan i'r cynllun Athrawon. Mae'r buddion hyn yn cael eu cronni'n llawn yn y rhwymedigaeth pensiwn o ran rhwymedigaethau heb eu hariannu.

13.2 Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol

Caiff cyflogeion y Cyngor nad ydynt yn addysgu eu cofrestru'n awtomatig oni bai eu bod yn dewis hepgor eu hunain o ymuno â Chronfa Pensiwn Caerdydd a'r Fro (Y Gronfa), y mae'r Cyngor yn Awdurdod Gweinyddu arno. Mae hwn yn gynllun budd diffiniedig yn seiliedig ar gyflog pensiynadwy cyfartalog gyrfa. Mae'r Cyngor a'r cyflogeion yn talu cyfraniadau i'r Gronfa, wedi'u cyfrifo ar lefel y bwriedir iddi fantoli ei rhwymedigaethau a'i hasedau.

Mae'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn gynllun a ariennir h.y. mae ganddo asedau yn ogystal â rhwymedigaethau. Hefyd, mae gan y Cyngor rhwymedigaethau pensiwn heb eu hariannu o ran ei ymrwymiad i wneud taliadau'n uniongyrchol i bensiynwyr penodol, sy'n deillio o drefniadau a wnaed mewn blynyddoedd cynt i ddyrannu buddion gwell.

Mae'r datgeliadau isod yn ymwneud â'r Gronfa a, lle y bo'n berthnasol, fuddion penodol nas ariennir a ddarperir gan y Cyflogwr fel y cyfeirir ato uchod.

Yn ystod 2020/21 ymrwymodd y Cyngor i Weithred Cytundeb sy'n cadarnhau cynhwysiad rhwymedigaethau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (CPLIL) Cardiff City Transport Services Ltd fel y bwriadwyd yn wreiddiol ar greu'r Cwmni ym 1986.

Trafodion sy'n ymwneud â buddion ymddeol

Cwblhawyd y datganiadau cyfrifyddu craidd yn unol â Safon Cyfrifyddu Rhyngwladol 19 - Buddion Cyflogeion (SCRh19) ac, ar gyfer y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, maent yn cynnwys y gost i'r Cyngor o hawliadau pensiwn a enillwyd ar gyfer y flwyddyn yn hytrach na chost cyfraniadau a delir i'r Gronfa. Cydnabuwyd cost yr hawliadau a enillwyd, sef y Gost Gwasanaeth Cyfredol, yng Nghost Net Gwasanaethau'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Fodd bynnag, mae'r taliad sydd ei angen yn erbyn y Dreth Gyngor o ran pensiynau yn seiliedig ar y swm sy'n daladwy i'r gronfa pensiwn yn ystod y flwyddyn. I gyflawni hyn, caiff costau SCRh19 eu gwrthdroi yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn a'u disodli gan gyfraniad taladwy cyflogwyr yn ystod y flwyddyn.

Mae actiwari'r Cyngor wedi asesu sefyllfa'r cynllun pensiwn budd diffiniedig ar 31 Mawrth 2025 ac wedi penderfynu bod gwerth teg asedau'r cynllun yn fwy na gwerth presennol y rhwymedigaethau budd diffiniedig, gan arwain at warged net. Mae hyn yn bennaf o ganlyniad i gyfraddau llog uchel yn cael eu defnyddio i amcangyfrif rhwymedigaethau'r gronfa yn y dyfodol ar eiliad mewn amser. Pan fo gwarged sy'n arwain at ased net pensiynau, pennir i ba raddau y gellir ei adennill gan y "nenfwd asedau" sy'n cynrychioli'r buddion economaidd ar ffurf ad-daliadau o'r Cynllun neu ostyngiadau mewn cyfraniadau yn y dyfodol. Mae gwarged 2024/25 a bennir gan yr actiwari o £284.500 miliwn wedi'i gapio ar uchafswm asedau o £dim, ac mae rhwymedigaeth ychwanegol o £49.920 miliwn wedi'i gydnabod oherwydd gofyniad cyllido isaf fel y'i diffinnir o dan DPAARh 14 (DPAARh 14 — SCRh 19 – Y Terfyn ar Ased Budd Diffiniedig, Gofynion Cyllido Isaf a'u Rhyngweithio). Mae'r rhwymedigaeth net ddeilliannol o £49.920 miliwn yn adlewyrchu rhwymedigaeth y Cyngor i dalu cyfraniadau gwasanaeth yn y gorffennol na fydd ar gael ar ffurf gostyngiad mewn cyfraniadau yn y dyfodol ar ôl iddynt gael eu talu i mewn i'r cynllun.

Mae'r tabl canlynol yn nodi'r trafodion archebu ar gyfer CPLIL a wnaed gan Gyngor Caerdydd yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a'r Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn yn ystod y flwyddyn.

2023/24				2024/25		
Cynllun a ariennir	Rhwymedigaethau nas ariennir	Cyfanswm		Cynllun a ariennir	Rhwymedigaethau nas ariennir	Cyfanswm
£000	£000	£000		£000	£000	£000
			Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (DIGC)			
			Cost Net Gwasanaethau			
51,855	0	51,855	Cost gwasanaeth cyfredol	49,056	0	49,056
2,370	20	2,390	Costau gwasanaeth yn y gorffennol	1,080	220	1,300
			Incwm a gwariant cyllido a buddsoddi			
6,860	1,480	8,340	Llog ar rwymedigaeth/(ased) budd ddiffiniedig net	(420)	1,400	980
61,085	1,500	62,585	Cyfanswm y buddion ôl-gyflogaeth a godir i'r gwarged neu ddiffyg o ran darparu gwasanaethau	49,716	1,620	51,336
			Ailfesur rhwymedigaeth ddiffiniedig net yn cynnwys			
(105,370)	0	(105,370)	Enillion ar asedau cynllun ac eithrio symiau wedi eu cynnwys mewn llog net	21,060	0	21,060

2023/24				2024/25		
Cynllun a ariennir £000	Rhwymedigaethau nas ariennir £000	Cyfanswm £000		Cynllun a ariennir £000	Rhwymedigaethau nas ariennir £000	Cyfanswm £000
(60,750)	(400)	(61,150)	(Enillion)/colledion actiwaraid oherwydd newid mewn rhagdybiaethau ariannol	(298,820)	(2,240)	(301,060)
(27,490)	(780)	(28,270)	(Enillion)/colledion actiwaraid oherwydd newid mewn rhagdybiaethau demograffig	(12,750)	(180)	(12,930)
0	0	0	Addasiad (enillion)/colledion oherwydd cyfyngiad ar waged	284,500	0	284,500
31,865	230	32,095	Profiad ac addasiadau actiwaraid eraill	42,424	(550)	41,874
(161,745)	(950)	(162,695)	Cyfanswm y buddion ôl- gyflogaeth a godir i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	36,414	(2,970)	33,444
(100,660)	550	(100,110)	Cyfanswm a godwyd i'r DIGC	86,130	(1,350)	84,780

2023/24				2024/25		
Cynllun a ariennir £000	Rhwymedigaethau nas ariennir £000	Cyfanswm £000		Cynllun a ariennir £000	Rhwymedigaethau nas ariennir £000	Cyfanswm £000
			Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn			
(61,085)	(1,500)	(62,585)	Gwrthdroi taliadau net a wnaed i'r gwarged neu ddiffyg o ran darparu gwasanaethau am fuddion ôl-gyflogaeth yn unol â'r Cod	(49,716)	(1,620)	(51,336)
			Swm gwirioneddol a godwyd yn erbyn Balans Cyffredinol y Gronfa o ran pensiynau yn ystod y flwyddyn			
53,730	0	53,730	Cyfraniadau cyflogwyr yn daladwy i'r cynllun	54,150	0	54,150
0	2,970	2,970	Taliadau o ran rhwymedigaethau pensiwn nas ariennir *	0	2,850	2,850
53,730	2,970	56,700	Cyfanswm	54,150	2,850	57,000

* Wedi'u cynnwys yn y ffigur hwn mae buddion uwch a roddir i athrawon y mae'r Cyngor yn gyfrifol amdanynt a rhai rhwymedigaethau nas ariennir a weinyddir gan Gyngor Rhondda Cynon Taf (RhCT) ar ran y Cyngor.

Cysoni Statws a Ariennir i'r Fantolen

31 Mawrth 2024				31 Mawrth 2025		
Cynllun a ariennir £000	Rhwymedigaethau nas ariennir £000	Cyfanswm £000		Cynllun a ariennir £000	Rhwymedigaethau nas ariennir £000	Cyfanswm £000
(1,753,080)	(32,870)	(1,785,950)	Rhwymedigaethau gwerth agoriadol cyfredol	(1,777,600)	(30,450)	(1,808,050)
(51,855)	0	(51,855)	Cost gwasanaeth cyfredol	(49,056)	0	(49,056)
(81,170)	(1,480)	(82,650)	Cost llog	(83,440)	(1,400)	(84,840)
(16,640)	0	(16,640)	Cyfraniadau gan gyfranogwyr y cynllun	(16,980)	0	(16,980)
56,375	950	57,325	Ailfesuriadau mewn Incwm Cynhwysfawr Arall (ICA)	268,656	2,970	271,626
0	0	0	Enillion/(colledion) addasiad oherwydd cyfyngiad ar warged	(284,500)	0	(284,500)
71,140	2,970	74,110	Buddion net a delir *	77,610	2,850	80,460
(2,370)	(20)	(2,390)	Costau gwasanaeth yn y gorffennol	(1,080)	(220)	(1,300)
(1,777,600)	(30,450)	(1,808,050)	Gwerth cyfredol rhwymedigaethau wrth gau	(1,866,390)	(26,250)	(1,892,640)
1,580,750	0	1,580,750	Gwerth teg agoriadol asedau	1,759,660	0	1,759,660
74,310	0	74,310	Incwm llog	84,350	0	84,350
105,370	0	105,370	Enillion/(colledion) ailfesur	(21,060)	0	(21,060)
53,730	2,970	56,700	Cyfraniadau gan gyflogwr	54,150	2,850	57,000
16,640	0	16,640	Cyfraniadau gan gyfranogwyr	16,980	0	16,980
(71,140)	(2,970)	(74,110)	Buddion net a delir *	(77,610)	(2,850)	(80,460)
1,759,660	0	1,759,660	Gwerth teg asedau wrth gau	1,816,470	0	1,816,470
(17,940)	(30,450)	(48,390)	Ased/(rhwymedigaeth) pensiwn net	(49,920)	(26,250)	(76,170)

*Mae'r ffigurau ar gyfer buddion net a delir yn cynnwys llif arian parod net allan o'r Gronfa o ran y cyflogwr ac eithrio cyfraniadau ac unrhyw gyfandaliadau marwolaeth yn y swydd a delir gan gynnwys darpariaeth fras ar gyfer cost ddisgwyliedig cyfandaliadau marwolaeth yn y swydd.

Mae'r rhwymedigaeth pensiwn net a adroddir yn y cyfrifon yn cynnwys rhwymedigaeth bosibl sy'n gysylltiedig â dyfarniad McCloud. Mae'r dull o ymdrin â'r elfen hon o'r prisiad gan actiwari'r Gronfa Bensiwn, Aon, yn gyson â'r dull a argymhellir.

Mae'n bwysig nodi mai cipolwg ar y sefyllfa yw hon, ar 31 Mawrth 2025. Mae'r Gronfa Bensiwn yn gynllun budd diffiniedig, sy'n golygu nad yw buddion aelodau'n gysylltiedig â pherfformiad y farchnad stoc. Mae'r Gronfa Bensiwn yn fuddsoddwr hirdymor a gall aelodau fod yn sicr bod cyfraniadau cyflogwr yn cael eu hadolygu'n annibynnol fel rhan o'r prisiad bob tair blynedd.

Cyfraniadau ar gyfer y flwyddyn yn dod i ben 31 Mawrth 2026

Cynllun Llywodraeth Leol – amcangyfrifir bod cyfraniadau rheolaidd cyflogwyr at y Gronfa ar gyfer y cyfnod cyfrifyddu yn dod i ben ar 31 Mawrth 2026 yn £53.331 miliwn. Gallai cyfraniadau ychwanegol hefyd ddod i'r amlwg o ran unrhyw ddisgresiwn gan gyflogwr i wella buddion aelodau yn y Gronfa dros y cyfnod cyfrifyddu nesaf.

Rhwymedigaethau nas ariennir – yn ystod y cyfnod cyfrifyddu yn dod i ben 31 Mawrth 2026 mae'r Cyngor yn disgwyl talu £3.077 miliwn yn uniongyrchol i fuddiolwyr.

Sail ar gyfer amcangyfrif asedau a rhwymedigaethau

Mae'r prif ragdybiaethau CPLIL a ddefnyddiwyd gan yr actiwariaid cymwys annibynnol wrth ddiweddarau ffigurau prisiant llawn Mawrth 2023, fel ar 31 Mawrth 2025, at ddibenion SCRh19, wedi eu nodi yn y tabl canlynol:

31 Mawrth 2024	Rhagdybiaethau	31 Mawrth 2025
	Hirhoedledd yn 45 oed ar gyfer pensiynwyr cyfredol (blynyddoedd)	
22.7	Dynion	22.2
25.3	Fenywod	25.0
	Hirhoedledd yn 65 oed ar gyfer pensiynwyr cyfredol (blynyddoedd)	
22.1	Dynion	21.9
24.3	Fenywod	24.2
	Ardrethi	
2.6%	Cyfradd chwyddiant – Mynegai Prisiau Defnyddwyr (MPD)	2.5%
3.6%	Cyfradd cynnydd cyffredinol mewn cyflogau	3.5%
2.6%	Cyfradd cynnydd i bensiynau wrth eu talu	2.5%
2.6%	Cyfradd cynnydd i bensiynau gohiriedig	2.5%
4.8%	Cyfradd ostyngol ar gyfer rhwymedigaethau'r cynllun	5.8%

Dyrannu Asedau

Mae hollt fras yr asedau i'r Gronfa yn ei chyfanrwydd wedi'i dangos yn y tabl canlynol. Mae'r dyraniad asedau yn y gronfa hon yn dybiannol a rhagdybir bod yr asedau'n cael eu buddsoddi'n unol â buddsoddiadau'r Gronfa a nodir isod at ddibenion cyfrifo'r elw i'w osod i'r asedau tybiannol hynny.

Nid yw'r Cyngor yn buddsoddi mewn eiddo nac asedau sy'n gysylltiedig â'i hun. Fodd bynnag, mae'n bosib y gellid buddsoddi mewn asedau mewn cyfranddaliadau sy'n gysylltiedig â rhai o'r cyflogwyr sector cyhoeddus sy'n cymryd rhan yn y Gronfa os yw'n ffurfio rhan o strategaeth fuddsoddi gytbwys.

31 Mawrth 2024				31 Mawrth 2025		
Dyfynnwyd	Heb ei ddyfynnu	Cyfanswm	Asedau	Dyfynnwyd	Heb ei ddyfynnu	Cyfanswm
%	%	%		%	%	%
65.7	4.0	69.7	Ecwitiâu	63.7	3.9	67.6
6.3	0.0	6.3	Eiddo	5.8	0.0	5.8
8.4	0.0	8.4	Bondiau Llywodraeth	7.5	0.0	7.5
7.3	0.0	7.3	Bondiau Corfforaethol	5.1	0.0	5.1
5.4	0.0	5.4	Credyd Aml-Ased	5.2	0.0	5.2
2.3	0.6	2.9	Arian Parod ac Arall	0.5	8.3	8.8
95.4	4.6	100.0	Cyfanswm	87.8	12.2	100.0

Hanes Gwerthoedd Asedau, Gwerth Presennol Rhwymedigaethau a Gwarged/(Diffyg)

	31 Mawrth 2021	31 Mawrth 2022	31 Mawrth 2023	31 Mawrth 2024	31 Mawrth 2025
	£000	£000	£000	£000	£000
Gwerth teg asedau	1,440,850	1,597,220	1,580,750	1,759,660	1,816,470
Gwerth cyfredol rhwymedigaethau a ariennir	(2,476,000)	(2,412,110)	(1,753,080)	(1,777,600)	(1,866,390)
Gwerth cyfredol rhwymedigaethau nas ariennir	(44,720)	(37,860)	(32,870)	(30,450)	(26,250)
Gwarged/(diffyg)	(1,079,870)	(852,750)	(205,200)	(48,390)	(76,170)

Dadansoddiad Sensitifrwydd o Werth Presennol y Rhwymedigaethau a Ariennir

Ceir canlyniadau sensitifrwydd isod. Ym mhob achos, dim ond y rhagdybiaeth a nodir a gaiff ei haddasu; mae'r lleill yn aros yr un fath. Nid yw sensitifrwydd buddion nas ariennir wedi'i gynnwys ar sail perthnasedd.

Rhwymedigaeth budd diffiniedig a ariennir £1,531,970,000	+0.1% y flwyddyn		-0.1% y flwyddyn	
Newid mewn tybiaethau ar werth presennol y rhwymedigaethau budd diffiniedig a ariennir	£000	% Cynnydd / Gostyngiad i Rhwymedigaeth Budd Diffiniedig		£000
Addasiad i'r gyfradd ostyngol	1,508,990	-1.5%	1.5%	1,554,950
Addasiadau i'r gyfradd cynyddu cyflog	1,535,030	0.2%	-0.2%	1,528,910
Addasiad i gyfradd cynnydd pensiwn	1,551,890	1.3%	-1.3%	1,512,050
	-1 flwyddyn		1 flwyddyn	
Addasiad i'r gyfradd marwolaethau	1,567,210	2.3%	-2.3%	1,496,730

13.3 Cynlluniau Pensiwn Bws Caerdydd

Ym mis Mawrth 2021, ymrwymodd y Cyngor i Drefniant Dosrannu Hyblyg (TDH) mewn perthynas â Chynllun Pensiwn Cardiff City Transport Services Limited (Bws Caerdydd). O dan y trefniant hwn, peidiodd y cwmni â bod yn gyflogwr y cynllun a daeth y Cyngor yn brif gyflogwr y Cynllun ac yn unig gyflogwr statudol y cynllun. Mae'r cynllun yn ymwneud â dau gynllun pensiwn a ariennir drwy fudd diffiniedig ac a weinyddir gan Ymddiriedolwyr o dan Weithred a sydd ar gau i unrhyw newydd-ddyfodiaid a chroniadau yn y dyfodol. Buddsoddir asedau a ddelir mewn cronfeydd trydydd parti a reolir yn broffesiynol. Mae lefel y cyfraniadau a wneir i'r cynlluniau a chost cyfraniadau a gynhwysir yn y datganiadau ariannol wedi'u seilio ar argymhellion actiwaiaid annibynnol. Mae'r trosglwyddiad hefyd yn cynnwys cynllun cyfraniad diffiniedig sy'n cynnwys isafswm elw gwarantiedig ar gyfer ei aelodau, sydd hefyd ar gau i aelodau newydd.

Cysoni Statws a Ariennir i'r Fantolen

31 Mawrth 2024 £000	Cynllun Pensiwn Cyfraniadau Diffiniedig Bws Caerdydd	31 Mawrth 2025 £000
(8,191)	Rhwymedigaethau gwerth agoriadol cyfredol	(7,729)
(401)	Cost llog	(368)
453	(Enillion)/colledion ailfesur	1,478
410	Buddion net a delir	183
(7,729)	Gwerth cyfredol rhwymedigaethau wrth gau	(6,436)
7,644	Gwerth teg agoriadol asedau	6,723
373	Incwm llog	319
(884)	Enillion/(colledion) ailfesur	(696)
(410)	Buddion net a delir	(183)
6,723	Gwerth teg asedau wrth gau	6,163
(1,006)	Ased/(rhwymedigaeth) pensiwn net	(273)

31 Mawrth 2024 £000	Cynllun Pensiwn Budd Diffiniedig Bws Caerdydd	31 Mawrth 2025 £000
(27,521)	Rhwymedigaethau gwerth agoriadol cyfredol	(28,344)
(1,336)	Cost llog	(1,360)

(1,105)	(Enillion)/colledion ailfesur	2,335
1,618	Buddion net a delir	1,185
(28,344)	Gwerth cyfredol rhwymedigaethau wrth gau	(26,184)
27,459	Gwerth teg agoriadol asedau	27,258
1,339	Incwm llog	1,313
78	Enillion/(colledion) ailfesur	(1,481)
(1,618)	Buddion net a delir	(1,185)
27,258	Gwerth teg asedau wrth gau	25,905
(1,086)	Ased/(rhwymedigaeth) pensiwn net	(279)

31 Mawrth 2024	Cynllun Pensiwn Budd Diffiniedig Bws Caerdydd	31 Mawrth 2025
%	Asedau	%
20.3	Ecwitïau	22.6
20.6	Cyllid twf a arallgyfeir	22.8
15.8	Arian parod a buddsoddiadau a yrrir gan atebolrwydd	15.2
43.3	Bondiau	39.4
100.0	Cyfanswm	100.0

14. Asedau Anghyfredol

Eiddo, Peiriannau ac Offer	Anheddau'r Cyngor	Tir ac Adeiladau Eraill	Cerbydau, Peiriannau ac Offer	Asedau Cymunedol	Asedau Gwarged	EPO sy'n cael eu hadeiladu	Cyfanswm Eiddo, Peiriannau ac Offer
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Symudiadau o ran Cost neu Werth							
1 Ebrill 2023	698,818	843,566	67,569	25,448	66,772	155,571	1,857,744
Ychwanegiadau	37,903	66,336	7,905	469	106	132,355	245,074
Cynnydd/(Gostyngiad) Ailbriso a gydnabuwyd yn y CAWG*	15,879	23,841	0	0	640	0	40,360
Cynnydd/(Gostyngiad) Ailbriso a gydnabuwyd yn y GDdDG**	(72,485)	(13,927)	0	0	(906)	0	(87,318)
Colledion/Gwrthdroadau Amhariad i'r CAWG	(104)	0	0	0	0	0	(104)
Colledion/Gwrthdroadau Amhariad i'r GDdDG	1,466	(7,611)	0	0	(4,928)	(1,713)	(12,786)
Dadgydnabod - Gwarediadau	0	(7,611)	(4,694)	0	(5)	(1,513)	(13,823)
Ailddosbarthu (i)/o Cedwir i'w Gwerthu	0	0	0	0	0	0	0
Ailddosbarthiadau eraill - Trosglwyddiadau	33,950	97,522	1,181	1,304	(31)	(150,279)	(16,353)
BDdPRC/CBCDDdC Ailddatganwyd	0	0	284	0	0	(142)	142
1 Ebrill 2024 Ailddatganwyd	715,427	1,002,116	72,245	27,221	61,648	134,279	2,012,936
Cydnabod Asedau Hawl-i-Ddefnyddio	0	14,588	1,991	0	0	0	16,579
Ychwanegiadau	29,425	39,002	13,086	71	531	196,768	278,883
Addasiad BDdPRC/CBCDDdC	0	0	(272)	0	0	(91)	(363)
Cynnydd/(Gostyngiad) Ailbriso a gydnabuwyd yn y CAWG	7,621	2,411	0	0	2,700	0	12,732
Cynnydd/(Gostyngiad) Ailbriso a gydnabuwyd yn y GDdDG	(22,461)	(94,836)	0	0	(2,217)	0	(119,514)
Colledion/Gwrthdroadau Amhariad i'r CAWG	0	(135)	0	0	0	0	(135)
Colledion/Gwrthdroadau Amhariad i'r GDdDG	0	15,878	0	0	(10,086)	(777)	5,015
Dadgydnabod - Gwarediadau	0	(1,266)	(4,547)	0	(5,750)	(777)	(12,340)
Ailddosbarthu (i)/o Cedwir i'w Gwerthu	0	0	0	0	0	0	0
Ailddosbarthiadau eraill - Trosglwyddiadau	13,641	31,113	52	0	17,615	(66,061)	(3,640)
31 Mawrth 2025	743,653	1,008,871	82,555	27,292	64,441	263,341	2,190,153
Symudiadau mewn Dibrisiant/Amhariad							
1 Ebrill 2023	20,574	29,592	29,237	0	(4,047)	(49)	75,307
Tâl Dibrisiant	10,437	28,798	8,953	0	0	0	48,188
BDdPRC/CBCDDdC Ailddatganwyd	0	0	230	0	0	0	230
Dibrisiant wedi'i ysgrifennu allan ar Amhariad	0	0	0	0	0	0	0
Dibrisiant wedi'i ysgrifennu allan i'r CAWG	0	(2,075)	0	0	(2)	0	(2,077)
Dibrisiant wedi'i ysgrifennu allan i'r GDdDG	(19,970)	(4,753)	0	0	0	0	(24,723)
Dadgydnabod - Gwarediadau	0	(7,611)	(4,695)	0	0	(1,513)	(13,819)
Ailddosbarthiadau - Trosglwyddiadau	(3)	3	0	0	0	0	0
31 Mawrth 2024 Ailddatganwyd	11,038	43,954	33,725	0	(4,049)	(1,562)	83,106
Amorteiddiad asedau HIDD	0	2,145	1,001	0	0	0	3,146
Tâl Dibrisiant	11,070	27,341	8,454	0	0	0	46,865
Dibrisiant wedi'i ysgrifennu allan ar Amhariad	0	0	0	0	0	0	0
Dibrisiant wedi'i ysgrifennu allan i'r CAWG	0	(20,272)	0	0	(239)	0	(20,511)
Dibrisiant wedi'i ysgrifennu allan i'r GDdDG	(10,436)	(30,422)	0	0	0	0	(40,858)
Dadgydnabod - Gwarediadau	0	(1,266)	(4,547)	0	(5,750)	(777)	(12,340)
Ailddosbarthiadau - Trosglwyddiadau	0	(239)	0	0	239	0	0
31 Mawrth 2025	11,672	21,241	38,633	0	(9,799)	(2,339)	59,408

Gwerth Ased Net							
Ar 31 Mawrth 2024 Ailddatganwyd	704,389	958,162	38,520	27,221	65,697	135,841	1,929,830
Ar 31 Mawrth 2025	731,981	987,630	43,922	27,292	74,240	265,680	2,130,745

*CAWG = Cronfa Ailbriso Wrth Gefn

**GDdDG = Gwarged neu Ddiffyg o ran Darparu Gwasanaethau

2023/24	Gwerth Ased Net	2024/25
321,757	Asedau Seilwaith	326,356
1,929,830	Asedau EPO Eraill	2,130,745
2,251,587	Cyfanswm Asedau EPO	2,457,101

Yn unol â'r Rhyddhad Dros Dro a gynigir gan y diweddariad i'r Cod ar asedau seilwaith nid yw'r nodyn hwn yn cynnwys datgelu cost gros a dibrisiant cronedig ar gyfer asedau seilwaith gan fod arferion adrodd hanesyddol a diffygion gwybodaeth canlyniadol yn golygu na fyddai hyn yn cynrychioli'r sefyllfa asedau yn gywir i ddefnyddwyr y datganiadau ariannol.

Fel y manylir yn y canllawiau diwygiedig sy'n berthnasol i bob awdurdod lleol, mae'r Cyngor wedi dewis peidio â datgelu'r wybodaeth hon gan fod yr arferion a adroddwyd yn flaenorol a diffygion gwybodaeth canlyniadol yn golygu nad yw cost gros a dibrisiant cronedig yn cael eu mesur yn gywir ac ni fyddent yn darparu sail i ddefnyddwyr y datganiadau ariannol wneud penderfyniadau economaidd neu benderfyniadau eraill sy'n ymwneud ag asedau seilwaith.

Mae'r Cyngor wedi penderfynu, yn unol â Rheoliad 24L Cymru o Reoliadau Awdurdodau Lleol (Cyllid Cyfalaf a Chyfrifyddu) (Cymru) 2003 (fel y'i diwygiwyd), bod y symiau cario i'w dadgydnabod ar gyfer asedau seilwaith pan fo gwariant newydd yn ddim.

Mae Gwerth Ased Net Asedau Seilwaith fel a ganlyn:

2023/24 £000		2024/25 £000
310,542	Gwerth Ased Net ar 1 Ebrill	321,759
20,509	Ychwanegiadau	23,588
(25,196)	Dibrisiant	(23,032)
15,904	Symudiadau eraill mewn cost (Ailddosbarthiad)	4,041
321,759	Gwerth Ased Net ar 31 Mawrth	326,356

Asedau Treftadaeth

2023/24 £000		2024/25 £000
67,955	Balans ar 1 Ebrill	68,272
317	Ychwanegiadau	83
0	Cynnydd/(gostyngiad) ailbriso i'r CAWG	0
68,272	Balans ar 31 Mawrth	68,355

Mae gan y Cyngor asedau treftadaeth diriaethol sy'n cynnwys y tri phrif gategori hyn yn bennaf:-

- celf gyhoeddus
- henebion cofrestredig y mae'n gyfrifol amdanynt
- paentiadau, arteffactau a regalia dinesig a llyfrau hynafiaethol

Mae'r nodiadau isod yn dynodi sut i drin pob un o'r tri chategori uchod yn y cyfrifon hyn.

Celf Gyhoeddus – mae dros 100 darn o gelf gyhoeddus y mae'r Cyngor yn berchen arnynt ledled y ddinas, gan gynnwys gwaith celf rhydd a darnau arwyddocaol wedi'u hintegreiddio i ddyluniad adeiladau. Ni nodir na phrisir yr asedau hyn ar wahân ym Mantolen y Cyngor gan fod dulliau prisio arferol yn ddiffygiol o ran dibynadwyedd. Ar ben hynny, byddai costau sicrhau prisiannau i'r eitemau hyn yn anghymesur i'r buddion. Cedwir manylion yr asedau hyn yng Nghofrestr Celf Gyhoeddus Caerdydd.

Henebion Cofrestredig – mae'r Cyngor yn gyfrifol am 20 o'r 31 heneb gofrestrredig yn y ddinas. Rhaid diogelu'r rhain am eu cyfraniad at wybodaeth a diwylliant, gan gynnwys safleoedd a thomenni claddu hynafol, cestyll a chaerau, safleoedd crefyddol, amddiffynfeydd a safleoedd eraill o bwysigrwydd diwydiannol. Oni werid ar yr asedau hynny'n flaenorol, nid yw'r safleoedd hyn wedi'u cynnwys yng nghyfrifon y Cyngor o ran cost neu werth hanesyddol. O ystyried natur unigryw ac yn aml amrywiol yr asedau hyn, nid yw dulliau prisio arferol yn ddigon dibynadwy a byddai costau cael prisiannau i'r eitemau hyn yn anghymesur i'r buddion. Delir manylion am yr henebion hyn yn y daflen wybodaeth Henebion Cofrestredig yng Nghaerdydd sydd ar gael ar <http://www.caerdydd.gov.uk/cadwraeth>.

Paentiadau, arteffactau, regalia dinesig a llyfrau hynafiaethol – mae gan y Cyngor gasgliad o baentiadau, arteffactau, regalia dinesig a llyfrau hynafiaethol, y mae llawer ohono o ddiddordeb lleol. Y prif eitemau o ran nifer a gwerth yw casgliadau yng Nghastell Caerdydd sy'n adlewyrchu ei arwyddocâd hanesyddol ac yn ei ddehongli i ymwelwyr. Cronnwyd eitemau eraill a gedwir mewn adeiladau cyhoeddus dros nifer o flynyddoedd. Mae paentiadau, arteffactau a regalia dinesig wedi'u cynnwys yn y fantolen ar £42.379 miliwn ac fe'u prisiwyd gan Mr. A.N. Schoon, Antiques and Fine Art Valuer yn 2022/23. Prisiwyd llyfrau hynafiaethol am y tro cyntaf i'w cynnwys yn y Cyfrifon, gan Bernard Quaritch Ltd. ar £9.101 miliwn yn 2022/23.

Polisi'r cyngor ar gaffaeliadau, gwarediadau, gofal a chadwraeth – pan fydd adnoddau'n caniatáu hynny, bydd y Cyngor yn ceisio creu, caffael a chadw adnoddau treftadaeth er budd ei ddinasyddion mewn partneriaeth â chyrrff y sector cyhoeddus a phreifat gan ddefnyddio grantiau a chyfleoedd eraill ar gyfer cyllido. Mae caffaeliadau'n brin, ond mae celf gyhoeddus yn aml yn cael ei chomisiynu fel rhan o gynlluniau adfywio.

O ran asedau a gedwir yng Nghastell Caerdydd, sicrhair bod caffael, gwaredu a gofal yn cael eu cyflawni'n unol â'r cynllun achredu amgueddfeydd. Mae'r gofynion statudol sydd ar berchenogion henebion cofrestredig yn debygol o wneud gwaredu asedau ym mherchenogaeth y Cyngor yn anymarferol. Cyn unrhyw waith, addasiad neu waith cloddio archeolegol a reolir, rhaid cael caniatâd gan Lywodraeth Cymru.

Eiddo Buddsoddi

Mae'r tabl canlynol yn crynhoi symudiadau yng ngwerth teg eiddo buddsoddi dros y flwyddyn:

2023/24 Ailddatganwyd £000		2024/25 £000
167,560	Balans ar 1 Ebrill	160,276
937	Ychwanegiadau	9,349
0	Amhariad	0
(744)	Gwarediadau	(1,879)
0	Ailddosbarthu (i)/o Cedwir i'w Gwerthu	0
0	Ailddosbarthiadau eraill	(400)
0	Cynnydd/(gostyngiadau) ailbriso i'r CAWG*	0
(7,222)	Cynnydd/(gostyngiadau) ailbriso i'r GDdDG**	(8,973)
(255)	Addasiad BDdPRC/CBCDDdC	46
160,276	Balans ar 31 Mawrth	158,419

* Cyfrifwyd am yr eitemau canlynol o fewn Cyllido a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

2023/24 £000		2024/25 £000
(10,582)	Incwm rhent o eiddo buddsoddi	(11,030)
4,337	Treuliau gweithredu uniongyrchol sy'n deillio o eiddo buddsoddi	4,959
(6,245)	(Gwarged)/Diffyg ar Eiddo Buddsoddi	(6,071)

Asedau Anniriaethol

Crynoir symudiadau mewn asedau anniriaethol yn ystod 2024/25 isod:

2023/24 £000		2024/25 £000
	Cost neu Brisiant	
3,174	Balans ar 1 Ebrill	2,843
312	Ychwanegiadau	281
0	Ailddosbarthu - Trosglwyddiadau	0
(643)	Dadgydnabod - Gwarediadau	(1,308)
2,843	Balans ar 31 Mawrth	1,816
	Amorteiddio	
2,076	Balans ar 1 Ebrill	1,971
538	Amorteiddio	276
(643)	Dadgydnabod - Gwarediadau	(1,308)
1,971	Balans ar 31 Mawrth	939
	Gwerth Ased Net:	
872	Balans ar 31 Mawrth	877

Gwariant Cyfalaf ac Ariannu Cyfalaf

Dangosir gwariant cyfalaf yn ystod y flwyddyn yn y tabl canlynol, ynghyd ag adnoddau a ddefnyddiwyd i'w ariannu. Pan fo gwariant cyfalaf yn cael ei ariannu yn y dyfodol drwy fenthyca, mae'n arwain at gynnydd yn

y Gofyniad Ariannu Cyfalaf (GAC), mesur o wariant cyfalaf y mae'r Cyngor yn mynd iddo yn hanesyddol y mae eto i dalu amdano. Mae darpariaeth ddarbodus ar gyfer ad-dalu benthycia allanol yn lleihau'r GAC.

2023/24 £000		2024/25 £000
937,016	Gofyniad Ariannu Cyfalaf Agoriadol*	1,034,043
	Gwariant Cyfalaf:	
265,584	Eiddo, Peiriannau ac Offer gan gynnwys Asedau Seilwaith	302,472
317	Asedau Treftadaeth	83
0	Asedau a Gedwir i'w Gwerthu	0
936	Eiddo Buddsoddi	9,349
312	Asedau Anniriaethol	281
9,627	Benthyciadau/Ecwiti	1,957
41,462	Gwariant ar GRAGDS	20,886
0	Ased Hawl-i-Ddefnyddio Ased a gydnabyddir yn ystod y flwyddyn	16,061
	Ffynonellau Cyllid:	
(2,735)	Derbyniadau Cyfalaf	(8,898)
(162,023)	Grantiau'r llywodraeth a chyfraniadau eraill	(213,657)
(10,889)	Cyfraniadau refeniw uniongyrchol a chronfeydd wrth gefn	(11,887)
(45,564)	Darpariaeth refeniw a chyfalaf ddarbodus ar gyfer ad-dalu benthyciadau	(53,806)
0	Elw ar Brydles Hedyn Pupur	(7,148)
0	Rhandaliad prydles cyllid	(2,913)
1,034,043	Gofyniad Ariannu Cyfalaf Clo*	1,086,823
	Eglurhad o symudiadau yn ystod y flwyddyn:	
2,237	Cynnydd/(Gostyngiad) yn yr angen sylfaenol i fenthycia (a gefnogir gan gymorth ariannol y llywodraeth)	2,090
94,790	Cynnydd/(Gostyngiad) yn yr angen sylfaenol i fenthycia (nas cefnogir gan gymorth ariannol y llywodraeth)	50,690
97,027	Cynnydd yn y Gofyniad Ariannu Cyfalaf	52,780

*Mae hyn yn cynnwys swm tybiannol mewn perthynas â darpariaeth Tirlenwi o 2024/25 (£19.740 miliwn) a 2023/24 (£21.056 miliwn) ar gyfer adfer safle tirlenwi ac ôl-ofal. Lle caiff amcangyfrifon cost yn y dyfodol eu hadolygu, mae hyn yn arwain at gynydd neu ostyngiad yn y ddarpariaeth.

Nid yw Cyd-bwyllgor Corfforaethol De-ddwyrain Cymru (CBCDDdC) yn effeithio ar y balans GAC agoriadol a chlo felly mae wedi'i eithrio o'r nodyn hwn."

Darpariaeth Refeniw Ddarbodus

Mae'n ofynnol i'r Cyngor neilltuo yn flynyddol o'i gyllideb refeniw swm ddarbodus i ad-dalu benthycia hanesyddol a wnaed i dalu am wariant cyfalaf. Pennir y swm gan ystyried Canllawiau Llywodraeth Cymru a pholisi y cytunir arno gan y Cyngor fel rhan o'i gynigion cyllidebol bob blwyddyn. Mae'r swm hwn yn lleihau angen sylfaenol y Cyngor i fenthycia, sef y Gofyniad Ariannu Cyfalaf (GAC). Mae hon yn gost wirioneddol.

Mae dibrisiant, taliadau amhariad a thaliadau prydles ariannol sydd yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn gostau cyfrifyddu technegol yn unig. Caiff y rhain eu gwrthdroi a'u disodli gan y ddarpariaeth refeniw ddarbodus drwy neilltuad i/o y Cyfrif Addasiadau Cyfalaf yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn.

2023/24 £000		2024/25 £000
31,394	Darpariaeth Cronfa'r Cyngor	40,626
13,622	Darpariaeth Cyfrif Refeniw Tai	14,865
45,016	Darpariaeth Refeniw Ddarbodus	55,491

Gwariant Refeniw a Ariennir gan Gyfalaf dan Statud (GRAGDS)

Ystyriwyd y symiau refeniw canlynol yn wariant cyfalaf i'w dalu o adnoddau cyfalaf. Mae'r tabl yn cynnwys gwariant ar eitemau nad ydynt yn arwain at greu neu wella ased i'r Cyngor neu, lle rhoddwyd cymeradwyaeth benodol gan Lywodraeth Cymru, i ystyried gwariant o'r fath yn wariant cyfalaf a'i dalu o adnoddau cyfalaf.

2023/24 £000		2024/25 £000
	Gwariant:	
5,948	Grantiau Gwella Tai	6,459
5,892	Adeiladau nad yw Cyngor Caerdydd yn berchen arnynt	983
14,195	Grantiau a ddyfarnwyd (nid Grantiau Tai)	13,444
208	Ad-dalu Grant	0
15,219	Cyfarwyddyd Cyfalafu - Atebolwydd Treth Dirlenwi	0
41,462	Codi i'r Datganiad Incwm a Gwariant	20,886
	Ariannwyd gan:	
(13,391)	Grantiau a Chyfraniadau	(19,425)
(28,071)	Benthycu, Derbyniadau ac Adnoddau Cyfalaf eraill	(1,461)
(41,462)		(20,886)

Ymrwymadau contract Gwariant Cyfalaf sylweddol

Ar 31 Mawrth 2025, dangosir y ffigur ar gyfer ymrwymadau gwariant cyfalaf sylweddol a drefnwyd i'w cwblhau yn 2025/26 ac yn y dyfodol isod (£205.931 miliwn yn 2023/24):

Cynllun Cyfalaf	£000
Campws y Tyllgoed - Prif Waith	56,567
Ysgol Uwchradd Willows - Prif Waith	44,304
Harbwr Scott Camau 1 a 2	25,200
Maes Parcio Aml-lawr	22,905
Tai Cartrefi Caerdydd - Narberth Road	22,046
Erydiad Arfordirol - Ffordd Lamby	21,251
Ysgol y Court - Prif Waith	15,821
Sgwâr Richmond	9,702
Trem y Môr Bloc B	7,401
Tai Newydd - Byw yn y Gymuned Stryd Bute	6,517
Adeiladau Regus	6,300
Tai Cartrefi Caerdydd - Ysgol Uwchradd Llanrhymni	4,044
Campws y Tyllgoed - Gwaith Galluogi	3,831
Ailddatblygu Canolfan Hamdden Pentwyn	3,702
Cledrau Croesi Caerdydd Cam 1A	3,248
Re:Fit 1A - Safleoedd Hamdden GLL	1,763
Ynys Echni (Cerdded Drwy Amser)	1,701

Tai Newydd - Paddle Steamer	1,677
Tai Newydd - Gwaith Nwy	1,000
Tai Cartrefi Caerdydd - Cherrydale Road	885
Neuadd y Ddinas - Cam 1 a 2 Gwaith Gwresogi a Mecanyddol	595
Arena - rhagarweiniol	576
Cyfanswm	261,036

15. Offerynnau Ariannol

Balansau Offerynnau Ariannol

Mae'r categorïau canlynol o Offerynnau Ariannol (Asedau a Rhwymedigaethau) wedi'u cynnwys yn y Fantolen. Maen nhw'n deillio o ganlyniad i weithgareddau Rheoli Trysorlys y Cyngor yn ogystal ag Offerynnau Ariannol a gyflwynwyd i ddatblygu amcanion gwasanaeth. Dangosir rhagor o fanylion a, lle y bo'n berthnasol a materol, Werth Teg yn yr adrannau isod ynghyd â dull o benderfynu ar werth teg yn unol â pholisiau cyfrifyddu ar gyfer Asedau a Rhwymedigaethau Ariannol, a hefyd ystyriaeth o'r model busnes ar gyfer cadw buddsoddiadau. Dangosir credydwy'r ar wahân yn y nodiadau perthnasol yn hytrach nag fel offerynnau ariannol:

31/03/2024 Ailddatganwyd				31 Mawrth 2025		
Hirdymor	Byrdymor	Cyfanswm		Hirdymor	Byrdymor	Cyfanswm
£000	£000	£000		£000	£000	£000
			Asedau ariannol ar gost amorteiddiedig:			
0	158	158	Buddsoddiadau - Prif	0	16,020	16,020
0	0	0	Buddsoddiadau - Llog Cronnol	0	0	0
0	99,037	99,037	Arian Parod a Chywerthoedd Arian Parod	0	45,135	45,135
0	267	267	Arian Parod a Chywerthoedd Arian Parod - Llog Cronnol		94	94
0	99,462	99,462	Cyfanswm Buddsoddiadau ar Gost wedi'i Hamorteiddio wedi'u Cynnwys mewn Buddsoddiadau	0	61,249	61,249
31,642	0	31,642	Cyfanswm Buddsoddiadau ar Werth Teg trwy Incwm Cynhwysfawr Arall	35,793	0	35,793
4,864	1,966	6,830	Benthyciadau	6,571	2,511	9,082
14,969	197,801	212,770	Dyledwyr eraill	20,210	270,262	290,472
19,833	199,767	219,600	Cyfanswm Dyledwyr	26,781	272,773	299,554
51,475	299,229	350,704	Cyfanswm Asedau Ariannol	62,574	334,022	396,596
			Rhwymedigaethau ariannol ar gost amorteiddiedig:			
(867,703)	(14,605)	(882,308)	Benthyciadau - Prif	(933,637)	(38,277)	(971,914)
0	(9,228)	(9,228)	Benthyciadau - Llog Cronnol	0	(9,266)	(9,266)
(867,703)	(23,833)	(891,536)	Cyfanswm Benthycia	(933,637)	(47,543)	(981,180)

Mae buddsoddiadau ar gost wedi'i hamorteiddio yn cynnwys:

- buddsoddiadau dros dro a adneuir ar gyfer aeddfedrwydd amrywiol gyda sefydliadau ariannol. Tybir mai'r gwerth teg yw'r gwerth cario (Lefel 2).

Mae Buddsoddiadau ar Werth Teg trwy Incwm Cynhwysfawr Arall yn cynnwys:

- cyfranddaliad 100% y Cyngor yn Cardiff City Transport Services Limited. Ni restrir cyfranddaliad y Cyngor ar unrhyw farchnad ddyfynedig, ond yn unol â rheolau cyfrifyddu rhaid amcangyfrif gwerth teg. Seilir yr amcangyfrif priso ar werth net y cwmni yn ôl ei set ddrafft o gyfrifon ariannol (Lefel 3). Gall y prisiad amrywio yn ddibynnol ar berfformiad y cwmni, addasiadau cyfrifyddu technegol a'r

hinsawdd economaidd ac felly dylid bod yn ofalus wrth ddefnyddio unrhyw brisiad cyfrifyddu. Caiff unrhyw newid mewn gwerth ei dalu gan symudiad cyfatebol i'r 'Gronfa Ailbriso Offerynnau Ariannol Wrth Gefn'; felly nid oes effaith ar y Dreth Gyngor sy'n daladwy. Amcangyfrifir mai gwerth teg y buddsoddiad ar 31 Mawrth 2025 yw £27.443 miliwn (£26.402 miliwn yn 2023/24)

- elfen benthyciad o £8.634 miliwn a roddwyd i Cardiff Heat Network Ltd ar gyfraddau llai na masnachol, y mae'n ofynnol ei drin fel buddsoddiad mewn is-gwmni, £4.683 miliwn, a chynhwysir cyfran daliadau BDdPRC/CBCDDdC mewn cwmnïau naill ai ar gost neu ar brisiau a ddyfynnir lle maent ar gael.

Cedwir neu caffaelir yr uchod at ddibenion polisi'r Cyngor ac maent wedi eu dethol i'w hystyried yn Werth Teg trwy Incwm Cynhwysfawr Arall.

Mae dyledwyr yn cynnwys:

- benthyciadau car i staff cymwys y Cyngor.
- benthyciadau i fusnesau bach a chanolig gan gynnwys y rhai ar gyfer adfywio canol y dref (£3.544 miliwn) a benthyciad o £8.634 miliwn gan y cyngor i'w is-gwmni y mae'n berchen ar 100% ohono, Cardiff Heat Network Limited. Mae'r benthyciad hwn yn ad-daladwy dros gyfnod o 30 mlynedd gan ddechrau naill ai ar y cynharaf o ddwy flynedd o ddyddiad dechrau dyddiad comisiynu'r rhwydwaith neu bum mlynedd o lawr-dyniad cychwynnol y benthyciad, a oedd ym Mehefin 2023. Mae gwerth gwirioneddol y benthyciad hwn a ddarperir wedi'i ostwng £4.683 miliwn ac wedi'i adlewyrchu fel buddsoddiad yn yr is-gwmni i gydymffurfio â gofynion cyfrifyddu. Mae hwn yn ofyniad cyfrifyddu i adlewyrchu'r gyfradd llog ostyngedig y darparwyd y benthyciad arni o gymharu â'r cyfraddau llog cyffredinol ar y pryd. Mae hyn yn cael ei amorteiddio i DIGC dros gyfnod y benthyciad.
- balans benthyciad o £1.372 miliwn sy'n ddyledus gan Glwb Criced Morgannwg, y cydnabuwyd amhariad o 100% arno yn flaenorol oherwydd y risg gasglu, wedi'i wrthdroi yn dilyn adolygiad yn 2024/25. Ym mis Mawrth 2015, cymeradwyodd y Cyngor gais gan Glwb Criced Morgannwg i ddileu 70% o'r balans benthyciad o £6.534 miliwn oedd yn ddyledus i'r Cyngor ac ailstrwythuro'r symiau gweddilliol yn unol â chredydwyr mawr eraill. Gweithredwyd hyn ar 21 Rhagfyr 2015 gan arwain at swm heb ei gasglu o £1.960 miliwn. Dechreuwyd ad-daliadau yn 2019/20, gydag ad-daliadau'n dod i gyfanswm o £588,000 i 31 Mawrth 2025.
- grantiau, incwm dyledus gan ddefnyddwyr gwasanaeth, partneriaid, derbyniadau cyfalaf gohiriedig i'w derbyn ac a wrthbwysir gan amhariad ar gyfer colledion credyd disgwylidig, lle y bo'n berthnasol.

Mae Rhwymedigaethau ar Gost wedi'i Hamorteiddio yn cynnwys:

- benthycia allanol a gyflawnwyd i ariannu gofynion gwariant cyfalaf a gofynion llyf arian parod byrdymor. Mae'n cynnwys Benthyciadau Opsiwn Rhoddwr Benthyciadau Opsiwn Benthyciwr (ORhBOB) sy'n caniatáu'r rhoddwr benthyciadau i newid y gyfradd llog ar adegau penodol sy'n caniatáu i'r Cyngor naill ai dderbyn y gyfradd newydd neu ad-dalu'r benthyciad cyn dyddiad aeddfedu'r contract. Rhagdybir mai dyddiad aeddfedu offerynnau o'r fath yw'r cyfnod cytundebol at yr aeddfedu yn hytrach na'r dyddiad nesaf y gallai'r rhoddwr benthyciadau ofyn am newid yn y gyfradd. Mae'r symiau cario isod hefyd yn cynnwys llog cronol sy'n daladwy ar 31 Mawrth 2025. Y llog sy'n daladwy ar gyfer 2024/25 yw £9.266 miliwn (£9.228 miliwn yn 2023/24). Mae gwir werth y benthyciadau a ddarparwyd gan Lywodraeth Cymru ar 31 Mawrth 2025 wedi'i leihau gan £10.475 miliwn yn seiliedig ar Werth Presennol Net taliadau arian parod yn y dyfodol a ostyngwyd gan ddefnyddio'r gyfradd llog Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus gyffredin y gallai'r Cyngor fenthycia arni ar adeg derbyn. Mae'r budd-dal tybiannol hwn yn addasiad cyfrifyddu yn unig ac mae'n ofynnol

iddo gael ei wrthdroi dros y benthyciad wrth i ad-daliadau gael eu gwneud. Gwerth gwirioneddol benthyciadau ad-daladwy i Lywodraeth Cymru ar 31 Mawrth 2025 yw £45.275 miliwn.

31 Mawrth 2024			Dull Prisio - Lefel	31 Mawrth 2025	
Swm cario £000	Gwerth teg £000			Swm cario £000	Gwerth teg £000
(795,313)	(695,671)	Benthyciadau'r Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus (BBGC)	Lefel 2	(892,357)	(738,907)
(51,641)	(42,052)	Opsiwn Rhoddwr Benthyciadau Opsiwn Benthyciwr	Lefel 2	(51,636)	(37,144)
(44,569)	(39,668)	Llywodraeth Cymru	Lefel 2	(34,800)	(31,878)
(30)	(30)	Awdurdodau Lleol a benthyciadau eraill	Lefel 2	(30)	(30)
(891,553)	(777,420)	Rhwymedigaethau Ariannol		(978,823)	(807,959)

Mae gwerth teg benthycia a rhwymedigaethau ariannol yn llai na'r swm cario am fod portffolio benthyciadau'r Cyngor yn cynnwys nifer o fenthyciadau cyfradd sefydlog lle mae'r gyfradd llog sy'n daladwy'n llai na'r cyfraddau sydd ar gael ar gyfer benthyciadau tebyg ar ddyddiad y Fantolen.

Mae cyfrifiadau gwerth teg yn defnyddio'r rhagdybiaethau canlynol:

- ar gyfer dyled BBGC, mae'r trosglwyddiad neu'r gwerth teg a ddangosir yn y tabl yn seiliedig ar gyfraddau benthycia newydd gan y BBGC ar gyfer benthyciadau cyfwerth ar 31 Mawrth 2025. Cyfrifir gwerth teg pris ymadael o £813.388 miliwn hefyd gan ddefnyddio cyfraddau gostyngiad ad-daliad cynnar sy'n is na chyfraddau benthyciadau cyfwerth. Nid oes gan y Cyngor rwymedigaeth contract i dalu'r costau cosb ac ni fyddai'n mynd i gost ychwanegol petai'r benthyciadau'n pasio'u dyddiad aeddfedu cynlluniedig
- ar gyfer dyledion a buddsoddiadau marchnad eraill, defnyddir y gyfradd ostyngol sydd ar gael ar gyfer offeryn â'r un telerau gan roddwr benthyciadau cymaradwy
- Ni chydabyddir unrhyw ad-daliad cynnar neu amhariad am golledion credyd disgwylidig.

Enillion/Colledion Offerynnau Ariannol

Mae'r tabl canlynol yn dangos enillion a cholledion a gydnabyddir yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr o ran Offerynnau Ariannol. Mae'n cynnwys llog sy'n daladwy ar fenthyca, symiau i'w derbyn ar fuddsoddiadau, elw ar waredu buddsoddiadau a hefyd symudiadau o amcangyfrif newidiadau ym mhris buddsoddiadau ar werth teg.

Rhwymedigaethau Ariannol	Asedau Ariannol				Rhwymedigaethau Ariannol	Asedau Ariannol		
	Mesurir yn ôl Cost wedi'i Hamorteiddio	Cost wedi'i hamorteiddio	Buddsoddiadau ar Werth Teg drwy Incwm Cynhwysfawr Arall			Cyfanswm	Mesurir yn ôl Cost wedi'i Hamorteiddio	Cost wedi'i hamorteiddio
2023/24					2024/25			
Ailddatganwyd					£000			
	£000					£000		
33,882	0	0	33,882	Llog Taladwy a Thaliadau Tebyg	37,653	0	0	37,653
0	(13,410)	0	(13,410)	Llog ac Incwm Buddsoddi	0	(10,265)	0	(10,265)
0	0	0	0	(Enillion)/colledion sy'n deillio o Waredu/Dadgydnabod Asedau Ariannol	0	(1,470)	0	(1,470)
0	0	(1,995)	(1,995)	(Enillion)/colledion sy'n deillio o Ailbriso neu Waredu Asedau Ariannol	0	0	(1,136)	(1,136)
33,882	(13,410)	(1,995)	18,477	(Enillion)/colledion net ar gyfer y flwyddyn	37,653	(11,735)	(1,136)	24,782

Natur a Helaethder Risgiau sy'n deillio o Offerynnau Ariannol

Mae gweithgareddau'r Cyngor o ran offerynnau ariannol p'un ai at ddibenion rheoli trysorlys neu amcanion gwasanaeth yn ei amlygu i amrywiaeth o risgiau. Wrth gyflawni gweithgareddau rheoli trysorlys, y prif amcan yw lleihau'r risg o ganlyniadau andwyol neu golledion, tra ar yr un adeg beidio â chyfyngu elw ar fuddsoddiadau neu fynd i gostau llog diangen. O ystyried natur y buddsoddiadau, ni ellir osgoi cysylltiad rhwng diogelwch, hylifedd ac elw h.y. mae risg o ddiffygdlu. Mae'r risg yn fwy pan roddir benthyciadau i sefydliadau allanol ar gyfer amcanion darparu gwasanaethau ac ystyrir dangosyddion amhariad sylweddol ar gyfer colledion credyd ar ddyddiad y fantolen.

Ymhlith y risgiau rheoli trysorlys mae credyd a gwrth-barti, hylifedd ac ailariannu, cyfradd llog, gwerth y farchnad, cyfradd gyfnewid, twyll a risg reoleiddiol. Mae gan y Cyngor Arferion Rheoli Trysorlys i fynd i'r afael â risgiau a'u lliniaru. Mae wedi mabwysiadu Cod Ymarfer Rheoli Trysorlys CIPFA ac yn pennu dangosyddion i reoli risgiau offerynnau ariannol allweddol. Caiff manylion pellach o ran risgiau allweddol eu datgelu yn yr adrannau canlynol lle y bo'n berthnasol.

Risg Credyd

Risg y gall partïon eraill fethu â thalu symiau sy'n ddyledus i'r Cyngor. Mae'n deillio o fenthyca balansau arian parod dros dro fel rhan o weithgareddau Rheoli Trysorlys y Cyngor, o symiau sy'n ddyledus gan gwsmeriaid y Cyngor a chan sefydliadau y rhoddwyd benthyciad iddynt.

Gwneir amhariad lle ystyrir bod risg o golledion credyd disgwylidig. Mae'r tabl canlynol yn crynhoi prif risgiau credyd y Cyngor.

31 Mawrth 2024 Ailddatganwyd £000	Tebygolrwydd o Ddiffygdlu	31 Mawrth 2025 £000
99,462	Adneuon - Banciau, Cymdeithasau Adeiladu, Awdurdodau Lleol, CACRhd	61,249
	Rhoddir adneuon gyda banciau a chymdeithasau adeiladu sydd â maen prawf Fitch F1 o leiaf (h.y. yr ansawdd credyd gorau), awdurdodau lleol neu Gyfleuster Adnau Cyfrif Rheoli Dyled (CACRhd). Cyfyngir benthycia i uchafswm a chyfnod uchaf ym mhob sefydliad ariannol, gan hefyd ystyried helaethder perchnogaeth gyhoeddus a gradd sofran. Mae risg o ddiffyg adenilladwyedd yn berthnasol i holl adneuon y Cyngor sy'n gofyn am fonitro trylwyr ar yr holl risg credyd a meini prawf credyd. Mae'r Cyngor yn defnyddio cynghorwyr rheoli trysorlys sy'n cynorthwyo'r broses. Gan ddefnyddio data hanesyddol a addasir ar gyfer amodau cyfredol y farchnad ariannol ac yn seiliedig ar lefel yr adneuon ar 31 Mawrth 2025, mae'r amhariad ar gyfer colledion credyd disgwylidig ar sail risg hanesyddol o ddiffygdlu yn ddi-nod felly ni chydabyddir unrhyw amhariad am golledion credyd disgwylidig. Bydd gwerth blaendaliadau'n amrywio bob dydd o ganlyniad i amseriad llawer o drafodion. Mae'r gostyngiad o £38.213 miliwn o 31 Mawrth 2024 yn bennaf o ganlyniad i newidiadau i gyfalaf gweithio.	
180	Benthyciadau Ceir	214
	Caiff ad-daliadau eu hadennill yn uniongyrchol o gyflog cyflogaion ac mae yswiriant indemniad yn un o amodau'r benthyciad. Prin y ceir diffygdlu.	
6,830	Benthyciadau i Gyrff Allanol	8,868

	Mae hyn yn cynnwys benthyciadau ar gyfer datblygu busnes ac adfywio Canol y Dref. Lle ystyrir bod risg o fethu ag ad-dalu, ystyrir amhariad ar gyfer colledion credyd disgwylidig. Gwerth gwirioneddol y benthyciadau sy'n ddyledus i'r Cyngor yw £14.134m. Mae'r ffigur a ddyfynnir yn y tabl yn ffigur gostyngol, sy'n adlewyrchu cost dybiannol neu fuddsoddiad ecwiti darparu benthyciadau ar gyfradd llog is. Mae hyn i'w ledaenu dros gyfnod y benthyciadau a ddarparwyd yn unol â gofynion cyfrifyddu.	
28,648	Cwsmeriaid	29,571
	Nid yw'r Cyngor fel rheol yn caniatáu credyd i gwsmeriaid a gwneir darpariaeth ar gyfer diffyg dalu'n seiliedig ar broffil oedran y ddyled, wedi'i haddasu ar gyfer anfonebau mawr y gwyddys eu bod wedi'u talu ar ôl dyddiad y fantolen ac unrhyw ffactorau perthnasol eraill a allai effeithio ar y swm i'w gasglu. Mae dyledion eraill fel incwm grant sy'n ddyledus gan gyrff llywodraeth a chroniadau incwm diwedd blwyddyn yn cael eu hystyried yn 100% casgladwy ac nid ystyrir bod amhariad ar gyfer colledion credyd yn angenrheidiol. Roedd yr amhariad ar gyfer colledion credyd yn 2024/25 yn seiliedig ar y proffil oedran addasedig a ddatgelir fel a ganlyn:	
24,357	Llai na blwyddyn	25,161
1,655	1-2 flynedd	1,390
1,229	2-3 oed	1,042
491	3-4 blynedd	1,142
289	4-5 mlynedd	134
627	Dros 5 mlynedd	702
135,120	Cyfanswm Cyffredinol	99,902

Risg Hylifedd ac Ailariannu

Hwn yw'r posibilrwydd na fyddai gan y Cyngor gyllid ar gael i dalu am ymrwymadau ariannol neu y byddai'n rhaid iddo ailariannu ar gyfraddau neu delerau llog anafanteisiol. Mae gan y Cyngor fynediad at arian o'r marchnadoedd ariannol a'r Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus er mwyn codi arian. Wrth i falansau buddsoddi ostwng a'r angen i fenthylg arian godi, bydd risg hylifedd yn cynyddu. Nodir hyn yn Strategaeth Rheoli Trysorlys y Cyngor, sydd hefyd yn pennu'r cyfyngiadau ar gyfran y benthyciadau cyfradd sefydlog sy'n aeddfedu yn ystod cyfnodau penodedig. Mae symiau'r ddyled cyfradd sefydlog sy'n aeddfedu yn ystod unrhyw gyfnod yn y tabl canlynol:

31 Mawrth 2024 £000	Benthyciadau sy'n Ddyledus ar Gost Amorteiddiedig	31 Mawrth 2025 £000
786,727	Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus	883,727
51,000	Opsiwn Rhoddwr Benthyciadau Opsiwn Benthyciwr (ORhBOB) y Farchnad	51,000
44,568	Llywodraeth Cymru	34,800
30	Awdurdodau Lleol a benthyciadau eraill	30
882,325	Cyfanswm	969,557
13,200	Dan 12 mis	36,839
17	BDdPRC	17
4,689	12 mis ac o fewn 24 mis	25,082
64,977	24 mis ac o fewn 5 mlynedd	131,002
103,755	5 mlynedd ac o fewn 10 mlynedd	96,750
167,704	10 mlynedd ac o fewn 20 mlynedd	169,032
184,257	20 mlynedd ac o fewn 30 mlynedd	184,355
218,726	30 mlynedd ac o fewn 40 mlynedd	221,480
120,000	40 mlynedd ac o fewn 50 mlynedd	100,000
5,000	50 mlynedd ac o fewn 60 mlynedd	5,000
882,325	Cyfanswm	969,557

Gwerth gwirioneddol benthycia sy'n ddyledus ar 31 Mawrth 2025 yw £980.032 miliwn. Adlewyrchir y gwahaniaeth rhwng y gwerth teg a ddatgelir yn y tabl a gwerth gwirioneddol benthyciadau yn y Gronfa Ailbriso Offerynnau Ariannol Wrth Gefn (Nodyn 26.4). Mae'r gwahaniaeth hwn wedi'i amorteiddio dros gyfnod y benthyciadau ac yn gysylltiedig â benthyciadau a dderbyniwyd gan Lywodraeth Cymru ar yr hyn a ystyrir yn fudd o gael benthyciadau ar gyfradd llog sy'n llai nag sydd ar gael yn y marchnadoedd ariannol i'r Cyngor ar yr adeg y cafodd y benthyciad ei ddarparu.

Ar hyn o bryd, mae £24 miliwn o'r benthyciadau ORhBOB yn amodol ar y rhoddwr benthyciadau yn cael yr hawl i newid y gyfradd llog sy'n daladwy yn ystod y flwyddyn ariannol nesaf. Mae gan y Cyngor yr hawl i wrthod y newid, gan sbarduno ad-daliad cynnar a'r angen i ailariannu. Mae manylion yn y tabl canlynol:

£m	Dyddiad Ad-dalu Posibl	Amllder Opsiwn	Aeddfedrwydd Tymor Llawn
6	21/05/2025	6 mis	21/11/2041
6	21/05/2025	6 mis	21/11/2041
6	21/05/2025	6 mis	23/05/2067
6	02/09/2025	6 mis	23/05/2067
22	21/11/2025	5 mlynedd	23/11/2065
5	17/01/2028	5 mlynedd	17/01/2078

Risg Cyfradd Llog

Y posibilid y gallai fod colled ariannol i'r Cyngor o ganlyniad i newidiadau i gyfraddau llog. Nodir prif effeithiau symudiadau mewn cyfraddau llog isod:

Amrywiad a effeithir gan newidiadau yn y gyfradd llog	Effaith yr Amrywiad	Camau gweithredu i liniaru'r risg cyfradd llog
Llog a enillir ar fuddsoddiadau cyfradd amrywiol	Bydd cynnydd mewn cyfraddau llog yn cynyddu incwm a gredydir i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr tra gallai gostyngiadau arwain at lai o incwm nag a gyllidebwyd.	Cynhyrchu a chymeradwyaeth gan y Cyngor i'r Strategaeth Rheoli Trysorlys ar ddechrau pob blwyddyn ariannol gyda lledaeniad o broffiliau aeddfedrwydd ar gyfer buddsoddiadau.
Llog a dalwyd ar fenthyciadau cyfradd amrywiol	Os yw cyfraddau llog yn codi, gall rhoddwyr benthyciadau ddewis cynyddu cyfraddau benthyciadau Opsiwn Rhoddwr Benthyciadau Opsiwn Benthyciwr gan o bosibl gynyddu'r gwariant llog a godir i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr os bydd y Cyngor yn derbyn y gyfradd uwch.	Mae rhagolygon cyfradd llog yn seiliedig ar gyngor gan ymgynghorwyr rheoli trysorlys yn rhan o'r gyllideb a chânt eu monitro'n rheolaidd drwy gydol y flwyddyn. Mae benthycia'r Cyngor yn bennaf yn digwydd ar gyfraddau llog sefydlog, yn hytrach nag amrywiol.
Gwerth teg asedau ariannol cyfradd sefydlog	Ni fydd cynnydd mewn cyfraddau llog yn cael unrhyw effaith sylweddol ar werth teg, gan fod cyfnodau presennol asedau o'r fath yn fyr iawn, felly ni ddatgelir gwerth teg.	Drwy gyfradd sefydlog benthycia a buddsoddi, nod y Cyngor yw lleihau'r effaith ar reffeniw o amrywiadau llog sy'n cynnig sefydlogrwydd at ddibenion cynllunio. Mae benthycia gan y Cyngor yn bennaf yn digwydd ar gyfraddau sefydlog yn hytrach nag amrywiol.
Gwerth teg rhwymedigaethau ariannol cyfradd sefydlog	Bydd gwerth teg yn disgyn os yw cyfraddau llog yn codi. Ni fydd hyn yn effeithio ar werthoedd y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr neu'r Fantolen ar gyfer y mwyafrif o asedau a gedwir ar gost wedi'i hamorteiddio, ond bydd yn effeithio ar y nodyn datgelu ar gyfer gwerth teg.	

I roi syniad o sensitifrwydd y Cyngor i newid yn y gyfradd llog, mae'r tabl yn dangos effaith a ragwelir ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr petai cyfraddau llog yn 2024/25 wedi bod ar gyfartaledd 1% yn uwch gyda'r holl amrywiadau eraill yn cael eu cadw'n gyson.

Cyfrif Incwm a Gwariant Risg Cyfradd Llog	£000
Cynnydd yn y llog sy'n daladwy ar fenthyciadau	747
Cynnydd mewn llog derbyniadwy ar fuddsoddiadau	(425)
Effaith ar y Cyfrif Incwm a Gwariant	322
Cynnydd yn y llog a drosglwyddwyd i falansau a chyfrifon eraill	20
(Incwm)/Gwariant Net	342

Efallai na chaiff effaith gostyngiad 1% mewn cyfraddau llog yr union effaith groes, gan na all offerynnau ariannol â galwadau gael eu harfer gan y rhoddwr benthyciadau na'r benthyciwr.

Newidiadau mewn Gwerth Teg	£000
Newid yng Ngwerth Teg buddsoddiadau cyfradd sefydlog	0
Gostyngiad yng Ngwerth Teg benthyciadau cyfradd sefydlog	(73,638)

Risg cyfnewid tramor

Prin fod gan y Cyngor berygl o golledion o symudiadau mewn cyfraddau cyfnewid. Dim ond mewn sterling y gellir cynnal benthyciadau a buddsoddiadau.

Risg Pris

Hwn yw'r posibilad o'r Cyngor yn gwneud enillion neu golledion ariannol o symudiadau mewn prisiau offerynnau ariannol. Er bod polisi Rheoli Trysorlys cymeradwy'r Cyngor yn caniatáu buddsoddiadau mewn offerynnau ariannol fel tystysgrifau adneuoan banc a bondiau Llywodraeth, mae'r Cyngor yn buddsoddi'n bennaf mewn offerynnau lle mae'r swm a ddychwelir ar aeddfedrwydd yr un fath â'r swm cychwynnol a fuddsoddiwyd. At ddibenion buddsoddi'r gwasanaeth, mae gan y Cyngor ddaliadau ecwiti gwerth a ddyfynnir ar gyfnewidfa stoc gydnabyddedig. Mae'r rhain yn £0 ar 31 Mawrth 2025, (£25,000 yn 2023/24).

Mae cyfranddaliad 100% y Cyngor yn Cardiff City Transport Services Ltd heb ei ddyfynnu ar gyfnewidfa gydnabyddedig ac felly nid yw'n destun enillion neu golledion o newidiadau ym mhrisiau'r farchnad. Byddai newid cyffredinol o 5% yn y gwerth teg (positif neu negatif) yn arwain ac elw neu golled o £1.372 miliwn yn cael ei gydnabod yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn o ran prisiau at ddibenion cyfrifon yn unig.

16. Asedau a Gedwir i'w Gwerthu

31 Mawrth 2024 £000		31 Mawrth 2025 £000
4,000	Balans ar 1 Ebrill	450
0	Ychwanegiadau	0
(4,000)	Dadgydnabod	0
0	Amhariad	0
450	Ailddosbarthu i/(o) Cedwir i'w Gwerthu	0
450	Balans ar 31 Mawrth	450

17. Dyledwyr Byrdymor

31 Mawrth 2024 Ailddatganwyd £000		31 Mawrth 2025 £000
129,114	Cyrff y Llywodraeth Ganolog	182,427
27,015	Awdurdodau Lleol eraill a Chyrff GIG	29,819
43,638	Endidau ac Unigolion eraill gan gynnwys Corfforaethau Cyhoeddus	60,527
199,767	Cyfanswm Dyledwyr Byrdymor	272,773

18. Arian Parod a Chywerthoedd Arian Parod

31 Mawrth 2024 Ailddatganwyd £000		31 Mawrth 2025 £000
154	Arian parod	159
(22,829)	Banc (gan gynnwys ysgolion llyfr siec)	45,654
119,616	Adnau byrdymor â banciau a chymdeithasau adeiladu	10,994
2,363	Addasiad BDdPRC/CBCDDdC	(11,578)
99,304	Cyfanswm Arian Parod a Chywerthoedd Arian Parod	45,229

19. Credydwyr Byrdymor

31 Mawrth 2024 Ailddatganwyd £000		31 Mawrth 2025 £000
(37,804)	Cyrff y Llywodraeth Ganolog	(28,680)
(8,255)	Awdurdodau Lleol eraill a Chyrff GIG	(8,120)
(108,680)	Endidau ac Unigolion eraill gan gynnwys Corfforaethau Cyhoeddus	(119,354)
(154,739)	Cyfanswm Credydwyr Byrdymor	(156,154)

20. Buddiannau mewn Cwmnïau Eraill a Sefydliadau Eraill

Mae gan y Cyngor bum is-gwmni y mae'n berchen arnynt yn gyfan gwbl. Mae'r buddiant yn Atebion Solutions Limited wedi'i gydgrynhoi o fewn cyfrifon y Cyngor. Caiff y buddiant yn Cardiff City Transport Services Ltd ei gydgrynhoi i ffurfio cyfrifon grŵp y Cyngor a ddangosir yn ddiweddarach yn y Datganiadau hyn. Ystyrir bod y buddiannau yn y tri sefydliad arall yn amherthnasol o ran trosiant ac asedau net ac felly nid ydynt wedi'u cynnwys yng nghydgrynhoiad 2024/25. Nid yw'r Cyngor yn dibynnu ar y tri sefydliad yma ar gyfer darparu gwasanaethau statudol ac nid ystyrir eu bod yn amlygu'r Cyngor i lefel berthnasol o risg fasnachol.

Cardiff City Transport Services Limited. (Bws Caerdydd)

Rhif y cwmni 02001229 Ymgorfforwyd 1986

Sefydlwyd Bws Caerdydd yn unol â darpariaethau Deddf Trafnidiaeth 1985 i weithredu gweithrediadau bws dinesig y Cyngor.

Mae niferoedd teithiau yn parhau i adfer ar ôl y pandemig, gyda dros filiwn o deithwyr ychwanegol yn cael eu cludo yn 2024/2025 o gymharu â 2023/2024. Fodd bynnag, mae hyn dros dair miliwn a hanner yn is na'r lefelau cyn y pandemig wrth i'r Cwmni barhau i deimlo effeithiau newidiadau mewn patrymau gwaith. Mae'r Cwmni yn parhau i elwa o'r Grant Cynnal Gwasanaethau Bysiau a bydd yn parhau â'i raglen fuddsoddi fflyd yn y flwyddyn i ddod.

Cytunodd y Cyngor ym mis Hydref 2020 i weithredu ystod o fesurau i fynd i'r afael â risgiau i hyfywedd ariannol, gan ganiatáu i'r cwmni weithredu cynllun adfer i adeiladu dyfodol ariannol a gweithredol mwy cynaliadwy. Daeth y Cyngor yn gyflogwr statudol Cynllun Pensiwn Bws Caerdydd ar 3 Mawrth 2021 a chwistrellodd ecwiti o £13.6 miliwn rhwng 2020/21 a 2021/22.

Mae cyfrifon drafft y cwmni wedi'u crynhoi isod:

31 Mawrth 2024 £000		31 Mawrth 2025 £000
(37,741)	Trosiant ac incwm arall	(39,246)
36,780	Gwariant gweithredu a gwariant arall	37,882
(961)	(Elw)/Colled Net cyn Trethiant	(1,364)
0	Trethiant	0
(961)	(Elw)/Colled ar ôl Trethiant	(1,364)

Ceir crynodeb o sefyllfa ariannol y cwmni fel a ganlyn:

31 Mawrth 2024 £000		31 Mawrth 2025 £000
29,587	Bws ac asedau gweithredu eraill	23,937
16,983	Asedau Cyfredol	20,986
(3,636)	Llai Rhwymedigaethau Cyfredol	(3,205)
	Credydwyd: Symiau sy'n ddyledus ar ôl mwy na blwyddyn	
(16,532)	Darpariaethau a rhwymedigaethau hirdymor	(14,275)
26,402	Cyfanswm Asedau llai Rhwymedigaethau	27,443

	Cynrychiolir gan:	
18,218	Cyfalaf Cyfrannau	18,218
4,335	Enillion a Gedwir	5,376
3,849	Cronfa Ailbrisió Wrth Gefn	3,849
26,402	Gwerth Net	27,443

Yn ystod 2024/25, gwnaeth y Cyngor daliadau o £11.587 miliwn i Cardiff City Transport Services Ltd (£7.721 miliwn yn 2023/24), gyda £8.319 miliwn yn ymwneud â thaliadau tocynnau consesiynol (£7.120 miliwn yn 2023/24). Cafodd y Cyngor hefyd incwm o £909,000 (£758,000 yn 2023/24).

Ar ddiwedd y flwyddyn, mae £35,000 yn ddyledus i Cardiff City Transport Services Ltd (£0 ym mis Mawrth 2024) ac mae balans o £340,000 yn ddyledus gan Cardiff City Transport Services Ltd (£168,000 ym mis Mawrth 2024).

Archwilwyr y cwmni yw Kilsby Williams.

Cardiff Business Technology Centre Limited (CBTC)

Rhif y cwmni 02074331 Ymgorfforwyd 1986

Prif weithgaredd y cwmni yw hyrwyddo a chynorthwyo yn natblygiad cwmnïau uwch-dechnoleg ac arloesedd newydd a chyfredol drwy ddarparu safleoedd busnes/deori gyda lefel uchel o wasanaethau cymorth. Mae'r cwmni'n parhau i gynnig telerau hyblyg i denantiaid sydd newydd eu sefydlu er mwyn sicrhau twf cyflym ac awyrgylch meithringar lle gallant sefydlu busnesau sy'n gryfach yn fasnachol. Mae cyfleoedd yn parhau i gael eu ceisio i leihau gofod gwag i gefnogi gwytnwch ariannol ar gyfer blynyddoedd i ddod. Mae cyfrifon drafft y cwmni wedi'u crynhoi isod:

31 Mawrth 2024 £000		31 Mawrth 2025 £000
83	(Elw)/Colled Net cyn Trethiant	28
(1)	Llai: Trethiant	(9)
82	(Elw)/Colled ar ôl Trethiant	19

31 Mawrth 2024 £000		31 Mawrth 2025 £000
597	Cyfanswm asedau llai rhwymedigaethau presennol	568
(21)	Darpariaeth ar gyfer trethiant	(11)
576	Cyfanswm Asedau llai Rhwymedigaethau	557
	Cynrychiolir gan:	
313	Elw a Gedwir	322
263	Cronfa Ailbrisió Wrth Gefn	235
576	Gwerth Net	557

Yn ystod 2024/25, gwnaeth y Cyngor daliadau o £455,000 i CBTC (£498,000 yn 2023/24) a derbyniodd incwm o ddim (£0 yn 2023/24) gan CBTC. Ar ddiwedd y flwyddyn, nid oes balans yn ddyledus i neu gan CBTC Limited. (£0 ar 31 Mawrth 2024)

Archwilwyr y cwmni yw MHA Chartered Accountants ac Archwilydd Statudol.

Atebion Solutions Limited**Rhif y cwmni 10411758 Ymgorfforwyd 2016**

Sefydlwyd Atebion Solutions i ddarparu gwasanaethau caffael a masnachol i'r sector cyhoeddus, ond er bod y cwmni yn dal i fod yn weithredol yn gyfreithiol, nid yw'n masnachu'n weithredol ar hyn o bryd. Mae gan y cwmni yr asedau ariannol i gwrdd â'r holl rhwymedigaethau ariannol yn llawn.

Mae cyfrifon drafft y cwmni wedi'u crynhoi isod:

31 Mawrth 2024 £000		31 Mawrth 2025 £000
4	(Elw)/Colled Net cyn Trethiant	3
0	Llai: Trethiant	0
4	(Elw)/Colled ar ôl Trethiant	3

31 Mawrth 2024 £000		31 Mawrth 2025 £000
26	Cyfanswm asedau llai rhwymedigaethau presennol	23
0	Credydwy: dyledus ar ôl mwy na blwyddyn	0
26	Cyfanswm Asedau llai Rhwymedigaethau	23
	Cynrychiolir gan:	
26	Elw a Gedwir	23
26	Gwerth Net	23

Yn ystod 2024/25, ni wnaeth y Cyngor unrhyw daliadau (£0 yn 2023/24) i Atebion Solutions Ltd a derbyniodd incwm o £3,000 (£4,000 yn 2023/24) gan Atebion Solutions Ltd. Ar ddiwedd y flwyddyn, nid oes balans yn ddyledus i Atebion Solutions Ltd (£0 ar 31 Mawrth 2024) ac mae balans o £1,000 yn ddyledus gan Atebion Solutions Ltd (£4,000 ar 31 Mawrth 2024).

O dan a479A o Ddeddf Cwmniau 2006, mae Atebion Solutions Ltd wedi'u heithrio rhag gofynion y Ddeddf sy'n ymwneud ag archwilio cyfrifon unigol. Mae Cyngor Caerdydd wedi gwarantu rhwymedigaethau Atebion Solutions Ltd.

Cardiff Heat Network Limited**Rhif y cwmni 13199235 Ymgorfforwyd 2021**

Nod Cardiff Heat Network yw datblygu a gweithredu rhwydwaith gwres cynaliadwy ar draws y ddinas a fydd yn cyflenwi gwres carbon isel i adeiladau y cytunwyd y byddant yn cael eu cysylltu â'r rhwydwaith. Dechreuodd gwaith adeiladu ym mis Ionawr 2022 o ran cwrpas Cam un, gyda disgwyl i'r cyflenwadau gwres byw cyntaf gael eu darparu o ddiwedd hydref 2025. Parhaodd y trafodaethau yn ystod y flwyddyn gyda chwsmeriaid y rhwydwaith ynni i sicrhau digon o ddefnydd i ganiatáu i ragdybiaethau achos busnes y rhwydwaith gael eu bodloni. Mae un cwsmer newydd eisoes wedi'i sicrhau ac mae strategaeth farchnata yn cael ei datblygu i'w lansio unwaith y bydd y Rhwydwaith Gwres yn Weithredol. Mae'r targedau a'r rhagdybiaethau hyn yn ogystal â chyfleoedd ar gyfer ehangu, ochr yn ochr â datblygiadau arfaethedig eraill yn y Ddinas, yn parhau i gael eu hadolygu.

Mae cyfrifon drafft y cwmni wedi'u crynhoi isod:

31 Mawrth 2024 £000		31 Mawrth 2025 £000
144	(Elw)/Colled Net cyn Trethiant	130
0	Llai: Trethiant	0
144	(Elw)/Colled ar ôl Trethiant	130

31 Mawrth 2024 £000		31 Mawrth 2025 £000
8,450	Cyfanswm asedau llai rhwymedigaethau presennol	4,651
(8,634)	Credydwyr: dyledus ar ôl mwy na blwyddyn	0
(184)	Cyfanswm Asedau llai Rhwymedigaethau	4,651
	Cynrychiolir gan:	
(184)	Elw a Gedwir	4,651
(184)	Gwerth Net	4,651

Yn ystod 2024/25, gwnaed taliadau grant o £65,000 gan y Cyngor i Cardiff Heat Network Ltd (benthyciad £8.634 miliwn yn 2023/24) a derbyniodd £22,000 gan Cardiff Heat Network Ltd (£25,000 yn 2023/24). Ar ddiwedd y flwyddyn, mae balans o £30,000 yn ddyledus gan Cardiff Heat Network Ltd (£4,000 ar 31 Mawrth 2024), a balans o £286,000 yn ddyledus gan Gyngor Caerdydd i Cardiff Heat Network Ltd (£0 ar 31 Mawrth 2024).

Archwilwyr y cwmni yw Azets.

Cardiff Waste Limited

Rhif y cwmni 02664172 Ymgorfforwyd 1991

Ymgorfforwyd y cwmni i allu casglu a gwaredu deunyddiau gwastraff o bob disgrifiad, gweithredu safleoedd, cerbydau ac offer gweithredu gwastraff a darparu cyngor cysylltiedig. Mae'r cwmni'n parhau'n segur, heb unrhyw weithgareddau masnachu.

21. Darpariaethau

	Balans 31 Mawrth 2024 Ailddatganwyd	Defnyddiwyd / Rhyddhawyd yn ystod y flwyddyn	Trosglwyddiadau i Ddarpariaethau	Balans 31 Mawrth 2025	Dim hwyrach nag un flynedd	Hwyrach nag un flynedd
	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Yswiriant a Chynllun MMI	(9,947)	6,338	(5,606)	(9,215)	(1,843)	(7,372)
Safle Tirlenwi Ferry Road	(9,037)	277	0	(8,760)	(331)	(8,429)
Safle Tirlenwi Ffordd Lamby	(12,778)	385	0	(12,393)	(358)	(12,035)
BDdPRC/CBCDDdC	(6,695)	2,576	(166)	(4,285)	0	(4,285)
Arall	(1,638)	149	(284)	(1,773)	(411)	(1,362)
Cyfanswm	(40,095)	9,725	(6,056)	(36,426)	(2,943)	(33,483)

Mae yswiriant yn cynrychioli symiau a neilltuwyd i dalu costau hawliadau a ddaeth i law, ond nas setlwyd eto. Mae'r Cyngor yn gweithredu system hunan-yswirio sy'n yswirio naill ai'n rhannol neu'n gyfan gwbl nifer sylweddol o risgiau yswiriedig y Cyngor. Caiff risgiau mawr fel eiddo, rhwymedigaethau a cherbydau eu hunan-ariannu'n rhannol tra bod yswiriant llawn ar gyfer risgiau eilaidd fel 'pob risg'.

Cynllun ardoll trefniant Municipal Mutual Insurance (MMI) - yn cynrychioli cynllun a sefydlwyd ar 13 Tachwedd 2012 a fydd yn cynnwys adfachu canran o hawliadau a dalwyd yn flaenorol yn ogystal â chanran yr hawliadau yn y dyfodol. Mae rhagor o fanylion yn nodyn 27.

Mae ôl-ofal tirlenwi yn adlewyrchu rhwymedigaethau i adfer ac ôl-ofalu am safleoedd Ffordd Lamby a Ferry Road gyda thrwyddedau cychwynnol i waredu'r gwastraff. Gall y rhwymedigaethau ariannol hyn ymestyn dros 60 mlynedd gyda rhwymedigaethau gwariant cyfalaf a refeniw ansicr ond o bosibl sylweddol. Mae lefel y ddarpariaeth yn cael ei hadolygu'n gyfnodol, gyda'r adolygiad diwethaf wedi'i gynnal yn 2023/24.

BDdPRC/CBDDdC - yn cynrychioli yn bennaf ddarpariaeth ar gyfer adfer tir un o adeiladau'r is-gwmni.

Arall – yn cynnwys £1.312 miliwn ar gyfer taliadau darparwyr Gwasanaethau Oedolion.

22. Eifen Bensiwn

Yn ogystal â chostau taliadau dileu swyddi i'r sawl sy'n gadael, mewn rhai achosion gall y Cyngor hefyd fynd i gostau sy'n gysylltiedig ag elfen pensiwn y mae'n rhaid iddo eu talu i'r Gronfa Bensiwn pan fydd unigolion yn gadael drwy'r Cynllun Diswyddo. Nid yw hyn ond yn berthnasol i ymadawyr sy'n aelodau o'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol ac yn 55-59 oed ar y dyddiad y maen nhw'n gadael cyflogaeth â'r Cyngor. Y gost elfen pensiwn i'r Cyngor yw'r swm y mae'n rhaid iddo ei dalu i'r Gronfa Bensiwn i wneud iawn am y cyfraniadau pensiwn coll ar gyfer y staff hyn.

Mae gan y Cyngor yr opsiwn i dalu'r symiau sy'n daladwy o ran elfen pensiwn dros gyfnod o 5 mlynedd er mwyn lledaenu effaith y costau hyn. Mae'r tabl canlynol yn dangos lefel yr elfen pensiwn yn y fantolen.

31 Mawrth 2024 £000	Elfen Bensiwn	31 Mawrth 2025 £000
(1,065)	Elfen Bensiwn sy'n ddyledus o fewn 1 flynedd	(1,202)
(2,283)	Elfen Bensiwn sy'n ddyledus yn hwyrach nag 1 flynedd	(4,241)
(3,348)	Cyfanswm Elfen Bensiwn	(5,443)

23. Rhwymedigaethau Gohiriedig

Mae'r symiau hyn yn cael eu talu ymlaen llaw gan gyrrff allanol tuag at wariant yn y dyfodol.

	Balans 31 Mawrth 2024 £000	Defnyddiwyd / Rhyddhawyd yn ystod y flwyddyn £000	Trosglwyddiadau i Rwymedigaethau Gohiriedig £000	Balans 31 Mawrth 2025 £000	Dim hwyrach nag un flynedd £000	Hwyrach nag un flynedd £000
Symiau Cynhaliath Ohiriedig	(8,787)	1,020	(1,157)	(8,924)	(1,085)	(7,839)
Incwm Ymlaen Llaw Rhentu Doeth Cymru	(5,009)	1,133	(142)	(4,018)	(804)	(3,214)
Cyfanswm Rhwymedigaethau Gohiriedig	(13,796)	2,153	(1,299)	(12,942)	(1,889)	(11,053)

24. Incwm o Grantiau

Credydodd y Cyngor y grantiau a'r cyfraniadau canlynol i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr yn 2024/25

2023/24 Ailddatganwyd £000		2024/25 £000
	Grantiau a chyfraniadau a gredydir i'r DIGC	
(475,312)	Grant Cynnal Refeniw	(488,634)
(118,293)	Ardrethi Annomestig	(134,524)
(137,677)	Grantiau Cyfalaf	(199,248)
(21,251)	Cyfraniadau Datblygwyr	(7,020)
(752,533)	Cyfanswm	(829,425)
	Credydir i Wasanaethau (Grantiau a Chyfraniadau Refeniw)	
(325,480)	Cyrrff y Llywodraeth Ganolog	(362,501)
(29,405)	Awdurdodau Lleol eraill a Chyrrff GIG	(33,003)
(11,400)	Endidau ac Unigolion eraill gan gynnwys Corfforaethau Cyhoeddus	(13,917)
(366,285)	Cyfanswm	(409,421)

Mae'r Cyngor wedi derbyn nifer o grantiau, cyfraniadau a rhoddion sydd eto i'w cydnabod fel incwm gan fod amodau ynghlwm wrthynt a allai ei gwneud yn ofynnol i'r arian neu eiddo gael ei ddychwelyd i'r darparwr. Y balansau ar ddiwedd y flwyddyn yw:

31 Mawrth 2024 £000	Grantiau Refeniw a Derbyniadau Cyfraniadau Ymlaen Llaw	31 Mawrth 2025 £000
(13,733)	Cyrff y Llywodraeth Ganolog	(6,036)
0	Awdurdodau Lleol eraill a Chyrff GIG	0
(607)	Endidau ac Unigolion eraill gan gynnwys Corfforaethau Cyhoeddus	(404)
(14,340)	Cyfanswm	(6,440)

31 Mawrth 2024 £000	Derbyniadau Grantiau Cyfalaf Ymlaen Llaw	31 Mawrth 2025 £000
(8,303)	Cyrff y Llywodraeth Ganolog	(3,976)
0	Awdurdodau Lleol eraill a Chyrff GIG	0
0	Endidau ac Unigolion eraill gan gynnwys Corfforaethau Cyhoeddus	(33)
(8,303)	Cyfanswm	(4,009)

Mae'r tabl isod yn cynrychioli symiau a gafwyd gan ddatblygwyr a ffynonellau allanol yn bennaf, sydd eto i'w defnyddio i ariannu gwariant penodol yn y dyfodol. Er na dderbyniwyd unrhyw daliadau yn uniongyrchol gan y Cyngor, rhagdybiwyd rhwymedigaethau datblygwyr i adeiladu a darparu dwy ysgol gynradd newydd fel rhan o brosiectau tai yn y ddinas mewn cyfraniadau a dderbyniwyd ac a gymhwyswyd yn 2023/24. Mae hyn yn seiliedig ar brisiadau rhagdybiedig ar gyfer yr ysgolion sydd wedi'u cynnwys yn y cyfrifon ar gyfer y flwyddyn honno.

31 Mawrth 2024 Ailddatganwyd £000	Derbyniadau Cyfraniadau Cyfalaf Ymlaen Llaw	31 Mawrth 2025 £000
(31,296)	Balans ar 1 Ebrill	(39,202)
(29,490)	Cyfraniadau a ddaeth i law yn ystod y flwyddyn	(14,581)
21,545	Cyfraniadau a gymhwysir i wariant yn ystod y flwyddyn	7,226
39	Ailddosbarthiad	71
(39,202)	Balans ar 31 Mawrth	(46,486)

25. Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy

Manylir ar symudiadau yng nghronfeydd wrth gefn defnyddiadwy'r Cyngor yn y Datganiad Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn. Mae Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy yn cynnwys Balansau Cronfa'r Cyngor a CRT, Cronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig, Cronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn a'r Gronfa Grantiau Cyfalaf Heb Eu Defnyddio.

25.1 Balansau Cronfa'r Cyngor a CRT

	Balans	Cyfraniadau		Balans
	31 Mawrth 2024 £000	O Refeniw £000	I Refeniw £000	31 Mawrth 2025 £000
BALANSAU CRONFA'R CYNGOR A CRT				
Balans Cronfa'r Cyngor	14,255	0	0	14,255
Balans y Cyfrif Refeniw Tai	15,502	0	0	15,502
Cyfanswm Balansau Cronfa'r Cyngor a CRT	29,757	0	0	29,757

25.2 Cronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig

Mae'r nodyn hwn yn rhestru'r cyfraniadau i ac o gronfeydd wrth gefn clustnodedig yn ystod y flwyddyn.

	Balans	Cyfraniadau		Balans	Pwrpas y Gronfa Wrth Gefn / I ariannu:
	31 Mawrth 2024 Ailddatganwyd £000	O Refeniw £000	I Refeniw £000	31 Mawrth 2025 £000	
BALANSAU YSGOLION					
Cronfeydd Wrth Gefn Ysgolion	10,669	3,564	(5,971)	8,262	Y sefyllfa net ar falansau ysgolion unigol, sy'n cynnwys gwargedion, diffygion a'r diffyg cyffredinol ar y Gronfa Gydgyflenwi
Atgyweirio Ysgolion Cynradd/Arbennig	1,051	0	(286)	765	Y balans cyffredinol a ddelir ar y cynllun cydgyflenwi ar gyfer atgyweirio adeiladau ysgolion
	11,720	3,564	(6,257)	9,027	
CRONFEYDD WRTH GEFN YSGOLION					
Gofal Plant y Tu Allan i'r Ysgol	79	19	(18)	80	Balansau dros ben o bob ysgol sy'n gweithredu cynllun gofal plant y tu allan i oriau ysgol. Gall pob ysgol ddefnyddio'r rhain i gydbwysu eu sefyllfa ariannol yn ystod y flwyddyn
Cyllid Fformiwla Ysgolion	3,054	1,722	(2,644)	2,132	Gwariant nas cynlluniwyd ac nas rhagwelwyd yr aethpwyd iddo gan neu ar ran cyllidebau dirprwyedig ysgolion
Cynllun Trefniadaeth Ysgolion	1,585	7,906	(7,771)	1,720	Rheoli goblygiadau llif arian parod model ariannol y Cynllun Trefniadaeth Ysgolion
	4,718	9,647	(10,433)	3,932	
CRONFEYDD WRTH GEFN ERAILL Y CYNGOR					

	Balans	Cyfraniadau		Balans	Pwrpas y Gronfa Wrth Gefn / I ariannu:
	31 Mawrth 2024 Ailddatganwyd £000	O Refeniw £000	I Refeniw £000	31 Mawrth 2025 £000	
Gofal Cymdeithasol Oedolion	2,310	1,461	(399)	3,372	Pwysau gwasanaeth-benodol a gwella gwytnwch ariannol
Prentisiaethau a Hyfforddeion	818	0	(308)	510	Cynllun Prentis Corfforaethol
Lliniaru Risg Strategaeth Ariannu'r Arena	10,000	0	0	10,000	Rheoli a lliniaru unrhyw risg o strategaeth ariannu'r Arena
Gwasanaethau Profedigaeth	61	791	(805)	47	Rhaglen wedi'i chynllunio o adnewyddu a gwella
Rheoliadau Rheolaeth Adeiladu	216	0	(16)	200	Llyfnhau effeithiau diffygion yn y dyfodol o fewn cyfrif rheolaeth adeiladu wedi'i neilltuo
Arian Cyfatebol Parc Bute	29	0	(22)	7	Arian cyfatebol ar gyfer mentrau a ariennir gan grantiau mewn perthynas â Pharc Bute, yn unol â chytundeb Cronfa Dreftadaeth y Loteri
Datblygu Achos Busnes Cyfalaf	2,173	750	(1,184)	1,739	Datblygu achosion busnes cyfalaf
Hyfforddiant Academi Caerdydd	50	0	(50)	0	Mentrau cymorth a gynhaliwyd mewn cysylltiad â'r Academi
BDdPRC/CBDDdC	128	200	(305)	23	Cyfraniad y Cyngor i Gyd-Gabinet Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd
Gwaddol Cartref Cŵn Caerdydd	195	115	(111)	199	Rhoddion a adawyd i Gartref Cŵn Caerdydd i'w defnyddio ar gyfer gwelliannau i'r cartref
Ardal Fenter Caerdydd (Arena Dan Do)	5,077	2,420	(7,450)	47	Ardal Fenter Caerdydd mewn blynyddoedd i ddod
Gwaith ar y Farchnad Ganolog	47	126	0	173	Gwaith ym Marchnad Ganolog Caerdydd ac fel arian cyfatebol posibl ar gyfer cynigion grant allanol
Gwasanaethau Trafnidiaeth Canolog	1,288	60	(252)	1,096	Gwasanaethu cerbydau trafndiaeth canolog
Gwasanaethau Plant	0	703	(573)	130	Gwella gwytnwch
Rheolaeth a Mentrau Dinas-gyfan	1,557	1,115	(296)	2,376	Rheolaeth a mentrau dinas-gyfan gan gynnwys cefnogaeth ar gyfer marchnata a seilwaith
Ariannu Cyfalaf Erydiad Arfordirol	1,308	0	(1,308)	0	Rheoli grant Llywodraeth Cymru ar gyfer costau ariannu cyfalaf ar gyfer prosiect Erydu Arfordirol dros gyfnod adeiladu'r prosiect perygl llifogydd
Pontio Gwasanaethau yn y Gymuned	105	0	(105)	0	Integreiddio cyfleusterau cymunedol yn well ar draws y sector cyhoeddus
Mentrau Cymunedol	2,089	0	(29)	2,060	Mentrau sy'n deillio o waddol y Rhaglen Cymunedau yn Gyntaf
Crwneriaid	0	210		210	Darparu gwytnwch tuag at gostau gwasanaeth Crwner y dyfodol
Digwyddiadau Corfforaethol a Gwasanaethau Diwylliannol	5,993	291	(332)	5,952	Astudiaethau dichonolrwydd a chostau digwyddiadau mawr a gwrthbwysu pwysau yn y dyfodol sy'n deillio o amrywiadau o ran incwm o fewn Lleoliadau a Gwasanaethau Diwylliannol
Swyddogaeth Landlord Corfforaethol	325	0	(191)	134	Swyddogaethau landlord corfforaethol ar draws y Cyngor er mwyn darparu model gweithredu cydlynol a masnachol
Risg Adferiad Corfforaethol	4,250	0	(4,250)	0	Lliniaru'r risg o bontio ar ôl y pandemig

	Balans	Cyfraniadau		Balans	Pwrpas y Gronfa Wrth Gefn / I ariannu:
	31 Mawrth 2024 Ailddatganwyd £000	O Refeniw £000	I Refeniw £000	31 Mawrth 2025 £000	
Pwysau Cynllun Gostyngiad y Dreth Gyngor	2,153	0	0	2,153	Cynnydd tymor canolig yng ngwariant Cynllun Gostyngiad y Dreth Gyngor
Pwysau o ran Galw	5,740	7,000	(200)	12,540	Gwydnwch ariannol i helpu i reoli anwadalwch ac ansicrwydd o ran y galw
Trawsnewid Digidol	2,366	0	(980)	1,386	Ffyrdd newydd o weithio
Rhyddhad Ardrethi Dewisol	100	0	0	100	Diwydrwydd dyladwy Ardrethi Annomestig
Rheoli Argyfyngau, Diogelu a Prevent	139	0	0	139	Mesurau ataliol mewn perthynas â diogelu, yr agenda Prevent a rheoli argyfyngau
Newidiadau Cyflogeion	10,434	7,807	(805)	17,436	Costau sy'n gysylltiedig â diswyddo gwirfoddol a chostau cyflogeion eraill yn y dyfodol
Tai Gwag ac Anghenion Tai	2,293	3,799	(680)	5,412	Anghenion tai gan gynnwys gweithgareddau'n ymwneud â buddsoddi mewn tai gwag a dod â nhw'n ôl i ddefnydd
Arbed Ynni (Caerdydd Un Blaned)	1,244	0	(190)	1,054	Mentrau cadwraeth ynni
Anwadalrwydd y Farchnad Ynni	3,606	125	(770)	2,961	Amrywiadau disgwylidig yng nghost ynni a thanwydd
Ynys Echni	7	0	0	7	Mentrau, atgyweiriadau ac adnewyddiadau
Canfod Twyll	44	0	0	44	Ategu costau staffio a chostau eraill sy'n gysylltiedig â chanfod twyll
Llywodraethu a Gwasanaethau Cyfreithiol	140	450	0	590	Mentrau Llywodraethu a Gwasanaethau Cyfreithiol yn y dyfodol, gan gynnwys prosiectau mewn cysylltiad ag uwchraddiadau TGCh
Gwydnwch dileu grant	557	881	0	1,438	Gwydnwch dileu grant posibl mewn perthynas â'r Gronfa Ffyniant Gyffredin (CFG).
Cronfa Prosiect ac Wrth Gefn Awdurdod yr Harbwr	133	32	0	165	Gwella seilwaith, asedau, gweithgareddau neu wasanaethau ym Mae Caerdydd neu o'i amgylch
Adran Briffyrdd 278	182	0	0	182	Buddsoddiad priffyrdd
Digartrefedd	2,337	156	0	2,493	Cynnydd mewn pwysau digartrefedd
Cymorth Tai	734	0	0	734	Gwella cynaliadwyedd trwy gynnal annibyniaeth pobl yn eu cartrefi eu hunain
Costau Cylch Oes yr Arena Iâ	0	56	0	56	Ariannu costau cylch oes yr Arena Iâ
Cyfrif Cadw TGCh	544	50	(202)	392	Mentrau Gwella Prosesau Busnes a mentrau TGCh eraill y dyfodol
Cwrt Insole	116	0	(94)	22	Rhwymedigaethau atgyweirio adeiladau'r Cyngor yn unol â'r telerau prydles
Cymorth Arolygiaeth	1,538	600	(910)	1,228	Ymgynghoriaeth angenrheidiol ar gyfer yr amgylchedd arolygu a rheoleiddio
Yswiriant	8,011	0	(1,596)	6,415	Amddiffyn rhag hawliadau yswiriant posibl yn y dyfodol
Buddsoddi i Arbed	261	0	(261)	0	Defnyddir mewn cysylltiad â chynlluniau referniw buddsoddi-i-arbed.
Storfa Offer ar y Cyd	515	150	0	665	Gwrthbwyso diffygion neu eitemau gwariant untro yn y gyllideb gyfun yn y dyfodol

	Balans	Cyfraniadau		Balans	Pwrpas y Gronfa Wrth Gefn / I ariannu:
	31 Mawrth 2024 Ailddatganwyd £000	O Refeniw £000	I Refeniw £000	31 Mawrth 2025 £000	
Cynllun Datblygu Lleol	246	250	(240)	256	Cynllun Datblygu Lleol ac unrhyw apeliadau neu adolygiadau barnwrol posibl
Prosiectau Mawr	155	0	(64)	91	Prosiectau Mawr
Datblygiad Aelodau	33	0	(9)	4	Meddalwedd TGCh aelodau
Etholiad Dinesig	431	498	(38)	891	Etholiadau lleol
Municipal Mutual Insurance	935	0	(129)	806	Atebolrwydd i dalu canran o hawliadau a setlwyd yn flaenorol gan Municipal Mutual Insurance (MMI) a chyfrannu at gost hawliadau a setlir yn y dyfodol
Atgyweiriadau'r Theatr Newydd	462	25	0	487	Rhwymedigaethau atgyweirio adeiladau'r Cyngor yn unol â'r telerau prydles
Diwydrwydd Dyladwy Ardrethi Annomestig	60	500	(139)	421	Diwydrwydd dyladwy Ardrethi Annomestig
Parcio a Gorfodi	964	8,987	(8,036)	1,915	Gwargedion ar gynlluniau parcio a gorfodi, y mae'n rhaid, o dan Ddeddf Traffig Ffyrdd 1984, eu hailfuddsoddi mewn Cynlluniau Traffig Ffyrdd. Nodir manylion ychwanegol yn y nodyn isod
Maes Parcio Aml-lawr Stryd Pen y Lanfa	0	577	0	577	Ariannu costau ariannu cyfalaf blynyddol Model yr Arena
Rheoli Asedau Priswyr/Eiddo	16	0	(16)	0	Rheoli amseru ac amrywiadau incwm o ffioedd sy'n ymwneud â gwerthu eiddo
Canolfan y Ddraig Goch	1,955	0	(1,098)	857	Gofynion cyllido adeiladau
Rhentu Doeth Cymru	588	116	(142)	562	Hyfforddiant a darparu gwasanaethau mewn perthynas â Rhentu Doeth Cymru
Adnoddau	3,262	2,936	(629)	5,569	Nifer o feysydd o fewn y Gyfarwyddiaeth Adnoddau, yn arbennig lle mae gofyn am bontio i ddulliau o weithredu
Datblygu a Hyfforddiant Craffu	74	0	0	74	Datblygiad a hyfforddiant aelodau craffu
Technoleg Gofal Cymdeithasol	0	542	0	542	Datblygiadau TGCh Gofal Cymdeithasol
Symudedd Gweithwyr Gofal Cymdeithasol	542	0	(542)	0	Cynyddu capasiti gwasanaeth cymorth cartref ar y cyd â datgarboneiddio gwasanaethau
Fframwaith Adeiladu Deddwyrain Cymru	1,695	203	(352)	1,546	Neilltuo refeniw i ariannu costau'r prosiect yn y dyfodol. Gweddill y cyllid i'w ddsbarthu ymhlith yr awdurdodau sy'n cymryd rhan
Cyllideb Strategol	6,770	7,654	(3,076)	11,348	Gwydnwch ariannol a gofynion cyllidebol y Cyngor yn y dyfodol dros y cyfnod cyllideb tair blynedd o fewn y Cynllun Ariannol Tymor Canolig
Gweinyddu Cynllun Benthyciadau Canol y Dref	120	150	0	270	Gweinyddu ac ailfuddsoddi llog yn unol â chynllun benthyciadau ad-daladwy Llywodraeth Cymru
Rheoli'r Trysorlys	12,118	3,000	(203)	14,915	Rheoli risg mewn perthynas â phrosiectau mawr a chynnig rhywfaint o amddiffyniad a hyblygrwydd i'r rhaglen gyfalaf ehangach

	Balans	Cyfraniadau		Balans	Pwrpas y Gronfa Wrth Gefn / I ariannu:
	31 Mawrth 2024 Ailddatganwyd £000	O Refeniw £000	I Refeniw £000	31 Mawrth 2025 £000	
Cynllun Benthyciadau Diogelwch Adeiladu Cymru (LIC)	750	750	(5)	1,495	Costau gweinyddu, sefydlu a diwydrwydd dyladwy ar gyfer cynllun benthyciadau addaladwy Llywodraeth Cymru
Gwasanaeth Cyfieithu Cymru	234	55	0	289	Rheoli amrywiadau yn ystod y flwyddyn o ran cyllid a pherfformiad ariannol y gwasanaeth
Rheoli Gwastraff	1,445	154	(275)	1,324	Mentrau i gyflawni targedau ailgylchu a gwrthbwyso effaith tunelledd ychwanegol a chostau rheoli gwastraff cysylltiedig
Diwygio Lles	2,606	417	(28)	2,995	Lliniaru pwysau a thoriadau cyllid yn y Gwasanaeth Budd-dal Tai yn dilyn trosglwyddo gwasanaethau i'r Adran Gwaith a Phensiynau fel rhan o'r broses o gyflwyno'r Cynllun Credyd Cynhwysol
Addysg Ieuenctid a Chymunedol	247	0	(203)	44	Costau sy'n gysylltiedig ag adnewyddu canolfannau ieuenctid
	116,921	56,162	(39,898)	133,185	
CYFRAN O GRONFEYDD WRTH GEFN CYDBWYLLGORAU AC IS-GWMNIAU					
BDdPRC/CBDDdC*	98	1,315	(78)	1,335	Cyfran ganrannol y Cyngor o'r balansau cronedig a'r cronfeydd wrth gefn clustnodedig defnyddiadwy ym Margen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd
Atebion Solutions Limited	26	0	(4)	22	Cronfeydd wrth gefn defnyddiadwy cyfunol Atebion Solutions Ltd
	124	1,315	(82)	1,357	
Cyfanswm Cronfeydd Wrth Gefn y Cyngor	133,483	70,688	(56,670)	147,501	
CRONFEYDD WRTH GEFN CRT					
Gwydnwch Datblygu Tai	1,000	1,000	0	2,000	Gwella gwydnwch o fewn y Rhaglen Gyfalaf Datblygu Tai
Atgyweirio Tai a Chynnal a Chadw Adeiladau	5,752	1,135	0	6,887	Gwaith atgyweirio tai a lliniaru yn erbyn risg o fewn y diwydiant adeiladu
Diwygio Lles	467	1,037	(308)	1,196	Costau prosiect a datblygu cynlluniau i fynd i'r afael â materion i denantiaid y cyngor yn sgil y cap budd-daliadau a'r credyd cynhwysol.
Cyfanswm Cronfeydd Wrth Gefn CRT	7,219	3,172	(308)	10,083	
CYFANSWM CRONFEYDD WRTH GEFN CLUSTNODEDIG	140,702	73,860	(56,978)	157,584	

Parcio a Gorfodi

Cynhyrchir y gronfa wrth gefn hon o wargedion a gyflawnir o Orfodi Parcio Sifil (GPS). Llywodraethir y defnydd o unrhyw warged gan Adran 55 Deddf Rheoleiddio Traffig Ffyrdd 1984 sy'n nodi y gallai'r gwaged gael ei ddefnyddio i ariannu costau gweithredol gan gynnwys rhoi cymhorthdal i'r gwasanaeth gorfodi, cefnogi gwasanaethau trafndiaeth gyhoeddus teithwyr, cynllunio trafndiaeth a diogelwch ar y ffyrdd, cynnal meysydd parcio oddi ar y stryd a chynnal a gwella priffyrdd a'r amgylchedd.

2023/24 £000		2024/25 £000
747	Costau gweithredol / Parcio a Thrwyddedau	784
6,428	Gwasanaeth gorfodi	6,919
7,175	Cyfanswm Gwariant	7,703
(4,486)	Ffioedd parcio ceir talu-ar-y-stryd	(5,266)
(1,308)	Ffioedd parcio ceir oddi ar y stryd	(1,475)
(590)	Trwyddedau parcio preswylwyr	(973)
(2,480)	Hysbysiadau tâl cosb	(3,026)
(4,276)	Troseddau Traffig sy'n Symud	(5,340)
(765)	Car camera	(467)
(117)	Incwm arall	(143)
(14,022)	Cyfanswm Incwm	(16,690)
(6,847)	(Gwarged)/Diffyg Net Gorfodi Parcio Sifil	(8,987)
	Neilltuadau i'r Gronfa Parcio Wrth Gefn:	
1,022	Balans 1 Ebrill	964
6,847	Cyfraniadau gan GPS	8,987
(6,905)	Cyfraniadau at reffeniw*	(8,036)
964	Balans 31 Mawrth	1,915

* Cynhyrchodd y Cyfrif Gorfodi Parcio Sifil warged net o £8.987 miliwn. Cafodd cyfanswm o £8.036 miliwn o wariant cymwys ei dynnu i lawr o'r gronfa wrth gefn gan adael balans o £1.915 miliwn ar 31 Mawrth 2025. Roedd y lawr-dyniad yn cynnwys swm a gyllidebwyd o £7.556 miliwn i gefnogi ystod o wasanaethau'r Cyngor, gan gynnwys cymorth a gwelliannau parhaus i wasanaethau trafndiaeth, parcio, priffyrdd ac amgylcheddol. Roedd hefyd yn cynnwys lawr-dyniadau penodol i gefnogi gweithgareddau amrywiol a gymeradwywyd yn y gyllideb.

25.3 Cronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn Ddefnyddiadwy

Mae'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn Ddefnyddiadwy yn cynrychioli derbyniadau cyfalaf sydd ar gael i ariannu gwariant cyfalaf yn y dyfodol neu i dalu am wariant cyfalaf hanesyddol.

2023/24 Ailddatganedig £000		2024/25 £000
7,680	Balans ar 1 Ebrill	11,712
	Symudiadau yn ystod y Flwyddyn:	
6,069	Gwerthu tir, adeiladau ac asedau eraill	5,005
1,246	Adennill grantiau/arall	2,446
7,315		7,451
(2,735)	Ariannu Gwariant Cyfalaf	(8,898)
(548)	Darparu ar gyfer ad-dalu benthyciadau allanol	(1,228)
(3,283)		(10,126)
11,712	Balans ar 31 Mawrth	9,037

25.4 Grantiau Cyfalaf Heb Eu Defnyddio

Mae'r Gronfa Grantiau Cyfalaf Defnyddiadwy Wrth Gefn yn cynrychioli grantiau a dderbyniwyd heb amodau sydd i'w cymhwyso i brosiectau gwariant cyfalaf a nodwyd yn y Strategaeth Buddsoddi Cyfalaf.

2023/24 £000		2024/25 £000
6,972	Balans ar 1 Ebrill	4,972
(2,000)	Trosglwyddo grantiau cyfalaf a chyfraniadau i grantiau cyfalaf heb eu defnyddio	(2,274)
4,972	Balans ar 31 Mawrth	2,698

26. Cronfeydd Wrth Gefn Annefnyddiadwy

26.1 Cronfa Ailbrisió Wrth Gefn

Mae'r Gronfa Ailbrisió Wrth Gefn yn cynnwys yr enillion a wnaed gan y Cyngor sy'n deillio o gynnydd yng ngwerth ei asedau anghyfredol. Mae'r balans yn cael ei leihau pan fo asedau ag enillion cronedig yn:

- cael eu hailbrisió ar-i-lawr neu gydag amhariad a bod yr enillion yn cael eu colli
- cael eu defnyddio wrth ddarparu gwasanaethau a bod yr enillion yn cael eu defnyddio drwy ddibrisiant, neu
- cael eu gwaredu, a bod yr enillion yn cael eu gwireddu.

2023/24 Ailddatganwyd £000		2024/25 £000
362,612	Balans ar 1 Ebrill	403,155
0	Addasu symiau o'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf	
44,347	Ailbrisió asedau ar i fyny	65,172
(505)	Ailbrisió ar-i-lawr asedau a cholledion amhariad nas codir i'r (Gwarged)/Diffyg o ran Darparu Gwasanaethau	(35,365)
43,842	Gwarged neu ddiffyg ar ailbrisió asedau anghyfredol nas rhoddir ar y (Gwarged)/Diffyg o ran Darparu Gwasanaethau	29,807
(3,295)	Gwahaniaeth rhwng dibrisiant gwerth teg a dibrisiant cost hanesyddol (a godir i'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf)	(2,899)
(4)	Enillion cronedig ar asedau sy'n cael eu gwerthu neu eu sgrapio	0
(3,299)	Swm a ddiystyrwyd o'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf	(2,899)
403,155	Balans ar 31 Mawrth	430,063

26.2 Cyfrif Addasiadau Cyfalaf

Mae'r Cyfrif Addasiadau Cyfalaf yn adlewyrchu gwahaniaethau rhwng arferion cyfrifyddu arferol a gofynion statudol. Credyd yr y Cyfrif â'r symiau a ddefnyddir fel cyllid ar gyfer gwariant cyfalaf. Mae'n cynnwys enillion a cholledion cronedig ar Eiddo Buddsoddi, symiau a neilltuwyd i ad-dalu benthyciadau allanol.

Mae Nodyn 1 yn rhoi manylion ar ffynhonnell yr holl drafodion a bostiwyd i'r Cyfrif hwn, ar wahân i'r rhai sy'n cynnwys y Gronfa Ailbrisió Wrth Gefn.

2023/24 Ailddatganwyd £000		2024/25 £000
1,046,902	Balans ar 1 Ebrill	1,071,931
	Gwrthdroi eitemau sy'n ymwneud â gwariant cyfalaf wedi'i ddebydu neu gredydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:	
(86,170)	Costau ar gyfer dibrisiant ac amhariad ar asedau anghyfredol	(68,032)

(538)	Amorteiddio asedau anniriaethol	(276)
3,209	Gwrthdroad amhariad blaenorol ar ailbriso	25,403
(65,805)	Colledion ailbriso ar Eiddo, Peiriannau ac Offer	(103,847)
0	Symudiad mewn Asedau a Gedwir i'w Gwerthu	0
(28,071)	Gwariant ar GRAGDS	(1,461)
(4,749)	Symiau'r asedau anghyfredol a ddiystyrwyd wrth waredu neu werthu fel rhan o'r enillion / colledion wrth waredu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	(1,879)
(182,124)		(150,092)
3,300	Addasu symiau i'r Gronfa Ailbriso Wrth Gefn (gan gynnwys addasiad cost hanesyddol)	2,897
(178,824)	Gwerth net a ysgrifennwyd allan o'r asedau anghyfredol a ddefnyddiwyd yn ystod y flwyddyn	(147,195)
	Ariannu cyfalaf a gymhwyswyd yn ystod y flwyddyn:	
2,735	Derbyniadau Cyfalaf	8,898
10,889	Ariannu Refeniw Uniongyrchol	11,887
146,632	Grantiau a chyfraniadau a gredydwyd i DIGC wedi'u cymhwyso i ariannu cyfalaf	203,993
2,000	Cymhwyso grantiau o'r cyfrif Grantiau nas cymhwyswyd	2,274
45,016	Darpariaeth Refeniw Ddarbodus	52,578
0	Darpariaeth Refeniw Ddarbodus - Rhandaliad prydles ariannol	2,913
0	Elw ar brydles Hedyn Pupur	7,148
548	Derbyniadau cyfalaf i ddarparu ar gyfer ad-dalu benthyciadau allanol	1,228
(553)	Newid mewn dyledwyr benthyciad	158
207,267		291,077
(7,222)	Symudiadau yng ngwerth Eiddo Buddsoddi	(8,973)
3,808	Addasiadau BDdPRC/CBCDDdC	(4,466)
1,071,931	Balans ar 31 Mawrth	1,202,374

26.3 Cronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn Ohiriedig

Mae'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn Ohiriedig yn cadw'r enillion a gydnabyddir ar waredu asedau anghyfredol ond y mae setliad arian parod eto i'w wneud ar eu cyfer. Nid yw'r Cyngor yn trin yr enillion hyn fel rhai defnyddiadwy ar gyfer ariannu gwariant cyfalaf newydd nes eu bod wedi'u gwireddu.

2023/24 £000		2024/25 £000
66	Balans ar 1 Ebrill	66
0	Trosglwyddo elw gwerthiannau gohiriedig a gredydir fel rhan o'r enillion / colledion wrth waredu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	0
0	Trosglwyddiadau i'r Gronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn wrth i arian parod ddod i law	(66)
66	Balans ar 31 Mawrth	0

26.4 Cronfa Ailbriso Offerynnau Ariannol Wrth Gefn

Mae'r Gronfa Ailbriso Offerynnau Ariannol Wrth Gefn yn cynnwys yr enillion a wnaed gan y Cyngor o ganlyniad i gynnydd yng ngwerth ei fuddsoddiadau a gedwir fel Offerynnau Ariannol sydd wedi eu dethol i fod yn Werth Teg drwy Incwm Cynhwysfawr Arall h.y. y rheini a gedwir ar gyfer amcanion gwasanaeth neu ddibenion polisi. Mae'r balans yn cael ei leihau pan fydd buddsoddiadau ag enillion cronodig yn:

- cael eu hailbriso ar-i-lawr neu gydag amhariad a bod yr enillion yn cael eu colli

- cael eu gwaredu, a bod yr enillion yn cael eu gwireddu. 'Mae hefyd yn cynnwys y gwahaniaeth rhwng gwerth gwirioneddol y benthyciadau a ddarperir ac a dderbynnir lle mae'r gwerth teg yn wahanol o ganlyniad i fudd canfyddedig neu gost benthyciadau ar yr hyn y gellir ei ystyried yn llai na chyfraddau masnachol. Mae'r gwahaniaeth hwn yn cael ei gredu i'r DIGC fel elw neu golled fel y bo'n briodol dros gyfnod y benthyciadau.

2023/24 £000		2024/25 £000
11,742	Balans ar 1 Ebrill	20,177
1,995	Ailbrisiu buddsoddiadau nas codir yn y Gwarged/Diffyg o ran Darparu Gwasanaethau (GDdDG) (ar-i-lawr)/ar-i-fyny	1,135
0	Addasiad BDdPRC/CBCDDdC	(1,031)
6,440	Addasiad Llog Benthyciadau Meddal a godir i GDdDG	3,668
20,177	Balans ar 31 Mawrth	23,949

Mae'r rhan fwyaf o'r balans yn ymwneud â chyfranddaliad y Cyngor yn Bws Caerdydd nad yw wedi'i restru ar unrhyw farchnad a ddyfynnir, ac y mae prisiad yn seiliedig ar werth net y cwmni a adroddwyd arno yn unol â'i Gyfrifon Blyneddol er mwyn cydymffurfio â'r cyfrifon ar gyfer Offerynnau Ariannol. Nid yw unrhyw newid mewn gwerth yng nghyfrifon y Cyngor yn effeithio ar Drethdalwyr y Cyngor, y gyllideb refeniw na llif arian parod mewn unrhyw flwyddyn gan fod unrhyw symudiad yng ngwerth yr ased yn cael ei adlewyrchu yn y gronfa wrth gefn hon. Dylai unrhyw brisiant gael ei drin â phwyll ac nid yw ond at ddibenion cyfrifyddu.

26.5 Cronfa Pensiynau Wrth Gefn

Mae'r Gronfa Pensiynau Wrth Gefn yn cynnwys gwahaniaethau amser sy'n deillio o'r trefniadau gwahanol ar gyfer cyfrif am fudd-daliadau ôl-gyflogaeth ac am ariannu budd-daliadau yn unol â darpariaethau statudol. Mae'r Cyngor yn cyfrif am fudd-daliadau ôl-gyflogaeth yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr wrth i'r budd-daliadau gael eu hennill gan gyflogeion sy'n cronni blyneddol o wasanaeth, gan ddiweddarau'r rhwymedigaethau cydnabyddedig i adlewyrchu chwyddiant, rhagdybiaethau newidiol ac elw o fuddsoddiadau ar unrhyw adnoddau a neilltuir i fodloni'r costau. Fodd bynnag, mae trefniadau statudol yn ei gwneud yn ofynnol i fudd a enillir gael ei ariannu gan fod y Cyngor yn gwneud cyfraniadau cyflogwr i gronfeydd pensiwn neu yn y pen draw'n talu unrhyw bensiynau y mae'n uniongyrchol gyfrifol amdanynt. Mae'r balans ar y Gronfa Pensiynau Wrth Gefn felly'n dangos diffyg sylweddol yn y buddion a enillwyd gan gyflogeion ddoe a heddiw a'r adnoddau y mae'r Cyngor wedi'u neilltuo i'w bodloni. Bydd y trefniadau statudol yn sicrhau y bydd arian wedi'i neilltuo erbyn yr amser y caiff budd-daliadau eu talu.

2023/24 £000		2024/25 £000
(208,040)	Balans ar 1 Ebrill	(53,830)
161,282	Enillion neu golledion actiwaraidd ar asedau a rhwymedigaethau pensiwn	(31,774)
(62,613)	Gwrthdroi eitemau sy'n ymwneud â budd-daliadau ymddeol a ddebydir neu a gredydir i'r Gwarged neu'r Diffyg o ran Darparu Gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	(51,385)
(1,117)	Gwrthdroi symiau a gronwyd o ran elfen pensiwn at y dyfodol	(2,095)

56,658	Cyfraniadau pensiynau cyflogwr a thaliadau uniongyrchol i bensiynwyr sydd i'w talu yn ystod y flwyddyn	56,919
(53,830)	Balans ar 31 Mawrth	(82,165)

26.6 Cyfrif Absenoldebau Cronedig

Mae'r Cyfrif Absenoldebau Cronedig yn cynnwys y gwahaniaethau a ddigwyddai fel arall ym Malans Cronfa'r Cyngor drwy Gronni ar gyfer absenoldebau a enillwyd y gwnaed yn iawn amdanynt ond nas cymerwyd yn ystod y flwyddyn e.e. hawliad gwyliau blynyddol a gariwyd ymlaen ar 31 Mawrth. Mae trefniadau statudol yn ei gwneud yn ofynnol i effaith Balans Cronfa'r Cyngor gael ei niwtraleiddio gan drosglwyddiadau i ac o'r Cyfrif.

2023/24 Ailddatganwyd £000		2024/25 £000
(16,978)	Balans ar 1 Ebrill	(12,450)
16,972	Setlo neu ganslo croniad a wnaed ar ddiwedd y flwyddyn flaenorol	12,442
(12,444)	Swm a gronwyd ar ddiwedd y flwyddyn gyfredol	(17,570)
4,528	Y swm y bydd taliadau cydnabyddiaeth swyddogion i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar sail gronol yn wahanol i'r taliadau cydnabyddiaeth i'w codi yn y flwyddyn yn unol â gofynion cyfrifyddu	(5,128)
(12,450)	Balans ar 31 Mawrth	(17,578)

26.7 Cyfrif Stocrestrau a Roddwyd

Mae'r Cyfrif Stocrestrau a Roddwyd yn cynrychioli gwerth y stocrestrau a roddwyd a gedwir fel ar 31 Mawrth.

2023/24 £000		2024/25 £000
7,961	Balans ar 1 Ebrill	313
(7,648)	Symudiad yn y Cyfrif Stocrestrau a Roddwyd	(92)
313	Balans ar 31 Mawrth	221

27. Asedau a Rhwymedigaethau Digwyddiadol

Asedau

Mae gan y Cyngor gyfran o ecwiti mewn nifer o eiddo sy'n deillio'n bennaf o'r cyfraniad tai fforddiadwy y mae datblygwyr yn ei roi at ddatblygiadau adeiladau newydd. Mae'r cyfrannau ecwiti'n amrywio o 20% i 40% gyda'r prynwr a enwebir gan y Cyngor yn rhoi balans yr adnoddau i brynu'r eiddo. Roedd yr eiddo hyn ar gyfer prynwyr tro cyntaf na allent fforddio prynu cartref ar y farchnad agored. Pan fydd perchennog yr eiddo am werthu'r cartref, caiff y Cyngor y cyfle cyntaf i enwebu prynwr o'r rhestr aros perchentyaeth â chymorth. Os nad oes enwebiad, caiff y perchennog werthu i'r farchnad agored ac mae gan y Cyngor hawl i'w gyfran berthnasol o werth gwaredu'r farchnad yn unol â'r gost ar yr eiddo. Trinnir hyn fel derbyniad cyfalaf ar ddiwedd y flwyddyn y daw i law. Cyfanswm amcangyfrifedig y gwerth ecwiti ar 31 Mawrth 2025 yw £16.423 miliwn (£14.040 miliwn ar 31 Mawrth 2024) yn seiliedig ar y prisiad gwerthu diweddaraf ar gyfer pob eiddo ac nid yw wedi'i ddiweddarau ar gyfer unrhyw newidiadau yng ngwerth marchnad yr eiddo hynny i 31 Mawrth 2025.

Nid oes unrhyw asedau digwyddiadol pellach ar 31 Mawrth 2025.

Rhwymedigaethau

Yn nodweddiadol, gall y Cyngor dderbyn hawliadau mewn perthynas â diswyddo annheg, gwahaniaethu ar sail anabled a hil, a thorri contract. Ar 31 Mawrth 2025, roedd pedwar hawliad o fwy na £10,000 yn erbyn y Cyngor nad oes yswiriant ar eu cyfer. Amcangyfrifir bod y rhwymedigaeth bosibl o ran hawliadau yn £30,000 (£65,000 ar 31 Mawrth 2024) ac mae'r Cyngor yn ymwrthod ag atebolrwydd.

Mae hen Awdurdodau Cyngor Sir De Morgannwg, Cyngor Dinas Caerdydd (o dan yr hen enw Saesneg 'Cardiff City Council'), Cyngor Sir Morgannwg Ganol a Chyngor Bwrdeistref Taf Elái yn gredydwyd i Municipal Mutual Insurance (MMI) Ltd ac yn gyfreithiol rwym gan Gynllun y Trefniant. Peidiodd MMI â chymryd busnes newydd ar 30 Medi 1992. Mae'r cynllun yn galluogi hawliadau newydd yn erbyn MMI a setlo hawliadau sydd heb eu casglu gyda MMI. Mae'r cyfrifon yn adlewyrchu darpariaeth o £172,500 gyda £806,000 miliwn wedi'i gadw mewn cronfa wrth gefn glustnodedig tuag at unrhyw atebolrwydd. Ystyrir bod hyn yn ddoeth yn seiliedig ar y cyngor actiwaraid diweddaraf, fodd bynnag, mae hyn yn amodol ar ganlyniad hawliadau wedi'u setlo.

O fis Rhagfyr 2023, gweithredodd Deddf Rhentu Cartrefi (Cymru) 2016 newid mewn hawliau i denantiaid a mwy o gyfrifoldebau diogelwch i landlordiaid. Mae gan hyn oblygiadau ariannol posibl i'r Cyfrif Refeniw Tai; ond ni ellir amcangyfrif hyn yn ddibynadwy hyd nes y ceir arweiniad pellach. Mae'r Cyngor yn parhau i wneud gwaith adfer ac ymgysylltu â thenantiaid lle y bo'n briodol.

Mae'r Cyngor wedi ymgymryd â nifer o gontractau ar gyfer gwasanaethau sy'n cynnwys trosglwyddo cyflogaeth y Cyngor i'r darparwr gwasanaeth newydd o dan Reoliadau Trosglwyddo Ymgymeriadau (Diogelu Cyflogaeth) 2006 (TUPE). Mae cytundebau derbyn gyda'r cyflogwyr newydd yn galluogi cyflogaeth a drosglwyddwyd i barhau fel aelodau o Gronfa Bensiwn Caerdydd a Bro Morgannwg. Os digwydd bod contractwr yn methu bodloni ei rwymedigaethau i'r Gronfa Bensiwn fel y rhestrwyd yn y cytundeb derbyn, bydd y Cyngor yn gweithredu fel gwarantwr ar gyfer y rhwymedigaethau pensiwn a gronnwyd.

Yn ystod 2020/21, cytunodd y Cyngor fel yr unig gyfranddaliwr ar ystod o fesurau i fynd i'r afael â'r anawsterau y mae Cardiff City Transport Services Limited (Bws Caerdydd) ac Ymddiriedolwyr ei gynllun pensiwn yn eu hwynebu er mwyn cytuno arnynt, yn unol â Deddfwriaeth Bensiwn, ar brisiad tair blynedd y cynllun pensiwn ar 31 Mawrth 2018. Ar 3 Mawrth 2021, ymrwymodd y Cyngor i gytundeb ag Ymddiriedolwyr Cynllun Pensiwn Cardiff City Transport Services Limited sy'n golygu mai Cyngor Caerdydd fydd yn gyfrifol am holl rwymedigaethau pensiwn Bws Caerdydd yn y dyfodol. Mae hyn yn golygu bod y Cyngor wedi dod yn

gyflogwr statudol ar gronfeydd pensiwn Bws Caerdydd a'i fod yn gyfrifol am dalu cyfraniadau i'r cynllun tuag at fynd i'r afael ag unrhyw ddiffyg a nodwyd pan fydd asedau a rhwymedigaethau'n cael eu rhagamcanu fel rhan o adolygiadau actiwaraid tair blynedd. Y rhestr o gyfraniadau ar hyn o bryd yw £250,000 y flwyddyn, i'w adolygu fel rhan o'r prisiad tair blynedd nesaf ar 31 Mawrth 2027. Mae'r Cyngor hefyd yn gyfrifol am dreuliau gweithredu'r cynllun, ardoll y Gronfa Diogelu Pensiynau ac unrhyw gostau a threuliau eraill mewn perthynas â'i rwymedigaethau fel Cyflogwr Statudol a Phrif Gyflogwr. Bydd yr holl gostau hyn yn cael eu hadennill oddi wrth Fws Caerdydd, ond yn y pen draw y Cyngor sy'n gyfrifol am gostau o'r fath os na all y cwmni eu talu. Dangosir manylion asedau a rhwymedigaethau'r gronfa ar 31 Mawrth 2025 yn nodyn 13.

Dyfarnodd yr Uchel Lys ym mis Mehefin 2023 fod newidiadau i fuddion aelodau mewn cynlluniau pensiwn budd diffiniedig a gontractiwyd allan rhwng 1996 a 2016 yn gofyn am dystysgrifau actiwaraid o dan adran 37 o Ddeddf Cynlluniau Pensiwn 1993. Lle nad oes ardystiad, neu nad yw'r tystysgrifau ar gael, ystyrir y newidiadau yn ddi-rym. Mae hyn yn berthnasol i hawliau gwasanaeth yn y gorffennol a hawliau gwasanaeth yn y dyfodol, boed yn arwain at golled neu fudd i aelodau'r cynllun. Cafodd apêl ei gwrthod gan y Llys Apêl ym mis Awst 2024. Ym mis Mehefin 2025, cyhoeddodd yr Adran Gwaith a Phensiynau (AGPh) y bydd deddfwriaeth yn cael ei chyflwyno i gwmpasu unrhyw newidiadau budd-dal a allai gael eu heffeithio, ac ni ddisgwylir unrhyw effaith ar atebolrwydd yn y dyfodol. Fodd bynnag, fel ar adeg ysgrifennu, nid oes unrhyw ddeddfwriaeth wedi'i chyhoeddi eto felly mae atebolrwydd posibl yn parhau.

Mae'r Cyngor wedi derbyn cyfanswm o 755 o hawliadau am gyflog cyfartal. Mae'r Cyngor wedi cyflwyno ei amddiffyniad mewn perthynas â phob un o'r hawliadau hyn. Mae copi sampl o Sail yr Hawliad a Seiliau'r Ymglyfreitha ar gam cynnar iawn, ac nid oes unrhyw wrandawliadau rheoli achos wedi'u rhestru eto. Nid yw'n bosibl ar hyn o bryd benderfynu ar ddilysrwydd, cryfder na gwerth yr hawliadau."

28. Nodiadau i'r Datganiad Llif Arian Parod

2023/24 £000 Ailddatganwyd	Addasu gwarged neu ddiffyg net o ran darparu gwasanaethau ar gyfer symudiadau nad ydynt yn arian parod	2024/25 £000
(149,304)	Dibrisiant, amhariad ac amorteiddio	(156,555)
(5,910)	Taliadau a wneir ar gyfer buddion ymddeol (SCRh19) llai cyfraniadau cyflogwyr	5,568
(4,749)	Swm cario asedau anghyfredol a werthwyd neu a ddadgydnabuwyd	(1,879)
(7,757)	Cynnydd/(gostyngiad) mewn stoc	(168)
13,407	Cynnydd/(gostyngiad) mewn dyledwyr	45,779
(29,275)	Cynnydd/(gostyngiad) mewn credydwyr	24,773
(1,916)	Eitemau eraill nad ydynt yn arian parod sy'n effeithio ar warged neu ddiffyg net o ran darparu gwasanaethau	1,569
(2,754)	BDdPRC/CBCDDdC	3,676
(188,258)		(77,237)

2023/24 £000	Eitemau yn y gwarged/diffyg net o ran darparu gwasanaethau sy'n weithgareddau buddsoddi ac ariannu	2024/25 £000
6,070	Elw o asedau anghyfredol a buddsoddiadau	4,980
147,029	Grantiau/cyfraniadau cyfalaf a gydnabyddir yn DIGC	195,444
0	BDdPRC/CBCDDdC	16,021
153,099		216,445

2023/24 £000	Llog a Difidendau	2024/25 £000
(7,893)	Llog a Gafwyd	(4,365)
33,073	Llog a Dalwyd	37,525
0	Difidendau a Gafwyd	0
25,180		33,160

29. Addasiadau Cyfnod Blaenorol

Nid oes unrhyw addasiadau cyfnod blaenorol.

30. Eitemau Eithriadol

Nid oes unrhyw eitemau eithriadol i'w datgelu.

31. Digwyddiadau ar ôl y Cyfnod Adrodd

Nid oes digwyddiadau ar ôl y cyfnod adrodd i'w hadrodd.

32. Dyddiad Awdurdodi'r Cyfrifon i'w Cyhoeddi

Awdurdodwyd y Datganiad Cyfrifon hwn i'w gyhoeddi ar 23 Hydref 2025 gan y Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau. Ystyriwyd digwyddiadau ôl-Fantolen hyd at y dyddiad hwn.

Cyfrif Refeniw Tai

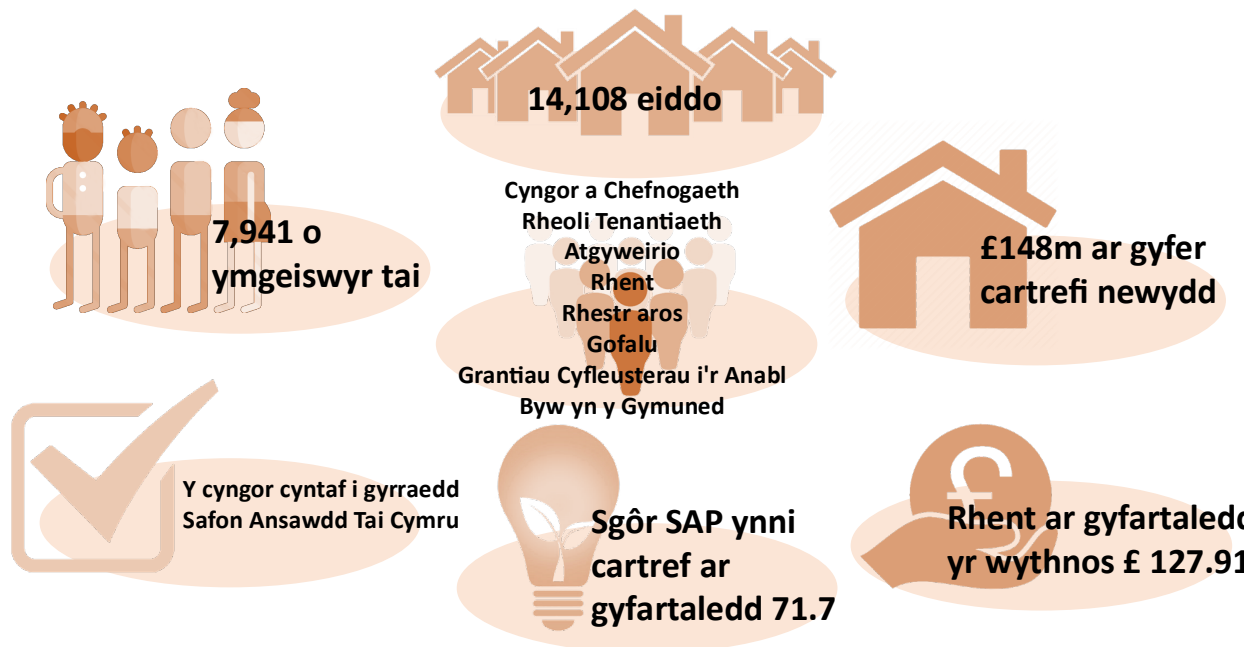

STRONGER
FAIRER
GREENER

Cyflwyniad

Mae Deddf Llywodraeth Leol a Thai 1989 yn rhoi dyletswydd statudol ar awdurdodau lleol i gynnal cyfrif ar wahân ar gyfer y costau sydd ynghlwm wrth reoli, atgyweirio a chynnal a chadw anheddau'r Cyngor. Dyma'r Cyfrif Refeniw Tai (CRT).

Mae cynllun busnes a model ariannol 30-mllynedd, wedi'u cwblhau a'u diweddarau'n flynyddol i'w cyflwyno i Lywodraeth Cymru, yn cynnig rhagolygon ariannol, perfformiad ac amcanion i'r CRT. Nod y cynllun yw dangos cynaliadwyedd hirdymor a hyfywedd ariannol y CRT dros y cyfnod ac mae'n cynnwys y dull o gynnal Safon Ansawdd Tai Cymru, effeithlonrwydd ynni, ailfodelu cartrefi, adfywio ystadau, gwaith diogelwch adeiladau a sicrhau tai fforddiadwy newydd i ddiwallu'r angen.

Caiff cyfranogiad tenantiaid o ran llywio a darparu gwasanaethau ei groesawu a'i annog mewn sawl ffordd gan gynnwys Tîm Cynnwys Tenantiaid pwrpasol, cynadleddau, cyfarfodydd Llais y Tenant, diwrnodau gweithredu cymunedol, darparu gwybodaeth mewn Hybiau Dinasyddion, cyhoeddi'r Tenants' Times a chyfryngau cymdeithasol eraill.

Dangosodd arolwg boddhad tenantiaid o fis Medi 2024:

- fod 72.5% o denantiaid yn fodlon â'u cymdogaeth fel lle i fyw
- bod 74% o denantiaid yn fodlon â'r ffordd y mae'r Cyngor yn ymdrin ag atgyweiriadau
- bod 66.2% o'r ymatebwyr yn fodlon gyda'r gwasanaeth a ddarperir gan eu landlord cymdeithasol
- bod 72.1% o denantiaid yn fodlon bod eu rhent yn rhoi gwerth am arian.

Mae gweithgor ar waith i fynd i'r afael â materion darparu gwasanaeth a godwyd yn yr arolwg.

Risgiau a Rhagolygon Ariannol

Mae'r prif eitemau gwariant ar gyfer 14,108 eiddo'r Cyngor yn cynnwys atgyweiriadau a chynnal a chadw, taliadau ariannu cyfalaf ar fenthyciadau (llog a darpariaeth ar gyfer ad-dalu), goruchwyllo a rheoli (gan gynnwys ymgynghori â thenantiaid, casglu rhenti, dyraniadau tai a rheoli eiddo ac ystadau). Mae'r prif ffrydiau incwm yn cynnwys rhent ac incwm o daliadau gwasanaeth.

Lle mae'r CRT yn gwario arian cyfalaf, yn enwedig pan delir am hyn drwy fenthyca, mae hyn yn arwain ar ymrwymadau ariannol hirdymor i'r trethdalwr ac mae'n hanfodol bod penderfyniadau gwariant yn ddarbodous, yn gynaliadwy ac yn fforddiadwy, nawr yn ogystal ag yn y dyfodol.

Mae'r Cyngor yn pennu lefel y rhenti CRT bob blwyddyn o fewn fframwaith polisi a bennir gan Lywodraeth Cymru. Cyflwynwyd y polisi Rhent Tai Cymdeithasol 5-mllynedd yn 2020/21 ac mae nawr wedi'i ymestyn i 2025/26, gan ddarparu ar gyfer cynyddu'r rhent dim mwy nag 1% yn uwch na chyfradd Mynegai Prisiau Defnyddwyr (MPD) mis Medi. Pan fo MPD y tu allan i'r ystod 0 i 3%, mae angen penderfyniad gweinidogol ar gyfer y flwyddyn honno.

Nid oes cadarnhad o'r dull polisi rhent y tu hwnt i 2025/26, ac mae ymgynghoriad yn cael ei gynnal ar hyn o bryd. Mae hyn, ac ansicrwydd arall, yn enwedig o ran effaith chwyddiant, yn peri risg sylweddol i wydnwch y CRT a chynllunio busnes gan na all y Cyngor reoli neu ragfynegi'n gywir elfen allweddol o'r cynllun. Yn ogystal, mae risg ac ansicrwydd yn parhau o ran nifer o ffactorau, gan gynnwys effaith prisiau cynyddol ar gyfer rheoli'r stoc dai sy'n bodoli eisoes, safonau ansawdd tai newydd y mae angen cydymffurfio â nhw, datblygu stoc newydd yn arwain at gynydd sylweddol mewn benthyg arian, a galw cynyddol am dai a gwasanaethau. Mae safonau newydd ar waith i wella perfformiad ynni'r stoc dai, heb gyllid ychwanegol.

Perfformiad Ariannol 2024/25

Nododd y CRT sefyllfa gytbwys ar gyfer 2024/25 ar ôl trosglwyddiad net o £2.864 miliwn o gronfeydd wrth gefn clustnodedig. Cafodd gorwariant ar y Cyfrif Atgyweiriadau Tai oherwydd cynnydd mewn gwaith a chostau profion trydanol ychwanegol eu gwrthbwysu gan gostau ariannu cyfalaf llai ac incwm rhent a thaliadau gwasanaeth ychwanegol o ganlyniad i adolygiad o dueddiadau mewn ôl-ddyledion rhent a dileu. Roedd lefelau eiddo gwag yn 2.35% fel canran o'r stoc gyffredinol (1.81% yn 2023/24)

Roedd cronfeydd wrth gefn clustnodedig y CRT a Balans Cyffredinol y CRT yn £10.083 miliwn a £15.502 miliwn yn y drefn honno ar 31 Mawrth 2025.

Gwerth ein stoc dai yn y cyfrifon yw £732.202 miliwn. Cafodd yr anheddau eu hail-brisio yn 2024/25 ac ystyrir mai gwerth yr eiddo gwag yw £2.064 biliwn. Yn unol â gofynion prisio, addaswyd hyn ar-i-lawr, yn ein hachos ni gan ffactor addasu o 36% er mwyn dangos cost economaidd darparu tai cymdeithasol am lai na rhent y farchnad.

Gwariant ac Ariannu Cyfalaf

Y gwariant yn 2024/25 ar Gynlluniau Tai Cyhoeddus oedd £137.854 miliwn. Yn ystod y flwyddyn gwnaed cais am grant ychwanegol gan Lywodraeth Cymru ac fe'i dyfarnwyd mewn perthynas ag amrywiol ffrydiau ariannu megis Grant Tai Cymdeithasol a Llety Trosiannol.

Gwnaed buddsoddiad yn ystod y flwyddyn mewn adfywio ystadau, ail-fodelu'r stoc dai, ffabrig anheddau, addasiadau i bobl anabl, a chaffael a datblygu Tai Cyngor newydd.

Mae'r tabl isod yn dangos sut y talwyd am wariant cyfalaf:

Ffynhonnell Gyllido	Gwirioneddol 2024/25	% o'r cyllid
	£000	%
Lwfans Atgyweiriadau Mawr (grant LIC)	9,972	7.23
Grantiau Llywodraeth Cymru a grantiau allanol eraill	47,743	34.64
Cyfraniadau Allanol	5,727	4.15
Benthycia Digymorth Ychwanegol	72,419	52.53
Refeniw / Cronfeydd Wrth Gefn	1,400	1.02
Derbyniadau Cyfalaf	593	0.43
Cyfanswm	137,854	

Mae'r Gofyniad Ariannu Cyfalaf yn fesuriad o fenthycia mewn perthynas â'r CRT ac mae'n cynrychioli gwariant yr aed iddo nad yw wedi cael ei dalu eto. Ar 31 Mawrth 2025, mae hyn yn £421.322 miliwn; cynnydd o £57.880 miliwn o gymharu â'r flwyddyn flaenorol. Rhagwelir y bydd yn cynyddu'n sylweddol dros yr ychydig flynyddoedd nesaf fel y nodir yng Nghyllideb Refeniw CRT 2025/26 a'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig a gymeradwywyd gan y Cyngor ym mis Mawrth 2025. Yn y pen draw, rhaid ad-dalu benthyciadau ac unrhyw gostau llog cysylltiedig dros gyfnod darbodus amser o gyllidebau presennol ac incwm yn y dyfodol.

Cyfrif Incwm a Gwariant

Mae'r Cyfrif Incwm a Gwariant CRT yn dangos y gost economaidd yn ystod y flwyddyn o ran darparu gwasanaethau tai'n unol ag arferion cyfrifyddu sy'n gyffredinol dderbyniol yn hytrach na'r swm i'w ariannu o renti a grantiau'r llywodraeth. Mae Cyngorau'n codi trethi i dalu am wariant yn unol â rheoliadau; gallai hyn fod yn wahanol i gostau cyfrifyddu.

2023/24 000		Nodyn	2024/25 £000
	Rheoli a chynnal a chadw yn cynnwys:		
33,328	Atgyweiriadau a chynnal a chadw		37,587
36,040	Goruchwyllo a rheoli		39,550
695	Rhenti, ardrethi, trethi a chostau eraill		1,171
1,216	Darpariaeth ar gyfer dyledion drwg ac amheus		(727)
67,457	Dibrisiant, amhariad a cholledion ailbriso asedau anghyfredol	8	58,224
0	Symudiad mewn Asedau a Gedwir i'w Gwerthu		0
44	Symiau a gyfeirir gan Lywodraeth Cymru sy'n wariant yn unol â'r Cod	9	41
38	Costau rheoli dyledion		51
138,818	Cyfanswm Gwariant		135,897
(86,187)	Rhenti anheddau		(93,891)
(27)	Rhenti eiddo nad ydynt yn anheddau		(35)
(15,389)	Costau gwasanaethau a chyfleusterau		(19,343)

0	Symiau a gyfeirir gan Lywodraeth Cymru sy'n incwm yn unol â'r Cod		0
(101,603)	Cyfanswm Incwm		(113,269)
37,215	Cost Net Gwasanaethau'r CRT fel y'u cynhwyswyd yn y Datganiad Incwm a Gwariant		22,628
	Cyfran y CRT o'r incwm a gwariant gweithredol sydd yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:		
(703)	(Elw)/colled ar werthu asedau anghyfredol CRT		(420)
14,069	Llog i'w dalu a chostau tebyg		16,125
0	Newidiadau yng ngwerth teg eiddo buddsoddi		492
0	Llog ac Incwm Buddsoddi		0
(58,553)	Grantiau cyfalaf a chyfraniadau a gymhwyswyd		(66,516)
(7,972)	(Gwarged)/Diffyg ar gyfer y flwyddyn ar Wasanaethau CRT		(27,691)

Symudiad ar Falans CRT

2023/24 £000		Nodyn	2024/25 £000
(15,502)	Balans ar 31 Mawrth wedi'i gario ymlaen		(15,502)
(7,972)	(Gwarged) neu ddiffyg ar gyfer y flwyddyn ar y Datganiad Incwm a Gwariant CRT		(27,691)
13,172	Addasiadau rhwng y sail gyfrifyddu a'r sail gyllido dan y rheoliadau	1	24,827
5,200	(Cynnydd)/gostyngiad net cyn trosglwyddiadau i neu o gronfeydd wrth gefn		(2,864)
(5,200)	Trosglwyddiadau i/(o) gronfeydd wrth gefn clustnodedig		2,864
0	Cynnydd neu ostyngiad yn y flwyddyn ar y CRT		0
(15,502)	Balans ar 31 Mawrth wedi'i gario ymlaen		(15,502)

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol

1. Addasiadau rhwng y Sail Gyfrifyddu a'r Sail Gyllido dan y Rheoliadau

Mae'r nodyn hwn yn manylu ar yr addasiadau a wneir i'r cyfanswm incwm a gwariant cynhwysfawr a gydnabyddir gan y Cyngor yn y flwyddyn yn unol ag arfer cyfrifyddu priodol i'r adnoddau a nodir gan ddarpariaethau statudol fel y maent ar gael i'r Cyngor i dalu gwariant cyfalaf a refeniw yn y dyfodol.

2023/24 £000		Nodyn	2024/25 £000
	Addasiadau i Adnoddau Refeniw		
	Mae'r symiau y mae'r incwm a'r gwariant sydd wedi'u cynnwys yn y DIGC yn wahanol i'r refeniw am y flwyddyn wedi'u cyfrifo yn unol â gofynion statudol		
(448)	Costau pensiwn (trosglwyddwyd i/o'r Gronfa Pensiynau Wrth Gefn)	4	(510)

55	Taliadau cydnabyddiaeth swyddogion (trosglwyddwyd i'r gronfa absenoldeb cronedig wrth gefn)		128
14,828	Costau ar gyfer dibrisiant ac amhariad ar asedau anghyfredol	8	23,467
52,629	Colledion ailbriso asedau anghyfredol		35,550
0	Gwrthdroad amhariad blaenorol ar ailbriso		(794)
0	Amorteiddio asedau anniriaethol		0
0	Trosglwyddiadau yng ngwerth marchnad eiddo buddsoddi		492
0	Symudiad mewn Asedau a Gedwir i'w Gwerthu		0
(58,553)	Grantiau cyfalaf a chyfraniadau a gymhwyswyd		(66,516)
43	Symiau a gyfeirir gan Lywodraeth Cymru		41
(703)	Asedau anghyfredol a ddilëwyd fel rhan o elw/colled wrth waredu i'r Datganiad Incwm a Gwariant CRT		(420)
(13,623)	Darpariaeth Ddarbodus ar gyfer ariannu buddsoddiad cyfalaf		(14,865)
(7,400)	Gwariant cyfalaf a godir yn erbyn y CRT		(1,400)
0	Credyd ar gyfer costau gwaredu sy'n gymwys i'w talu o'r derbyniadau cyfalaf deilliannol		0
(13,172)	Cyfanswm Addasiadau		(24,827)

2. Incwm Rhent

Dyma'r cyfanswm incwm rhent sy'n ddyledus ar gyfer y flwyddyn ar ôl gwneud lwfans ar gyfer eiddo gwag ac ati. Roedd colledion rhent eiddo gwag yn cyfrif am 2.35% o gyfanswm yr incwm rhent posibl (1.81% yn 2023/24). Roedd rhenti cyfartalog yn £127.91 yr wythnos (£118.84 yn 2023/24) yn seiliedig ar flwyddyn 52 wythnos.

3. Ôl-ddyledion Rhent, Ôl-ddyledion Costau Gwasanaeth a Darpariaeth Dyledion Drwg

Yn ogystal roedd y symiau canlynol yn ddyledus gan denantiaid:

31 Mawrth 2024			31 Mawrth 2025	
Ôl-ddyledion £000	Darpariaeth dyledion drwg £000		Ôl-ddyledion £000	Darpariaeth dyledion drwg £000
		Ôl-ddyledion Rhent		
6,028	4,382	Anheddau	6,510	2,770
857	857	Hosteli/Llety arall	1,104	1,104
6,885	5,239	Cyfanswm Ôl-ddyledion Rhent	7,614	3,874
		Arall		
183	110	Taliadau gwasanaeth	245	147
208	208	I'w adennill gan denantiaid	241	241
391	318	Cyfanswm Ôl-ddyledion Eraill	486	388
7,276	5,557	Cyfanswm	8,100	4,262

Yn ystod 2024/25 cafodd dyledion gwerth cyfanswm o £579,000 eu dileu fel rhai anadenilladwy (£277,000 yn 2023/24).

4. Costau Pensiwn

Yn unol â Safon Cyfrifyddu Rhyngwladol 19 - Buddion Cyflogeion (SCRh19) roedd y swm a oedd wedi'i gynnwys o fewn Goruchwyliaeth a Rheoli o ran costau cyflogeion yn cynnwys y gost gwasanaeth gyfredol ar gyfer pensiynau. I sicrhau bod y gost pensiwn i'r CRT yn cyfateb i gyfanswm cyfraniadau'r cyflogwr a dalwyd i'r Gronfa Bensiwn yn ystod y flwyddyn ynghyd ag unrhyw fuddion yn ôl disgrisiwn i gyn-staff tai, gwnaed trosglwyddiad i'r Gronfa Pensiynau Wrth Gefn fel a ganlyn:

2023/24 £000		2024/25 £000
4,906	Cost gwasanaeth cyfredol	4,739
(5,354)	Cost cyfraniadau cyflogeion a buddion disgrisiynol	(5,249)
0	Croniad Straen Pensiwn	0
(448)	Trosglwyddiad Net i'r Gronfa Pensiynau Wrth Gefn	(510)

Ni wnaed ymdrech i ddsrannu cyfran o'r gost llog pensiynau a'r elw disgwylidig ar asedau pensiwn i'r CRT gan nad oes sail ddilys i ddsrannu.

5. Stoc Dai

Dangosir stoc dai'r Cyngor isod:

31 Mawrth 2024		31 Mawrth 2025
7,485	Tai	7,546
635	Byngalos	636
5,389	Fflatiau/Fflatiau un ystafell	5,374
177	Fflatiau deulawr	178
330	Cyfadelidau ymddeol	374
14,016	Cyfanswm	14,108

Mae gan y Cyngor hefyd hosteli a llety ansafonol/dros dro sy'n darparu'r canlynol:

31 Mawrth 2024		31 Mawrth 2025
172	Lleoedd gwely mewn hosteli	340
242	Fflatiau mewn hosteli	357
414	Cyfanswm	697

6. Gwariant Cyfalaf ac Ariannu Cyfalaf

2023/24 £000		2024/25 £000
335,003	Gofyniad Ariannu Cyfalaf Agoriadol	363,442
	Gwariant Cyfalaf:	
107,188	Eiddo, Peiriannau ac Offer	137,745
0	Asedau anniriaethol gan gynnwys asedau anniriaethol sy'n cael eu hadeiladu	68
141	Eiddo Buddsoddi	0
43	Gwariant ar GRAGDS	41
1,345	Neilltuo tir	3,400

2023/24		2024/25
£000		£000
	Ffynonellau Cyllid:	
(703)	Derbyniadau Cyfalaf	(593)
(58,553)	Grantiau'r llywodraeth a chyfraniadau eraill *	(66,516)
(7,400)	Cyfraniadau refeniw uniongyrchol a chronfeydd wrth gefn	(1,400)
(13,622)	Darpariaeth refeniw a chyfalaf ddarbodus ar gyfer ad-dalu benthyciadau	(14,865)
363,442	Gofyniad Ariannu Cyfalaf Terfynol	421,322
	Eglurhad o symudiadau yn ystod y flwyddyn:	
28,439	Cynnydd/(Gostyngiad) yn yr angen sylfaenol i fenthyca (nas cefnogir gan gymorth ariannol y llywodraeth)	57,880
28,439	Cynnydd yn y Gofyniad Ariannu Cyfalaf	57,880

Derbyniwyd a defnyddiwyd £9.972 miliwn (£9.570 miliwn yn 2023/24) o grant Lwfans Atgyweiriadau Mawr gan Lywodraeth Cymru yn ystod y flwyddyn.

7. Derbyniadau Cyfalaf

Roedd elw o waredu Asedau CRT yn ystod 2024/25 fel a ganlyn:

- Cyfraniadau Prynu Cartref o £212,000 (£0 yn 2023/24)
- Tir £208,000 (£703,000 yn 2023/24)

8. Dibrisiant, Amhariad ac Ailbriso a Godir

Codwyd dibrisiant ac amhariad ar asedau CRT fel y dangosir yn y tabl isod. Nid yw taliadau o'r fath i'r CRT a newidiadau mewn priso'n effeithio ar y swm gofynnol i'w gasglu gan renti fel yr holl addasiadau o'r fath i asedau anghyfredol, fel y mae'n ofynnol eu niwtraleiddio o gronfeydd cyfalaf wrth gefn.

2023/24		2024/25
£000		£000
8,970	Anheddau'r Cyngor	11,069
715	Tir ac adeiladau	1,667
5,143	Cerbydau, peirianwaith ac offer, asedau anniriaethol, asedau dros ben, ac asedau sy'n cael eu hadeiladu	10,731
14,828	Cyfanswm Dibrisiant, Amorteiddio ac Amhariad	23,467
52,515	Anheddau'r Cyngor	12,023
0	Tir ac adeiladau	22,358
114	Cerbydau, peirianwaith ac offer, asedau anniriaethol, asedau dros ben, ac asedau sy'n cael eu hadeiladu	376
52,629	Cyfanswm Ailbriso	34,757
67,457	Cyfanswm	58,224

9. Gwariant Refeniw a Ariennir gan Gyfalaf dan Statud (GRAGDS)

2023/24		2024/25
£000		£000
	Gwariant:	
43	Adeiladau nad yw Cyngor Caerdydd yn berchen arnynt	41
0	Grantiau a ddyfarnwyd nad ydynt yn grantiau tai	0
43	Codi i'r Cyfrif Incwm a Gwariant	41
	Ariannwyd gan:	
0	Grantiau a Chyfraniadau	0
(43)	Benthyca, Derbyniadau ac Adnoddau Cyfalaf eraill	(41)
(43)		(41)

Cyfrifon Grŵp

STRONGER
FAIRER
GREENER

Cyflwyniad

Mae'r cyfrifon grŵp dilynol yn bodloni'r gofyniad yng Nghod 2024/25 sy'n nodi y dylai awdurdod lleol â buddiannau materol mewn is-gwmnïau, cwmnïau cysylltiedig a chyd-fentrau baratoi cyfrifon grŵp yn ogystal â chyfrifon endid sengl. Mae'r cyfrifon hyn yn cysoni'r canlyniadau gweithredu a balansau Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd a'i is-gwmni Cardiff City Transport Services Ltd (Bws Caerdydd), sy'n is-gwmni ag atebolrwydd cyfyngedig y mae'r cyngor yn berchen arno'n llwyr. Ar adeg drafftio'r cyfrifon hyn, mae cyfrifon 2024/25 Bws Caerdydd yn cael eu paratoi.

Mae'r datganiadau archwiliedig terfynol ar gyfer Bws Caerdydd ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 2023/24 i'w gweld ar wefan Tŷ'r Cwmnïau gan ddefnyddio'r **Ddolen** hon.

Mae'r cwmni, yn gyffredin â llawer o weithredwyr trafndiaeth gyhoeddus, yn parhau i gael ei effeithio'n sylweddol gan newidiadau mewn patrymau teithio ers y pandemig COVID ac mae'n derbyn grant cymorth Cynllun Brys ar gyfer y Sector Bysiau Llywodraeth Cymru ynghyd â'r holl weithredwyr bysiau eraill.

Mae niferoedd teithiau yn parhau i adfer ar ôl y pandemig, gyda dros filiwn o deithwyr ychwanegol yn cael eu cludo yn 2024/2025 o gymharu â 2023/2024. Fodd bynnag, mae hyn dros dair miliwn a hanner yn is na'r lefelau cyn y pandemig wrth i'r Cwmni barhau i deimlo effeithiau newidiadau mewn patrymau gwaith. Mae'r Cwmni yn parhau i elwa o'r Grant Cynnal Gwasanaethau Bysiau a bydd yn parhau â'i raglen fuddsoddi fflyd yn y flwyddyn i ddod.

Mae gan y Cyngor fuddiant yn yr is-gwmnïau gweithredol hyn hefyd: Cardiff Business Technology Centre (CBTC), Atebion Solutions Ltd a Cardiff Heat Network Ltd. Mae'r buddiant yn Atebion Solutions Limited wedi'i gydgrynhoi o fewn cyfrifon y Cyngor. Ystyrir bod y buddiannau cyfredol yn y sefydliadau eraill yn amherthnasol o ran y trosiant a'r asedau net ac felly nid ydynt wedi'u cynnwys yng nghydgrynhoad 2024/25. Nid yw'r Cyngor yn dibynnu ar y sefydliadau hyn o ran darparu gwasanaethau statudol ac nid ystyrir eu bod yn amlygu'r Cyngor i lefel berthnasol o risg fasnachol. Felly maent wedi'u heithrio o'r cydgrynhoad yn 2024/25. Mae manylion am fuddiant y Cyngor yn y sefydliadau hyn yn nodyn 20 y Datganiadau Ariannol Craidd.

Sail Cydgrynhoi

Paratowyd y cyfrifon grŵp ar sail cydgrynhoiad llawn o drafodion a balansau ariannol y Cyngor a Bws Caerdydd. Dilëwyd yn llawn drafodion a balansau rhyng-grŵp rhwng y Cyngor a'i is-gwmni.

Polisiau cyfrifyddu

Paratwir y datganiadau ariannol yn y cyfrifon grŵp yn unol â'r polisiau a nodir yn y Polisiau Datganiad Cyfrifyddu gyda'r ychwanegiadau a'r eithriadau canlynol:

Buddion Ymddeol

Mae Bws Caerdydd yn gweithredu dau gynllun pensiwn a ariennir gan fudd diffiniedig y mae'n cyfrif amdanynt yn unol â FRS102. O fis Mawrth 2021 mae'r rhwymedigaethau ar gyfer y cynlluniau pensiwn wedi'u cynnwys gyda Datganiad Cyfrifon y Cyngor. Mae lefel y cyfraniadau a wneir i'r cynlluniau a chost cyfraniadau a gynhwysir yn y datganiadau ariannol wedi'u seilio ar argymhellion actiwariadaid annibynnol. Mabwysiadwyd polisiau cyfrifyddu sy'n gyson â rhai'r Cyngor er y gallai'r rhagdybiaethau ariannol a fabwysiadwyd wahaniaethu. Nid yw'r cynlluniau hyn yn agored i aelodau newydd mwyach. Mae gan y cwmni

hefyd gynllun pensiwn prynu arian ar gyfer cyflogeion newydd. Mae costau pensiwn a godir i'r cyfrif elw a cholledion yn cynrychioli'r cyfraniadau sy'n daladwy gan y grŵp i'r cynllun pensiwn yn ystod y flwyddyn.

Treth Ar Werth

Cyfrifir am TAW a delir i endidau eraill y grŵp yn Natganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr y Grŵp i'r graddau nad oes modd ei hadennill gan Gyllid a Thollau Ei Fawrhydi.

Costau Incwm a Gwariant ar gyfer Asedau Anghyfredol

Codir tâl o gronfa ailbrizio wrth gefn yr is-gwmni i gronfa incwm a gwariant wrth gefn y grŵp ar gyfer y gwahaniaeth rhwng dibrisiant a godir ar werth cyfredol asedau anghyfredol a ddelir gan yr is-gwmni a beth fyddai'r dibrisiant cost hanesyddol ar gyfer y flwyddyn.

Incwm a Gwariant Cynhwysfawr y Grŵp

2023/24				2024/25		
Ailddatganwyd				Gwariant Gros	Incwm Gros	Gwariant Net
Gwariant Gros	Incwm Gros	Gwariant Net				
£000	£000	£000	£000	£000	£000	
22,907	(15,098)	7,809	Rheolaeth Gorfforaethol	4,816	(1,103)	3,713
111,094	(32,385)	78,709	Datblygu Economaidd	94,917	(36,013)	58,904
490,222	(102,517)	387,705	Addysg a Dysgu Gydol Oes	545,346	(121,521)	423,825
8,884	(785)	8,099	Llywodraethu a Gwasanaethau Cyfreithiol	10,571	(2,793)	7,778
9,552	(6,602)	2,950	Awdurdod yr Harbwr	9,229	(7,244)	1,985
222,073	(171,507)	50,566	Tai a Chymunedau	225,753	(178,474)	47,279
138,818	(101,603)	37,215	Cyfrif Refeniw Tai	135,897	(113,269)	22,628
19,757	(16,424)	3,333	Perfformiad a Phartneriaethau	56,892	(54,858)	2,034
104,683	(72,251)	32,432	Cynllunio, Trafnidiaeth a'r Amgylchedd	67,143	(37,723)	29,420
38,464	(18,629)	19,835	Adnoddau	43,447	(23,391)	20,056
197,965	(47,547)	150,418	Gwasanaethau Cymdeithasol - Oedolion	217,698	(53,253)	164,445
140,791	(41,009)	99,782	Gwasanaethau Cymdeithasol - Plant	135,595	(31,200)	104,395
15,549	(909)	14,640	Cyfrif Refeniw Cryno	534	(19,149)	(18,615)
9,555	(780)	8,775	BDdPRC/CBCDDdC	6,296	(1,559)	4,737
1,530,314	(628,046)	902,268	Cost Net Gwasanaethau	1,554,133	(681,550)	872,583
48,827	0	48,827	Comisiynydd Heddlu a Throseddau De Cymru	53,384	0	53,384
542	0	542	Praeseptau Cyngor Cymuned	569	0	569
21,515	0	21,515	Ardollau a Chyfraniadau	23,468	0	23,468
4,749	(6,150)	(1,401)	(Elw)/colled ar werthu asedau anghyfredol	2,119	(4,851)	(2,732)
75,633	(6,150)	69,483	Gwariant Gweithredu Arall	79,540	(4,851)	74,689
33,882	0	33,882	Llog yn Daladwy ar ddyled	37,653	(504)	37,149
8,365	0	8,365	Llog ar rwymedigaeth ddiffiniedig net/(ased)	1,076	0	1,076
0	(7,334)	(7,334)	Llog ac Incwm Buddsoddi	0	(6,615)	(6,615)
0	0	0	Treuliau llog ar Brydlesi	368	0	368
15,713	(14,313)	1,400	Incwm a Gwariant mewn perthynas ag Eiddo Buddsoddi a newidiadau yn eu gwerth teg	17,426	(14,199)	3,227
0	(6,440)	(6,440)	Symudiad mewn Offerynnau Ariannol	1,073	(6,126)	(5,053)
57,960	(28,087)	29,873	Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi	57,596	(27,444)	30,152
0	(158,928)	(158,928)	Grantiau a Chyfraniadau Cyfalaf Cydnabyddedig	0	(206,267)	(206,267)
0	(475,312)	(475,312)	Grant Cynnal Refeniw	0	(488,634)	(488,634)
0	(118,293)	(118,293)	Ardrethi Annomestig	0	(134,524)	(134,524)
2,833	(262,468)	(259,635)	Incwm Treth Gyngor	4,748	(286,464)	(281,716)

7,648	0	7,648	Stocrestrau a Roddwyd	92	0	92
0	0	0	Elw ar Brydles Hedyn Pupur	0	(7,148)	(7,148)
48	0	48	Treth Gorfforaeth (BDdPRC/CBCDDdC)	85	0	85
	(304)	(304)	Grantiau Refeniw (BDdPRC/CBCDDdC)	0	(2,209)	(2,209)
10,529	(1,015,305)	(1,004,776)	Trethiant ac Incwm o Grantiau Amhenodol	4,925	(1,125,246)	(1,120,321)
1,674,436	(1,677,588)	(3,152)	(Gwarged)/Diffyg o ran Darparu Gwasanaethau	1,696,194	(1,839,091)	(142,897)
		(42,927)	(Gwarged)/Diffyg ar ailbriso asedau anghyfredol			(29,207)
		(1,034)	(Gwarged)/Diffyg ar y Gronfa Ailbriso Offerynnau Ariannol Wrth Gefn			229
		(161,282)	Ailfesur rhwymedigaeth/(ased) budd diffiniedig net			31,774
		0	Enillion/colledion eraill i'w cynnwys yn yr Incwm a Gwariant Cynhwysfawr			0
		(205,243)	Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall			2,796
		(208,395)	Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr			(140,101)

Mae dadansoddiad 2023/24 o Gost Net Gwasanaethau wedi'i ddiwygio i ystyried y newidiadau mewn strwythur yn 2024/25

Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn Grŵp

	Balans Cronfa' r Cyngor	Cronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig y Cyngor	Cronfa Wrth Gefn Cydbwyllogor	Balans CRT	Cronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig CRT	Cronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn	Grantiau Cyfalaf Heb Eu Defnyddio	Cyfanswm Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadau	Cronfeydd Wrth Gefn Annefnyddiady r Cyngor	Cronfeydd Wrth Gefn Annefnyddiady Lleoliadau Cyngor	Cyfanswm Cronfeydd Wrth Gefn yr Awdurdod
	£000	£000		£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Balans ar 31 Mawrth 2023 wedi'i gario ymlaen Ailddatganwyd	14,255	145,721	3,792	15,502	12,420	7,680	6,972	206,342	1,188,558	15,707	1,410,607
Addasiadau BDdPRC/CBCDDdC			(3,261)					(3,261)	3,261		0
Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn yn 2023/24											
Gwarged neu (ddiffyg) o ran Darparu Gwasanaethau	(10,167)	0	4,387	7,971	0	0	0	2,191	0	961	3,152
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall	0	0		0	0	0		0	205,243		205,243
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	(10,167)	0	4,387	7,971	0	0	0	2,191	205,243	961	208,395
Addasiadau rhwng y sail gyfrifyddu a'r sail gyllido dan y rheoliadau	(2,183)	0	(3,940)	(13,172)	0	4,032	(2,000)	(17,263)	17,263	0	0
Cynnydd/(Gostyngiad) Net cyn Trosglwyddiadau i/(o) Gronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig	(12,350)	0	447	(5,201)	0	4,032	(2,000)	(15,072)	222,506	961	208,395
Trosglwyddiadau i/(o) Gronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig	12,350	(12,350)	(865)	5,201	(5,201)	0	0	(865)	865	0	0
Cynnydd/(Gostyngiad) yn 2023/24	0	(12,350)	(418)	0	(5,201)	4,032	(2,000)	(15,937)	223,371	961	208,395
Balans ar 31 Mawrth 2024 wedi'i gario ymlaen	14,255	133,371	113	15,502	7,219	11,712	4,972	187,144	1,415,190	16,668	1,619,002
Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn yn 2024/25											
Gwarged neu (ddiffyg) o ran Darparu Gwasanaethau	103,641	0	10,201	27,691	0	0	0	141,533	0	1,364	142,897
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall	0	0	0	0	0	0	0	0	(2,796)	0	(2,796)
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	103,641	0	10,201	27,691	0	0	0	141,533	(2,796)	1,364	140,101
Addasiadau rhwng y sail gyfrifyddu a'r sail gyllido dan y rheoliadau	(90,858)	0	(7,671)	(24,827)	0	(2,675)	(2,274)	(128,305)	128,305	0	0
Cynnydd/(Gostyngiad) Net cyn Trosglwyddiadau i/(o) Gronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig	12,783	0	2,530	2,864	0	(2,675)	(2,274)	13,228	125,509	1,364	140,101
Trosglwyddiadau i/(o) Gronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig	(12,783)	12,783	(1,296)	(2,864)	2,864	0	0	(1,296)	1,296	0	0
Cynnydd/(Gostyngiad) yn 2024/25	0	12,783	1,234	0	2,864	(2,675)	(2,274)	11,932	126,805	1,364	140,101
Addasiadau eraill									12,656	(12,656)	0

Balans ar 31 Mawrth 2025 wedi'i gario ymlaen	14,255	146,154	1,347	15,502	10,083	9,037	2,698	199,076	1,554,651	5,376	1,759,103
--	--------	---------	-------	--------	--------	-------	-------	---------	-----------	-------	-----------

Mantolen Grŵp

31 Mawrth 2024 Ailddatganwyd		31 Mawrth 2025
£000		£000
2,279,196	Eiddo, Peiriannau ac Offer gan gynnwys Asedau Seilwaith	2,481,037
68,272	Asedau Treftadaeth	68,355
160,276	Eiddo Buddsoddi	158,419
872	Asedau Anghyfredol Anniriaethol gan gynnwys asedau sy'n cael eu hadeiladu	877
5,241	Buddsoddiadau Hirdymor	8,351
19,833	Dyledwyr Hirdymor	26,781
1,977	Ased treth ohiriedig	0
2,535,667	Cyfanswm Asedau Hirdymor	2,743,820
2,491	Buddsoddiadau Byrdymor	16,020
450	Asedau a Gedwir i'w Gwerthu	450
3,073	Stocrestrau	3,016
201,194	Dyledwyr Byrdymor	274,495
111,968	Arian Parod a Chywerthoedd Arian Parod	63,851
319,176	Cyfanswm Asedau Cyfredol	357,832
(23,833)	Benthycia Byrdymor	(47,543)
(157,515)	Credydwyr Byrdymor	(156,509)
0	Rhwymedigaethau Prydles Cyfredol	(2,710)
(1,065)	Elfen Bensiwn	(1,202)
(4,889)	Darpariaethau	(2,943)
(1,745)	Rhwymedigaethau Gohiriedig	(1,889)
(189,047)	Cyfanswm Rhwymedigaethau Cyfredol	(212,796)
(867,703)	Benthycia Hirdymor	(933,637)
(37,743)	Darpariaethau	(35,168)
(12,051)	Rhwymedigaethau Gohiriedig	(11,053)
(14,340)	Derbyniadau Grantiau Refeniw Ymlaen Llaw	(6,440)
(21,223)	Derbyniadau Grantiau Cyfalaf Ymlaen Llaw	(15,735)
(39,202)	Derbyniadau Cyfraniadau Cyfalaf Ymlaen Llaw	(41,896)
0	Rhwymedigaethau Prydles Anghyfredol	(3,377)
(2,283)	Elfen Bensiwn	(4,241)
(50,482)	Rhwymedigaeth Pensiynau Net	(78,092)
(1,767)	Rhwymedigaeth Treth Ohiriedig	(114)
(1,046,794)	Cyfanswm Rhwymedigaethau Hirdymor	(1,129,753)
1,619,002	ASEDAU NET	1,759,103
	Ariannwyd gan:	
14,255	Balans Cronfa'r Cyngor	14,255
133,484	Cronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig y Cyngor	147,501
15,502	Balans y Cyfrif Refeniw Tai	15,502
7,219	Cronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig y Cyfrif Refeniw Tai	10,083
11,712	Cronfa Derbyniadau Cyfalaf Wrth Gefn	9,037
4,972	Grantiau Cyfalaf Heb Eu Defnyddio	2,698
187,144	Cronfeydd Wrth Gefn Defnyddiadwy	199,076
407,004	Cronfa Ailbriso Wrth Gefn	433,912
1,071,931	Cyfrif Addasiadau Cyfalaf	1,202,374

66	Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig	0
11,993	Cronfa Ailbriso Offerynnau Ariannol Wrth Gefn	14,724
(66,164)	Cronfa Pensiynau Wrth Gefn	(82,165)
(12,450)	Cyfrif Addasiadau Absenoldebau Cronedig	(17,578)
313	Stocrestrau a Roddwyd	221
2,496	Cronfa Wrth Gefn Cwmnïau Grŵp BDdPRC/CBDDdC	3,163
16,669	Cronfeydd Wrth Gefn (Endidau Grŵp)	5,376
1,431,858	Cronfeydd Wrth Gefn Annefnyddiadwy	1,560,027
1,619,002	CYFANSWM CRONFEYDD WRTH GEFN	1,759,103

Llif Arian Parod Grŵp

2023/24 Ailddatganwyd		2024/25
£000		£000
(3,150)	(Gwarged)/Diffyg Net o ran Darparu Gwasanaethau	(142,897)
(191,894)	Addasiadau i'r gwarged neu'r diffyg net o ran darparu gwasanaethau ar gyfer symudiadau heb fod yn arian parod	(80,544)
153,099	Addasiadau ar gyfer eitemau sydd wedi'u cynnwys yn y gwarged neu'r diffyg net o ran darparu gwasanaethau sy'n weithgareddau buddsoddi ac ariannu	216,445
(41,945)	Llifoedd arian parod net o weithgareddau gweithredu	(6,996)
265,427	Prynu eiddo, peiriannau ac offer, eiddo buddsoddi ac asedau anniriaethol	303,641
792,341	Prynu buddsoddiadau byrdymor a hirdymor	639,440
15,931	Taliadau eraill ar gyfer gweithgareddau buddsoddi	8,360
(6,070)	Elw o werthu eiddo, peiriannau ac offer, eiddo buddsoddi ac asedau anniriaethol	(5,071)
(885,442)	Elw o fuddsoddiadau byrdymor a hirdymor	(639,440)
(138,938)	Grantiau a Chyfraniadau Cyfalaf	(165,546)
43,249	Llifoedd arian parod net o weithgareddau buddsoddi	141,384
(43,110)	Derbyniadau arian parod o fenthyca byrdymor a hirdymor	(103,095)
(6,788)	Derbyniadau eraill o weithgareddau ariannu	3,335
(1,068)	Taliadau arian parod ar gyfer lleihau rhwymedigaethau dyledus sy'n ymwneud â phrydlesi cyllid	0
4,466	Ad-daliadau benthyca byrdymor a hirdymor	13,490
(46,500)	Llifoedd arian parod net o weithgareddau ariannu	(86,270)
(45,196)	(Cynnydd)/gostyngiad net mewn arian parod a chywerthoedd arian parod	48,118
66,773	Arian parod a chywerthoedd arian parod ar ddechrau'r cyfnod adrodd	111,969
111,969	Arian parod a chywerthoedd arian parod ar ddiwedd y cyfnod adrodd	63,851

Nodiadau i'r Cyfrifon Grŵp

Mae'r nodiadau canlynol i'r Cyfrifon Grŵp yn darparu gwybodaeth ychwanegol mewn perthynas â Bws Caerdydd. Gellir cael rhagor o wybodaeth yng nghyfrifon Cardiff City Transport Services Ltd (Bws Caerdydd) rhif cwmni 02001229.

1. Taliadau Cydnabyddiaeth

Datgelir nifer y cyflogeion Bws Caerdydd sy'n cael taliadau cydnabyddiaeth o dros £60,000 y flwyddyn isod.

Nifer y Cyflogeion	Band taliadau cydnabyddiaeth	Nifer y Cyflogeion
2023/24	£	2024/25
0	60,000-69,999	1
0	70,000-74,999	0
0	75,000-79,999	0
1	80,000-84,999	0
2	85,000-89,999	2
0	90,000-114,999	0
0	115,000-119,999	1
0	120,000-139,999	0
1	140,000-144,999	0
4	Cyfanswm	4

2. Datgeliadau Partion Cysylltiedig

Mae trafodion a balansau partion cysylltiedig y grŵp wedi'u nodi yn nodyn 10 i'r datganiadau ariannol endid sengl. Mae Bws Caerdydd wedi cydnabod ar wahân drafodion parti cysylltiedig rhyngddyn nhw a'r Cyngor, a hefyd rhyngddyn nhw a'u his-gwmni ond nid rhyngddyn nhw eu hunain ac unrhyw sefydliadau eraill.

3. Eitemau Eithriadol

Nid oes unrhyw eitemau eithriadol wedi'u cynnwys yn y Cyfrifon Grŵp.

4. Offerynnau Ariannol

Yn ogystal â'r datgeliadau offerynnau ariannol yn y cyfrifon endid sengl dylid nodi bod cyfranddaliad y Cyngor yn Bws Caerdydd yn stopio bod yn offeryn ariannol, gan fod mantolen y grŵp yn cynnwys asedau net yr is-gwmni a'u gwerth net cyfatebol.

5. Addasiadau Cyfnod Blaenorol

Nid oes unrhyw addasiadau cyfnod blaenorol.

Cronfeydd Ymddiriedolaeth

STRONGER
FAIRER
GREENER

Cronfeydd Ymddiriedolaeth

Mae'r Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau wedi'i awdurdodi i reoli cronfeydd ymddiriedolaeth, gan gynnwys cronfeydd ymddiriedolaeth elusennol lle mae'r cyngor neu ei swyddogion yn ymddiriedolwyr. Er bod y gwaith o weinyddu eu cyllid wedi'i integreiddio i'r gwaith o weinyddu cyllid y Cyngor, mae'r elusennau yn gyfreithiol ar wahân i'r Cyngor. Mae datganiadau ariannol ar wahân yn cael eu creu i bob un, sydd yn unol â safonau cyfrifyddu perthnasol a'r Datganiad Arfer a Argymhellir ar Gyfrifyddu Elusennau, a gyhoeddwyd gan y Comisiynwyr Elusen.

Mae Pwyllgor Cabinet Ymddiriedolaethau wedi'i sefydlu gan y Cyngor. Un o gyfrifoldebau sylfaenol y Pwyllgor hwn yw goruchwyllo'r maes llywodraethu ariannol. Bydd y meysydd llywodraethu ariannol yn amrywiol ond yn sylfaenol yn rhoi sicrwydd bod yr Ymddiriedolaeth yn gweithredu fel endid sy'n gyson â'i phwrpas a bod yr asedau o dan ei rheolaeth yn cael eu cynnal a bod costau ac incwm yn cael eu trin yn briodol lle bo yn briodol. Mae'n brif amcan bod y berthynas ariannol rhwng yr Ymddiriedolaeth a'r Cyngor yn cael ei phennu gan ddau endid cynrychioliadol ar wahân.

Mae tîm amlddisgyblaethol o swyddogion o adrannau Ystadau, Cyllid a Chyfreithiol y Cyngor wedi bod yn gweithio ar adolygiad o berthnasau ariannol, sy'n cael ei adolygu'n barhaus ac yn gofyn am ddiwydrwydd dyladwy ychwanegol i nodi asedau, dull rheoli a'r dull gweithredu o ran costau ac incwm. Gall canlyniad y gwaith hwn arwain at newidiadau i incwm, gwariant, a thriniaeth a phrisio'r fantolen, gyda'r allbwn i'w bennu yn 2025/26.

Rheolir yr elusennau a chymeradwyir gwariant yn unol â meini prawf a nodir yn nogfen lywodraethu pob un.

Y Cyngor yw unig ymddiriedolwr yr elusennau canlynol, yr amlinellir eu dibenion isod. Rhifau cofrestru'r elusennau yw'r rhifau mewn cromfachau.

Cronfa Cofeb Ryfel Llandaf (219060) – Talu costau cynnal a chadw'r gofeb ryfel yn Llandaf.

Sefydliad Parc Maendy (524137) – Hamddena er budd trigolion Dinas Caerdydd â'r nod o wella cyflwr eu bywydau.

Cronfa Ymddiriedolaeth Addysg Bellach Caerdydd/Ymddiriedolaeth Craddock Wells (525512) – Darparu safle at ddibenion addysgol a grantiau i fyfyrwyr cymwys. Mae'r eiddo a ddarperir gan yr ymddiriedolaeth yn cynnwys rhan o safle Ysgol Uwchradd Caerdydd a 28 Y Parêd.

Maes Hamdden neu Bleser Cyhoeddus y Mynydd Bychan (524135) – Tir yn cael ei gadw fel tir hamdden a phleser cyhoeddus. Nid oes unrhyw falansau nac incwm a gwariant ar gyfer yr ymddiriedolaeth hon.

Maes y Brenin Siôr, y Mynydd Bychan (1140393) – Tir i'w ddefnyddio i ddarparu maes chwarae cyhoeddus. Nid oes unrhyw falansau nac incwm a gwariant ar gyfer yr ymddiriedolaeth hon.

Cae Chwarae (524139) – Tir yn cael ei ddal at ddefnydd addysgol. Nid oes unrhyw falansau nac incwm a gwariant ar gyfer yr ymddiriedolaeth hon.

Mae'r Comisiwn Elusennau yn gofyn am archwiliad annibynnol o gyfrifon Ymddiriedolaeth Addysg Bellach Caerdydd. Nid archwiliwyd y cyfrifon ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2025 hyd yma.

Mae'r Cyngor yn gweinyddu’r elusennau canlynol, y mae eu dibenion wedi'u hamlinellu isod:

Ymddiriedolaeth Goffa R Fice (702695) – Rhoi cymorth ariannol i’r rheiny sy’n chwarae offerynnau pres.

Ymddiriedolaeth Howardian (1019801) – Rhoi cymorth ariannol i bobl ifanc yn nalgylch blaenorol Ysgol Uwchradd Howardian.

Isod ceir crynodeb ariannol, lle y bo'n berthnasol, ar gyfer pob cronfa.

	Balans ar 31 Mawrth 2024 £	Incwm £	Cyllideb £	Ailbrisi Asedau £	Balans ar 31 Mawrth 2025 £
Cyfanswm cronfeydd y mae'r Cyngor yn Unig Ymddiriedolwr drostynt					
Cronfa Cofeb Ryfel Llandaf	(1,541)	(112)	0	0	(1,653)
Sefydliad Parc Maendy	(84,803)	(3,914)	0	0	(88,717)
Ymddiriedolaeth Addysg Bellach Caerdydd/Craddock Wells *	(10,476,565)	(205,208)	74,613	(60,963)	(10,668,123)
Cyfanswm cronfeydd y mae'r Cyngor yn Unig Ymddiriedolwr arnynt	(10,562,909)	(209,234)	74,613	(60,963)	(10,758,493)
Cronfeydd a weinyddir gan y Cyngor					
Ymddiriedolaeth Goffa R Fice	(61,274)	(2,528)	2,000	(2,486)	(64,288)
Ymddiriedolaeth Howardian	(39,711)	(1,409)	1,250	1,901	(37,969)
Cyfanswm cronfeydd a weinyddir gan y Cyngor	(100,985)	(3,937)	3,250	(585)	(102,257)
Cyfanswm	(10,663,894)	(213,171)	77,863	(61,548)	(10,860,750)

*Cynhaliwyd prisiad at ddibenion cyfrifyddu o gyfran buddiant yr Ymddiriedolaeth yn y safle yn Heol Llandennis (safle Ysgol Uwchradd Caerdydd) a'i fuddiant llawn yn 28 Y Parêd ar 31 Mawrth 2024. Mae'r gostyngiad yn y prisiad cyffredinol yn adlewyrchu cadarnhad mai gwir arwynebedd buddiant yr Ymddiriedolaeth ar safle Heol Llandennis yw 3.01 erw, fel y cadarnhawyd mewn gweithred gyfnewid a gymeradwywyd gan y Comisiwn Elusennau ym mis Mawrth 1980.

Bydd gwahaniaethau yn y ffigurau incwm a gwariant a ddyfynnir uchod o gymharu â'r hyn a gynhwyswyd yn y datganiad i'r Comisiwn Elusennau. Caiff y ffigurau uchod eu cyfrifo ar sail croniadau tra bod y ffurflenni'n cael eu cyfrifo ar sail arian parod.

Awdurdod Harbwr Caerdydd

STRONGER
FAIRER
GREENER

Adroddiad Naratif

Mae'r ddogfen hon yn cyflwyno Datganiad Cyfrifon Awdurdod Harbwr Caerdydd. Mae Adran 42(1) Deddf Harborau 1964 yn nodi'r ymgymeriadau statudol, fel awdurdodau lleol sydd â swyddogaethau cynnal, gwella neu reoli harbwr, o ran paratoi datganiad cyfrifon blynyddol o ran gweithgareddau'r harbwr. Mae'r datganiadau ariannol sy'n dilyn yn ddarn o gyfrifon Cyngor Sir Dinas a Sir Caerdydd ac fe'u paratowyd yn unol â'r Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (SAARh) yn ogystal â gofynion Deddf Cwmnïau 2006. Mae'r adroddiad naratif hwn yn disodli adroddiad y Cyfarwyddwr sy'n ofynnol dan Ddeddf Cwmnïau 2006.

Datganiad Llywodraethu Blynyddol

Nid yw Awdurdod yr Harbwr yn endid ar wahân i'r Cyngor ac mae trafodion a systemau ariannol, llywodraethu a rheolaethau Awdurdod yr Harbwr wedi'u hintegreiddio i rai'r Cyngor.

Cytundeb

Drwy Gytundeb dyddiedig 27 Mawrth 2000 a wnaed yn unol â, ac at ddibenion adran 165 Deddf Cynllunio a Thir Llywodraeth Leol 1980 (fel y'i diwygiwyd) cytunodd y Cyngor i fod yn gyfrifol am, a chyflawni ymgymeriad a rhwymedigaethau Awdurdod yr Harbwr o ran y bae a'r harbwr allanol dan delerau Deddf Morglawdd Bae Caerdydd 1993. Mae'r Cytundeb wedi cael ei amrywio gan Weithredoedd Amrywio rhwng Gweinidogion Cymru a'r Cyngor, gyda'r diweddaraf ar 8 Tachwedd 2024

Adolygiad o'r Flwyddyn Ariannol

Ar gyfer blwyddyn ariannol 2024/25, gweithiodd y Cyngor gyda Llywodraeth Cymru i nodi pwysau cyllidebol mewn perthynas â deunyddiau, costau contractwyr allanol a chytundebau incwm. Nododd Awdurdod Harbwr Caerdydd wariant net o £6.283 miliwn yn erbyn y gyllideb gymeradwy o £6.383 miliwn; tanwariant cyffredinol o £0.100 miliwn. Cynrychiolwyd y gwariant gan £6.044 miliwn o Gostau Sefydlog a £239,000 o wariant cyfalaf adnewyddu asedau. Roedd y sefyllfa'n cynnwys gwariant cynyddol ar gynnal a chadw'r morglawdd, oherwydd pwysau costau a phrisiau, wedi'i wrthbwysu gan lai o wariant ar feysydd rheoli cyfleusterau ac amgylcheddol. Cafodd cynnydd mewn incwm parcio ceir ei wrthbwysu i raddau helaeth gan ddiffyg ffioedd ar y safle a thaliadau harbwr.

Y diffyg ariannol ar ôl addasiadau cyfrifyddu ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2025 oedd £1.872 miliwn (£2.514 miliwn yn 2023/24).

Cyfanswm y gwariant cyfalaf a wnaed yn ystod y flwyddyn oedd £316,000 ac roedd yn cynnwys ailosod craen, pontynau newydd yn safle bws dŵr gogledd y morglawdd ac uwchraddio dreif craen gantri.

Cyflawniadau Allweddol

Mae cynllun gweithredu a dangosyddion perfformiad Awdurdod yr Harbwr, sy'n ffurfio rhan o'r Cynllun Busnes a adroddir i Lywodraeth Cymru, yn cynnwys y canlynol:

- Yn ei 7fed flwyddyn, croesawodd prosiect diogelwch dŵr cydweithredol Y Naid, sydd wedi ennill gwobrau, 946 o ddisgyblion i brofi perfformiad byw ysgytwol sy'n rhybuddio am beryglon nofio a bedd-faenio yn y Bae yn ogystal â chymryd rhan mewn gweithdai.
- Cadwyd 3 Gwobr y Faner Werdd yn dilyn beirniadu: y Morglawdd, Gwarchodfa Gwlyptiroedd Bae Caerdydd ac Ynys Echni.
- Arweiniodd archwiliad ISO14001 at gadw'r wobwr ar gyfer Awdurdod Harbwr Caerdydd, gan sicrhau rheolaeth amgylcheddol ragorol.
- Cafodd 407 tunnell o wastraff ei dynnu o'r afonydd a'i waredu'n ddiogel trwy gydol y flwyddyn.

- Rhwng Ebrill 2024 a Mawrth 2025, cymerwyd 310,416 o ddarlleniadau ocsigen tawdd gyda chydymffurfiaeth o 99.47% yn erbyn y safon statudol 5mg/L.
- Cynhaliwyd 14 digwyddiad casglu sbwriel gyda 528 o wirfoddolwyr, sydd 322 yn fwy na'r flwyddyn flaenorol. Mae'r ffigurau'n cynnwys y sesiwn casglu sbwriel lwyddiannus a dorrodd Record Byd ar draeth y Morglawdd a Dr Who fel rhan o Tacluso'r Taf.
- Daeth 75,302 o ddefnyddwyr i Wlyptiroedd Bae Caerdydd drwy gydol y flwyddyn.
- 1,114,149 o ddefnyddwyr Morglawdd drwy gydol y flwyddyn.
- 28,138 o ddilynwyr Cyfryngau Cymdeithasol ar draws y cyfrifon Facebook, Twitter ac Instagram a reolir gan Harbwr Caerdydd, cynnydd o 80 ar 2023/24.
- Digwyddiad cerddoriaeth llwyddiannus pedwar diwrnod Bay Series ym Mhentir Alexandra ym mis Awst 2024 gyda 3 chyngerdd yn denu 32,706 o fynychwyr.
- Sicrhawyd Prentis Marchnata Digidol Corfforaethol ar gyfer AHC, Parciau a Croeso Caerdydd gan ddechrau ym mis Chwefror 2025.
- ~~Cydymffurfiaeth Ocsigen Tawdd o 99% ar draws y flwyddyn.~~
- Cefnogwyd Hanner Marathon Caerdydd.
- Recriwtio ar gyfer ail ysgoloriaeth ymchwil PhD gyda Phrifysgol Caerdydd a'r Sefydliad Ymchwil Dŵr i ymchwilio i heriau amgylcheddol i Fae Caerdydd a llywio'r angen am y system awyru yn y dyfodol.
- Gwasanaethau wedi'u darparu o fewn y gyllideb.
- Cymerodd dros 250 o blant cynradd ran mewn cyrsiau hwylio dingi gyda'r mwyafrif yn cyflawni eu Cam 1 Cymdeithas Hwyllo Frenhinol (RYA).
- Set lwyddiannus o gyrsiau Keelboat ar gyfer 16 o fyfyrwyr o Ysgol Uwchradd St Illtyd (ariannwyd gan Reardon Smith), gan gyflawni eu RYA Keelboat Lefel 1.
- Mae dros 50 o yrwyr cychod pŵer newydd wedi cael eu hyfforddi eleni, gan gyflawni eu RYA Cychod Pŵer Lefel 2. Mae cynllun gweithredu a dangosyddion perfformiad Awdurdod yr Harbwr, sy'n rhan o'r Cynllun Busnes, a adroddwyd i Lywodraeth Cymru, yn cynnwys:

Canllaw i'r Datganiadau Ariannol

Dangosir y prif ddatganiadau a ddarparwyd yn y tudalennau dilynol ynghyd â nodiadau ategol. Mae llifoedd arian parod Awdurdod yr Harbwr wedi'u hintegreiddio â rhai'r Cyngor. Ni ddarparwyd Datganiad Llif Arian Parod, yn unol ag Adran 396 o Ddeddf Cwmnïau 2006.

Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr

Mae'r datganiad hwn yn darparu gwybodaeth am sut mae Awdurdod yr Harbwr wedi perfformio drwy gydol y flwyddyn ac o ganlyniad, a yw ei weithredoedd wedi arwain at warged neu ddiffyg. Mae Awdurdod yr Harbwr wedi gweithredu o fewn y gyllideb, ond addasiadau statudol, gan gynnwys taliadau cyfalaf, yw'r rheswm dros y diffyg yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Mantolen

'Cipolwg' yw hwn ar asedau, rhwymedigaethau, balansau arian parod a chronfeydd wrth gefn Awdurdod yr Harbwr ar ddiwedd y flwyddyn.

Datganiad o Gyfrifoldebau ar gyfer y Datganiadau Ariannol a'r Dystysgrif Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau

Cyfrifoldebau'r Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau

Mae'r Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau'n gyfrifol am baratoi Datganiad Cyfrifon yn unol â gofynion Deddf Harborau 1964.

Wrth baratoi'r datganiadau ariannol hyn, mae'r Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau wedi:

- dewis polisiau cyfrifyddu addas ac yna eu rhoi ar waith yn gyson, heblaw os oes newidiadau polisi wedi'u nodi yn y cyfrifon hyn.
- gwneud beirniadaethau ac amcangyfrifon a oedd yn rhesymol a darbodus.

Mae'r Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau hefyd wedi:

- cadw cofnodion cyfrifyddu cywir cyfredol.
- cymryd camau rhesymol i atal a chanfod twyll ac unrhyw afreoleidd-dra arall.

Tystysgrif y Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau

Mae'r datganiadau ariannol ar gyfer Awdurdod Harbwr Caerdydd yn rhoi darlun cywir a theg o'i incwm a'i wariant ar gyfer y flwyddyn ariannol 2024/25 a sefyllfa ariannol Awdurdod yr Harbwr ar 31 Mawrth 2025.

Christopher Lee
Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau

Dyddiad:

Adroddiad Archwilydd Annibynnol Archwilydd Cyffredinol Cymru i'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu Awdurdod Harbwr Caerdydd

Barn ar ddatganiadau ariannol

Rwyf wedi archwilio datganiadau ariannol Awdurdod Harbwr Caerdydd ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2025 dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

Mae datganiadau ariannol Awdurdod Harbwr Caerdydd yn cynnwys y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, y Fantolen a nodiadau cysylltiedig.

Mae'r fframwaith adrodd ariannol a ddefnyddiwyd wrth eu paratoi yn gyfraith gymwys ac yn Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (SAARhau).

Yn fy marn i, ym mhob agwedd berthnasol, mae'r datganiadau ariannol:

- yn rhoi golwg wir a theg ar sefyllfa ariannol Awdurdod Harbwr Caerdydd ar 31 Mawrth 2025 a'i incwm a gwariant ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny; ac
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol â gofynion deddfwriaethol a safonau cyfrifyddu rhyngwladol.

Sail y farn

Cynhaliais fy archwiliad yn unol â chyfraith gymwys a Safonau Archwilio Rhyngwladol yn y DU (SARhau [DU]) a Nodyn Ymarfer 10 'Archwilio Datganiadau Ariannol Endidau'r Sector Cyhoeddus yn y Deyrnas Unedig'. Caiff fy nghyfrifoldebau dan y safonau hynny eu disgrifio ymhellach yn yr adran cyfrifoldebau'r archwilydd wrth archwilio'r adran datganiadau ariannol o'm hadroddiad.

Mae fy staff a minnau'n annibynnol ar Awdurdod Harbwr Caerdydd yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i'm gwaith o archwilio'r datganiadau ariannol yn y DU, gan gynnwys Safonau Moesegol y Cyngor Adrodd Ariannol, ac rwyf wedi cyflawni fy nghyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn. Credaf fod y dystiolaeth archwilio sydd wedi dod i law yn ddigonol ac yn briodol i roi sail i'm barn.

Casgliadau'n ymwneud â busnes hyfyw

Wrth archwilio'r datganiadau ariannol, rwyf wedi dod i'r casgliad bod y defnydd o'r sail gyfrifyddu busnes hyfyw wrth baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol.

Ar sail y gwaith yr wyf wedi'i wneud, nid wyf wedi nodi unrhyw ansicrwydd perthnasol yn ymwneud â digwyddiadau neu amodau a allai, yn unigol neu ar y cyd, fwrw amheuaeth sylweddol ar allu Awdurdod Harbwr Caerdydd i barhau i fabwysiadu'r busnes hyfyw o gyfrifyddu am gyfnod o ddeuddeng mis o leiaf o'r adeg y mae'r datganiadau ariannol wedi'u hawdurdodi

i'w cyhoeddi.

Disgrifir fy nghyfrifoldebau a chyfrifoldebau'r swyddog ariannol cyfrifol mewn perthynas â busnes hyfyw yn adrannau perthnasol yr adroddiad hwn.

Gwybodaeth Arall

Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys y wybodaeth sydd wedi'i chynnwys yn yr adroddiad blynyddol ac eithrio'r datganiadau ariannol a'm hadroddiad archwilydd gyda hynny. Y Swyddog Ariannol Cyfrifol sy'n gyfrifol am y wybodaeth arall yn yr adroddiad naratif. Nid yw fy marn ar y datganiadau ariannol yn ymdrin â'r wybodaeth arall, ac eithrio i'r graddau a nodir yn benodol yn fy adroddiad, nid wyf yn mynegi unrhyw fath o gasgliad sicr arni.

Fy nghyfrifoldeb i yw darllen y wybodaeth arall ac, o wneud hynny, ystyried a yw'r wybodaeth arall yn anghyson gyda'r datganiadau ariannol neu'r wybodaeth a gafwyd yn ystod yr archwiliad, neu'n ymddangos ei bod wedi cael ei chamddatgan. Os byddaf yn dod ar draws anghysonderau perthnasol o'r fath neu gamddatganiadau perthnasol, mae gofyn i mi benderfynu a yw hyn wedi arwain at gamddatganiad perthnasol yn y

datganiadau ariannol eu hunain. Os dof i'r casgliad, ar sail y gwaith yr wyf wedi ei wneud, bod camddatganiad perthnasol o'r wybodaeth arall hon, mae gofyn i mi adrodd am y ffaith honno. Nid oes gennyf unrhyw beth i'w adrodd yn hyn o beth.

Barn ar faterion eraill

Yn fy marn i, yn seiliedig ar y gwaith a wnaed yn ystod fy archwiliad:

- mae'r wybodaeth a gynhwysir yn yr Adroddiad Naratif ar gyfer y flwyddyn ariannol y paratoir y datganiadau ariannol ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol a nodiadau cysylltiedig.

Materion rwy'n adrodd arnynt fel eithriad

Yng ngoleuni gwybodaeth a dealltwriaeth o Awdurdod Harbwr Caerdydd a'i amgylchedd a gafwyd yn ystod yr archwiliad, nid wyf wedi canfod camddatganiadau perthnasol yn yr Adroddiad Naratif.

Nid oes gennyf unrhyw beth i'w adrodd o ran y materion canlynol, yr adroddaf i chi os, yn fy marn i:

- nad wyf wedi derbyn yr holl wybodaeth a'r esboniadau sydd eu hangen arnaf ar gyfer fy archwiliad;
- nid oes cofnodion cyfrifyddu digonol wedi'u cadw, neu nid oes ffurflenni digonol ar gyfer fy archwiliad wedi'u derbyn gan ganghennau nad yw fy nhîm wedi ymweld â hwy; neu
- nad yw'r datganiadau ariannol yn cyd-fynd â'r cofnodion cyfrifo a'r ffurflenni.

Cyfrifoldebau'r swyddog ariannol sy'n gyfrifol am y datganiadau ariannol

Fel yr eglurir yn llawnach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau ar gyfer y

Datganiad Cyfrifon, mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn gyfrifol am:

- baratoi datganiad cyfrifon sy'n rhoi golwg wir a theg ac yn cydymffurfio ag arferion priodol;
- cadw cofnodion cyfrifyddu priodol;
- rheolaethau mewnol fel y mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn penderfynu eu bod yn angenrheidiol er mwyn galluogi paratoi datganiadau cyfrifon sy'n rhydd o gamddatganiadau perthnasol, boed hynny oherwydd twyll neu gamgymeriad;
- asesu gallu Awdurdod Harbwr Caerdydd i barhau fel busnes hyfyw, gan ddatgelu, fel y bo'n berthnasol, faterion sy'n ymwneud â busnes hyfyw a defnyddio'r sail gyfrifyddu busnes hyfyw oni bai bod y swyddog ariannol cyfrifol yn rhagweld na fydd y gwasanaethau a ddarperir gan Awdurdod Harbwr Caerdydd yn parhau i gael eu darparu yn y dyfodol.

Cyfrifoldebau'r archwilydd wrth archwilio'r datganiadau ariannol

Fy nghyfrifoldeb i yw archwilio'r datganiadau ariannol yn unol â Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

Fy nod yw cael sicrwydd rhesymol ynghylch a yw'r datganiadau ariannol ar y cyfan yn rhydd rhag unrhyw gamddatganiad perthnasol, boed trwy dwyll neu gamgymeriad, ac i gyflwyno adroddiad archwilydd sy'n cynnwys fy marn. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd, ond nid yw'n gwarantu y bydd archwiliad sy'n cael ei gynnal yn unol â SARhau (DU) bob amser yn canfod camddatganiad perthnasol pan fydd yn bodoli. Gall camddatganiadau ddigwydd oherwydd twyll neu wall a chânt eu hystyried yn sylweddol os, yn unigol neu gyda'i gilydd, y gellir disgwyl yn rhesymol iddynt ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr a wnaed ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Mae afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll, yn achosion o ddiffyg cydymffurfiaeth â chyfreithiau a rheoliadau. Rwy'n cynllunio gweithdrefnau yn unol â'm cyfrifoldebau, a amlinellir uchod, i ganfod camdatganiadau perthnasol mewn perthynas ag afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll.

Roedd fy ngweithdrefnau'n cynnwys y canlynol:

- holi rheolwyr a'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu, gan gynnwys cael ac adolygu dogfennau ategol sy'n ymwneud â pholisïau a gweithdrefnau Awdurdod Harbwr Caerdydd sy'n ymwneud ag:
  - adnabod, gwerthuso a chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau ac a oeddent yn ymwybodol o unrhyw achosion o ddiffyg cydymffurfiaeth;
  - canfod ac ymateb i risgiau twyll ac a oes ganddynt wybodaeth am unrhyw dwyll gwirioneddol, tybiedig neu honedig; a'r
  - rheolaethau mewnol a sefydlwyd i liniaru risgiau sy'n gysylltiedig â thwyll neu ddiffyg cydymffurfiaeth â chyfreithiau a rheoliadau.
- ystyried fel tîm archwilio sut a ble y gallai twyll ddigwydd yn y datganiadau ariannol ac unrhyw ddangosyddion posibl o dwyll. Fel rhan o'r drafodaeth hon, nodais botensial ar gyfer twyll yn y meysydd canlynol: cydnabod refeniw, cydnabod gwariant, cofnodion ariannol anarferol;
- cael dealltwriaeth o fframwaith awdurdod Awdurdod Harbwr Caerdydd yn ogystal â fframweithiau cyfreithiol a rheoleiddiol eraill y mae Awdurdod Harbwr Caerdydd yn gweithredu ynddynt, gan ganolbwyntio ar y cyfreithiau a'r rheoliadau hynny a gafodd effaith uniongyrchol ar y datganiadau ariannol neu a gafodd effaith sylfaenol ar weithrediadau Awdurdod Harbwr Caerdydd; a
- chael dealltwriaeth o gydberthnasau parti cysylltiedig

Yn ogystal â'r uchod, roedd fy ngweithdrefnau i ymateb i risgiau a nodwyd yn cynnwys y canlynol:

- adolygu datgeliadau a phrofion y datganiad ariannol i ddogfennau ategol i asesu cydymffurfiaeth â chyfreithiau a rheoliadau perthnasol a drafodir uchod;
- holi'r rheolwyr a'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ynghylch ymgyfreitha a hawliadau gwirioneddol a phosibl;
- darllen cofnodion cyfarfodydd y rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu, y Cabinet a'r Cyngor;
- wrth fynd i'r afael â'r risg o dwyll drwy reolwyr yn diystyru rheolaethau, profi priodoldeb cofnodion ac addasiadau eraill; asesu a yw'r penderfyniadau a wnaed wrth wneud amcangyfrifon cyfrifyddu yn arwydd o duedd bosibl; a gwerthuso rhesymeg busnes unrhyw drafodion arwyddocaol sy'n anarferol neu y tu allan i gwrs busnes arferol.

Fe wnes i hefyd gyfleu cyfreithiau a rheoliadau perthnasol a nodwyd a risgiau twyll posibl i holl aelodau'r tîm archwilio a pharhau i fod yn effro i unrhyw arwyddion o dwyll neu ddiffyg cydymffurfiaeth â chyfreithiau a rheoliadau drwy gydol yr archwiliad.

Effeithir ar y graddau y mae fy ngweithdrefnau yn gallu canfod afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll, gan anhawster cynhenid canfod afreoleidd-dra, effeithiolrwydd rheolaethau Awdurdod Harbwr Caerdydd a natur, amseriad a hyd a lled y gweithdrefnau archwilio a ddefnyddir.

Mae disgrifiad pellach o gyfrifoldebau'r archwilydd wrth archwilio'r datganiadau ariannol ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol yn: www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities. Mae'r disgrifiad hwn yn rhan o'm hadroddiad archwilydd.

Cyfrifoldebau archwilio eraill

Rwyf yn cyfathrebu â'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu ynghylch, ymhlith materion eraill, gwmpas ac amseriad arfaethedig yr archwiliad a chanfyddiadau archwilio sylweddol, gan gynnwys unrhyw ddiffygion sylweddol mewn rheolaeth fewnol a nodaf yn ystod fy archwiliad.

Tystysgrif cwblhau archwiliad

Ardystiaf fy mod i wedi cwblhau'r archwiliad ar gyfrifon Awdurdod Harbwr Caerdydd yn unol â gofynion Deddf Archwiliad Cyhoeddus (Cymru) 2004 a Chod Ymarfer Archwilio Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Adrian Crompton 1 Cwr y Ddinas
Archwilydd Cyffredinol Cymru Stryd Tyndall
28 Hydref 2025 Caerdydd, CF10 4BZ

Mae Archwilydd Cyffredinol Cymru wedi ardystio ac adrodd ar y cyfrifon hyn yn y ffurf y cawsant eu drafftio'n wreiddiol. Cyfieithiad o'r fersiwn Saesneg gwreiddiol yw'r fersiwn hwn. Cronfa Bensiwn Caerdydd a Bro Morgannwg sydd yn gyfrifol am gywirdeb y cyfieithiad, nid yr Archwilydd Cyffredinol

Polisiau cyfrifyddu a ddefnyddir wrth ffurfio'r cyfrifon

Yn unol â Rheoliadau Cyfrifon ac Archwiliadau (Cymru) 2014, mae'r Datganiad Cyfrifon hwn yn crynhoi trafodion Awdurdod yr Harbwr ar gyfer blwyddyn ariannol 2024/25 a'r sefyllfa ariannol ar 31 Mawrth 2025. Paratwir y cyfrifon yn unol â Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (SAARh). Mae nifer o bolisiau cyfrifyddu'n cael eu defnyddio wrth baratoi'r cyfrifon hyn, ynghyd ag unrhyw ragdybiaethau critigol a ffynonellau amcangyfrif a ddefnyddir sydd yr un fath ar gyfer cyfrifon y Cyngor. Er nad yw'r rhain wedi'u hatgynhyrchu'n llawn, y polisiau allweddol a ddefnyddir yw:

1. Cronni Incwm a Gwariant

Cyfrifir gweithgarwch ar gyfer y flwyddyn y caiff ei gynnal ynddi, nid pan gaiff y taliadau arian parod eu gwneud neu eu derbyn. Pan gydnabyddir refeniw a gwariant ond na chafwyd neu na thalwyd arian parod, cofnodir dyledwr neu gredydwr ar gyfer y swm perthnasol yn y Fantolen. Mae trothwy de-minimis o £500, na ellir cronni incwm a gwariant oddi tano.

2. Buddion Taladwy Cyflogeion yn ystod Cyflogaeth

Caiff buddion byrdymor cyflogeion fel tâl a chyflogau, gwyliau blynyddol a delir, absenoldeb salwch a threuliau eu talu'n fisol a'u hadlewyrchu fel gwariant ar sail gronol yn y llinell Gwariant Cyflogeion berthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

3. Grantiau a Chyfraniadau

Cyfrifir am grantiau a chyfraniadau eraill ar sail gronol ac fe'u cydnabyddir pan fo:

- sicrwydd digonol y bydd yr Awdurdod yn cydymffurfio â'r amodau dros eu derbyn a
- bod sicrwydd digonol y daw'r grant neu'r cyfraniad i law.

Refeniw

Caiff grantiau, na fodlonwyd amodau ar eu cyfer eto, eu dwyn ymlaen yn y Fantolen fel Derbyniadau Grantiau Refeniw Ymlaen Llaw. Pan fodlonir yr amodau, credydir grant neu gyfraniad i Incwm yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Pan nad oes sicrwydd digonol y caiff yr amodau eu bodloni, ni chydnabyddir unrhyw arian a ddaw i law fel derbyn arian grant ond fel ad-daliad sy'n ddyledus i'r corff dyfarnu a chaiff ei gadw ar y Fantolen fel rhwymedigaeth os bydd yn parhau heb ei dalu.

Cyfalaf

Caiff grantiau a chyfraniadau a gymhwysir yn y flwyddyn i ariannu cynlluniau cyfalaf eu trin fel incwm refeniw a'u credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr. Pan fo grant cyfalaf neu gyfraniad penodol wedi dod i law ond heb ei ddefnyddio eto, ystyrir bod hyn yn cynrychioli amod ac fe'i nodir fel Credydwr.

4. Rhestrau Eiddo

Caiff stocrestrau eu mesur a'u cadw ar gost is neu werth net gwireddadwy. Pan gaiff stocrestrau eu gwerthu, eu cyfnewid neu eu dosbarthu, cydnabyddir y swm cario fel gwariant.

5 Gorbenion a Chostau Gwasanaethau Cymorth

Mae Cyngor Caerdydd yn ailgodi o ran cost gwasanaethau cymorth i Awdurdod yr Harbwr. Defnyddir yr egwyddor costio amsugno llwyr fel bod costau llawn gorbenion a gwasanaethau cymorth a rennir rhwng defnyddwyr yn gymesur i'r buddion a geir.

6 Asedau Anghyfredol

Eiddo, Peiriannau, Offer

Yr asedau hyn yw'r rhai â sylwedd ffisegol a ddefnyddir wrth gynhyrchu neu gyflenwi nwyddau neu wasanaethau, y bwriedir eu cadw am gyfnod amhenodol a'r rhai ar gyfer hyrwyddo diwylliant neu wybodaeth ac y disgwylir eu defnyddio yn ystod mwy nag un flwyddyn ariannol.

Eiddo Buddsoddi

Eiddo buddsoddi yw'r rheini a gedwir i ennill rhent a/neu arbrisiant cyfalaf megis prydlesi tir, tir a gedwir ar gyfer datblygiadau yn y dyfodol fel safleoedd strategol a thir ac adeiladau eraill sy'n diwallu meini prawf Eiddo Buddsoddi.

Asedau Anniriaethol

Asedau heb sylwedd ffisegol ond y mae modd eu nodi ac a reolir gan y Cyngor. Yn eu plith mae meddalwedd, trwyddedau a phatentau.

Cydnabyddiaeth:

Caiff gwariant ar gaffael, creu neu wella asedau o'r fath ei gyfalafu ar sail gronol. Rhagdybir bod gwariant ar asedau presennol yn arwain at wella'r ased ac fe'i dangosir yn y cyfrifon fel ychwanegiad at yr ased.

Mae Awdurdod yr Harbwr yn cydnabod asedau treftadaeth y gallai fod wedi talu amdanynt ar wahân, gwariant y gellir ei nodi ar y caffaeliad, neu gadw ar gost hanesyddol, neu pan fo ganddo wybodaeth am werth yr ased.

Unwaith y bydd asedau wedi dibrisio'n llawn, cânt eu hadolygu o ran perthnasedd ac, os oes angen, eu gwaredu gyda'r gwerth cario wedi'i dynnu oddi ar y gofrestr asedau.

Mesur:

Mesurir asedau i ddechrau ar gost, gan gynnwys yr holl wariant sy'n deillio'n uniongyrchol o ddod â'r ased dan sylw i gyflwr gweithio ar gyfer y defnydd a fwriedir, ac eithrio costau benthyca na chaiff eu cyfalafu. Yna caiff yr asedau hyn eu cario i'r Fantolen gan ddefnyddio'r seiliau mesur canlynol:

Math yr Ased	Mesur	Ystod o Oesau Defnyddiol sy'n Weddill
Asedau sy'n cael eu Hadeiladu	Cost Hanesyddol Ddibrisiedig	dd/b
Adeiladau	Defnydd Presennol neu Gost Ddibrisiedig Disodli	12-87
Asedau Cymunedol	Cost Hanesyddol Ddibrisiedig	dd/b
Asedau Treftadaeth	Cost Hanesyddol ac yn cael ei fesur ar werth teg yn unig lle mae manteision gwneud hynny yn gorbwysu'r costau	dd/b
Seilwaith **	Cost Hanesyddol Ddibrisiedig	1-115
Asedau Anniriaethol	Cost Hanesyddol Amorteiddio	1-5

Eiddo Buddsoddi	Gwerth Teg	dd/b
Asedau Gwarged	Gwerth Teg	dd/b
Cerbydau, Peiriannau, Dodrefn ac Offer	Cost Hanesyddol Ddibrisiedig	1-12

* Wedi'i gynnwys o fewn Seilwaith mae Morglawdd Bae Caerdydd, sy'n cael ei ddibrisio dros oes ddylunio o 120 mlynedd.

Ailbriso:

Mae ailbrisiadau tir ac adeiladau'n cael eu cynnal ar raglen dreigl o leiaf bob tair blwyddyn.

Mae Eiddo Buddsoddi ac Asedau Dros Ben yn cael eu hadolygu'n flynyddol ar gyfer unrhyw newidiadau perthnasol o ganlyniad i'r Farchnad gyffredinol, gydag ailbrisiad ffurfiol o Eiddo Buddsoddi bob dwy flynedd o leiaf.

Mae cynnydd mewn prisiadau'n cael eu cyfateb gan gredydau i'r Gronfa Ailbriso Wrth Gefn i gydnabod enillion heb eu realeiddio. Mewn achos eithriadol, gallai enillion gael eu credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr pan fyddant yn codi o wrthdroi colled a godwyd i'r llinell gwariant yn flaenorol.

Mae'r Gronfa Ailbriso Wrth Gefn yn cynnwys enillion ailbriso a gydnabyddir ers 1 Ebrill 2007 yn unig: y dyddiad gweithredu swyddogol.

Costau i Refeniw ar gyfer Asedau Anghyfredol:

Caiff y llinell Taliadau Cyfalaf ar Ddatganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Awdurdod yr Harbwr ei debydu gyda'r symiau canlynol i gofnodi cost dal asedau yn ystod y flwyddyn:

- dibrisiant yn deillio o'r asedau
- colledion amhariad ac ailbriso ar asedau lle nad oes enillion cronodig yn y Gronfa Ailbriso Wrth Gefn y mae modd ysgrifennu allan y colledion yn eu herbyn.

Nid yw Awdurdod yr Harbwr yn cael grant am ddibrisiant nac unrhyw addasiadau cyfrifyddu eraill ar gyfer asedau anghyfredol.

Amhariad ac Ailbriso Ar-i-Lawr:

Asesir asedau ar ddiwedd pob blwyddyn o ran a oes unrhyw awgrym y gallai ased fod yn llai gwerthfawr, boed hynny oherwydd gostyngiad sylweddol ym mhotensial gwasanaeth neu ostyngiadau parhaol sylweddol yng ngwerth y farchnad. Pan nodir newid materol o ran gwerth, mae'r driniaeth gyfrifyddu fel a ganlyn:

- pan fo balans o enillion ailbriso ar gyfer yr ased yn y Gronfa Ailbriso Wrth Gefn, caiff swm cario'r ased ei ysgrifennu yn erbyn y balans hwnnw, hyd at swm yr enillion cronodig
- neu pan nad oes balans yn y Gronfa Ailbriso Wrth Gefn, caiff swm cario'r ased ei ysgrifennu'n erbyn y llinell(au) gwasanaeth perthnasol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

Pan fo colled amhariad yn cael ei diystyru'n ddilynol, caiff honno ei chredydu i'r llinell Taliadau Cyfalaf yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, hyd at swm y golled wreiddiol, wedi'i addasu ar gyfer dibrisiant a fyddai wedi'i godi pe na chydabyddid y golled.

Dibrisiant:

Darperir ar gyfer dibrisiant ar yr holl asedau Eiddo, Peirianwaith ac Offer fesul dyraniad o'u symiau dibrisiadwy dros eu hoes ddefnyddiol amcangyfrifedig. Gwneir eithriad ar gyfer asedau heb oes ddefnyddiol benodol y gellir ei phennu (h.y. tir rhydd-ddaliadol, asedau treftadaeth a chymunedol) yn ogystal ag asedau nad ydynt eto ar gael i'w defnyddio (h.y. asedau sy'n cael eu hadeiladu).

7. Cronfeydd Wrth Gefn

Mae Awdurdod yr Harbwr yn cadw cronfa gyffredinol wrth gefn ar gyfer gwargedau a diffygion gweithredol cronedig a chronfa ailbriso wrth gefn i reoli'r prosesau cyfrifyddu ar gyfer asedau anghyfredol.

8. Treth Ar Werth

Nid oes gan Awdurdod yr Harbwr gofrestrriad TAW ar wahân i'r Cyngor a, heblaw mewn rhai achosion pan fo Awdurdod yr Harbwr yn ariannu cyflenwadau nwyddau neu wasanaethau i bobl neu sefydliadau eraill, caiff Awdurdod yr Harbwr ad-daliad TAW. Mae'r cyfrifon hyn wedi'u paratoi heb gynnwys TAW, ac eithrio pan fernir eu bod yn anadenilladwy.

Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr

2023/24		2024/25
£000		£000
	Cyllideb	
2,826	Cyflogeion	2,930
1,741	Safleoedd	1,713
124	Trafnidiaeth	105
1,693	Cyflenwadau a Gwasanaethau	2,150
404	Gwasanaethau Cymorth	404
4	Taliadau Trydydd Parti	6
2,912	Costau Cyfalaf	2,199
9,704	Cyfanswm Gwariant	9,507
	Incwm	
(5,619)	Grantiau Llywodraeth	(6,076)
(436)	Grantiau Cyfalaf wedi'u Cymhwyso	(239)
(1,135)	Ffioedd a Thaliadau	(1,320)
(7,190)	Cyfanswm Incwm	(7,635)
2,514	Gwariant Net ar gyfer y Flwyddyn	1,872

Mantolen

31 Mawrth 2024		Nodyn	31 Mawrth 2025
£000			£000
157,567	Eiddo, Peiriannau ac Offer gan gynnwys Asedau Seilwaith	2	152,836
56	Asedau Treftadaeth	2	56
195	Asedau Anniriaethol	2	141
445	Eiddo Buddsoddi	2	270
158,263	Cyfanswm Asedau Hirdymor		153,303
444	Stocrestr	3	439
0	Dyledwyr	4	42
(720)	Arian parod		(703)
(276)	Cyfanswm Asedau Cyfredol		(222)
(875)	Credydwyr	5	(870)
(875)	Cyfanswm Rhwymedigaethau Cyfredol		(870)
157,112	Asedau Net		152,211
	Ariannwyd gan:		
145,692	Cronfa Gyffredinol Wrth Gefn	1	143,820
11,420	Cronfa Ailbriso Wrth Gefn	1	8,391
157,112	Cyfanswm Cronfeydd Wrth Gefn		152,211

Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol

1. Cronfeydd Wrth Gefn

Cedwir yn y Gronfa Wrth Gefn Gyffredinol swm clustnodedig a gedwir at weithgareddau prosiect ac argyfyngau. Y swm hwn yw £165,000 ar 31 Mawrth 2025 (£133,000 ar 31 Mawrth 2024).

2023/24			2024/25	
Cronfa Wrth Gefn Gyffredinol £000	Cronfa Ailbriso Wrth Gefn £000		Cronfa Wrth Gefn Gyffredinol £000	Cronfa Ailbriso Wrth Gefn £000
148,206	11,420	Balans ar 1 Ebrill	145,692	11,420
(2,514)	0	Symudiadau mewn Cronfeydd Wrth Gefn	(1,872)	(3,029)
145,692	11,420	Balans ar 31 Mawrth	143,820	8,391

2. Symudiadau mewn Eiddo, Peiriannau, Offer ac Asedau Hirdymor Eraill

Mae asedau hirdymor yn Eiddo, Peiriannau ac Offer yn bennaf, gyda symudiadau'n cael eu dadansoddi yn y tabl canlynol.

Eiddo, Peiriannau ac Offer	Tir ac Adeiladau Eraill	Cerbydau, Peiriannau ac Offer	Asedau Cymunedol	Asedau Gwarged	Asedau sy'n cael eu hadeiladu	Cyfanswm Eiddo, Peiriannau ac Offer	Eiddo Buddsoddi	Asedau Treftadaeth	Asedau Anniriaethol
Symudiadau mewn Cost neu Werth	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
1 Ebrill 2023	13,163	1,541	1,103	43	539	16,389	425	56	348
Ychwanegiadau	0	103	0	0	142	245	0	0	0
Cynnydd/(Gostyngiad) Ailbriso a gydnabuwyd yn y CAWG	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Cynnydd/(Gostyngiad) Ailbriso a gydnabuwyd yn y GDdDG	0	0	0	0	0	0	20	0	0
Dadgydnabod - Gwarediadau	0	(330)	0	0	0	(330)	0	0	0
Aiddosbarthiadau eraill - Trosglwyddiadau	0	0	0	0	(681)	(681)	0	0	0
Ar 31 Mawrth 2024	13,163	1,314	1,103	43	0	15,623	445	56	348
Ychwanegiadau	0	316	0	0	0	316	0	0	0
Cynnydd/(Gostyngiad) Ailbriso a gydnabuwyd yn y CAWG	(3,609)	0	0	0	0	(3,609)	0	0	0
Cynnydd/(Gostyngiad) Ailbriso a gydnabuwyd yn y GDdDG	90	0	0	0	0	90	(175)	0	0
Dadgydnabod - Gwarediadau	0	(361)	0	0	0	(361)	0	0	0
Aiddosbarthiadau eraill - Trosglwyddiadau	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Eiddo, Peiriannau ac Offer	Tir ac Adeiladau Eraill	Cerbydau, Peiriannau ac Offer	Asedau Cymunedol	Asedau Gwarged	Asedau sy'n cael eu hadeiladu	Cyfanswm Eiddo, Peiriannau ac Offer	Eiddo Buddsoddi	Asedau Treftadaeth	Asedau Anniriaethol
Symudiadau mewn Cost neu Werth	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Ar 31 Mawrth 2025	9,644	1,269	1,103	43	0	12,059	270	56	348
Symudiadau mewn Dibrisiant/Amhariad									
1 Ebrill 2023	389	883	0	0	0	1,272	0	0	99
Tâl Dibrisiant	228	149	0	0	0	377	0	0	54
Dibrisiant wedi'i ysgrifennu allan i'r CAWG	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dibrisiant wedi'i ysgrifennu allan i'r GDdDG	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Dadgydnabod - Gwarediadau	0	(330)	0	0	0	(330)	0	0	0
Ar 31 Mawrth 2024	617	702	0	0	0	1,319	0	0	153
Tâl Dibrisiant	171	97	0	0	0	268	0	0	54
Dibrisiant wedi'i ysgrifennu allan i'r CAWG	(580)	0	0	0	0	(580)	0	0	0
Dibrisiant wedi'i ysgrifennu allan i'r GDdDG	(36)	0	0	0	0	(36)	0	0	0
Dadgydnabod - Gwarediadau	0	(361)	0	0	0	(361)	0	0	0
Ar 31 Mawrth 2025	172	438	0	0	0	610	0	0	207
Gwerth Ased Net:									
Ar 31 Mawrth 2024	12,546	612	1,103	43	0	14,304	445	56	195
Ar 31 Mawrth 2025	9,472	831	1,103	43	0	11,449	270	56	141

2023/24	Gwerth Ased Net	2024/25
143,263	Asedau Seilwaith	141,387
14,304	Asedau EPO Eraill	11,449
445	Eiddo Buddsoddi	270
56	Asedau Treftadaeth	56
195	Asedau Anniriaethol	141
158,263	Cyfanswm Asedau	153,303

Yn unol â'r Rhyddhad Dros Dro a gynigir gan y diweddariad i'r Cod ar asedau seilwaith nid yw'r nodyn hwn yn cynnwys datgelu cost gros a dibrisiant cronedig ar gyfer asedau seilwaith gan fod arferion adrodd hanesyddol a diffygion gwybodaeth canlyniadol yn golygu na fyddai hyn yn cynrychioli'r sefyllfa asedau yn gywir i ddefnyddwyr y datganiadau ariannol.

Fel y manylir yn y canllawiau diwygiedig sy'n berthnasol i bob awdurdod, mae'r awdurdod wedi dewis peidio â datgelu'r wybodaeth hon gan fod yr arferion a adroddwyd yn flaenorol a diffygion gwybodaeth canlyniadol yn golygu nad yw cost gros a dibrisiant cronedig yn cael eu mesur yn gywir ac ni fyddai darparu sail i ddefnyddwyr y datganiadau ariannol wneud penderfyniadau economaidd neu benderfyniadau eraill sy'n ymwneud ag asedau seilwaith.

Mae'r awdurdod wedi penderfynu, yn unol â Rheoliad 24L Cymru o Reoliadau Awdurdodau Lleol (Cyllid Cyfalaf a Chyfrifyddu) (Cymru) 2003 (fel y'i diwygiwyd), bod y symiau cario i'w dadgydnabod ar gyfer asedau seilwaith pan fo gwariant newydd yn ddim.

Mae Gwerth Ased Net Asedau Seilwaith fel a ganlyn:

2023/24 £000	Asedau Seilwaith	2024/25 £000
144,872	Gwerth Ased Net ar 1 Ebrill	143,263
190	Ychwanegiadau	0
(2,480)	Dibrisiant	(1,876)
681	Symudiadau eraill mewn cost (Ailddosbarthiad)	0
143,263	Gwerth Ased Net ar 31 Mawrth	141,387

3. Stocrestr

31 Mawrth 2024 £000		31 Mawrth 2025 £000
444	Balans ar 1 Ebrill	444
0	Addasu stoc	(5)
444	Balans ar 31 Mawrth	439

4. Dyledwyr

31 Mawrth 2024 £000		31 Mawrth 2025 £000
0	Cyrff y Llywodraeth Ganolog	0
0	Symiau Derbyniadwy Masnach	42
0	Cyfanswm Dyledwyr	42

5. Credydwyr

31 Mawrth 2024 £000		31 Mawrth 2025 £000
(24)	Cyrff y Llywodraeth Ganolog	0
(851)	Symiau Taladwy Masnach	(870)
(875)	Cyfanswm Credydwyr	(870)

Rhestr o Dermau Cyfrifyddu

STRONGER
FAIRER
GREENER

Rhagdybir gwybodaeth am derminoleg cyfrifeg sylfaenol. Fodd bynnag, mae yna dermau arbenigol penodol sy'n ymwneud â chyllid llywodraeth leol, a disgrifir y rhain isod:

Sail Gronnol

Yr egwyddor croniadau yw bod incwm yn cael ei gofnodi pan ddarperir y nwyddau neu'r gwasanaethau yn hytrach na phan geir y taliad, a bod treuliau'n cael eu cofnodi pan dderbynnir nwyddau neu wasanaethau yn hytrach na phan gaiff y taliad ei wneud.

Enillion a Cholledion Actiwaraid

Mewn cynllun pensiwn budd diffiniedig, dyma'r newidiadau yn y diffygion neu ychwanegion actiwaraid sy'n codi oherwydd nad oedd y digwyddiadau yn cyd-fynd â'r rhagdybiaethau actiwaraid a wnaed yn y gwerthusiad diweddaraf, neu os newidiodd y rhagdybiaethau actiwaraid.

Gwasanaethau Asiantaeth

Darparu gwasanaethau neu swyddogaethau, y mae un Awdurdod neu gorff cyhoeddus yn gyfrifol amdanynt, gan un arall. Caiff y polisi a'r adnoddau ariannol eu pennu gan y prif Awdurdod a'u gweithredu gan yr Awdurdod sy'n asiant.

Asedau a Gedwir i'w Gwerthu

Asedau sy'n bodloni'r holl feini prawf: maent ar gael i'w gwerthu'n syth, mae eu gwerthu'n debygol iawn, maent yn cael eu marchnata'n rhagweithiol a disgwylir eu gwerthu ymhen 12 mis.

Asedau sy'n Cael eu Hadeiladu

Ased nad yw'n gyflawn eto.

Benthyca

Benthyciadau a gymerir gan y Cyngor i dalu am wariant cyfalaf neu am reoli'n ddarbodus faterion ariannol y Cyngor.

Cyfrif Addasiadau Cyfalaf

Mae'r Cyfrif yn cronni (ar yr ochr debyd) ostyngiad gwerth cost hanesyddol asedau anghyfredol wrth iddynt gael eu hamsugno gan ddibrisiant ac amhariadau neu eu hysgrifennu allan wrth eu gwaredu. Mae'n cronni (ar yr ochr gredyd) yr adnoddau a neilltuwyd i ariannu gwariant cyfalaf. Mae'r un broses yn berthnasol i wariant cyfalaf sydd ond yn gyfalaf drwy ddiffiniad statudol (gwariant refeniw a ariennir gan gyfalaf dan statud). Mae'r balans ar y cyfrif felly yn cynrychioli gwahaniaethau amseru rhwng swm cost hanesyddol asedau anghyfredol a ddefnyddiwyd, a'r swm a ariannwyd yn unol â gofynion statudol.

Gwariant Cyfalaf

Mae gwariant cyfalaf yn talu am welliannau i asedau hen a newydd a ddefnyddiwyd wrth ddarparu gwasanaethau'r Cyngor yn ogystal ag eitemau eraill y penderfynir arnynt drwy Reoleiddio. Mae adnoddau cyfalaf yn brin, yn gostus ac mae ganddynt hefyd oblygiadau refeniw hirdymor dros nifer o flynyddoedd a hyd yn oed genedlaethau pan ariennir gwariant cyfalaf drwy fenthyca. Felly gofyniad y Cod Darbodus yw sicrhau bod yr hyn a godir fel Gwariant Cyfalaf yn Ddarbodus, yn Gynaliadwy ac yn Fforddiadwy.

Rhoddir diffiniad statudol gwariant cyfalaf yn Neddff Llywodraeth Leol 2003, Rheoliadau Awdurdodau Lleol (Cyllid Cyfalaf) 2003 a diwygiedig yn 2004. Mae statud yn dibynnu ar fesur cyfrifyddu cost SCRh16 i benderfynu a yw gwariant yn gymwys i gael ei gyfalafu neu a ddylai gael ei drin fel gwariant refeniw. Yn allweddol i'r hyn sy'n gymwys i gael ei ystyried yn wariant cyfalaf mae'r geiriau hyn yn SCRh16 – 'Costau y gellir eu priodoli'n uniongyrchol i ddod ag ased penodol i gyflwr gweithiol at y diben y'i bwriadwyd'.

Gofyniad Ariannu Cyfalaf

Angen sylfaenol Cyngor i fenthycu at ddiben cyfalaf. Mae'n mesur y gwariant cyfalaf a nodwyd ond nas ariannwyd eto drwy grantiau, cyfraniadau a thaliadau i'r cyfrif refeniw drwy ddarpariaeth refeniw ddarbodus sylfaenol.

Derbyniadau Cyfalaf

Incwm o werthu asedau cyfalaf y gellir ei ddefnyddio i ariannu cynlluniau gwariant cyfalaf newydd, neu leihau'r angen sylfaenol i fenthyg. Ni ellir defnyddio derbyniadau cyfalaf i ariannu gwariant refeniw, onid dynt yn ymwneud â chostau sicrhau gwarediadau neu lle ceir caniatâd gweinidogol.

Swm Cario

Gwerth ased neu rwymedigaeth a gofnodwyd ar y Fantolen.

Arian Parod a Chywerthoedd Arian Parod

Symiau o arian sydd ar gael i'w defnyddio ar unwaith ac adneuo gyda sefydliadau ariannol sy'n ad-daladwy heb gosb ar rybudd o lai na 24 awr.

Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifeg (CIPFA)

CIPFA yw'r prif gorff cyfrifyddu proffesiynol sy'n penderfynu ar safonau cyfrifyddu a safonau adrodd i'w dilyn gan Lywodraeth Leol.

Asedau Cymunedol

Asedau anghyfredol y mae'r Cyngor yn bwriadu eu cadw'n barhaol heb oes ddefnyddiol y gellir penderfynu arno'n bendant, y gallai fod cyfyngiadau ar eu gwaredu. Ymhlith yr enghreifftiau mae parciau ac adeiladau hanesyddol nas defnyddir at ddibenion gweithredol.

Asedau neu Rwymedigaethau Digwyddiadol

Symiau a allai fod yn ddyledus i unigolion neu sefydliadau neu ganddynt, a allai godi yn y dyfodol ond na ellir eu pennu'n gywir ar hyn o bryd, ac na wnaed darpariaeth ar eu cyfer yng nghyfrifon y Cyngor.

Anheddau'r Cyngor

Fflatiau a Thai sy'n eiddo i'r Cyngor fel rhan o'i Gyfrif Refeniw Tai ac a gynigir am rent fforddiadwy sy'n is na rhent y farchnad.

Balans Cronfa'r Cyngor

Balans Cronfa'r Cyngor yw'r gwargedion cronol a gadwyd ar gyllideb refeniw'r Cyngor. Mae'n cynnig balans gweithiol y gellir ei ddefnyddio i glustogi'r Cyngor yn erbyn digwyddiadau neu argyfyngau annisgwyl. Fe'i hadolygir bob blwyddyn i sicrhau ei fod yn parhau ar lefel briodol.

Meini Prawf Credyd

Mae'r paramedrau a ddefnyddiwyd yn fan cychwyn o ran y Cyngor yn gwneud buddsoddiadau, wedi'u hanelu at sicrhau diogelwch y symiau a fuddsoddwyd.

Statws Credyd

Mae statws credyd yn asesu pa mor briodol yw unigolyn, corfforaeth neu wlad i gael credyd. Cyfrifir graddau credyd o hanes ariannol a rhwymedigaethau. Fel rheol, mae statws credyd yn dweud wrth roddwr benthyciadau neu fuddsoddwr pa mor debygol yw'r sawl dan sylw o allu ad-dalu benthyciad.

Credydwyr

Symiau sy'n ddyledus gan y Cyngor am waith a wnaed, nwyddau a gafwyd neu wasanaethau a roddwyd, nas talwyd amdanynt ar ddyddiad y fantolen.

Cost Gwasanaeth Cyfredol (Pensiynau)

Y cynnydd yng ngwerth cyfredol rhwymedigaethau cynllun pensiwn budd diffiniedig y disgwylir iddo ddeillio o wasanaeth cyflogai yn y cyfnod cyfredol h.y. y buddion pensiwn a "enillwyd" gan gyflogeion yng nghyflogaeth y flwyddyn gyfredol.

Gwerth Cyfredol

Mae gwerth cyfredol ased yn adlewyrchu'r hinsawdd economaidd sydd ohoni ar gyfer y gwasanaeth neu swyddogaeth y mae'r ased yn ei gefnogi ar y dyddiad adrodd.

Cwtogiad (Pensiynau)

Ar gyfer cynllun pensiwn budd diffiniedig, dyma ddigwyddiad sy'n lleihau'r blynyddoedd disgwylidig o wasanaeth cyflogeion presennol yn y dyfodol neu'n lleihau ar gyfer nifer o gyflogeion y cronid o fuddion diffiniedig ar gyfer rhywfaint neu'r cyfan o'u gwasanaeth yn y dyfodol.

Dyledwyr

Symiau o arian sy'n ddyledus i'r Cyngor nad ydynt wedi'u derbyn ar ddyddiad y Fantolen.

Derbyniadau Cyfalaf Gohiriedig

Incwm cyfalaf sydd eto i ddod i law ar ôl gwarediadau.

Cynllun Budd Diffiniedig (Pensiynau)

Mae hwn yn gynllun pensiwn neu'n gynllun budd ymddeol arall nad yw'n gynllun cyfraniad diffiniedig. Fel arfer mae rheolau'r cynllun yn diffinio'r buddion yn annibynnol ar y cyfraniadau taladwy ac nid yw'r buddion yn ymwneud yn uniongyrchol â buddsoddiadau'r cynllun. Gall y cynllun fod wedi'i ariannu neu heb ei ariannu (gan gynnwys ariannu amodol).

Cynllun Cyfraniad Diffiniedig (Pensiynau)

Mae Cynllun Cyfraniad Diffiniedig yn bensiwn neu gynllun budd ymddeol arall y mae'r cyflogwr yn talu cyfraniadau rheolaidd i mewn iddo fel swm neu fel canran o dâl ac ni fydd rhwymedigaeth gyfreithiol neu adeiladol i dalu cyfraniadau eraill i'r cynllun os nad oes gan y cynllun ddigon o asedau i dalu'r holl fuddion cyflogeion o ran gwasanaeth cyflogeion yn y cyfnod presennol neu flaenorol.

Dibrisiant/Amhariad/Amorteiddio

Newid a wneir yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr i adlewyrchu amcangyfrif o ddefnydd asedau anghyfredol yn ystod y flwyddyn wrth ddarparu gwasanaethau'r Cyngor.

Dadgydnabod

Bydd angen dileu asedau a rhwymedigaethau ariannol o'r Fantolen ar ôl i berfformiad dan y contract gael ei gwblhau neu pan gaiff y contract ei derfynu.

Ariannu Refeniw Uniongyrchol

Swm yr arian refeniw yn y flwyddyn a ddefnyddir i dalu am wariant cyfalaf.

Cronfeydd Wrth Gefn Clustnodedig

Symiau a neilltuir i dalu am wariant penodol, hysbys neu a ragwelir yn y dyfodol.

Archwilio Allanol

Archwiliad annibynnol o weithgareddau a chyfrifon Awdurdodau Lleol i sicrhau y paratowyd cyfrifon yn unol â gofynion deddfwriaethol ac arferion priodol a sicrhau bod y Cyngor wedi gwneud trefniadau cywir i sicrhau gwerth am arian yn ei ddefnydd o adnoddau.

Gwerth Teg

Gwerth Teg yw'r pris fyddid yn ei gael o werthu ased neu ei dalu i drosglwyddo rhwymedigaeth mewn trafodyn trefnus rhwng cyfranogwyr yn y farchnad ar y dyddiad mesur.

Prydles Cyllid

Mae prydles cyllid yn brydles sy'n trosglwyddo bron y cyfan o'r risgiau ac enillion o berchenogaeth ased sefydlog i'r prydlesai.

Offerynnau Ariannol

Mae offeryn ariannol yn unrhyw gontract sy'n peri ased ariannol un endid a rhwymedigaeth ariannol neu offeryn ecwiti un arall. Mae'r term 'offeryn ariannol' yn cwmpasu asedau ariannol a rhwymedigaethau ariannol ac mae'n cynnwys yr asedau a'r rhwymedigaethau ariannol symlaf fel symiau derbyniadwy drwy fasnach a symiau taladwy drwy fasnach a'r rhai cymhlethaf fel deilliadau a deilliadau mewnblanedig.

Ased Treftadaeth

Ased diriaethol â nodweddion hanesyddol, artistig, gwyddonol, technolegol, geoffisegol neu amgylcheddol a gynhelir ac a gedwir yn bennaf am ei gyfraniad at wybodaeth a diwylliant.

Cyfrif Refeniw Tai (CRT)

Rhaid i Awdurdodau Lleol gynnal cyfrif ar wahân – y Cyfrif Refeniw Tai - sy'n nodi gwariant ac incwm sy'n deillio o ddarparu tai Cyngor. Codir gwasanaethau eraill i Gronfa'r Cyngor.

Amhariad

Gostyngiad yng ngwerth ased islaw ei werth a ddygwyd ymlaen yn y Fantolen. Ymhlith yr enghreifftiau o ffactorau a allai achosi gostyngiad mewn gwerth mae gostyngiadau cyffredinol mewn prisiau, gostyngiad sylweddol yng ngwerth marchnad neu adenilladwyedd ased a thystiolaeth o segurddod neu ddifrod ffisegol i'r ased.

Asedau Seilwaith

Asedau nad oes modd eu gwerthu fel rheol ac nad oes modd cael budd ohonynt ond drwy eu defnyddio'n barhaus. Yn eu plith mae priffyrdd, llwybrau cerdded, pontydd a chyfleusterau dŵr a draenio.

Asedau Anniriaethol

Asedau heb sylwedd ffisegol ond y mae modd eu nodi ac a reolir gan y Cyngor. Yn eu plith mae meddalwedd, trwyddedau a phatentau.

Costau Llog (Pensiynau)

Ar gyfer cynllun budd diffiniedig, dyma'r cynnydd a ddisgwylir yn ystod y cyfnod o ran gwerth cyfredol rhwymedigaethau'r cynllun oherwydd bod y buddion un cyfnod yn nes at y setliad.

Eiddo Buddsoddi

Eiddo buddsoddi yw'r rheini a gedwir i ennill rhent a/neu arbrisiant cyfalaf megis prydlesi tir, tir a gedwir ar gyfer datblygiadau yn y dyfodol fel safleoedd strategol a thir ac adeiladau eraill sy'n diwallu meini prawf Eiddo Buddsoddi.

Buddsoddiadau

Prynu asedau ariannol er mwyn dal balansau arian parod dros dro, derbyn incwm a/neu wneud enillion cyfalaf yn y dyfodol.

Cydbwyllgor

Trefniant lle mae dau neu fwy o awdurdodau lleol yn cydweithio i arfer swyddogaethau gweithredol drwy sefydlu is-bwyllgor ar wahân i ddarparu gwasanaethau.

Benthyciadau Opsiwn Rhoddwr Benthyciadau Opsiwn Benthyciwr (ORhBOBau)

Benthyciadau i'r Cyngor lle gall y rhoddwr benthyciadau ofyn am newid yng nghyfradd y llog sy'n daladwy gan y Cyngor ar ddyddiadau a ddiffinnir ymlaen llaw ac ar egwylliau penodol. Mae gan y cyngor ar y pwynt hwn opsiwn i ad-dalu'r benthyciad.

Ardoll

Swm o arian y mae gofyn i Awdurdod Lleol ei gasglu ar ran sefydliad arall.

Rhwymedigaethau

Symiau sy'n ddyledus i unigolion neu sefydliadau y bydd yn rhaid eu talu ryw ben yn y dyfodol. Mae rhwymedigaethau cyfredol fel arfer yn gorfod cael eu talu ymhen blwyddyn o'r dyddiad ar y Fantolen.

Perthnasedd

Mae gwybodaeth yn berthnasol os yw ei hepgor neu ei cham-ddatgan yn gallu dylanwadu ar y penderfyniadau a wna defnyddwyr ar sail y wybodaeth ariannol am awdurdod adrodd penodol.

Benthyciadau Marchnad

Benthycia o'r farchnad h.y. sefydliadau heblaw am y Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus neu Gorff Cyhoeddus.

Gwerth Ased Net (GAN)

Swm sy'n cynnwys asedau anghyfredol yn y fantolen h.y. cost hanesyddol neu werth cyfredol sy'n llai na'r symiau cronol a roddir ar gyfer dibrisiant.

Ardrethi annomestig

Ardoll ar fusnesau a gesglir gan Awdurdodau bilio ar ran Llywodraeth Cymru ac a delir i mewn i Gronfa Cymru Gyfan. Yna caiff y Gronfa ei hailddosbarthu ymhlith holl Awdurdodau Cymru ar sail poblogaeth.

Prydles Weithredu

Math o brydles, fel arfer offer cyfrifiadurol, offer swyddfa, dodrefn ac ati, lle mae cydbwysu risgiau a manteision cadw'r ased yn nwylo'r prydlesydd. Mae'r ased yn aros yn nwylo'r prydlesydd ac mae'r costau prydles yn wariant refeniw i'r Awdurdod.

Cronfa Bensiwn

Cronfa a gronnir o ddiwydiadau o dâl cyflogai, cyfraniadau gan gyflogwyr ac incwm buddsoddi y telir buddion pensiwn ohono.

Praesept

Gofyniad a godir gan un Awdurdod cyhoeddus a gesglir ar ei ran gan Awdurdod arall.

Addasiadau Cyfnod Blaenorol

Mae'r rhain yn addasiadau perthnasol sy'n ymwneud â chyfnod blaenorol sy'n codi o newidiadau mewn polisïau cyfrifyddu neu i gywiro gwallau sylfaenol.

Dull Uned Rhagamcanol (Pensiynau)

Dull actiwaraid o gyfrifo rhwymedigaethau cynllun pensiwn sy'n caniatáu cynnydd rhagamcanol yn y dyfodol o ran taliad pensiwn hyd at y dyddiad ymddeol neu adael y gwasanaeth.

Eiddo, Peiriannau ac Offer (EPO)

Asedau diriaethol (h.y. asedau sydd â sylwedd ffisegol) a ddelir i'w defnyddio i gynhyrchu neu gyflenwi nwyddau a gwasanaethau, i'w rhentu i eraill, neu at ddibenion gweinyddol, y disgwylir iddynt gael eu defnyddio am fwy nag un flwyddyn.

Darpariaethau

Symiau a neilltuwyd o ran rhwymedigaethau neu golledion sy'n debygol neu'n sicr o ddigwydd, ond nad yw'r union swm na'r dyddiad setlo'n sicr.

Cod Darbodus ar gyfer Cyllid Cyfalaf

Y system a gyflwynwyd ar 1 Ebrill 2004 drwy Ran 1 Deddf Llywodraeth Leol 2003 sy'n caniatáu i Awdurdodau Lleol fenthycia heb ganiatâd Llywodraeth, ar yr amod y gallant fforddio talu'r ddyled o'u hadnoddau eu hunain, a bod unrhyw fenthycia o'r fath yn ddarbodus ac yn gynaliadwy. Mae hyn yn gofyn am baratoi a chymeradwyo amryw ddangosyddion.

Darpariaeth Refeniw Ddarbodus (DRDd)

Swm a neilltuwyd fel darpariaeth bob blwyddyn i ad-dalu benthyciadau a gymerir i dalu am wariant cyfalaf. Mae hyn yn lleihau'r Gofyniad Ariannu Cyfalaf (GAC).

Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus (BBGC)

Mae'r Bwrdd Benthyciadau Gwaith Cyhoeddus yn gorff statudol sy'n gweithredu yn Swyddfa Rheoli Dyledion y Deyrnas Unedig, Asiantaeth Weithredol Trysorlys EF. Swyddogaeth BBGC yw benthycia arian o'r Gronfa Fenthyciadau Genedlaethol i awdurdodau lleol a chyrrff eraill a ragnodir, a chasglu'r ad-daliadau.

Ailgodi

Cost fewnol am wasanaethau a roddwyd gan gyfarwyddiaeth neu isadran y Cyngor i un arall.

Partïon Cysylltiedig

Partïon cysylltiedig yw'r Llywodraeth Ganolog, Awdurdodau Lleol eraill, cyrrff archebu a threthu, is-gwmnïau a chwmnïau cysylltiedig, Aelodau Etholedig, yr holl uwch swyddogion o lefel Cyfarwyddwr ac uwchlaw hynny. O ran unigolion a nodwyd fel partïon cysylltiedig, tybir bod y canlynol hefyd yn bartïon cysylltiedig:

- aelodau o'r teulu agos, neu o'r un aelwyd; a
- phartneriaethau, cwmnïau, ymddiriedolaethau neu endidau eraill lle mae'r unigolyn, neu aelod o'i deulu agos ar yr un aelwyd, â buddiant rheoli.

Cronfeydd Wrth Gefn

Mae cronfeydd wrth gefn yn symiau a neilltuwyd ar gyfer defnydd yn y dyfodol (defnyddiadwy) neu sy'n ofynnol at ddibenion cyfrifyddu yn unig (annefnyddiadwy). Gall cronfeydd wrth gefn fod at ddiben penodol lle cyfeirir atynt fel 'cronfeydd wrth gefn clustnodedig' neu gallant fod yn gronfeydd wrth gefn cyffredinol (neu'n falansau) a gynhelir fel mater o drefn.

Cronfa Ailbrisi Wrth Gefn

Mae'r Gronfa Wrth Gefn yn cofnodi'r enillion a gronnir ar asedau anghyfredol a gedwir gan y Cyngor sy'n deillio o gynnydd mewn gwerth o ganlyniad i chwyddiant neu ffactorau eraill (i'r graddau nas defnyddiwyd yr enillion hyn gan symudiadau ar-i-lawr dilynol mewn gwerth).

Gwariant Refeniw a Ariennir gan Gyfalaf dan Statud (GRAGDS)

Gwariant y gellid ei gyfalafu'n briodol dan ddarpariaethau statudol ond nad yw'n creu ased diriaethol i'r Cyngor, e.e. grantiau adnewyddu tai i unigolion preifat neu wariant refeniw a fyddai fel arfer yn cael ei godi i'r cyfrif refeniw, ond a godwyd i gyfalaf yn dilyn cymeradwyaeth gan Lywodraeth Cymru.

Grant Cynnal Refeniw

Grant llywodraeth cyffredinol i gefnogi gwasanaethau Awdurdod Lleol. Mae'n ceisio cydbwysu'r effaith ar wahaniaethau anghenion trethdalwyr y cyngor rhwng Awdurdodau.

Asedau Hawl-i-Ddefnyddio

Mae Asedau Hawl-i-Ddefnyddio (HIDd) yn cynrychioli hawl prydlesai i ddefnyddio ased sylfaenol am gyfnod y brydles o dan gytundeb prydles.

Setliad (Pensiynau)

Gweithred di-droi'n ôl sy'n rhyddhau'r cyflogwr o'i gyfrifoldeb sylfaenol dros rwymedigaeth pensiwn ac sy'n cael gwared ar risgiau sylweddol sy'n perthyn i'r cyfrifoldeb a'r asedau a ddefnyddir i gyflawni'r setliad.

Asedau Gwaged

Asedau nas defnyddir i ddarparu gwasanaeth ond nad ydynt yn bodloni'r meini prawf ar gyfer eu dosbarthu fel Eiddo Buddsoddi nac Asedau a Gedwir i'w Gwerthu.

Benthyca â Chymorth

Mae costau gwasanaethu benthyciadau wedi'u cynnwys yn y Grant Cynnal Refeniw blynyddol ac unrhyw grant penodol y mae'r Cyngor yn ei dderbyn gan Lywodraeth Cymru

Blaendaliadau Tymor

Blaendal ariannol mewn sefydliad bancio nad oes modd ei dynnu'n ôl am "dymor" neu gyfnod penodol.

Rheoli'r Trysorlys

Y broses y mae'r Cyngor yn ei defnyddio i reoli ei weithgareddau llif arian parod, benthyca, buddsoddi a benthyg.

Cronfeydd Ymddiriedolaeth

Cronfeydd a gedwir mewn ymddiriedolaeth a weinyddir gan y Cyngor.

Benthyca Digymorth

Mae costau gwasanaethu benthyciadau i'w talu o'r Dreth Gyngor, rhent, cynilion, incwm allanol achlysurol neu o'r elw o werthu asedau a nodwyd.